

PARTNERS

ACADEMIA GALEGA
DE SEGURIDADE PÚBLICA

Π.Ε.Δ.Α.

REGIONE
TOSCANA

European Union
European Regional Development Fund

Ευχαριστίες

Το παρόν Γλωσσάριο συντάχθηκε και επιμελήθηκε από τον:

Dr. Robert Stacey (Northumberland Fire and Rescue Service)

Με τη βοήθεια και καθοδήγηση των:

Stephen Gibson (Wildfire Advisory Services)

Paul Hedley (Assistant Chief Fire Officer of Northumberland Fire and Rescue Service)

Οι προαναφερθέντες θα ήθελαν να εκφράσουν τις θερμές τους ευχαριστίες στους εταίρους του έργου EUFOFINET για τη σημαντική συνεισφορά τους και πιο συγκεκριμένα¹:

- Andrea Mecci and Giacomo Pacini (Regione Toscana, Italy)
- Constantinos Theocharis (PEDA, Greece)
- Dimitrios Marroguorgos and Kalliopi Tlesia (Region of Epirus, Greece)
- Ian Long, Patrick Edwards, Bruce Hardy (retired), Matthew Thomas, Graham Atkinson, Sharon Dyson and Gary McMorran (Northumberland Fire and Rescue Service)
- Jean-Pierre Blanc (ENTENTE pour la Forêt Méditerranéenne, France)
- José Antonio Grandas Arias (Consellería de Presidencia, Administracións Pùblicas e Xustiza. Xunta de Galicia, Spain)
- Kim Lintrup and Nanett Mathiesen (Frederikssund-Halsnæs Fire and Rescue Service, Denmark)
- Mata Papadimopoulou (Region of Thessaly, Greece)
- Milan Lalkovic, Jana Pajtikova and Jozef Capuliak (National Forest Centre, Slovakia)
- Riccardo Castellini, Rodrigo Gomez and Miguel Segur (CESAFOR, Spain)
- Ryszard Szczygieł, Józef Piwnicki, Mirosław Kwiatkowski and Bartłomiej Kołakowski (Forest Research Institute, Poland)
- Silia Angelopoulou (Region of North Aegean, Greece)
- Yvon Duche, Remi Savazzi and Benoît Reymond (Office National des Forêts, France)

Επιπλέον, όλοι οι εταίροι του έργου EUFOFINET θα ήθελαν να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη τους για τη σημαντική συμπαράσταση και βοήθεια που προσφέρθηκε απλόχερα από πολλούς ειδικούς στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας από όλο τον κόσμο. Το παραδοτέο αυτό δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί δίχως την βοήθεια των παρακάτω ειδικών²:

- Alan Carlson (Alan Carlson and Associates, LLC Wildland Fire Investigations, USA)
- Alex Held (Working on Fire International, South Africa)
- Alexander Heijnen (Ministry of Security and Justice, the Netherlands)
- Andrew Miller (Northumberland National Park Authority, UK)
- Angel Iglesias Ranz (Province of Avila, Spain)

¹ Με αλφαριθμητική σειρά

² Με αλφαριθμητική σειρά

- Arsenio Morillo Rodriguez (Consellería de Medio Rural, Xunta de Galicia, Spain)
- Bert Stuiver (Veiligheidsregio Gelderland-Midden, Netherlands)
- Bruno Goddijn and Arnoud Buiting (Veiligheidsregio Noord-en Oost-Gelderland, Netherlands)
- Prof. Enrico Marchi and Martina Cambi (DEISTAF University of Florence, Italy)
- Enrique Rey (Region of Castilla-y-Leon, CDF, Spain)
- Experts from the Pau Costa Foundation
- Gianfilipo Micilo (Corpo Forestale dello Stato, Italy)
- George Papadellis, Evangelos Katsaros, Vasilios Mitsios (assisting the Region of Thessaly, Greece)
- Hugo Barredo Silva and Antonio González Rivas (Empresa Pública de Servicios Agrarios de Galicia, Spain)
- Ian Innes (PDG Helicopters, UK)
- Jean-Louis Valls, Jeanne Geoffroy and Daniel Poulenard (Parcourir L'Europe)
- Juan Manuel Calvo Lázaro (Spain)
- Julia McMorrow (University of Manchester, UK)
- Karl Kitchen (The MET Office, UK)
- Luca Tonarelli (DREAM Italia, Tuscany Region Training Centre, Italy)
- Marc Castellnou, Marta Miralles and Juan Caamaño (Graf, Bombers Generalitat de Catalunya, Spain)
- Mary Stergiou, Aristotelis Stagkikas, Efstathios Papakostas (Development Agency of the Region of Epirus, Greece)
- Molly Mowery (National Fire Protection Association (NFPA), USA)
- Paul Steensland (Paul Steensland and Associates LLC, USA)
- Pavlos Konstantinidis and Georgios Tsiorlis (Forest Fire Research Institute of Thessaloniki, Greece)
- Pieter van Lierop (Food and Agriculture Organisation, FAO)
- Prof. Dr. Johann Goldammer (Global Fire Monitoring Centre)
- Richard Woods (Australian Capital Territories Fire Service, Australia)
- Rob Gazzard and Lynne O'Connor (Forestry Commission, UK)
- Sean Prendergast, Peak District National Park Authority (UK)
- Victor Fernández Huertas (Region of Castilla-y-Leon, CDF, Spain)

List of Contents

Acknowledgements.....	2
List of Contents.....	4
List of Abbreviations and Acronyms.....	5
Chapter 1: Introduction.....	6
1.1 Preamble.....	6
1.2 Structure of the document.....	6
1.3 Contact details for further information.....	7
Chapter 2: The EUFOFINET Project.....	8
2.1 Project summary.....	8
2.2 Five themes of the EUFOFINET Project.....	8
2.3 The EUFOFINET Partnership.....	9
2.4 Activities and deliverables completed during the project.....	9
2.5 Final results of the project.....	10
Section 1: The Wildfire Environment.....	11
Chapter 3: Fire Behaviour.....	12
Chapter 4: Fuel.....	22
Chapter 5: Topography.....	22
Chapter 6: Weather.....	29
Section 2: Wildfire Suppression Operations.....	40
Chapter 7: Safety.....	41
Chapter 8: Incident Command.....	49
Chapter 9: Tactics.....	54
Chapter 10: Cartography and Map Reading.....	68
Chapter 11: Equipment.....	76
Chapter 12: Aerial Operations.....	81
Section 3: Wildfire Preparation, Prevention and Recovery.....	
94 Chapter 13: Prevention and Detection.....	
95 Chapter 14: Fire Investigation.....	101
Chapter 15: Restoration.....	113
Bibliography: Part 1 – Books and Reports.....	122
Bibliography: Part 2 – Online Only Reference Resources.....	126
Index of Terms.....	128

List of Abbreviations and Acronyms

AFAC	Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council
AH	Absolute Humidity
AIIMS	Australasian Inter-service Incident Management System
ALSM	Airborne Laser Swath Mapping
ATC	Air Traffic Control
ATV	All-Terrain Vehicle
ATVEA	All-Terrain Vehicle Industry European Association
CDF	Centro para la Defensa contra el Fuego (Spain)
CIFFC	Canadian Interagency Forest Fire Center Inc.
DAID	Delayed Action Incendiary Device/Delayed Aerial Incendiary Device
DEFRA	Department for Environment, Food and Rural Affairs
DEM	Digital Elevation Model
DTM	Digital Terrain Models
DSM	Digital Surface Models
ETA	Estimated Time of Arrival
EUFOFINET	European Forest Fire Networks Project
FAO	Food and Agriculture Organisation
FEMA	Federal Emergency Management Agency (USA)
FTA	Fire Traffic Area
GFMC	Global Fire Monitoring Center
GIS	Geographic Information System
GPS	Global Positioning System
ICS	Incident Command System
IR	Infrared
LACES	Safety protocol. Acronym stands for: L = Lookouts; A = Awareness or Anchor Point; C = Communication; E = Escape Routes; S = Safety Zones
LIDAR	Light Detection and Ranging
NFPA	National Fire Protection Association (USA)
NFRS	Northumberland Fire and Rescue Service (UK)
NWCG	National Wildfire Coordinating Group (USA)
PEDA	Local, Union of Municipalities and Town Councils of Attica (Greece)
PPE	Personal Protection Equipment
RH	Relative Humidity
RUI	Rural-Urban Interface
SOP	Standard Operating Procedures
TFR	Temporary Flight Restriction
TOLC	Take Off and Landing Coordinator
UK	United Kingdom
USA	United States of America
USDA	United States Department of Agriculture
USDHS	United States Department of Homeland Security
WUI	Wildland-Urban Interface

Κεφάλαιο 1:

Εισαγωγή

1.1 Προοίμιο

Για την αποτελεσματική διακρατική συνεργασία σε οποιοδήποτε τεχνικό ζήτημα ή επείγον περιστατικό είναι επιβεβλημένη η καθιέρωση μίας κοινής γλώσσας. Πριν την έναρξη του έργου «Ευρωπαϊκά Δίκτια Δασικών Πυρκαγιών» (EUFOFINET), δεν υπήρχε σε Ευρωπαϊκό επίπεδο κανένα αποδεκτό γλωσσάριο όρων για τις δασικές πυρκαγιές και, ως εκ τούτου, καμία κοινή γλώσσα προς χρήση. Το γεγονός αυτό δημιούργησε δυσκολίες στο εταιρικό σχήμα για την ανάπτυξη κοινής αντίληψης γύρω από τεχνικά και πρακτικά ζητήματα. Στη βάση αυτή, οι εταίροι του έργου EUFOFINET αποφάσισαν να ξεκινήσουν το φιλόδοξο έργο της δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού γλωσσαρίου όρων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά τη λήξη του έργου.

Ο συντονισμός της εκπόνησης και ανάπτυξης του γλωσσαρίου πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία Δασικών Πυρκαγιών και Διάσωσης του Northumberland (NFRS - Ηνωμένο Βασίλειο) ως Υπευθύνου Φορέα για τις "Καλές Πρακτικές Κατηγορίας 1 – Στρατηγικές Παρέμβασης/ Τακτικές Καταστολής Δασικών Πυρκαγιών". Η NFRS υποστηρίχθηκε στην προσπάθεια αυτή από όλους τους εταίρους του έργου EUFOFINET και από ειδικούς ανά τον κόσμο, όπως παρουσιάζονται στη λίστα συμμετεχόντων που ακολουθεί. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα εντυπωσιακό Αγγλικό γλωσσάριο περισσοτέρων των 800 όρων και ορισμών που έχουν κατανεμηθεί σε δεκατρία θεματικά κεφάλαια. Το αποτέλεσμα που ονομάζεται "Ευρωπαϊκό Γλωσσάριο για τις Πυρκαγιές και τις Δασικές Φωτιές" έχει κωδικοποιηθεί με χρώματα κατά κεφάλαιο και έχει σχεδιαστεί σε υπόβαθρο φιλικό προς τον χρήστη ώστε να χρησιμοποιείται ως κείμενο αναφοράς και εργαλείο εκπαίδευσης.

Οι εταίροι του έργου EUFOFINET εργάζονται παράλληλα για την παραγωγή του γλωσσαρίου στις εθνικές τους γλώσσες. Η NFRS και άλλοι εταίροι του έργου προωθούν παράλληλα διαδικασίες για την υιοθέτηση του γλωσσαρίου και από χώρες που δεν εκπροσωπούνται στο εταιρικό σχήμα του έργου. Μέρος των εταίρων θα μεταφράσουν ολόκληρο το γλωσσάριο στην εθνική τους γλώσσα (Γαλλικά, Ιταλικά, Ελληνικά, Σλοβάκικα και Ισπανικά) στα τέλη 2012 – αρχές 2013, γεγονός που θα βελτιώσει τη χρήση του και την διείσδυσή του σε άλλες χώρες και σε φορείς.

Η NFRS και οι υπόλοιποι εταίροι του έργου EUFOFINET πιστεύουν ότι το γλωσσάριο θα έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τις διασυνοριακές εργασίες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από γεγονότα δασικών πυρκαγιών, όπως και ότι θα αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διατήρηση και τη βελτίωση της υγιεινής και της ασφάλειας των ομάδων καταστολής που αποτελούνται από προσωπικό πολλαπλών χωρών.

1.2 Δομή του Κειμένου

Το γλωσσάριο χωρίζεται σε έναν αριθμό κεφαλαίων εκ των οποίων τα δεκατρία παρουσιάζουν όρους και ορισμούς σχετικούς με τις πυρκαγιές και τις δασικές φωτιές. Για ενημέρωση και διευκόλυνση, λίστα συντομογραφιών και ακρωνυμίων που χρησιμοποιούνται σε όλο το κείμενο περιλαμβάνεται στη σελίδα 5. Το παρόν πρώτο κεφάλαιο αποτελεί μία περίληψη του σκοπού του γλωσσαρίου και των επόμενων εργασιών μετάφρασής του που θα ολοκληρωθεί από τους εταίρους του έργου EUFOFINET

μέσα στο έτος 2013. Το Κεφάλαιο 2 παρουσιάζει μερικές πληροφορίες αναφορικά με το έργο EUFOFINET, συμπεριλαμβανομένης μίας περίληψης των στόχων, των θεματικών πεδίων και των παραδοτέων του έργου. Το Κεφάλαιο 2 ακολουθείται από το Μέρος 1, που έχει ονομαστεί “Το Περιβάλλον των Πυρκαγιών”. Αυτό αποτελεί το πρώτο από τρία θεματικά μέρη στα οποία χωρίζονται τα κεφάλαια των όρων και των ορισμών. Το Μέρος 1 παρέχει στους ενδιαφερόμενους τους όρους και ορισμούς που απαιτούνται για τη βασική κατανόηση των κεντρικών παραμέτρων που επηρεάζουν τη συμπεριφορά και την ανάπτυξη της φωτιάς σε περιβάλλον δασικής πυρκαγιάς. Το Μέρος 1 περιλαμβάνει τέσσερα κεφάλαια: *Κεφάλαιο 3 – Συμπεριφορά Πυρκαγιάς, Κεφάλαιο 4 – Καύσιμα, Κεφάλαιο 5 – Τοπογραφία και Κεφάλαιο 6 – Καιρός.*

Το Κεφάλαιο 6 ακολουθεί το Μέρος 2 που περιλαμβάνει έξι κεφάλαια του θεματικού πεδίου “Επιχειρήσεις Καταστολής Πυρκαγιών”. Το Μέρος 2 έχει σχεδιαστεί και αναπτυχθεί για να παρέχει την ορολογία που απαιτείται να γνωρίζουν και κατανοούν οι ενδιαφερόμενοι για να μπορούν να εργάζονται με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα εντός μίας ομάδας καταστολής στη διάρκεια ενός περιστατικού πυρκαγιάς. Οι εταίροι του έργου EUFOFINET έχουν συμφωνήσει οτι η γνώση και κατανόηση των στοιχείων του Μέρους 1 και του Μέρους 2 είναι πολύ σημαντικές για τη διατήρηση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητας ομάδων καταστολής, ειδικά αν αυτές οι ομάδες αποτελούνται από διακρατικό προσωπικό. Το Μέρος 2 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Κεφάλαια: *Κεφάλαιο 7 – Ασφάλεια; Κεφάλαιο 8 – Διοίκηση Συμβάνων; Κεφάλαιο 9 – Τακτικές; Κεφάλαιο 10 – Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών; Κεφάλαιο 11 – Εξοπλισμός και Κεφάλαιο 12 – Εναέριες Επιχειρήσεις.*

Τέλος, το Μέρος 3, αναφέρεται στους διάφορους τύπους εργασιών που ολοκληρώνονται τόσο πριν όσο και μετά τα περιστατικά δασικών πυρκαγιών. Το Μέρος 3 ονομάζεται “Προετοιμασία, Πρόληψη και Αποκατάσταση για Δασικές Πυρκαγιές” και περιλαμβάνει τρία Κεφάλαια: *Κεφάλαιο 13 – Πρόληψη και Εντοπισμός; Κεφάλαιο 14 – Διερεύνηση Πυρκαγιών και Κεφάλαιο 15 – Αποκατάσταση.*

Το γλωσσάριο ολοκληρώνεται με δύο κεφάλαια βιβλιογραφίας: το πρώτο κεφάλαιο παρέχει μία λίστα βιβλίων και εκθέσεων που μελετήθηκαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης των εργασιών, ενώ το δεύτερο κεφάλαιο παρέχει μία λίστα διαδικτυακών πηγών πληροφοριών. Τέλος, μία λίστα περιεχομένων όρων περιλαμβάνεται στο τέλος του γλωσσαρίου για να βοηθήσει το χρήστη.

1.3 Στοιχεία Επικοινωνίας για Περισσότερες Πληροφορίες

Αν χρειάζεστε περαιτέρω πληροφορίες για το παρόν, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τους υπευθύνους της NFRS παρακάτω:

Δρ. Robert Stacey, Project Officer
Email: robert.stacey@northumberland.gcsx.gov.uk

Paul Hedley, Assistant Chief Fire Officer
Email: paul.hedley@northumberland.gcsx.gov.uk

Διεύθυνση Επικοινωνίας:

Northumberland Fire and Rescue Service HQ
West Hartford Business Park, Cramlington
Northumberland
NE23 3JP
UNITED KINGDOM

Κεφάλαιο 2:

Το Έργο EUFOFINET

2.1 Περίληψη του Έργου

Το έργο EUFOFINET (European Forest Fire Networks – Ευρωπαϊκά Δίκτυα Δασικών Πυρκαγιών) υλοποιείται στο πλαίσιο του Προγράμματος INTERREG IVC, σε διάρκεια 26 μηνών, από τον Οκτώβριο 2012 έως τον Δεκέμβριο 2012. Το 75% του προϋπολογισμού του έργου (συνολικού ύψους 2 εκ. ευρώ) συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Ο βασικός στόχος του έργου EUFOFINET είναι η βελτίωση και ενίσχυση περιφερειακών και τοπικών προσεγγίσεων για την πρόληψη και καταστολή δασικών πυρκαγιών μέσα από τη συνεργασία και την ανταλλαγή καλών πρακτικών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

2.2 Τα Πέντε Θεματικά Πεδία του Έργου EUFOFINET

Για την επίτευξη του βασικού στόχου του έργου, το εταιρικό σχήμα του έργου EUFOFINET δόμησε το έργο γύρω από πέντε βασικά θεματικά πεδία:

❖ **Στρατηγικές Παρέμβασης**

- 1 – Καταστολή δασικών πυρκαγιών – τεχνικές και τακτικές παρέμβασης

❖ **Τεχνολογική Καινοτομία**

- 2 – Κατάρτιση με εργαλεία προσομοίωσης
- 3 – Στρατηγικές επιτήρησης, εντοπισμού και πρόληψης
- 4 – Χαρτογράφηση κινδύνων δασικών πυρκαγιών

❖ **Αποκατάσταση πληγεισών από δασικές πυρκαγιές περιοχών**

- 5 – Τεχνικές και διαδικασίες

2.3 Το Εταιρικό Σχήμα του Έργου EUFOFINET

Ο Συντονιστής Εταίρος του έργου EUFOFINET είναι η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Αττικής (ΠΕΔΑ). Οι υπόλοιποι εταίροι του έργου είναι:

- Η Περιφέρεια Τοσκάνης (Ιταλία)
- Η Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)
- Η Ένωση για το Μεσογειακό Δάσος (Γαλλία)
- Το Εθνικό Κέντρο Δασών (Σλοβακία)
- Το Κέντρο Υποστήριξης Δασών της Περιοχής Καστίγια Λεόν (Ισπανία)
- Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (Ελλάδα)
- Η Περιφέρεια Ηπείρου (Ελλάδα)
- Η Περιφέρεια Θεσσαλίας (Ελλάδα)
- Η Ακαδημία Δημόσιας Ασφάλειας της Γαλικίας (Ισπανία)
- Η Υπηρεσία Δασικών Πυρκαγιών και Διάσωσης της Περιοχής Φρέντερικσουντ – Χάλσνες (Δανία)
- Το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (Πολωνία)
- Η Υπηρεσία Δασικών Πυρκαγιών και Διάσωσης (Ηνωμένο Βασίλειο)

Η εμπλοκή ενός αριθμού βρόειων Ευρωπαϊκών εταίρων αντικατοπτρίζει το ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον για τις δασικές πυρκαγιές ανά την Ευρώπη σε σύνολο, όπως και τη διαπιστωμένη ανάγκη ειδικών που εργάζονται σε όλες τις περιοχές της Ευρώπης να ανταλλάξουν καλές πρακτικές και να συνεργαστούν σε διασυνοριακό επίπεδο.

2.4 Δράσεις και Παραδοτέα κατά τη Διάρκεια του Έργου

Ένας αριθμός σημαντικών δράσων και παραδοτέων εκπονήθηκαν και υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου EUFOFINET.

- Οκτώ (8) Τεχνικά Εργαστήρια:
 - “Αποκατάσταση Καμένων Περιοχών από Δασικές Πυρκαγιές”, Βαλάμπρε (Γαλλία), 16 - 20 Μαΐου 2011
 - “Πρόληψη Δασικών Πυρκαγιών”, Φρέντερικσουντ – Χάλσνες (Δανία), 19 – 23 Σεπτεμβρίου 2011
 - “Κατάρτιση και Προσομοίωση”, Βαλάμπρε (Γαλλία), 1 – 5 Νοεμβρίου 2011
 - “Σχεδιασμός Δράσεων”, Αθήνα (Ελλάδα), 17 – 19 Ιανουαρίου 2012
 - “Χαρτογράφηση Κινδύνων”, Λεόν (Ισπανία), 20 – 24 Φεβρουαρίου 2012
 - “Τακτικές Καταστολής Δασικών Πυρκαγιών”, Νορθάμπερλαντ (ΗΒ), 19 – 23 Μαρτίου 2012
 - “Εντοπισμός Δασικών Πυρκαγιών”, Ζβόλεν (Δημοκρατία της Σλοβακίας), 20 – 25 Μαΐου 2012
 - “Σχεδιασμός Δράσεων”, Φλωρεντία (Ιταλία), 1 – 5 Οκτωβρίου 2012
- Εννέα (9) Συναντήσεις Επιτροπής Παρακολούθησης.

Μέρος 1:

Το Περιβάλλον των Πυρκαγιών

© Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών (Πολωνία)

Περιλαμβάνει τα Κεφάλαια:

3. Συμπεριφορά Πυρκαγιάς
4. Καύσιμα
5. Τοπογραφία
6. Καιρός

Κεφαλαιο 3

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

**Συμπεριφορά Πυρκαγιάς: “Η αντίδραση
μίας πυρκαγιάς στις επιδράσεις των
καυσίμων, του καιρού και της τοπογραφίας”**

© Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Αγωγιμότητα	Μεταφορά της θερμικής ενέργειας μέσω άμεσης επαφής.
Αιτία Πυρκαγιάς	Η Αλληλουχία γεγονότων και ενεργειών μέσω των οποίων έρχεται μία πηγή ανάφλεξης σε επαφή με εύφλεκτα υλικά και οδηγεί σε δημιουργία φωτιάς. Για στατιστικούς λόγους, οι αιτίες των πυρκαγιών συνήθως ομαδοποιούνται σε συγκεκριμένες κατηγορίες ¹ .
Ακραία Συμπεριφορά Πυρκαγιάς	Συμπεριφορά της Πυρκαγιάς που είναι ακανόνιστη και δύσκολη στην πρόβλεψη, λόγω του ρυθμού εξάπλωσης ή του μήκους της φλόγας. Αυτό το είδος συμπεριφοράς της πυρκαγιάς συχνά επηρεάζει το περιβάλλον της.
Άκρο Πυρκαγιάς	Χρησιμοποιείται για την αναφορά σε οποιοδήποτε σημείο της περιμέτρου της πυρκαγιάς.
Αναζωπύρωση	Μια σύντομη και απότομη αύξηση της δραστηριότητας της πυρκαγιάς.
Ανάλυση Φωτιάς	Η Διαδικασία αναθεώρησης της εκτιμώμενης συμπεριφοράς και των επιπτώσεων μίας συγκεκριμένης φωτιάς ή ενός συνόλου εστιών και οι ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί ή που μπορεί να χρειαστούν για την καταστολή τους.
Ανάπτυξη Φωτιάς	Η εξέλιξη της φωτιάς από τη στιγμή της ανάφλεξης μέχρι τη διάδοσή της μέσω της διαθέσιμης καύσιμης ύλης.
Ανάφλεξη	Η έναρξη της καύσης.
Αναφλεξιμότητα	Η Σχετική ευκολία στην εξάπλωση φωτιάς στο πλαίσιο ενός φλεγόμενου περιβάλλοντος ή στην ανάφλεξη/ καύση ενός καυσίμου.
Άνεμος	Η οριζόντια κίνηση του αέρα σε σχέση με την επιφάνεια της Γης. Η διεύθυνση, η ταχύτητα και η μετατόπιση του ανέμου μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά της φωτιάς, την έντασή της, καθώς και τη διεύθυνση και την ταχύτητα εξάπλωσής της.
Άνεμος Πυρκαγιάς	Η εισροή του αέρα κοντά σε μία πυρκαγιά που πραγματοποιείται από το φαινόμενο της συναγωγής. Οι άνεμοι της πυρκαγιάς επηρεάζουν την εξάπλωσή της ² .
Αποδοτικότητα Καύσης	Το μέτρο της αποτελεσματικότητας με την οποία η φωτιά καταναλώνει καύσιμα ³ .
Αποτύπωμα Φωτιάς	Η προκύπτουσα εντύπωση που δημιουργείται από μία πυρκαγιά σε μία περιοχή με καύσιμη ύλη.
Βαθειά Ριζωμένη Πυρκαγιά (Υπόγεια)	Η φωτιά που καίει τουλάχιστον 0,5 μέτρα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους. Αυτό το είδος φωτιάς είναι ιδιαίτερα δύσκολο να σβήσει.

¹ Οι ομαδοποιήσεις διαφοροποιούνται μεταξύ χωρών ή συχνά μεταξύ περιφερειών ή περιοχών εντός χωρών

² Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council (2009), Wildfire Glossary (Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council, Melbourne), p.13.

³ Η φάση της χαμηλής καύσης είναι λιγότερο αποτελεσματική στην κατανάλωση καυσίμου και στην παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα και νερού απ' ό,τι η φάση έντονης καύσης, με αποτέλεσμα η πυρκαγιά που σβήνει να εκλύει περισσότερα σωματίδια καπνού από τη φάση έντασης.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Βάθος Πυρκαγιάς	Η κάθετη μείωση του εδάφους και των καυσίμων που οφείλεται στη φωτιά.
Βάθος Φλόγας	Η απόσταση από το οπίσθιο μέχρι το εμπρόσθιο μέρος του μετώπου της πυρκαγιάς που συνήθως εκφράζεται σε μέτρα.
Βλάστηση	Όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει όλες τις μορφές ζωής των φυτών.
Βραδεία Καύση	Χαμηλή ένταση καύσης, χωρίς φλόγα και ελάχιστη ή καθόλου εξάπλωση της φωτιάς.
Γωνία Φλόγας	Η γωνία της φλόγας μετρούμενη σε σχέση με την επιφάνεια του εδάφους και εκφράζεται σε μοίρες.
Δάκτυλα Φωτιάς	Επιμήκης καμένη περιοχή που προεξέχει από το κύριο σώμα της φωτιάς με αποτέλεσμα μία ακανόνιστη περίμετρο πυρκαγιάς. Η ονομασία προήλθε από το σχέδιο που δημιουργείται στο έδαφος, το οποίο μπορεί να μοιάζει με τα δάχτυλα ενός χεριού ⁴ .
Δασική Πυρκαγιά⁵	Κάθε ανεξέλεγκτη φωτιά σε χώρους βλάστησης, η οποία απαιτεί ενέργειες καταστολής. Οι δασικές πυρκαγιές κατατάσσονται συνήθως ανάλογα με το μέγεθος ή/ και τις επιπτώσεις που έχουν στη μείωση των πόρων.
Δείκτης Κινδύνου Πυρκαγιάς	Ποσοτικός δείκτης του κινδύνου πυρκαγιάς που εκφράζεται είτε ως σχετική έννοια, είτε ως απόλυτο μέτρο. Οι δείκτες κινδύνου πυρκαγιάς χρησιμοποιούνται συχνά για την καθοδήγηση των δραστηριοτήτων διαχείρισης της πυρκαγιάς.
Διασπειρούμενη Πυρκαγιά	Η συμπεριφορά της πυρκαγιάς η οποία χαρακτηρίζεται από σπινθήρες και αναμμένα κάρβουνα που μεταφέρονται μέσω του αέρα ή της στήλης συναγωγής. Η συμπεριφορά αυτή μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε μικρής και μεγάλης εμβέλειας.
Δίνη Πυρκαγιάς	Βίαια περιστρεφόμενη στήλη αναδυόμενου θερμού αέρα, αναμεμειγμένου με αέρια που εκλύονται από τη φωτιά, καπνό, συντρίμμια και φλόγα ⁶ .
Δευτερεύουσα Φωτιά	Φωτιά χαμηλότερης έντασης ή μέρος φωτιάς που καίει με αντίθετη φορά προς τον άνεμο και/ ή με κλίση προς τα κάτω.
Διαφυγή	Όταν πυρκαγιά διαφεύγει από την περιοχή περιορισμού.
Δραστηριότητα Πυρκαγιάς	Περιγραφή της πυρκαγιάς με βάση την εκτίμηση των ορατών ενδείξεων, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας της φωτιάς, του μήκους και του ύψους της φλόγας, της σοβαρότητας και της συμπεριφοράς της.

⁴ Ο όρος αυτός δεν πρέπει να συγχέεται με τον όρο “δάκτυλα ανάφλεξης πυρκαγιάς”, που επεξηγείται στο παρόν ας “φωτιά χαμηλής έντασης που επιτυγχάνεται με την έναυση γραμμών σε γωνίες ως προς μία γραμμή ελέγχου και παράλληλα με τον άνεμο”.

⁵ Σε κάποια σημεία του κόσμου χρησιμοποιούνται εναλλακτικοί όροι.

⁶ National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.80.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Δριμύτητα Πυρκαγιάς	<p>Η σοβαρότητα της φωτιάς μπορεί να ορίζεται με δύο τρόπους:</p> <ul style="list-style-type: none"> Το βαθμό στον οποίο μία περιοχή έχει αλλοιωθεί ή διαταραχθεί από μία πυρκαγιά⁷. Την ικανότητα μίας πυρκαγιάς να προκαλέσει βλάβες⁸. <p>Η ένταση της φωτιάς και η χρονική διάρκεια που έκαιγε σε μία συγκεκριμένη περιοχή θα επηρεάσει, μεταξύ άλλων, τη σοβαρότητα της φωτιάς.</p> <p>Είναι μία ποιοτική αξιολόγηση του παλμού θερμότητας που κατευθύνεται προς το έδαφος κατά τη διάρκεια μίας πυρκαγιάς. Η σοβαρότητα της πυρκαγιάς σχετίζεται με τη θέρμανση του εδάφους, τη μεγάλη κατανάλωση καυσίμων, την καταστροφή οργανικής και ανόργανης ύλης κάτω από τα δέντρα και τους θάμνους, καθώς και την καταστροφή των μερών των φυτών που είναι θαμμένα στο έδαφος.</p>
Δυνάμεις Ευθυγράμμισης	Συλλογικός όρος για τις δυνάμεις που έχουν σημαντική επίδραση στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς. Αυτές οι δυνάμεις μπορούν να υποστηρίξουν ή να εμποδίσουν την εξάπλωση της πυρκαγιάς και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόβλεψη της πιθανής συμπεριφοράς της, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσής της, καθώς και της έντασής της. Οι βασικές δυνάμεις ευθυγράμμισης είναι ο άνεμος, η κλίση και η θέση σε σχέση με την ηλιακή ακτινοβολία.
Δυναμικές Πυρκαγιάς	Αναλυτική μελέτη σχετικά με το πώς η χημεία και οι επιστήμες της ρευστομηχανικής και της θερμοδυναμικής μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς ⁹ .
Ένταση Πυρκαγιάς	Ο ρυθμός με τον οποίο μία πυρκαγιά απελευθερώνει ενέργεια με τη μορφή θερμότητας σε ένα δεδομένο τόπο και χρόνο, εκφρασμένος σε κιλοβάτ ανά μέτρο (kW/m) ή σε kJ ανά μέτρο ανά δευτερόλεπτο (kJ/m/s).
Εξάλειψη	Η παύση της διαδικασίας καύσης είτε με φυσικό τρόπο, είτε σαν αποτέλεσμα των δράσεων καταστολής.
Εξάπλωση Φωτιάς	Η κίνηση της φωτιάς μέσω της καύσιμης ύλης που διατίθεται στην περιοχή.
Εξελισσόμενη Πυρκαγιά	Πρόκειται για την εξέλιξη της πυρκαγιάς που σχετίζεται με το μέτωπο της φωτιάς. Η συμπεριφορά της πυρκαγιάς σε αυτή την περίπτωση συνήθως χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη ένταση, αύξηση του ύψους και του μήκους της φλόγας και πιο ταχείς ρυθμούς εξάπλωσης. Συνήθως συμβαίνει όταν μία πυρκαγιά υποστηρίζεται από μία ή περισσότερες δυνάμεις ευθυγράμμισης (για παράδειγμα τον άνεμο ή την κλίση).
Επιδραση Κλίσης Εδάφους	Παραλλαγές στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς που προκαλούνται από την κλίση του εδάφους. Η κλίση μπορεί τόσο να υποστηρίξει όσο και να εμποδίσει την εξάπλωση της πυρκαγιάς, με τη γωνία κλίσης του εδάφους να επηρεάζει σημαντικά το βαθμό επιδρασης στην εξέλιξη της πυρκαγιάς.

⁷ Βασισμένο στον ορισμό της “Δριμύτητας Πυρκαγιάς” του National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.78.

⁸ British Standards Institution (2010) BS EN ISO 13943:2010 Fire Safety – Vocabulary (ISO 13943:2008) (Milton Keynes: BSI), 4.130, p.15.

⁹ NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
	<p>Οι παρακάτω περιγραφές εξηγούν τη γενική επίδραση της κλίσης που θα πρέπει να αναμένονται σε μια φωτιά που εξαπλώνεται με ανοδική και με καθοδική κλίση:</p> <ul style="list-style-type: none"> Πυρκαγιές που εξελίσσονται ανοδικά: Οι φλόγες της πυρκαγιάς που εξαπλώνεται ανοδικά θα σχηματίζουν μικρή γωνία με το άκαυστο καύσιμο, το οποίο θα προθερμαίνεται καθώς η φωτιά θα ανεβαίνει. Η προθέρμανση αυτή αυξάνει την αναφλεξιμότητα και την ταχύτητα διάδοσης των πυρκαγιών που κινούνται ανοδικά. Πυρκαγιές που εξελίσσονται καθοδικά: Οι φλόγες της πυρκαγιάς που εξαπλώνεται καθοδικά σχηματίζουν μεγάλη γωνία με το άκαυστο καύσιμο, γεγονός που οδηγεί σε μείωση της προθέρμανσης του καυσίμου μπροστά από τη φωτιά. Συνεπώς, η κλίση στην περίπτωση αυτή οδηγεί στη μείωση της αναφλεξιμότητας και της ταχύτητας διάδοσης της πυρκαγιάς.
Επιπτώσεις Ζώνης Συνένωσης	Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για να περιγράψει την αυξημένη δραστικότητα της φωτιάς που προκύπτει όταν δύο διαφορετικά μέτωπα πυρκαγιάς κινούνται μαζί.
Επιπτώσεις Πυρκαγιάς	Οι φυσικές, βιολογικές και οικολογικές επιπτώσεις της πυρκαγιάς στο περιβάλλον ¹⁰ .
Επιταχυντής	Υλικό που χρησιμοποιείται για την εκκίνηση ή την αύξηση της εξάπλωσης πυρκαγιάς. Συχνά πρόκειται για εύφλεκτο υγρό.
Επιφανειακή Φωτιά	Η φωτιά που καίει στο επιφανειακό στρώμα του καυσίμου.
Εποχή Πυρκαγιών	Η περίοδος ή οι περίοδοι μέσα στο έτος που είναι πιο πιθανό να ξεσπάσουν πυρκαγιές.
Ζώνη Μετάβασης	Περιοχή στην οποία η εξάπλωση της πυρκαγιάς αλλάζει κατεύθυνση. Οι ζώνες μετάβασης μπορούν να ταυτοποιηθούν μέσω των αλλαγών στις ενδείξεις των δεικτών.
Ζώνη Πυρασφάλειας	Περιοχή όπου υπάρχει ασυνέχεια σε καύσιμα, γεγονός που μειώνει την πιθανότητα περαιτέρω εξάπλωσης ή το ρυθμό εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
Ζώνη Συνένωσης	Περιοχή όπου δύο ξεχωριστές πυρκαγιές κινούνται ταυτόχρονα. Η ζώνη συνένωσης χαρακτηρίζεται συνήθως από αυξημένη δραστηριότητα πυρκαγιάς.
Θεραπεία	Διαδικασία που οδηγεί στη μείωση της περιεκτικότητας σε υγρασία της νεκρής βλάστησης. Αυτό συνήθως έχει ως αποτέλεσμα η βλάστηση να αποκτά ένα καστανό χρώμα.
Θερμοκρασία Ανάφλεξης	Η ελάχιστη θερμοκρασία στην οποία μπορεί να λάβει χώρα ανάφλεξη και συντηρούμενη καύση ¹¹ .

¹⁰ Εθνική Συντονιστική Ομάδα Πυρκαγιών (2011), Γλωσσάριο Ορολογίας Πυρκαγιών στην Άγρια Φύση (National Wildfire Coordinating Group, Boise), σελ. 74

¹¹ Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p. 203.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Ιστορικό Πυρκαγιών	Η ανασυγκρότηση και η ερμηνεία των χρονολογιών εμφάνισης πυρκαγιών, καθώς και των αιτιών και των επιπτώσεων των δασικών πυρκαγιών στα πλαίσια μίας καθορισμένης περιοχής.
Καθεστώς Πυρκαγιάς	Το μοτίβο εμφάνισης πυρκαγιών, η συχνότητα, οι εποχές, το μέγεθος, η ένταση και ο τύπος της φωτιάς που είναι χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περιοχής και/ ή του συγκεκριμένου τύπου βλάστησης.
Καταιγίδα Φωτιάς	Βίαιη συναγωγή που προκαλείται σε περιοχές με διαρκείς και έντονες φωτιές.
Κατάσταση Βλάστησης	Το στάδιο ανάπτυξης ή ο βαθμός αναφλεξιμότητας της βλάστησης που αποτελεί μέρος ενός συνόλου καυσίμων. Αυτό θα εξαρτάται από την εποχή του έτους, το ποσοστό της ωρίμανσης και τις καιρικές συνθήκες.
Καταστροφές Πυρκαγιάς	Η ζημιά που προκαλείται από τη φωτιά. Αυτή η απώλεια θα περιλαμβάνει οικονομικά κόστη, όπως επίσης και άλλα άμεσα και έμμεσα κόστη στο περιβάλλον και την κοινωνία.
Καταστροφική Πυρκαγιά	Φωτιά που καταστρέφει κάθε είδους βλάστηση και ανόργανη ύλη, εκθέτοντας σε κίνδυνο το έδαφος. Παρουσιάζει ασυνήθιστα ακραία συμπεριφορά. Οι καταστροφικές πυρκαγιές συνήθως αποτελούν σημαντική πρόκληση για τους φορείς καταστολής, καθώς είναι μεγάλης έντασης και μπορεί να αποτελέσουν κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Καύση	a) Κατάσταση κατά την οποία κάτι καίγεται β) Περιοχή καυσίμων που καταναλώνονται πλήρως ή μερικώς από μία φωτιά γ) Σωματικός τραυματισμός που πραγματοποιείται από έναν παράγοντα καυτηριασμού, τη θερμότητα από μία φωτιά ή ένα θερμό αντικείμενο δ) Η διαχειρίσιμη φωτιά (δηλαδή μια επιχειρησιακή καθορισμένη φωτιά) ε) Η ταχεία οξείδωση του καυσίμου, κατά την οποία παράγεται συνήθως φλόγα και εκλύεται θερμότητα.
Καύσιμα	Κάθε υλικό που μπορεί να υποστηρίξει την καύση μέσα σε ένα περιβάλλον πυρκαγιάς. Τα καύσιμα συνήθως μετρώνται σε τόνους ανά εκτάριο.
Θερμή Πυρκαγιά	Υψηλής έντασης πυρκαγιά ή μέρος πυρκαγιάς.
Θερμό Σημείο	Μια μικρή περιοχή καύσης εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς η οποία απαιτεί ενέργειες καταστολής ως μέρος της φάσης των δράσεων κατάσβεσης.
Κίνδυνος Εμφάνισης Πυρκαγιάς	Η πιθανότητα εμφάνισης πυρκαγιάς και οι πιθανές της επιπτώσεις σε συγκεκριμένη περιοχή και δεδομένο χρόνο. Ο κίνδυνος εμφάνισης πυρκαγιάς υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση:
	Κίνδυνος Πυρκαγιάς = Πιθανότητα Εμφάνισης x Πιθανές Επιπτώσεις

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Ένας γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να εκφράσει την εκτίμηση τόσο των σταθερών όσο και μεταβλητών παραγόντων του περιβάλλοντος που καθορίζουν την ευκολία ανάφλεξης, την ταχύτητα της διάδοσης της φωτιάς, τη δυσκολία ελέγχου και τις επιπτώσεις αυτής. Ο κίνδυνος πυρκαγιάς εκφράζεται συχνά ως δείκτης ¹² .
Κίνδυνος Φλόγας	Η εκτίμηση του κινδύνου για το προσωπικό κατάσβεσης της φωτιάς ο οποίος υπολογίζεται με βάση το μήκος της φλόγας.
Κίνδυνος Φωτιάς	Κάθε κατάσταση, διαδικασία ή υλικό που μπορεί να προκαλέσει ανάφλεξη ή που μπορεί να παρέχει μία συνεχή ροή καύσιμης ύλης για την εξάπλωση ή την αύξηση των πυρκαγιών που αποτελούν απειλή για τη ζωή, την περιουσία ή το περιβάλλον.
Κοιμώμενη Πυρκαγιά	Φωτιά που παραμένει αδρανής για κάποιο χρονικό διάστημα.
Κρίσιμο Σημείο	Σημείο στο χρόνο ή στο χώρο όπου θα υπάρξει σημαντική επίδραση στην εξάπλωση της φωτιάς, στο ρυθμό εξάπλωσής της και/ ή στην ένταση της φωτιάς.
Λαμπερή Καύση	Χαμηλή ένταση καύσης, όταν υπάρχει λίγη ή καθόλου φλόγα και λίγη ή καθόλου περαιτέρω εξάπλωση της πυρκαγιάς. Λαμπερή καύση εμφανίζεται συνήθως λίγο πριν από την εξαφάνιση, κατά τα τελικά στάδια της πυρκαγιάς.
Μέθοδος Ανάφλεξης	Τα μέσα με τα οποία γίνεται η έναρξη καύσης.
Μεταφορά Θερμότητας	Η διαδικασία με την οποία η θερμότητα μεταδίδεται από ένα σώμα ή αντικείμενο σε ένα άλλο. Στις πυρκαγιές η ενέργεια μεταδίδεται από την καύση των άκαυστων καυσίμων μέσω: <ul style="list-style-type: none"> Συναγωγιμότητας: μεταφοράς θερμότητας από την κίνηση των μαζών του ζεστού αέρα. Η φυσική κατεύθυνση, στην περίπτωση απουσίας σημαντικής ταχύτητας και κλίσης ανέμου, είναι προς τα πάνω. Ακτινοβολίας: μεταφοράς θερμότητας σε ευθείες γραμμές από θερμές επιφάνειες σε θερμότερο περιβάλλον. Αγωγιμότητας: μεταφοράς θερμότητας μέσω ύλης που βρίσκεται σε στερεά μορφή¹³.
Μέτωπο Φωτιάς	Κάθε τμήμα της περιμέτρου της φωτιάς που παρουσιάζει συνεχή καύση.
Μέτωπο Φωτιάς	Το κύριο μέρος προώθησης της φωτιάς σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Στο μέτωπο της φωτιάς εμφανίζεται συνήθως το υψηλότερο επίπεδο της δραστηριότητας της πυρκαγιάς σε σχέση με όλη την υπόλοιπη έκτασή της.
Μήκος Φλόγας	Το συνολικό μήκος της φλόγας που μετράται από τη βάση της στο επίπεδο του εδάφους μέχρι το άκρο της. Το μήκος της φλόγας θα είναι μεγαλύτερο από το ύψος της εάν η φλόγα έχει κλίση λόγω του ανέμου ή της κλίσης του εδάφους.

¹² Παγκόσμιο Κέντρο Παρακολούθησης Πυρκαγιών (2010), Διεθνής Ορολογία Διαχείρισης Πυρκαγιών σελ. 121

¹³ Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology(Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.188.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Μοντέλο Πυρκαγιάς	Πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή που προβλέπει ή ανακατασκευάζει τη συμπεριφορά της φωτιάς και το ρυθμό διάδοσής της από ένα σημείο ανάφλεξης ή από την περιοχή προέλευσης.
Νησιά / Νησίδες	Περιοχές άκαυστων καυσίμων εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς.
Οικολογία Πυρκαγιάς	Η μελέτη των σχέσεων και αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στη φωτιά, τους ζωντανούς οργανισμούς και το περιβάλλον.
Ουρά Πυρκαγιάς	Το πίσω μέρος της πυρκαγιάς, το οποίο συνήθως δεν είναι σε ευθυγράμμιση με την αιολική ενέργεια και την κλίση και συνεπώς εμφανίζει μικρότερη δραστηριότητα σε σχέση με το μέτωπο της φωτιάς. Αυτό συμβαίνει, καθώς έχει μικρότερη υποστήριξη από τον άνεμο ή την κλίση.
Περιβάλλον Πυρκαγιάς	Οι περιβάλλουσες συνθήκες, επιρροές και δυνάμεις τροποποίησης της τοπογραφίας, των καυσίμων και των καιρικών συνθηκών που καθορίζουν τη συμπεριφορά της φωτιάς, τις επιπτώσεις και την επιρροή της.
Περιοχή Προέλευσης	Γενική γεωγραφική θέση μέσα σε ένα σκηνικό πυρκαγιάς όπου πιστεύεται ότι βρίσκεται το σημείο ανάφλεξης.
Περίμετρος Πυρκαγιάς	Το συνολικό εξωτερικό όριο της πυρκαγιάς.
Πλευρές	Τα τμήματα της περιμέτρου της πυρκαγιάς που είναι περίπου παράλληλα προς την κύρια κατεύθυνση εξάπλωσής της. Οι πλευρές έχουν συνήθως μικρότερη ένταση φωτιάς από το μέτωπο της πυρκαγιάς, καθώς έχουν ασθενότερη ευθυγράμμιση με τον άνεμο ή την κλίση του εδάφους ¹⁴ .
Πλευρική Πυρκαγιά	Η πυρκαγιά που εξαπλώνεται ή αναμένεται να εξαπλωθεί παράλληλα (σχεδόν σε ορθή γωνία) με την επικρατούσα κατεύθυνση του ανέμου ή την κλίση του εδάφους ¹⁵ .
Πλευρικός Περιορισμός	Περιορισμός της εξάπλωσης της φωτιάς που προκαλείται από τοπογραφικά χαρακτηριστικά. Προκύπτει όταν οι πυρκαγιές περιορίζονται από τοπογραφικά χαρακτηριστικά όπως ρεματιές, χαράδρες ή στενές κοιλάδες. Τότε, η θερμότητα που εκλύεται από τα περιορισμένα αέρια και την ακτινοβολία από τις φλόγες, αυξάνει το ρυθμό έκλυσης ενέργειας των φλεγόμενων καυσίμων. Η ταχεία εξάπλωση της πυρκαγιάς, επίσης, ενισχύεται από την επιτάχυνση και τη διοχέτευση του αέρα μέσω αυτών των τοπογραφικών χαρακτηριστικών. Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να οδηγήσουν σε πιο ταχεία καύση και εξάπλωση της φωτιάς σε σχέση με την περίπτωση όπου η φωτιά δεν περιορίζεται ¹⁶ .

¹⁴ National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.84

¹⁵ Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.153

¹⁶ Based on the definition provided in NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p. 262

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Πρόβλεψη Συμπεριφοράς Πυρκαγιάς	Η πρόβλεψη της πιθανής συμπεριφοράς της πυρκαγιάς που θα χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση των επιχειρήσεων κατάσβεσης.
Προθέρμανση	Προκαταρκτική φάση της καύσης, όπου τα καύσιμα με την εξέλιξη της φωτιάς θερμαίνονται και ξηραίνονται. Οι θερμοκρασίες των καυσίμων μπορεί να αυξηθούν είτε/ και από την ίδια τη φωτιά, είτε/ και από τις καιρικές συνθήκες (π.χ. ηλιακή ακτινοβολία, θέση ως προς τον ήλιο).
Προσανατολισμός	Η κατεύθυνση της κλίσης του εδάφους σε σχέση με τον ήλιο ή η ευθυγράμμιση ή μη του τοπίου με την ηλιακή ακτινοβολία.
Πυρκαγιά Κατευθυνόμενη από Κλίση Εδάφους	Πυρκαγιά ή μέρος πυρκαγιάς που μεταδίδεται κυρίως λόγω της κατεύθυνσης και της γωνίας κλίσης του εδάφους.
Πυκνότητα Καυσίμου	Η πυκνότητα των σωματιδίων του καυσίμου που μπορεί να επηρεάσει την ανάφλεξη και τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς.
Πυρκαγιά Κόμης ή Επικόρυφη	'Όταν μία φωτιά καίει ελεύθερα στο ανώτερο φύλλωμα των δέντρων και των θάμνων. Υπάρχουν τρεις διαφορετικοί τύποι επικόρυφων πυρκαγιών: <ul style="list-style-type: none">• Ενεργός επικόρυφη πυρκαγιά – φωτιά που εξελίσσεται ως ένα τείχος φλόγας καταπίνοντας όλα τα επιφανειακά και εναέρια καύσιμα.• Ανεξάρτητη επικόρυφη πυρκαγιά – φωτιά που προωθείται μέσω εναέριων καυσίμων και μόνο.• Περιοδική επικόρυφη πυρκαγιά – επιφανειακή φωτιά που δεν προκαλεί διαρκή καύση στο φύλλωμα των δέντρων. Ο ρυθμός εξάπλωσής της ελέγχεται από την επιφάνεια της πυρκαγιάς.
Πυρκαγιά Οδηγούμενη από τα Χαρακτηριστικά του Καυσίμου	Μια πυρκαγιά ή μέρος αυτής που μεταδίδεται κυρίως λόγω της διάταξης, της κατάστασης και/ ή άλλων χαρακτηριστικών του καυσίμου εντός του οποίου πραγματοποιείται η καύση. Αυτό συμβαίνει λόγω της απουσίας επιδρασης των δυνάμεων ευθυγράμμισης, όπως ο άνεμος, η κλίση ή η θέση σε σχέση με τον ήλιο στη διάδοση της φωτιάς. Οι πυρκαγιές που η διάδοσή τους καθορίζεται από τα χαρακτηριστικά του καυσίμου συχνά έχουν ακανόνιστη συμπεριφορά.
Ρυθμός Καύσης	Μέτρηση της απελευθέρωσης θερμότητας ανά μονάδα καιγόμενης περιοχής και ανά μονάδα χρόνου.
Σημειακή Φωτιά	Φωτιά έξω από την περίμετρο της κύριας πυρκαγιάς που προκαλείται από πυρακτωμένα κάρβουνα που μεταφέρονται από τον άνεμο ή τη στήλη συναγωγής.
Σπίθα	Φλεγόμενο σωματίδιο που αποσπάται κατά την καύση ενός υλικού.
Στήλη Συναγωγής	Ανερχόμενη στήλη προθερμασμένου καπνού, στάχτης, σωματιδίων και άλλων θραυσμάτων που παράγονται από μία πυρκαγιά.
Συγκέντρωση Εστιών Φωτιάς	Ο αριθμός των εστιών φωτιάς ανά μονάδα επιφάνειας κατά τη διάρκεια μίας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.
Συμπεριφορά Φωτιάς	Η αντίδραση της πυρκαγιάς στις επιδράσεις των καυσίμων, των καιρικών συνθηκών και της τοπογραφίας. Στους διάφορους τύπους πυρκαγιάς περιλαμβάνεται:

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> • Η βραδεία καύση της φωτιάς – η φωτιά καίει χωρίς φλόγα και με ελάχιστη ταχύτητα διάδοσης. • Υφέρπουσα φωτιά – φωτιά με χαμηλή ταχύτητα διάδοσης και γενικά με χαμηλό μήκος φλόγας. • Εξελισσόμενη φωτιά – φωτιά με υψηλό ρυθμό εξάπλωσης. • Φωτιά πυρσός – φωτιά που καίει από την επιφάνεια του εδάφους και μέσω εναέριων καυσίμων εξαπλώνεται μέχρι το φύλλωμα ενός ή περισσότερων δέντρων. • Διασπειρώμενη φωτιά – φωτιά κατά την οποία οι σπινθήρες και τα πυρακτωμένα κάρβουνα μεταφέρονται από τον άνεμο ή τη στήλη συναγωγής και προσγειώνονται πέρα από την περιμετρό της με αποτέλεσμα να προκαλούνται νέες σημειακές εστίες φωτιάς. • Επικόρυφη φωτιά – φωτιά που καίει ελεύθερα το ανώτερο τμήμα των δέντρων και των θάμνων.
Συναγωγικά Επαγόμενη Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που εξαπλώνεται κυρίως λόγω της έντασης της στήλης συναγωγής.
Συναγωγιμότητα	Η μεταφορά της θερμότητας με την κυκλοφορία ενός αερίου ή υγρού. Στη μετεωρολογία η συναγωγή είναι κυρίως η κατακόρυφη κίνηση του θερμού αέρα.
Συνθήκες Πυρκαγιάς	Η κατάσταση των συνδυασμένων στοιχείων του περιβάλλοντος της πυρκαγιάς που επηρεάζουν τη συμπεριφορά της στο πλαίσιο των διαθέσιμων καυσίμων. Οι συνθήκες πυρκαγιάς συνήθως καθορίζονται από παράγοντες όπως ο προσανατολισμός, ο καιρός, η κλίση/ τοπογραφία, καθώς και ο τύπος και όγκος καυσίμων.
Συσσώρευση	<ol style="list-style-type: none"> α) Η συνεχής αύξηση της έντασης της πυρκαγιάς β) Η συσσώρευση καυσίμου διαθέσιμου προς κάψη
Σύστημα Πρόβλεψης Επέκτασης Πυρκαγιάς	Μέθοδος ή εργαλείο που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς της πυρκαγιάς.
Ταχεία Ανάφλεξη	Ταχεία ανάφλεξη των αερίων που δεν έχουν αναφλεγεί και που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα της θερμότητας που παράγεται από τη φωτιά. Συνήθως, το φαινόμενο αυτό παρατηρείται κατά τη διάρκεια της υψηλής έντασης της πυρκαγιάς.
Ταχέως Εξαπλούμενη Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που εξαπλώνεται γρήγορα, με ένα καλά καθορισμένο μέτωπο.
Ταχύτητα Διάδοσης	Μέτρηση της ταχύτητας με την οποία κινείται μία πυρκαγιά σε μία περιοχή. Η ταχύτητα εξάπλωσης εκφράζεται συνήθως σε μέτρα ανά ώρα.
Τοπογραφικός Άνεμος	Όταν η κατεύθυνση και/ ή η ταχύτητα του μετεωρολογικού ανέμου μεταβάλλονται με την τοπογραφία της περιοχής ¹⁷ . Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τοπογραφικοί άνεμοι αποτελούν μία γενική προσαρμογή ανέμων και συμβαίνουν σε μεγαλύτερη κλίμακα από ό,τι άλλοι πιο περιορισμένοι χωρικά άνεμοι με έντονη κλίση.

¹⁷ This contrasts with more relatively more localised wind adaptations that occur, such as slope winds, land and sea breezes, and valley and mountain breezes.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Τόπος Ανάφλεξης	Η ακριβής φυσική θέση όπου η πηγή ανάφλεξης έρχεται σε επαφή με υλικά πρώτης ανάφλεξης.
Τρίγωνο Φωτιάς	Διάγραμμα που παρουσιάζει τους τρεις παράγοντες που είναι απαραίτητοι για την καύση και τη δημιουργία φλόγας: Καύσιμη Ύλη – Θερμότητα – Οξυγόνο
Τύποι Πυρκαγιάς	<p>Υπάρχουν τρία διαφορετικά συστήματα για την ταξινόμηση των τύπων πυρκαγιάς:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ταξινόμηση πυρκαγιάς ή τμήματος αυτής σύμφωνα με τη στάθμη της καύσιμης ύλης εντός της οποίας συμβαίνει. Για παράδειγμα εναέρια πυρκαγιά, πυρκαγιά κόμης, πυρκαγιά επιφάνειας και εδάφους. Ταξινόμηση τμήματος της πυρκαγιάς σύμφωνα με τη θέση της κατά μήκος της περιμέτρου της πυρκαγιάς. Για παράδειγμα το μέτωπο, η ουρά και πυρκαγιές στα πλαϊνά. Ταξινόμηση πυρκαγιάς ή τμήματος αυτής σύμφωνα με τα οπτικά χαρακτηριστικά που εμφανίζει. Για παράδειγμα, υφέρπουσα, πυρκαγιά κόμης, πυρκαγιά συναγωγής, κλπ.
Υπόροφη Φωτιά	Φωτιά που καίει κάτω από τη σκιά των δέντρων. Μπορεί να συμβεί κατά τη διάρκεια πυρκαγιάς ή μπορεί να αποτελεί τακτική για προκαθορισμένη και ελεγχόμενη καύση.
Υφέρπουσα Φωτιά	Φωτιά αργής καύσης με χαμηλή δραστηριότητα. Αυτός ο τύπος φωτιάς μπορεί να συμβεί λόγω των συνθηκών βλάστησης, του τύπου του καυσίμου, ή ακόμα λόγω της απώλειας ευθυγράμμισής της με την ηλιακή ακτινοβολία.
Ύψος Φλόγας	Υπολογίζεται με μέτρηση του ύψους από την επιφάνεια του εδάφους μέχρι την άκρη της φλόγας. Το ύψος φλόγας θα είναι μικρότερο από το μήκος της εάν οι φλόγες κλίνουν λόγω του ανέμου ή της κλίσης του εδάφους.
Φαινόμενο Δαυλού (μεταλαμπάδευση)	Φωτιά που καίει από την επιφάνεια του εδάφους μέχρι το φύλλωμα ενός ή παραπάνω δέντρων, μέσω των εναέριων καυσίμων.
Φλεγόμενα Σωματίδια	Σωματίδια φλεγόμενων καυσίμων που μεταφέρονται από τον άνεμο ή τα ρεύματα αέρα μίας στήλης συναγωγής.
Φλεγόμενη ζώνη	Βρίσκεται πίσω από το μέτωπο της φωτιάς και χαρακτηρίζεται κυρίως από την ανάφλεξη. Στη φλεγόμενη ζώνη καταναλώνονται τα καύσιμα και στην περιοχή αυτή η φωτιά είναι συνήθως λιγότερο δυναμική και πιο στατική. Ανάλογα με την παρουσία καυσίμων η φωτιά μπορεί να καίει για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα εντός της ζώνης αυτής.
Φλεγόμενη Καύση	Η παραγωγή φλόγας ως μέρος της διαδικασίας καύσης.
Φλεγόμενο Μέτωπο	Η περιοχή μίας μετακινούμενης φωτιάς όπου η καύση γίνεται κατά κύριο λόγο με τη μορφή παραγωγής φλόγας. Το φλεγόμενο μέτωπο αποτελείται συνήθως από το μέτωπο της φωτιάς και τη φλεγόμενη ζώνη.
Φράγμα	Κάθε φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο στην εξάπλωση πυρκαγιάς. Αυτό είναι συνήθως μία περιοχή άνευ καύσιμης ύλης η οποία είναι αρκετά μεγάλη σε μέγεθος για να αποφευχθεί μία πυρκαγιά που διέρχεται μέσα ή πάνω από αυτή.

Συμπεριφορά Πυρκαγιάς

Όρος	Ορισμός
Φωτιά	Το προϊόν της χημικής αντίδρασης της καύσης. Για να γίνει ανάφλεξη πρέπει να είναι παρόντες και σε σωστή αναλογία οι τρεις παράγοντες: καύσιμο, οξυγόνο και θερμότητα. Όταν εκκινείται η διαδικασία καύσης εκπέμπεται θερμότητα και φως κι έτσι εμφανίζεται η φωτιά.
Φωτιά Βραδείας Καύσης	Φωτιά που καίει χωρίς φλόγα και καταφέρνει οριακά να εξαπλωθεί.
Φωτιά Εδάφους	Φωτιά που καίει κάτω από την επιφάνεια της καύσιμης ύλης.
Φωτιά Κατευθυνόμενη από Τοπικά Τοπογραφικά Χαρακτηριστικά	Φωτιά που μεταδίδεται κυρίως λόγω της τοπολογίας της περιοχής, με χαρακτηριστικά που την επηρεάζουν να είναι η κλίση του εδάφους και οι ρεματιές.
Φωτιά που Προκαλείται από τον Άνεμο	Πυρκαγιά ή μέρος πυρκαγιάς που εξαπλώνεται κυρίως λόγω της ταχύτητας και της διεύθυνσης του ανέμου.
Φωτιά Χαμηλής Έντασης	Πυρκαγιά ή μέρος αυτής με χαμηλή ένταση.

Κεφάλαιο 4

Καύσιμα

**Καύσιμη Ύλη: “Κάθε Υλικό που Μπορεί να
Υποστεί Καύση σε ένα Περιβάλλον
Πυρκαγιάς”**

© Milan Lalkovic (Δημοκρατία της Σλοβακίας)

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Αναφλεξιμότητα	Η σχετική ευκολία στην εξάπλωση της φωτιάς στο πλαίσιο ενός φλεγόμενου περιβάλλοντος και η σχετική ευκολία με την οποία η καύσιμη ύλη αναφλέγται ή καίγεται.
Απορρίματα	Το ανώτερο στρώμα της καύσιμης υλης που έχει παραμείνει μετά τη φωτιά και η οποία αποτελείται από ράβδους, κλαδιά, φύλλα και πευκοβελόνες. Η δομή της ύλης μέσα στο στρώμα των απορριμάτων δεν έχει μεταβληθεί σημαντικά από τη διαδικασία της αποσύνθεσης.
Αροτραίες Καλλιέργειες	Καλλιεργημένες χορτολιβαδικές εκτάσεις. Οι αροτραίες καλλιέργειες μπορεί να έχουν πολύ μεγαλύτερα διαθέσιμα σε καύσιμη ύλη από τα φυσικά λιβάδια και συνήθως χαρακτηρίζονται από την ομοιομορφία τόσο στην κάθετη όσο και στην οριζόντια διάταξη της καύσιμης υλης.
Βαθιά Ριζωμένη Πυρκαγιά	Φωτιά που καίει τουλάχιστον 0,5 μέτρα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους. Αυτό το είδος της φωτιάς είναι ιδιαίτερα δύσκολο να σβήσει.
Βάθος Καύσης	Η κάθετη μείωση του εδάφους και της καύσιμης υλης που οφείλεται στη φωτιά.
Βαριά Καύσιμη Υλη	Καύσιμη ύλη που έχει διάμετρο μεγαλύτερη από 6 χιλιοστά. Λόγω του μεγέθους τους και τους σχήματός τους καίγονται με πιο αργούς ρυθμούς και αναφλέγονται με μικρότερη ευκολία σε σχέση με την ελαφριά καύσιμη ύλη. Παραδείγματα βαριάς καύσιμης υλης αποτελούν οι μεγάλοι κορμοί, τα κούτσουρα και τα κλαδιά. Βαριά καύσιμη ύλη μπορεί να είναι ζωντανοί ή νεκροί οργανισμοί.
Δάσος	Περιοχή δασικών δένδρων, με ελάχιστο ποσοστό ανθρώπινων κατασκευών, όπως ορίζεται στο πλαίσιο των εθνικών ή διεθνών κατευθυντήριων γραμμών και διατάξεων.
Δασικές Εκτάσεις	Γενικός όρος για κάθε περιοχή της Γης που χαρακτηρίζεται κυρίως από δένδρα, είτε σε μεγάλες εκτάσεις, είτε σε μικρότερες μονάδες. Οι δασικές εκτάσεις μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με τους τύπους των ειδών που περιλαμβάνουν, για παράδειγμα: <ul style="list-style-type: none">• Δάση κωνοφόρων - περιέχουν κυρίως κωνοφόρα είδη δέντρων• Φυλλοβόλα δάση - περιέχουν κυρίως είδη φυλλοβόλων δέντρων• Μικτά δάση - περιέχουν μίγμα από κωνοφόρα και φυλλοβόλα δένδρα Οι δασικές περιοχές μπορούν επίσης να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με το βαθμό στον οποίο οι άνθρωποι διαχειρίζονται την περιοχή, κάτι που έχει επίδραση στο είδος της συμπεριφοράς της φωτιάς που μπορεί να παρατηρηθεί: <ul style="list-style-type: none">• Φυτεμένη δασική έκταση - χώρος δασικής διαχείρισης (συχνά τεχνητός) όπου τα δένδρα φυτεύονται και προορίζονται για πώληση ως ξυλεία και/ή για την παραγωγή για εμπορικούς σκοπούς άλλων δασικών προϊόντων.• Φυσική δασική έκταση - τα δένδρα που έχουν βλαστήσει και μεγαλώσει στη φυσική τους κατάσταση, χωρίς την επίδραση των ανθρώπινων ενεργειών. Ένα φυσικό δάσος είναι πιθανόν να περιέχει πολλά είδη δένδρων, κάτι που οδηγεί σε λιγότερη συνέχεια της καύσιμης υλης από ό,τι σε δασικές εκτάσεις που φυτεύτηκαν.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Δένδρο	Είναι πολυετές φυτό, ξυλώδες, με ένα μόνο κεντρικό στέλεχος ή κορμό που στηρίζει τα κλαδιά του πάνω από το έδαφος. Τα δένδρα έχουν συνήθως χαρακτηριστικό φύλλωμα.
Διάδοση Φωτιάς	Η κίνηση της φωτιάς μέσω της καύσιμης ύλης που διατίθεται στην περιοχή.
Διαθέσιμη Καύσιμη Ύλη	Το ποσοστό του συνόλου της καύσιμης ύλης που θα καεί κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.
Διάταξη Καυσίμων	Η οριζόντια και κατακόρυφη κατανομή όλων των καύσιμων υλικών στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου τύπου καυσίμου: <ul style="list-style-type: none"> • Οριζόντια διάταξη καυσίμων: η περιγραφή της κατανομής των καυσίμων στο οριζόντιο επίπεδο. Η οριζόντια διάταξη των καυσίμων επηρεάζει τη σχετική ευκολία με την οποία μπορεί να εξαπλωθεί μια φωτιά οριζόντιως σε μια περιοχή. • Κάθετη διάταξη καυσίμων: η περιγραφή της κατανομής των καυσίμων στο κατακόρυφο επίπεδο, από το έδαφος μέχρι τα υψηλότερα επίπεδα βλάστησης. Η κατακόρυφη διάταξη των καυσίμων επηρεάζει τη σχετική ευκολία με την οποία μπορεί να εξαπλωθεί η φωτιά κατακόρυφα μέσα στα στρώματα του καυσίμου.
Διαχείριση Γης	Η διαδικασία διαχείρισης της χρήσης και της ανάπτυξης μίας περιοχής για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών, τη διατήρηση, την αποκατάσταση ή την προστασία του περιβάλλοντος και/ ή για άλλους λόγους.
Διαχείριση Καύσιμης Ύλης	Η διαδικασία της διαχείρισης ή ρύθμισης των καυσίμων. Στόχος της διαχείρισης καύσιμης ύλης είναι η δημιουργία ασυνέχειας ώστε να επιτευχθεί ο κατακερματισμός.
Διαχωρισμός Καύσιμης Ύλης	Η απόσταση ανάμεσα σε στρώματα ή σωματίδια Καύσιμης Ύλης.
Εκρόφηση	Η διαδικασία με την οποία το νεκρό φυτικό υλικό χάνει υγρασία προς την ατμόσφαιρα.
Εκτίμηση Καύσιμης Ύλης	Η εκτίμηση ή ο υπολογισμός του συνόλου των διαθέσιμων της Καύσιμης Ύλης σε μια συγκεκριμένη περιοχή.
Ελαφριά Καύσιμη Ύλη	Νεκρή καύσιμη ύλη με διάμετρο μικρότερη από 6 χιλιοστά, που χάνει γρήγορα την υγρασία της. Η ελαφριά καυσίμη ύλη αναφλέγεται γρήγορα και όταν δεν περιέχει υγρασία καίγεται πλήρως με ευκολία. Παραδείγματα ελαφριάς καυσίμης ύλης αποτελούν το γρασίδι, τα φύλλα, οι φτέρες, τα βρύα, οι πευκοβελόνες και τα μικρά κλαδιά. Όταν είναι στεγνή, η ελαφριά καυσίμη ύλη αναφέρεται ως στιγμιαία καύσιμη ύλη.
Εναέρια Καύσιμη Ύλη	Κάθε καύσιμη ύλη που βρίσκεται σε ύψος μεγαλύτερο από 3,5 μέτρα πάνω από την επιφάνεια του εδάφους.
Ενιαία Καύσιμα	Πανομοιότυπα ή συνεχή καύσιμα που διατίθενται αδιάκοπα σε μια περιοχή. Είναι συνήθως ευκολότερο να προβλεφθεί η συμπεριφορά της φωτιάς σε πυρκαγιές που καίνε με ενιαία καύσιμα από ό,τι είναι σε πυρκαγιές που εντοπίζονται σε μεικτούς τόπους βλάστησης.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Επεξεργασία Καύσιμης Ύλης	Η εσκευμένη μετακίνηση της καυσίμης ύλης με τη χρησιμοποιηση ένος ή περισσότερων μέσων, με στόχο: <ul style="list-style-type: none"> • Τη μείωση της πιθανότητας ανάφλεξης • Τη μείωση της πιθανής έντασης της φωτιάς • Τη μείωση των πιθανών ζημιών • Τη συμμετοχή στις δραστηριότητες καταστολής
Επικόρυφη Καταστροφή	Το ποσοστό στο ανώτερο μέρος του φυλλώματος που έχει καεί πλήρως από πυρκαγιά.
Επικόρυφη Καύση	Το καστανό χρώμα στο ανώτερο τμήμα του φυλλώματος ενός δένδρου ή θάμνου που οφείλεται στη μη ολοκληρωτική καύση που έχει υποστεί. Οι βλάβες στην κορυφή του φυτού μπορεί να μην είναι άμεσα ορατές και μπορεί να περάσουν μέρες ή εβδομάδες έως ότου η φωτιά γίνει εμφανής στα σημεία αυτά.
Επιφανειακή Καύσιμη Ύλη	Καύσιμη ύλη που βρίσκεται σε ύψος 0-0,5 μέτρα από την επιφάνεια του εδάφους.
Ερεικώνας	Περιοχή ανοικτής, ακαλλιέργητης έκτασης στην οποία κυριαρχούν οι χαμηλοί θάμνοι και το φτωχό, όξινο και αμμώδες έδαφος. Οι ερεικώνες είναι παρόμοιοι σε εμφάνιση με τους χερσότοπους, παρόλο που οι υγιεινές συνήθειες διαβίωσης συνήθως εντοπίζονται σε καλά στραγγιζόμενα, αμμώδη εδάφη σε χαμηλά υψόμετρα.
Ζώνη Πυρασφάλειας	Περιοχή όπου υπάρχει ασυνέχεια σε καύσιμη ύλη, γεγονός που μειώνει την πιθανότητα περαιτέρω εξάπλωσης ή το ρυθμό εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
Ζωντανά Καύσιμα	Καύσιμα με ζωντανούς ιστούς. Η περιεκτικότητα σε υγρασία των ζωντανών καυσίμων ελέγχεται σε μεγάλο βαθμό από εσωτερικούς μηχανισμούς.
Θάμνος	Πολυετές φυτό που χαρακτηρίζεται από το χαμηλό του ανάστημα και τη συνήθεια διακλάδωσης από τη βάση του. Οι θάμνοι κανονικά παρέχουν υψηλή ποσότητα ελαφριών καυσίμων.
Θαμνώδης Περιοχή	Περιοχή με μικτή βλάστηση που αποτελείται κυρίως από θάμνους και χόρτα. Οι θάμνοι μπορούν να αποτελέσουν ανεξάρτητο είδος καυσίμου, αλλά μπορούν επίσης και να εντοπισθούν στο πλαίσιο άλλων ειδών καυσίμου.
Θεραπεία	Διαδικασία που οδηγεί στη μείωση της περιεκτικότητας σε υγρασία της νεκρής βλάστησης. Αυτό συνήθως έχει ως αποτέλεσμα η βλάστηση να αποκτά ένα καστανό χρώμα ¹ .
Θόλος	Το ανώτερο στρώμα της εναέριας καύσιμης ύλης που περιέχει τις κορυφές της υψηλότερης βλάστησης (ζωντανής ή νεκρής).
Θραύσματα	Νεκρά καύσιμα και καύσιμα υλικά που πεθαίνουν με γρήγορο ρυθμό που μπορεί να είναι είτε βαρέα είτε ελαφριά, συμπεριλαμβανομένων κλαδιών και άλλων ειδών. Τα θραύσματα συνήθως βρίσκονται στο έδαφος, αλλά μπορεί να εντοπισθούν σε διάφορα επίπεδα στην κατακόρυφη διάταξη των καυσίμων.

¹ Συμπεριλαμβανομένων νεκρών τμημάτων της βλάστησης.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Ιδιότητες Καύσιμης Ύλης	Τα φυσικά χαρακτηριστικά της καύσιμης ύλης, για παράδειγμα ο όγκος, το μέγεθος, το σχήμα, η πυκνότητα και η διάταξη.
Κατακερματισμός	Η διαδικασία μετατροπής μεγάλων και συνεχών περιοχών βλάστησης και καύσιμης ύλης, σε μικρότερες ασυνεχείς περιοχές. Η τακτική αυτή οδηγεί σε αλλαγή του καθεστώτος πυρκαγιών μέσω της αλλοίωσης και της ασυνέχειας της καύσιμης ύλης.
Κατανάλωση Καύσιμης Ύλης	Η ποσότητα της καύσιμης ύλης, που αφαιρείται λόγω μιας πυρκαγιάς, συχνά εκφράζεται ως ποσοστό του φορτίου του καυσίμου.
Καταστροφική Πυρκαγιά	Φωτιά που καταστρέφει κάθε είδους βλάστηση και ανόργανη ύλη, εκθέτοντας σε κίνδυνο το έδαφος.
Καύση	α) Κατάσταση κατά την οποία κάτι καιγεται β) Περιοχή καυσίμων που καταναλώνονται πλήρως ή μερικώς από μία φωτιά γ) Σωματικός τραυματισμός που πραγματοποιείται από έναν παράγοντα καυτηριασμού, τη θερμότητα από μία φωτιά ή ένα θερμό αντικείμενο δ) Η διαχειρίσιμη φωτιά (δηλαδή μια επιχειρησιακή η καθορισμένη φωτιά)
Καύσιμη Ύλη	Κάθε υλικό που μπορεί να υποστηρίξει την καύση μέσα σε ένα περιβάλλον πυρκαγιάς. Η καύσιμη ύλη, συνήθως μετρώνται σε τόνους ανά εκτάριο.
Καύσιμη Ύλη Εδάφους	Κάθε καύσιμη ύλη κάτω από το στρώμα των επιφανειακών καύσιμων υλών, που κατά κανόνα βρίσκονται εντός του εδάφους. Παραδείγματα καύσιμης ύλης εδάφους αποτελούν οι ρίζες των δέντρων και των θάμνων, ξύλα που σαπίζουν, η τύρφη, κ.α.
Καύσιμη Ύλη Διάταξης Σκάλας	Καύσιμα που έχουν κατακόρυφη συνέχεια και επιτρέπουν στη φωτιά να κινηθεί μέσω της κατακόρυφης διάταξής τους.
Καύσιμη Ύλη κοντά στην Επιφάνεια του Εδάφους	Καύσιμη ύλη που απέχει 0,5 – 1,5 μέτρα από την επιφάνεια του εδάφους. Πρόκειται για καύσιμα που βρίσκονται πάνω από την επιφάνεια του εδάφους και έχουν μια κατακόρυφη διάταξη.
Θερμή Πυρκαγιά	Υψηλής έντασης πυρκαγιά ή μέρος πυρκαγιάς.
Κηπευτικές Καλλιέργειες	Εντατικά καλλιεργήσιμα φυτά που χρησιμοποιούνται από τους ανθρώπους για την παραγωγή τροφίμων, φαρμάκων και διακοσμητικών. Οι κηπευτικές καλλιέργειες είναι συνήθως λιγότερο ευαίσθητες στις πυρκαγιές από ό,τι άλλα είδη βλάστησης, αλλά μετά τη συγκομιδή, τα υπολείμματα δύνανται να αποτελέσουν ελαφριά καύσιμα, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο κίνδυνος των δασικών πυρκαγιών (ιδιαίτερα όταν επικρατούν ζεστές και ξηρές συνθήκες).
Κίνδυνος Καυσίμου	Σύμπλοκο καυσίμων που ορίζεται από τον τύπο, την ευθυγράμμιση, τη διάταξη, τον όγκο, τη συνέχεια κλπ, το οποίο ενέχει ένα συγκεκριμένο κίνδυνο.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Κινδυνος Φωτιάς	Κάθε κατάσταση, διαδικασία ή υλικό που μπορεί να προκαλέσει ανάφλεξη ή που μπορεί να παρέχει μια ποσότητα έτοιμης καύσιμης ύλης για την εξάπλωση ή την αύξηση των πυρκαγιών, οι οποίες αποτελούν απειλή για τη ζωή, την περιουσία ή το περιβάλλον ² .
Κωνοφόρα Δένδρα	Δένδρα που χαρακτηρίζονται από τα φύλλα τους που είναι σε σχήμα βελόνας. Τα περισσότερα κωνοφόρα δέντρα είναι και αειθαλή.
Λειμώνας	Περιοχή που κατά κύριο λόγο καλύπτεται από ένα ή περισσότερα είδη χόρτων.
Μάζα Οργανικού Καυσίμου	Επιφανειακό καύσιμο που αποτελείται από μερικώς ή πλήρως αποσυντιθέμενα οργανικά υλικά που βρίσκονται στο έδαφος.
Μαύρη Περιοχή	Περιοχή καύσιμης ύλης που είναι μαύρη στην εμφάνιση, διότι μέρος ή το σύνολο της έχει ήδη καεί.
Μικτά Δάση	Δάση που περιέχουν ένα μίγμα από φυλλοβόλα και κωνοφόρα είδη δέντρων.
Μοντέλο Καυσίμου	Μαθηματική αναπαράσταση των ιδιοτήτων των καυσίμων σε μια καθορισμένη θέση, η οποία συχνά χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της έντασης και το σχεδιασμό πιθανής εξάπλωσης πυρκαγιάς.
Μοτίβο Τύπων Καυσίμου	'Ενα μωσαϊκό από διαφορετικούς τύπους καυσίμων μέσα σε συγκεκριμένη περιοχή.
Νεκρή Καύσιμη Ύλη	Καύσιμα υλικά που δεν έχουν κανένα ζωντανό ιστό. Η περιεκτικότητα σε υγρασία των νεκρών καυσίμων ελέγχεται κυρίως από τις εξωτερικές καιρικές συνθήκες. Για παράδειγμα τη σχετική υγρασία, τη βροχόπτωση, τη θερμοκρασία και την ηλιακή ακτινοβολία.
Νησιά/ Νησίδες	Απομονωμένες περιοχές άκαυστων καυσίμων εντός της περιμέτρου της πυρκαγιάς.
Οριζόντια Διάταξη Καυσίμων Υλών	Η περιγραφή της κατανομής των καυσίμων υλών στο οριζόντιο επίπεδο. Η οριζόντια διάταξη των καυσίμων υλών επηρεάζει τη σχετική ευκολία με την οποία μπορεί να εξαπλωθεί μια φωτιά οριζοντίως σε μια περιοχή.
Όριο Καύσιμης Ύλης	Η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε δύο ευδιάκριτα διαφορετικούς τύπους καυσίμων καύσιμης ύλης.
Ορυκτή Γαία/ Έδαφος	Στρώμα εδάφους που δεν περιέχει οργανικό υλικό που θα μπορούσε να υποστηρίξει την καύση.
Ουλή	<ul style="list-style-type: none"> - Το συνολικό σχήμα και μέγεθος της περιοχής που καίγεται από μια πυρκαγιά. - 'Ένας τραυματισμός, πληγή ή βλάβη σε ξυλώδη βλάστηση που έχει προκληθεί ή επιδεινωθεί από πυρκαγιά.
Περιβάλλον Φωτιάς	Οι περιβάλλουσες συνθήκες, επιρροές και δυνάμεις τροποποιήσης της τοπογραφίας, των καυσίμων και των καιρικών συνθηκών που καθορίζουν τη συμπεριφορά της φωτιάς, τις επιπτώσεις και την επιρροή της.

² Διόρθωση του ορισμού: NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
Περιεκτικότητα Καύσιμης Ύλης σε Υγρασία	Η περιεκτικότητα σε νερό ενός καυσίμου, που εκφράζεται ως ποσοστό του βάρους του καυσίμου όταν είναι ξηρό.
Πλατύφυλλα Δένδρα	Δέντρα που χαρακτηρίζονται από τα πλατιά τους φύλλα, τα περισσότερα εκ των οποίων είναι φυλλοβόλα.
Πυρκαγιά Καθοδηγούμενη από τα Χαρακτηριστικά του Καυσίμου Υλικού	Πυρκαγιά ή μέρος αυτής που μεταδίδεται κυρίως λόγω της διάταξης, της κατάστασης και/ ή άλλων χαρακτηριστικών του καυσίμου εντός του οποίου πραγματοποιείται η καύση. Αυτό συμβαίνει λόγω της απουσίας επιδρασης των δυνάμεων ευθυγράμμισης, όπως ο άνεμος, η κλίση ή η θέση σε σχέση με τον ήλιο στη διάδοση της φωτιάς. Οι πυρκαγιές που η διάδοσή τους καθορίζεται από τα χαρακτηριστικά του καυσίμου συχνά έχουν ακανόνιστη συμπεριφορά.
Ροκανίδι	Υπολείμματα που παραμένουν στο έδαφος μετά από το κόψιμο δέντρων, το κλάδεμα και άλλες εργασίες μέσα σε δασικές περιοχές. Μπορεί να αποτελείται από φυσικά και ελαφριά καύσιμα.
Ρυθμός Καύσης	Μέτρηση της απελευθέρωσης θερμότητας κατά την καύση ανά μονάδα περιοχής και ανά μονάδα χρόνου.
Στεκούμενο Καύσιμο Υλικό	Μέρος βλάστησης, ζωντανής ή νεκρής, που υποστηρίζεται από κάποιο στέλεχος, κλαδί ή κορμό.
Στιγμιαία Καύσιμα Υλικά	Ελαφριά καύσιμα υλικά που δεν περιέχουν υγρασία και αναφλέγονται πολύ εύκολα και γρήγορα.
Στρώματα Καυσίμου Υλικού	Η κατάταξη των καυσίμων σύμφωνα με το ύψος τους σε σχέση με την επιφάνεια του εδάφους. Υπάρχουν πέντε στρώματα καυσίμων:
Συμπάγεια	Η πυκνότητα των σωματιδίων του καυσίμου. Η συμπαγής κατάσταση μπορεί να επηρεάσει την ανάφλεξη και τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς.
Σύμπλεγμα Καυσίμων	Το είδος, η ποσότητα, η κατάσταση, η διάταξη και η συνέχεια των διαθέσιμων καυσίμων.
Συνέχεια Καυσίμου	Ο βαθμός στον οποίο η διαθεσιμότητα σε καύσιμα θα υποστηρίξει την εξάπλωση της πυρκαγιάς.
Συνθήκες Βλάστησης	Το στάδιο ανάπτυξης ή ο βαθμός αναφλεξιμότητας της βλάστησης που αποτελεί μέρος ενός συνόλου καυσίμου. Εξαρτάται από την εποχή του έτους,

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
	το ποσοστό της ωρίμανσης και τις καιρικές συνθήκες.
Συνθήκες Καυσίμου	Σχετική αναφλεξιμότητα του καυσίμου, όπως καθορίζεται από τον τύπο του και τις περιβαλλοντικές συνθήκες ³ .
Συστάδα	Δένδρα του ίδιου τύπου ή είδους που ομαδοποιούνται στο πλαίσιο δασικών περιοχών.
Σχεδιασμός Χρήσεων Γης	Η διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν στη διάθεση των εκτάσεων γης για διάφορες χρήσεις ή/ και τύπους βλάστησης.
Τύπος Καυσίμου	Μια ομάδα καυσίμων που θα αντιδράσει με τον ίδιο τρόπο στις συνθήκες φωτιάς.
Τύρφη	Οργανική στοιβάδα καυσίμου που αποτελείται από ένα ελαφρύ, σπογγώδες υλικό που σχηματίζεται στα εύκρατα υγρά περιβάλλοντα μέσω της πλήρους ή μερικής αποσύνθεσης της βλάστησης. Η τύρφη σχηματίζεται με αποσύνθεση στην απουσία οξυγόνου (αναερόβια αποσύνθεση) σε περιοχές που εποχικά ή μόνιμα πλημμυρίζουν με νερό. Πυρκαϊές σε τύρφη μπορούν συχνά να καίνε με βραδεία καύση και παράγουν υψηλά επίπεδα θερμικής ενέργειας ανά μονάδα επιφάνειας.
Υγρασία Ελαφριών Καυσίμων	Η περιεκτικότητα σε υγρασία των ελαφριών καυσίμων. Η μέτρηση της περιεκτικότητας σε υγρασία υποδεικνύει τη σχετική ευκολία στην ανάφλεξη και την καύση των ελαφριών καυσίμων.
Υπερυψωμένα Καύσιμα	Κάθε καύσιμο που βρίσκεται σε ύψος 1,5 – 3,5 μέτρα από το έδαφος. Η παρουσία αυτών των καυσίμων θα αυξήσει τον κίνδυνο της κάθετης εξάπλωσης της φωτιάς σε εναέρια καύσιμα και στο θόλο.
Υπόροφος Βλάστηση	Βλάστηση που βρίσκεται κάτω από τη σκιά των δένδρων. Η υπόροφος βλάστηση κανονικά βρίσκεται πάνω στο έδαφος.
Φορτίο Καυσίμων	Η ποσότητα του καυσίμου που εντοπίζεται σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Το φορτίο καυσίμων μετρίεται σε βάρος ανά μονάδα επιφάνειας (συνήθως χιλιόγραμμα ανά τετραγωνικό μέτρο). Το φορτίο καυσίμων εκφράζεται σε σχετικούς όρους, είτε ως «βαρύ φορτίο καυσίμων» είτε ως «ελαφρύ φορτίο καυσίμων».
Φυλλοβόλα Δένδρα	Δένδρα με πλατιά, επίπεδα φύλλα που πέφτουν κάθε χρόνο κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου. Τα δένδρα αυτά παραμένουν συνήθως γυμνά κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών, ενώ η δημιουργία φύλλων επανεκκινείται την επόμενη άνοιξη.
Φυσικά Καύσιμα	Καύσιμα που δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν μέσα από φυσικές διεργασίες και τα οποία δεν έχουν άμεσα παραχθεί ή τροποποιηθεί στο

³ National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.88.

Καύσιμη υλη

Όρος	Ορισμός
	πλαισίο των πρακτικών διαχείρισης της γης.
Φυσική Δασική Έκταση	Δένδρα που έχουν βλαστήσει και μεγαλώσει στη φυσική τους κατάσταση, χωρίς την επίδραση των ανθρώπινων ενεργειών. Ένα φυσικό δάσος είναι πιθανόν να περιέχει πολλά είδη δένδρων, κάτι που οδηγεί σε λιγότερη συνέχεια των καυσίμων από ό,τι σε δασικές εκτάσεις που φυτεύτηκαν.
Φυτεμένη Δασική Περιοχή	Χώρος δασικής διαχείρισης (συχνά τεχνητός), όπου τα δένδρα φυτεύονται και προορίζονται για πώληση ως ξυλεία και/ ή για την παραγωγή για εμπορικούς σκοπούς άλλων δασικών προϊόντων.
Χερσότοπος	Περιοχή ανοικτής ακαλλιέργητης έκτασης που κυριαρχείται από χαμηλούς θάμνους και άλλα είδη χαμηλής βλάστησης. Ο χερσότοπος είναι παρόμοιος στην εμφάνιση με τους ερεικώνες, αν και βρίσκεται σε υγρές περιοχές όπου τα βρύα συμβάλλουν στη διατήρηση της περιεκτικότητας σε νερό.
Ψυχρή Φωτιά	Φωτιά (ή μέρος αυτής) χαμηλής έντασης.

Κεφάλαιο 5

Τοπογραφία

Τοπογραφία: “Η περιγραφή και μελέτη του σχήματος και των χαρακτηριστικών της επιφάνειας του εδάφους”

© Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Αιθρίο	Χώρος επίπεδου εδάφους που βρίσκεται εντός ή στην κορυφή μίας απότομης πλαγιάς.
Αμμόλοφοι	Συσσωρεύσεις άμμου που σχηματίζουν κυματιστούς λόφους κατά μήκος παράκτιων περιοχών. Δημιουργούνται από την άμμο που τοποθετείται μέσω του ανέμου και περιτριγυρίζονται κατά κύριο λόγο από θάμνους.
Άνεμος Κοιλάδας	Τοπικός ανοδικός άνεμος που εμφανίζεται όταν ο ήλιος θερμαίνει γρήγορα τον αέρα που βρίσκεται μέσα σε μία κοιλάδα με αποτέλεσμα να γίνει ελαφρύτερος και να κινείται ανοδικά. Αντιστροφή αυτής της διαδικασίας μπορεί να συμβεί τη νύχτα.
Βάλτος	Περιοχή με βλάστηση που είναι μόνιμα πλημμυρισμένη. Σε αντίθεση με άλλες περιοχές που είναι προσωρινά ή μόνιμα πλημμυρισμένες με νερό, ο βάλτος μπορεί να περιέχει και ξυλώδη βλάστηση.
Βλάστηση	Όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει όλες τις μορφές ζωής των φυτών.
Βουνίσιος Άνεμος	Τοπικός άνεμος που φυσά κατά τη διάρκεια της νύχτας και προκύπτει από την κίνηση του δροσερού αέρα που κινείται προς τα κάτω για να αντικαταστήσει άλλα θερμότερα στρώματα. Αντιστροφή της διαδικασίας αυτής μπορεί να συμβεί κατά τη διάρκεια της μέρας. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί στην αύρα της κοιλάδας.
Βουνό	Περιοχή με πολύ υψηλό έδαφος, με απότομες πλαγιές, που έχει αρκετά εμφανή κορυφή. Τα βουνά είναι μεγαλύτερα σε μέγεθος και πιο απότομα από τους λόφους.
Γεωγραφικό Μήκος	Η γωνιακή απόσταση προς τα ανατολικά ή τα δυτικά ενός σημείου από έναν μεσημβρινό. Συνήθως, ως σημείο αναφοράς ορίζεται ο μεσημβρινός του Γκρίνουιτς ¹ . Το γεωγραφικό μήκος μετράται σε μοίρες, λεπτά και δεύτερα λεπτά.
Γεωγραφικό Πλάτος	Η βόρεια ή νότια γωνιακή απόσταση μεταξύ ενός σημείου στην επιφάνεια της Γης και του Ισημερινού ² . Το γεωγραφικό πλάτος μετράται συνήθως σε μοίρες, λεπτά και δεύτερα λεπτά.
Γκρεμός	Κάθετη ή σχεδόν κάθετη όψη βράχου.
Δασική Περιοχή	Περιοχή στην οποία η ανάπτυξη είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη, εκτός από την παρουσία των βασικών υποδομών, όπως δρόμοι, σιδηροδρομικό δίκτυο και ηλεκτροφόρα καλώδια. Οποιαδήποτε κτίρια ή κατασκευές θα είναι ευρέως διασκορπισμένα.
Δεξαμενή	Ένα μεγάλο κατασκευασμένο σώμα νερού που συνήθως τροφοδοτείται από κάποιο ρεύμα ή ποταμό.

¹ <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

² <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Διεπαφή Αστικού και Δασικού Περιβάλλοντος	Η ζώνη μετάβασης μεταξύ των δασικών περιοχών και των ανθρώπινων οικισμών ή των περιοχών με ανάπτυξη.
Διεπαφή Αστικού και Περιαστικού Περιβάλλοντος	Η ζώνη μετάβασης μεταξύ της αγροτικής/ δασικής γης και των ανθρώπινων οικισμών.
Δυνάμεις Ευθυγράμμισης	Συλλογικός όρος που περιλαμβάνει τις δυνάμεις που έχουν σημαντική επίπτωση στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς. Οι δυνάμεις αυτές δύνανται να υποστηρίζουν ή να εμποδίζουν την εξάπλωση της φωτιάς και μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την πιθανή πρόβλεψη της συμπεριφοράς της φωτιάς, της διάδοσης και της έντασής της. Βασικές δυνάμεις ευθυγράμμισης θεωρούνται ο άνεμος, η κλίση και η θέση σε σχέση με τον ήλιο.
Έλος	Περιοχή από μαλακό, υγρό έδαφος, με χαμηλό υψόμετρο που χαρακτηρίζεται από καταπράσινη βλάστηση. Μία ελώδης περιοχή μπορεί να αποτελεί συχνά μια μεταβατική ζώνη μεταξύ του νερού και του εδάφους.
Εμπόδιο	Κάθε φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο στην εξάπλωση πυρκαγιάς. Πρόκειται συνήθως για περιοχή άνευ καύσιμης ύλης που είναι αρκετά μεγάλη σε μέγεθος για να αποφευχθεί πυρκαγιά που διέρχεται μέσα ή πάνω από αυτή.
Επίδραση Κλίσης Εδάφους	Παραλλαγές στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς που προκαλούνται από την κλίση του εδάφους. Η κλίση μπορεί τόσο να υποστηρίξει όσο και να εμποδίσει την εξάπλωση της πυρκαγιάς, με τη γωνία κλίσης να επηρεάζει σημαντικά το βαθμό επίδρασης στην εξέλιξη της πυρκαγιάς. Οι παρακάτω περιγραφές εξηγούν τη γενική επίδραση της κλίσης που θα πρέπει να αναμένεται σε μια φωτιά που εξαπλώνεται με ανοδική και με καθοδική κλίση: <ul style="list-style-type: none">Πυρκαγιές που εξελίσσονται ανοδικά: Οι φλόγες μιας φωτιάς που εξαπλώνεται ανοδικά θα σχηματίζουν μικρή γωνία με το άκαυστο καύσιμο, το οποίο θα προθερμαίνεται καθώς η φωτιά θα ανεβαίνει. Η προθέρμανση αυτή αυξάνει την αναφλεξιμότητα και την ταχύτητα διάδοσης των πυρκαγιών που κινούνται ανοδικά.\Πυρκαγιές που εξελίσσονται καθοδικά: Οι φλόγες μιας φωτιάς που εξαπλώνεται καθοδικά θα σχηματίζουν μεγάλη γωνία με το άκαυστο καύσιμο, γεγονός που οδηγεί σε μείωση της προθέρμανσης του καυσίμου μπροστά από τη φωτιά. Συνεπώς, η κλίση στην περίπτωση αυτή οδηγεί στη μείωση της αναφλεξιμότητας και της ταχύτητας διάδοσης της πυρκαγιάς.
Επικλινής Άνεμος	Τοπικοί άνεμοι που οφείλονται στη θέρμανση και την ψύξη εδάφους με φυσική κλίση. Μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες: <ul style="list-style-type: none">Ανοδικοί άνεμοι: Πρόκειται για ανέμους που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της ημέρας, όπου η ηλιακή ακτινοβολία θερμαίνει τα χαμηλά στρώματα αέρα με αποτέλεσμα να κινούνται ανοδικά.Καθοδικοί άνεμοι: Πρόκειται για ανέμους που συμβαίνουν κατά τη διάρκεια της νύχτας, όπου τα υψηλότερα στρώματα αέρα ψύχονται και έλκονται προς τα κάτω από τη δύναμη της βαρύτητας.

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Έρημος	<ul style="list-style-type: none"> άγρια, ακαλλιέργητη και σε μεγάλο βαθμό ακατοίκητη περιοχή, η οποία μπορεί να έχει ή όχι βλάστηση, και/η περιοχή εκπληκτικού φυσικού κάλλους και βιοποικιλότητας.
Ζώνη Πυρασφάλειας	Περιοχή όπου υπάρχει ασυνέχεια καύσιμης ύλης, η οποία θα μειώσει την πιθανότητα της καύσης ή/ και της εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
Κανάλια Νερού	Φυσικές ή ανθρώπινες κατασκευές που περιέχουν τρεχούμενο νερό. Μερικά κοινά παραδείγματα καναλιών νερού είναι τα ρέματα, τα ποτάμια και τα φράγματα.
Κλίση	Η γωνία ή η κλίση μιας πλαγιάς.
Κοιλάδα	<p>Ένα επίμηκες επίπεδο ανάμεσα σε δύο βουνά ή λόφους, που συνήθως ακολουθεί την πορεία ενός καναλιού νερού ή πάγου. Η εγκάρσια τομή μιας κοιλάδας συνήθως μοιάζει με δύο σχήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κοιλάδα σχήματος V - κοιλάδα που έχει συνήθως ρηχές πλευρές και η τομή της μοιάζει με το σχήμα V. Οι κοιλάδες αυτού του σχήματος σχηματίζονται συνήθως με τη διάβρωση ενός καναλιού ρεόντων υδάτων. Κοιλάδα σχήματος U - κοιλάδα που έχει συνήθως απότομο περίγυρο και μεγάλη επιφάνεια, με εγκάρσια τομή που μοιάζει με το γράμμα U. Οι κοιλάδες αυτού του σχήματος συνήθως σχηματίζονται από παγόμορφο διάβρωση.
Κορυφή	Το μυτερό, υψηλότερο σημείο ενός λόφου ή βουνού ή κορυφογραμμής.
Κορυφογραμμή	Μακριά, στενή αλυσίδα από λόφους ή βουνά.
Κούτσουρο	Η ξύλινη βάση του δέντρου που παραμένει στο έδαφος μετά την υλοτόμηση. Τα κούτσουρα ενέχουν κινδύνους πτώσης σε περιστατικά πυρκαγιών.
Λεκάνη Απορροής	Η περιοχή μέσα από την οποία οδηγείται το νερό από τις βροχοπτώσεις σε ποταμία, λίμνες ή δεξαμενές.
Λίμνη	Ένα μεγάλο φυσικό σώμα νερού που συνήθως τροφοδοτείται από ένα ρεύμα ή ποταμό.
Λιμνούλα	Μικρή λίμνη νερού η οποία δεν τροφοδοτείται από κάποιο ρεύμα ή ποταμό. Τέτοιες λίμνες μπορεί να κατασκευαστούν ή να σχηματιστούν φυσικά λόγω ανομοιομορφιών στην επιφάνεια του εδάφους.
Λόφος	Περιοχή υψηλού εδάφους με πλαγιές που πέφτουν προς όλες τις κατευθύνσεις. Οι λόφοι συχνά αλλά όχι πάντα έχουν παραπάνω από μια κορυφή.
Οροπέδιο	Υπερυψωμένη έκταση γης που διαθέτει μεγάλη και σχετικά επίπεδη επιφάνεια.
Παραπόταμος	Ένα ρεύμα ή ποταμός που ρέει σε ένα άλλο μεγαλύτερο ρεύμα, ποτάμι ή λίμνη. Οι παραπόταμοι δε ρέουν κατευθίεν σε θάλασσες ή ωκεανούς.

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Πεδίο Πλημμυρών	Σχετικά επίπεδη έκταση γης που βρίσκεται δίπλα σε ένα κανάλι νερού επιρρεπές στις πλημμύρες.
Περιβάλλον Πυρκαγιάς	Οι περιβαλλοντικές συνθήκες και επιρροές, οι τροποποιητικές τοπογραφικές δυνάμεις, η καύσιμη ύλη και οι καιρικές συνθήκες που καθορίζουν τη συμπεριφορά της φωτιάς και τις επιπτώσεις της.
Πηγή	Σημείο στο οποίο το νερό αναβλύζει από το έδαφος. Οι πηγές συχνά οδηγούν στο σχηματισμό καναλιών νερού.
Πηγή Νερού	Κάθε φυσικό ή τεχνητό σώμα νερού που μπορεί να παρέχει νερό για την υποστήριξη των επιχειρήσεων κατάσβεσης. Κοινά παραδείγματα πηγών νερού αποτελούν οι λίμνες, οι δεξαμενές, τα ποτάμια και τα ρέματα.
Πλαγιά	Επικλινές έδαφος.
Πλαγιά Εκτός Κατεύθυνσης Ανέμου	Πλαγιά στραμμένη μακριά από την κατεύθυνση του ανέμου, και συνεπώς προστατευμένη από τους ανέμους.
Πλαγιά στην Κατεύθυνση του Ανέμου	Πλαγιά με κατεύθυνση ίδια με του ανέμου.
Ποτάμι	Σώμα νερού που ρέει μέσα σε μια σαφώς καθορισμένη κοιλάδα. Τα ποτάμια καταλήγουν σε θάλασσες, ωκεανούς, λίμνες, ή άλλους φορείς νερού και συνήθως τρέφονται κατά την πορεία τους μέσα από τη συμβολή παραποτάμων και μικρότερων ποταμών.
Προσανατολισμός	Η κατεύθυνση μιας πλαγιάς σε σχέση με τον ήλιο.
Προστατευόμενη Περιοχή	Περιοχή υπό ειδικό καθεστώς, η οποία υπόκειται σε ειδική νομοθεσία.
Πυρκαγιά Κατευθυνόμενη από την Κλίση Εδάφους	Πυρκαγιά ή τμήμα πυρκαγιάς που μεταδίδεται κυρίως λόγω της κατεύθυνσης και της γωνίας κλίσης της πλαγιάς.
Ρεματιά	Σχετικά απότομη όψη ενός καναλιού νερού που σχηματίζεται στην πλαγιά ενός λόφου. Μια ρεματιά μπορεί να περιέχει νερό μόνο σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων. Οι ρεματιές έχουν επικίνδυνα τοπογραφικά χαρακτηριστικά, καθώς μπορούν να υποστηρίξουν ακραία συμπεριφορά της φωτιάς.
Ρεύμα	Μικρό σώμα ρεόντων υδάτων που συνήθως έχει τη μορφή παραπόταμου σε κάποιο μεγαλύτερο ποτάμι.
Σάρα	Ασταθής συστάδα μυτερών βράχων που βρίσκονται κοντά στη βάση ενός βράχου ή μιας απότομης πλαγιάς.

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Σέλα	Η περιοχή ανάμεσα σε δύο λόφους ή βουνά η οποία ονομάστηκε έτσι από την ομοιότητά της με σέλα ιππασίας. Ο άνεμος συχνά εγκλωβίζεται και ισχυροποιείται μεταξύ των δύο λόφων, γι' αυτό και οι περιοχές αυτές έχουν επικινδυνά τοπογραφικά χαρακτηριστικά, καθώς μπορούν να υποστηρίξουν ακραία συμπεριφορά της φωτιάς.
Σημείο Κορυφής	Στενή, μυτερή κορυφή που σχηματίζεται από δύο αντίρροπες πλαγιές.
Συμβολή	Η περιοχή όπου συναντώνται δύο ρέματα/ χείμαροι ή ποτάμια.
Σύστημα Απορροής	Φυσικό ή τεχνητό δίκτυο διαύλων που κινεί το νερό σε μια περιοχή της Γης, χρησιμοποιώντας τη δύναμη της βαρύτητας.
Τοπίο	Η φυσική όψη του εδάφους που αποτελείται από τα χαρακτηριστικά του εδάφους, την ντόπια βλάστηση και την ανθρώπινη επίδραση που προκαλούν μεταβολές στη χρήση της γης.
Τοπογραφία	Η περιγραφή και η μελέτη του σχήματος και των χαρακτηριστικών της επιφάνειας του εδάφους.
Τοπογραφικός Άνεμος	'Όταν η κατεύθυνση και/ ή η ταχύτητα του μετεωρολογικού ανέμου μεταβάλλεται με την τοπογραφία της περιοχής. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τοπογραφικοί άνεμοι αποτελούν μία γενική προσαρμογή ανέμων και συμβαίνουν σε μεγαλύτερη κλίμακα απ' ό,τι άλλοι πιο περιορισμένοι χωρικά άνεμοι με έντονη κλίση.
Τύρφη	Οργανική στιβάδα καυσίμου που αποτελείται από ένα ελαφρύ, σπογγώδες υλικό που σχηματίζεται σε εύκρατα υγρά περιβάλλοντα, μέσω της συσσώρευσης και της μερικής αποσύνθεσης της βλάστησης. Η τύρφη σχηματίζεται συγκεκριμένα με αποσύνθεση στην απουσία οξυγόνου (αναερόβια αποσύνθεση) και σε περιοχές που εποχικά ή μόνιμα πλημμυρίζουν με νερό. Οι φωτιές καίνε σε περιοχές με τύρφη με τη διαδικασία βραδείας καύσης, παράγοντας υψηλά επίπεδα θερμικής ενέργειας ανά μονάδα επιφάνειας.
Τυρφώνας	Μόνιμα κορεσμένη περιοχή, σπογγώδους εδάφους με κακή αποστράγγιση. Οι τυρφώνες βρίσκονται συνήθως σε ορεινές περιοχές με χαμηλές θερμοκρασίες και υψηλές βροχοπτώσεις. Αργή αποσύνθεση των φυτών που βρίσκονται μέσα σε τυρφώνες οδηγεί στο σχηματισμό της τύρφης.
Τυφλή Περιοχή	Περιοχή στην οποία ούτε το έδαφος ούτε τη βλάστηση μπορεί να δει κανείς από ένα σημείο παρατήρησης.
Υγρότοπος	Έκταση γης που είναι μόνιμα κορεσμένη μέχρι (συχνά) την επιφάνεια της Γης.
Υδροφόρος Ορίζοντας	Η ανώτερη στάθμη των υπόγειων υδάτων. Το έδαφος κάτω από τον υδροφόρο ορίζοντα θα είναι κορεσμένο. Το επίπεδο του υδροφόρου ορίζοντα θα διαφέρει ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες.
Υπόγεια Ύδατα	Το νερό που βρίσκεται κάτω από την επιφάνεια της Γης. Τα υπόγεια ύδατα εντοπίζονται σε ρωγμές των πετρωμάτων και στην υγρασία του εδάφους.
Υψόμετρο	Υψος πάνω από το επίπεδο της θάλασσας.

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Φαράγγι	Μια βαθιά, στενή και εξαιρετικά απότομη κοιλάδα που έχει συνήθως ένα ποτάμι που καταλαμβάνει σχεδόν ολόκληρη τη διαθέσιμη επιφάνεια της. Τα φαράγγια έχουν πολύ επικίνδυνα τοπογραφικά χαρακτηριστικά, καθώς μπορούν να υποστηρίξουν ακραία συμπεριφορά της φωτιάς.
Φωτιά Κατευθυνόμενη από τα Τοπικά Τοπογραφικά Χαρακτηριστικά	Φωτιά που μεταδίδεται κυρίως λόγω της τοπολογίας μίας περιοχής, με κύρια χαρακτηριστικά που την επηρεάζουν να είναι η κλίση του εδάφους και οι ρεματιές.
Χερσόνησος	Σχετικά στενή λωρίδα γης που προεξέχει από έναν κύριο όγκο σε θάλασσα ή λίμνη.

Τοπογραφία

Όρος	Ορισμός
Φαράγγι	Μια βαθιά, στενή και εξαιρετικά απότομη κοιλάδα που έχει συνήθως ένα ποτάμι που καταλαμβάνει σχεδόν ολόκληρη τη διαθέσιμη επιφάνεια της. Τα φαράγγια έχουν πολύ επικίνδυνα τοπογραφικά χαρακτηριστικά, καθώς μπορούν να υποστηρίξουν ακραία συμπεριφορά της φωτιάς.
Φωτιά Κατευθυνόμενη από τα Τοπικά Τοπογραφικά Χαρακτηριστικά	Φωτιά που μεταδίδεται κυρίως λόγω της τοπολογίας μίας περιοχής, με κύρια χαρακτηριστικά που την επηρεάζουν να είναι η κλίση του εδάφους και οι ρεματιές.
Χερσόνησος	Σχετικά στενή λωρίδα γης που προεξέχει από έναν κύριο όγκο σε θάλασσα ή λίμνη.

Κεφάλαιο 6

Καιρός

Καιρός: “Η κατάσταση της ατμόσφαιρας σε μία δεδομένη στιγμή και θέση, σε σχέση με την ατμοσφαιρική σταθερότητα, τη θερμοκρασία, τη σχετική υγρασία, την ταχύτητα ανέμου, τη νεφοκάλυψη και τη βροχόπτωση.”

© Enrico Marchi (Ιταλία)

Καιρός

Όρος	Επεξήγηση
Αεράκι	Απαλός συνεχής άνεμος. Η κλίμακα Beaufort ορίζει ως αεράκι κάθε άνεμο με ταχύτητα μεταξύ 7 και 50 χιλιόμετρα ανά ώρα ¹ .
Αέρια Μάζα	Εκτεταμένο σώμα αέρα με σχετικά ομοιόμορφα οριζόντια επίπεδα θερμοκρασίας, υγρασίας και πίεσης.
Αλλαγή Ανέμου	Αλλαγή στη μέση κατεύθυνση του ανέμου.
Ανεμόμετρο	Όργανο που μετρά την ταχύτητα του ανέμου.
Άνεμος	Οριζόντια κίνηση του αέρα μέσα στην ατμόσφαιρα. Ο άνεμος έχει ισχυρή επιρροή στη συμπεριφορά της φωτιάς και είναι μία από τις δυνάμεις της ευθυγράμμισης.
Άνεμος Κλίσης	Εντοπισμένος άνεμος συναγωγής που προκαλείται από την τοπική θέρμανση και ψύξη ενός εδάφους υπό φυσική κλίση ² . Υπάρχουν δύο τύποι ανέμων κλίσης: <ul style="list-style-type: none"> • Αναβατικοί άνεμοι - άνεμοι ανωφέρειας. Οι αναβατικοί άνεμοι συμβαίνουν όταν κατά τη διάρκεια της ημέρας η ηλιακή ακτινοβολία θερμαίνει τον αέρα σε χαμηλότερα υψόμετρα με αποτέλεσμα να ρέει προς τα επάνω. • Καταβατικοί άνεμοι – άνεμοι κατωφέρειας. Οι καταβατικοί άνεμοι συμβαίνουν όταν ο αέρας σε υψηλότερα επίπεδα είναι ψυχρός (συχνά τη νύχτα) και ακολούθως έλκεται προς τα κάτω με τη δύναμη της βαρύτητας.
Άνεμος Φωτιάς	Η εισροή του αέρα κοντά σε πυρκαγιά που προκαλείται από τη δράση της συναγωγής ³ . Οι άνεμοι φωτιάς επηρεάζουν την εξάπλωση της πυρκαγιάς.
Απόλυτη Υγρασία	Η μάζα του νερού που περιέχεται σε μία μονάδα όγκου του υγρού αέρα ⁴ .
Ατμόσφαιρα	Ο αέρας γύρω από τη Γη. Η ατμόσφαιρα διαιρείται σε μία σειρά στιβάδων με διαφορετικά χαρακτηριστικά ⁵ .
Ατμοσφαιρική Αντιστροφή	Κατάσταση που συμβαίνει όταν η θερμοκρασία σε κάθετο στρώμα αέρα αυξάνει με το υψόμετρο, καταλήγοντας σε πολύ σταθερή ατμόσφαιρα ⁶ . Η αναστολή της κατακόρυφης κίνησης στην ατμόσφαιρα μπορεί να επιτρέψει τη συσσώρευση φωτιάς δημιουργώντας ρύπανση καπνού. ⁷
Ατμοσφαιρική πίεση	Η δύναμη που ασκείται από το βάρος της ατμόσφαιρας ανά μονάδα επιφάνειας. ⁸

¹ Η οποία είναι ισοδύναμη με: 5 έως 31 μίλια ανά ώρα, ή 4 - 27 κόμβους.

² Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.159.

³ Πηγή: Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council (2009) Wildfire Glossary (Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council, Melbourne), p.13.

⁴ Πηγή: www.nsidc.org/arcticmet/glossary/absolute_humidity.html

⁵ Τα στρώματα της ατμόσφαιρας, σε σειρά που εκτείνονται μακριά από τη γη, είναι: τροπόσφαιρα, στρατόσφαιρα, μεσόσφαιρα, θερμόσφαιρα και εξώσφαιρα.

⁶ Αυτό είναι σε αντίθεση με τη συνήθη κατάσταση στην οποία η θερμοκρασία μειώνεται με αυξανόμενο υψόμετρο.

⁷ Σύμφωνα με τον ορισμό του Παγκόσμιου Κέντρου Παρακολούθησης Φωτιάς (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), pp.212-3.

⁸ Πηγή: www.firenotes.com/wild3rd/redwild3terms/redwild3ch1terms.php

Καιρός

Όρος	Επεξήγηση
Ατμοσφαιρική Σταθερότητα	<p>Ο βαθμός στον οποίο η κατακόρυφη κίνηση του αέρα μέσα στην ατμόσφαιρα ενισχύεται ή καταστέλλεται. Η σταθερότητα της ατμόσφαιρας μπορεί να ταξινομηθεί με έναν από τρεις τρόπους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σταθερή ατμόσφαιρα - ατμοσφαιρική κατάσταση που εμφανίζεται όταν η θερμοκρασία μέσα σε ένα κάθετο στρώμα αέρα αυξάνεται με το υψόμετρο. Μία σταθερή ατμόσφαιρα θα καταστείλει την κατακόρυφη κίνηση του αέρα (δηλ. συναγωγή) και είναι πιθανό να παράξει προβλέψιμη συμπεριφορά φωτιάς. Η αναστολή της κατακόρυφης κίνησης στην ατμόσφαιρα μπορεί επίσης να προκαλέσει συσσώρευση της φωτιάς δημιουργώντας ρύπανση καπνού. • Ουδέτερη ατμόσφαιρα - μια ουδέτερη ατμόσφαιρα ούτε θα ενισχύσει ούτε θα καταστείλει την κατακόρυφη κίνηση του αέρα. • Ασταθής ατμόσφαιρα - ατμοσφαιρική κατάσταση που εμφανίζεται όταν η θερμοκρασία μέσα σε ένα κάθετο στρώμα αέρα μειώνεται με το υψόμετρο. Μία ασταθής ατμόσφαιρα θα ενισχύσει και θα υποστηρίξει την κατακόρυφη κίνηση του αέρα και είναι πιο πιθανό να προκαλέσει ακανόνιστες, απρόβλεπτες και ακραίες συμπεριφορές φωτιάς.
Ατμοσφαιρικός Κορεσμός	Ατμοσφαιρική κατάσταση που επιτυγχάνεται όταν ο αέρας σε μια συγκεκριμένη θερμοκρασία περιέχει όλους τους υδρατμούς που μπορεί δυνητικά να κρατήσει. Όταν συμβεί ο κορεσμός, η διαδικασία της εξάτμισης σταματά. Ο κορεσμένος αέρας μπορεί επίσης να αναφέρεται και ως 100% σχετική υγρασία.
Αύρα Κοιλάδας	Εντοπισμένος ανερχόμενος άνεμος που εμφανίζεται όταν ο ήλιος θερμαίνει τον αέρα γρήγορα μέσα σε μια κοιλάδα με αποτέλεσμα να κινηθεί προς τα επάνω. Αντιστροφή αυτής της διαδικασίας μπορεί να συμβεί τη νύχτα και οδηγεί σε μια αύρα βουνού ⁹ .
Βαρόμετρο	Όργανο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της ατμοσφαιρικής πίεσης.
Διεύθυνση Ανέμου	Η κατεύθυνση από την οποία φυσάει ο άνεμος. Μία αλλαγή στη μέση κατεύθυνση του ανέμου χαρακτηρίζεται με τον όρο «στροφή ανέμου».
Δροσιά	Υγρασία που συλλέγεται σε μικρά σταγονίδια επί της επιφάνειας της βλάστησης μέσω της διαδικασίας της συμπύκνωσης. Η δροσιά αναπτύσσεται κυρίως τη νύχτα.
Δυνάμεις Ευθυγράμμισης	Συλλογικός όρος για τις δυνάμεις που έχουν σημαντική επίπτωση στη συμπεριφορά πυρκαγιάς. Αυτές οι δυνάμεις μπορούν να υποστηρίζουν ή να εμποδίσουν την ανάπτυξη της πυρκαγιάς και μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να προβλέψουν πιθανή συμπεριφορά της φωτιάς, συμπεριλαμβανομένης της εξάπλωσης της φωτιάς και της έντασης της πυρκαγιάς. Ο άνεμος, η κλίση και η πτυχή θεωρούνται βασικές δυνάμεις της ευθυγράμμισης.
Εκρόφηση	Η διαδικασία με την οποία νεκρό φυτικό υλικό χάνει υγρασία στην ατμόσφαιρα.

⁹ Οι καθημερινές μεταβάσεις μεταξύ αύρας κοιλάδας και βουνού ακολουθούν παρόμοια διαδικασία με αυτή που παρατηρείται για τις θαλάσσιες αύρες και τις αύρες αδάφους.

Καιρός

Όρος	Επεξήγηση
Εκτροπή Ανέμου	Η επιδραση του ανέμου στο νερό και στις ρίψεις νερού. Για ακριβείς ρίψεις, οι πιλότοι πρέπει να κάνουν μια διόρθωση σε σχέση με την εκτροπή του ανέμου. Γενικά, όσο υψηλότερη είναι η ρίψη τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανή εκτροπή αυτής.
Εξάτμιση	Η διαδικασία με την οποία ένα υγρό ή στερεό μετατρέπεται σε αέριο/ ατμό.
Επικρατών Άνεμος	Η κυριαρχη κατεύθυνση του ανέμου.
Ηλιακή Ακτινοβολία	Ενέργεια που εκπέμπεται από τον ήλιο και θερμαίνει έμμεσα την επιφάνεια της Γης. Η ηλιακή ακτινοβολία έχει σημαντική επιρροή στον καιρό.
Θαλασσινή Αύρα	Πρωινή αύρα κατά την οποία ψυχρός, υψηλότερης πίεσης, αέρας πάνω από τα παράκτια ύδατα κινείται εντός της ακτής και αντικαθιστά θερμότερο αέρα εντός θερμών εδαφικών περιοχών ¹⁰ .
Θερμογράφος	Θερμόμετρο που καταγράφει αυτόματα και συνεχώς τη θερμοκρασία του αέρα σε ένα γράφημα.
Θερμοκρασία	Ο βαθμός ή η ένταση της θερμότητας που παρουσιάζει μια ουσία ή ένα αντικείμενο. Η θερμοκρασία εκφράζεται με συγκριτική κλίμακα (συνήθως σε βαθμούς Κελσίου ή σε βαθμούς Φαρενάιτ).
Θερμόμετρο	Όργανο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της θερμοκρασίας του αέρα.
Ισοβαρής	Γραμμή στο χάρτη καιρικών συνθηκών που συνδέει σημεία ίσης ατμοσφαιρικής πίεσης.
Ισόθερμος Γραμμή	Γραμμή στο χάρτη καιρικών συνθηκών που συνδέει σημεία ίσης θερμοκρασίας.
Ιστορικό Καιρού	Η περιγραφή της κατάστασης της ατμόσφαιρας κατά τις ώρες, ημέρες ή εβδομάδες πριν από μία πυρκαγιά ¹¹ .
Καιρός	Η κατάσταση της ατμόσφαιρας σε δεδομένη στιγμή και τόπο σε σχέση με την ατμοσφαιρική σταθερότητα, τη θερμοκρασία, τη σχετική υγρασία, την ταχύτητα του ανέμου, τη νέφωση και τη βροχόπτωση ¹² .
Καπνός	Το ατμοσφαιρικό εναιώρημα μικρών σωματιδίων, στερεών και υγρών, που παράγονται από την καύση.
Κατακρημνίσματα	Οι μορφές του νερού, είτε υγρή (π.χ. βροχή) ή στερεά (π.χ. χιόνι ή χαλάζι), που πέφτουν από την ατμόσφαιρα και φθάνουν στο έδαφος.

¹⁰ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.296.

¹¹ Με βάση τον ορισμό που παρέχεται για το "Weather" within NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.260

¹² Με βάση τον ορισμό που παρέχεται για το "Weather" within NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.260

Καιρός

Όρος	Επεξήγηση
Κλίμακα Μποφόρ	Σύστημα για την εκτίμηση της ταχύτητας του ανέμου που βασίζεται στην παρατήρηση των ορατών επιδράσεων του ανέμου. Μια σειρά από περιγραφές των ορατών επιπτώσεων του ανέμου σε αντικείμενα στη στεριά και στην επιφάνεια της θάλασσας συνδυάζεται με μια αντίστοιχη σειρά εύρους ταχυτήτων του ανέμου, καθένα από τα οποία κατανέμεται σε Beaufort. ¹³
Κλίση	Η κατεύθυνση του πρανούς σε σχέση με τον ήλιο ¹⁴ . Η κλίση είναι δύναμη ευθυγράμμισης.
Μέση Κατεύθυνση Ανέμου	Η πλέον συχνή διεύθυνση από την οποία φυσάει ο άνεμος σε μία συγκεκριμένη τοποθεσία κατά μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
Μέση Ταχύτητα Ανέμου	Η μέση ταχύτητα του ανέμου σε μία συγκεκριμένη τοποθεσία κατά μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
Μετεωρολογικοί Άνεμοι	Η κίνηση του αέρα εντός των ανώτερων επιπέδων των μαζών της ατμόσφαιρας, ως αποτέλεσμα διακυμάνσεων της ατμοσφαιρικής πίεσης. Οι μετεωρολογικοί άνεμοι δημιουργούν περιφερειακές καιρικές συνθήκες.
Νεφοκάλυψη	Το ποσό του ουρανού που καλύπτεται από σύννεφα σε συγκεκριμένη τοποθεσία. Η νεφοκάλυψη εκφράζεται σε όγδοα, όπου τα οκτώ όγδοα χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν την πλήρη νεφοκάλυψη.
Ξηρασία	Παρατεταμένη περίοδος ανώμαλης χαμηλής βροχόπτωσης σε μία συγκεκριμένη περιοχή.
Ορεινή Αύρα	Εντοπισμένος κατηφορικός άνεμος που εμφανίζεται τη νύχτα, όταν ψυχρός ορεινός αέρας εισέρχεται χαμηλότερα για να αντικαταστήσει θερμότερο αέρα σε χαμηλότερα υψόμετρα. Αντιστροφή αυτής της διαδικασίας κατά τη διάρκεια της ημέρας οδηγεί σε αύρα κοιλάδας.
Οριζόντια Μεταφορά	Η μεταφορά των ατμοσφαιρικών ιδιοτήτων από την οριζόντια κίνηση του αέρα. Η μεταγωγή περιλαμβάνει συνήθως τη μεταφορά θερμότερου ή ψυχρότερου αέρα, αλλά μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τη μεταφορά της υγρασίας.
Περιβάλλον Πυρκαγιάς	Οι συνθήκες του περιβάλλοντος, οι επιρροές, και οι μεταβαλλόμενες συνθήκες τοπογραφίας, τα καύσιμα, και οι καιρικές συνθήκες που καθορίζουν τη συμπεριφορά της πυρκαγιάς, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις αυτής.
Πυρκαγιά Εξαρτώμενη από τη Συναγωγή	Φωτιά που εξαπλώνεται κυρίως από την ένταση της στήλης συναγωγής.

¹³ Πηγή: Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council (2009) Wildfire Glossary (Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council, Melbourne), p.3.

¹⁴ Πρανές που λαμβάνει το άμεσο ηλιακό φως σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή περιγράφεται ως εντός κλίσης, ενώ πρανές που δεν λαμβάνει άμεση ηλιακή ακτινοβολία σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή περιγράφεται ως εκτός κλίσης.

Καιρός

Όρος	Επεξήγηση
Πυρκαγιές Μεταδίδομενες από τον Άνεμο	Πυρκαγιά ή μέρος πυρκαγιάς που μεταδίδεται κυρίως από την ταχύτητα και την κατεύθυνση του ανέμου.
Ραδιόμετρο	Όργανο που μετρά την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. Τα ραδιόμετρα τοποθετούνται σε δορυφόρους και μετρούν τα χαρακτηριστικά των πυρκαγιών, τη βλάστηση και τα σύννεφα, ενώ χρησιμοποιούνται και για την ανίχνευση και παρακολούθηση των δασικών πυρκαγιών και των επιπτώσεών τους.
Ριπή Ανέμου	Σύντομη έκρηξη υψηλής ταχύτητας του ανέμου.
Σημείο Δρόσου	Η θερμοκρασία στην οποία ο αέρας πρέπει να ψυχθεί προκειμένου να λάβει χώρα ατμοσφαιρικός κορεσμός και στη συνέχεια να σχηματιστεί η δροσιά. Το σημείο δρόσου μπορεί επομένως να χρησιμοποιηθεί ως ένα μέτρο της περιεκτικότητας του αέρα σε υγρασία.
Στήλη Συναγωγής	Αυξανόμενη στήλη προθερμασμένου καπνού, τέφρας, σωματιδίων και άλλων θραυσμάτων που παράγονται από μια πυρκαγιά.
Συμπύκνωση	Διαδικασία με την οποία ένα αέριο μετατρέπεται σε ένα υγρό.
Συναγωγή Θερμότητας	Η μεταφορά της θερμότητας με την κυκλοφορία ενός αερίου ή υγρού. Στη μετεωρολογία, η συναγωγή θερμότητας είναι κυρίως η κατακόρυφη κίνηση του ζεστού αέρα. Η μεταγωγή κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς μπορεί να οδηγήσει σε σημειακή εξάπλωση της φωτιάς.
Σύννεφο	Ορατό σώμα λεπτών σταγονιδίων νερού ή σωματιδίων πάγου που αιωρείται στην ατμόσφαιρα.
Σχετική Υγρασία	Η ποσότητα του υδρατμού στον αέρα, εκφραζόμενη ως εκατοστιαίο ποσοστό της ποσότητας του ατμού που απαιτείται για τον κορεσμό του στην ίδια θερμοκρασία. Ο κεκορεσμένος αέρας αναφέρεται και ως 100% σχετική υγρασία.
Ταχύτητα Ανέμου	Ο ρυθμός με τον οποίο ο αέρας κινείται οριζόντια σε μία συγκεκριμένη τοποθεσία και σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
Τοπογραφικός Άνεμος	Όταν η κατεύθυνση και/ ή η ταχύτητα του μετεωρολογικού ανέμου μεταβάλλονται με την τοπογραφία του τοπίου ¹⁵ . Είναι σημαντικό ότι οι τοπογραφικοί άνεμοι είναι μια γενική προσαρμογή ανέμου και εμφανίζονται σε μεγαλύτερη κλίμακα απ' ό,τι οι πιο εντοπισμένοι άνεμοι κλίσης.

¹⁵ Αυτό έρχεται σε αντίθεση με πιο σχετικά εντοπισμένες προσαρμογές άνεμου που εμφανίζονται, όπως άνεμοι κλίσης, θαλάσσια και εδαφική αύρα, και αύρες κοιλάδας και βουνού.

Όρος	Επεξήγηση
Τύποι Νεφών	<p>Ορατό σώμα λεπτών σταγονιδίων νερού ή σωματίδια πάγου που αιωρούνται στην ατμόσφαιρα. Υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός διαφορετικών τύπων νεφών, ωστόσο υπάρχουν τρία βασικά είδη νεφών που είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τις δραστηριότητες της καταστολής πυρκαγιών, επειδή αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οπτική ένδειξη της ατμοσφαιρικής ευστάθειας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stratus νέφη – νέφη χαμηλού υψομέτρου (κάτω από 6.000 πόδια) με μία επίπεδη ή μορφής φύλλου εμφάνιση, που αναπτύσσονται εντός ενός σταθερού στρώματος της ατμόσφαιρας. • Cumulus νέφη - νέφη με ισχυρή κατακόρυφη ανάπτυξη (κάτω από 6.000 πόδια) τα οποία αναπτύσσονται μέσα σε ένα ασταθές στρώμα της ατμόσφαιρας. Τα cumulus νέφη έχουν συχνά μια άμορφη ή συσσωρευμένη εμφάνιση. • Cumulonimbus νέφη - νέφη με πολύ ισχυρή κατακόρυφη ανάπτυξη που αναπτύσσονται μέσα σε ένα ασταθές στρώμα της ατμόσφαιρας. Η βάση των cumulonimbus νεφών είναι κοντά στο επίπεδο του εδάφους και μπορούν να εκτείνονται κάθετα πάνω από τα 50.000 πόδια. Cumulonimbus νέφη έχουν συνήθως ένα χαρακτηριστικό σχήμα άκμαντα. • Ομίχλη - νέφος που έχει τη βάση του στην επιφάνεια του εδάφους.
Υγρασία	Γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει την ποσότητα των υδρατμών στον αέρα.
Υγρόμετρο¹⁶	Όργανο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της σχετικής υγρασίας του αέρα.
Δίνη Φωτιάς	Στήλη δίνης με θερμό αέρα και αέρια που ανέρχονται από τη φωτιά και μεταφέρουν καπνό, συντρίμμια, και φλόγες ¹⁷ .
Καταιγίδα Φωτιάς	Βίαιη συναγωγή η οποία προκαλείται από μεγάλη και συνεχή περιοχή έντονης φωτιάς.
Χερσαία Αύρα	Τοπικό αεράκι κατά τη διάρκεια της νύχτας που εμφανίζεται όταν ψυχρός και υψηλότερης πίεσης αέρας πάνω από την επιφάνεια της γης, κινείται σε απόσταση από την ακτή για να αντικαταστήσει θερμότερο αέρα που ανυψώνεται πάνω από τα παράκτια ύδατα.

¹⁶ Ένας εναλλακτικός όρος για το υγρόμετρο είναι το "psychrometer".

¹⁷ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2008) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.79.

Μέρος 2:

Επιχειρήσεις Καταστολής Πυρκαγιών

© Υπηρεσία Πυρκαγιών και Διάσωσης Northumberland (HB)

Περιλαμβάνει τα Κεφάλαια:

- 7. Ασφάλεια**
- 8. Διοίκηση Συμβάντων**
- 9. Τακτικές**
- 10. Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών**
- 11. Εξοπλισμός**
- 12. Εναέριες Επιχειρήσεις**

Κεφάλαιο 7

Ασφάλεια

**Ασφάλεια: "Όταν η έκθεση σε κινδύνους
έχει ελεγχθεί σε ένα αποδεκτό επίπεδο"**

*Προσεκτική επιτήρηση της πυρκαγιάς για να εξασφαλιστεί η
ασφάλεια του προσωπικού καταστολής*

© José Antonio Grandas Arias (Γαλικία, Ισπανία)

Ασφάλεια

Όρος	Περιγραφή
Ακραία Συμπεριφορά Πυρκαγιάς	Συμπεριφορά πυρκαγιάς που γίνεται ακανόνιστη ή δύσκολο να προβλεφθεί, λόγω του ρυθμού εξάπλωσης και/ ή του μεγέθους της φλόγας. Αυτό το είδος συμπεριφοράς της πυρκαγιάς επηρεάζει συχνά το περιβάλλον και μπορεί να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο για το προσωπικό καταστολής.
Αλυσίδα Διοίκησης	Η ιεραρχία μεσω της οποίας οι επιχειρησιακές εντολές διοχετεύονται. Επίσης συνήθως αναφέρεται ως "γραμμή εντολών".
Αναγνώριση	Η πράξη της συλλογής πληροφοριών σχετικά με ένα περιστατικό πυρκαγιάς, προκειμένου να παρακολουθηθεί η συμπεριφορά της φωτιάς και οι δραστηριότητες καταστολής. Οι κύριοι λόγοι για την ολοκλήρωση της αναγνώρισης πρέπει να είναι η διατήρηση της ασφάλειας και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου καταστολής της πυρκαγιάς.
Αναφορά	Η διαδικασία με την οποία πόροι καταγράφονται πρώτα κατά την άφιξή τους σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς ή η επίσημη δήλωση των αποτελεσμάτων δραστηριότητας ή έρευνας. Οι εκθέσεις μπορούν να αναλύουν τις καταστάσεις, να παρέχουν ενημερώσεις προόδου σχετικά με τις τρέχουσες εργασίες, να εξάγουν συμπεράσματα και/ ή να διατυπώνουν συστάσεις. Η έκθεση μπορεί να είναι είτε προφορική ή γραπτή.
Αναφυλαξία¹	Σοβαρή και δυνητικά απειλητική για τη ζωή αλλεργική αντίδραση που μπορεί να επηρεάσει πολλά συστήματα στο εσωτερικό του ανθρώπινου σώματος, όπως οι εξής: <ul style="list-style-type: none"> • Αεραγωγοί • Αναπνοή • Κυκλοφορία αίματος Οι πιο κοινές αιτίες που προκαλούν την αναφυλαξία είναι τσιμπήματα εντόμων, ορισμένα είδη τροφίμων και ορισμένα φάρμακα ² . Η αναφυλαξία θα πρέπει πάντα να αντιμετωπίζεται ως επείγον ιατρικό περιστατικό.
Αξιολόγηση Κινδύνου	Η διαδικασία για την αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου και των πραγματικών επιπέδων κινδύνου που εγκυμονούν για ένα άτομο, μία ομάδα, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η διαδικασία περιλαμβάνει τον εντοπισμό του κινδύνου, την αξιολόγηση της πιθανότητας και την εκτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων.
Αξιωματικός Ασφαλείας	Αιωματικός που έχει οριστεί για να διαχειριστεί τον κίνδυνο.
Απροσδόκητο Εμπόδιο	Νεκρό δέντρο ή τμήμα νεκρού δέντρου. Ασταθή εμπόδια μπορούν να εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Ασφάλεια	Όταν η έκθεση σε κινδύνους έχει ελεγχθεί σε ένα αποδεκτό επίπεδο.
Ασφάλεια Απελευθέρωσης	Η απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού πάνω από ένα όχημα ή ομάδα ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο έδαφος με σκοπό τη μείωση της έντασης του πυρός για να επιτρέψουν στο προσωπικό να διαφύγει.

¹ Επίσης, αναφέρεται ως «σοκ αναφυλαξίας».

² Ιστοσελίδα: <http://www.nhs.uk/Conditions/Anaphylaxis/Pages/Introduction.aspx>

Ασφάλεια

Ασφαλή Συστήματα Εργασίας	Τυπική διαδικασία που προκύπτει από τη συστηματική εξέταση εργασίας, προκειμένου να εντοπίσει τους πιθανούς κινδύνους. Το έγγραφο των αποτελεσμάτων που παράγεται θα περιγράψει τον ασφαλέστερο τρόπο(ους) για την ολοκλήρωση της εργασίας ώστε να εξασφαλίζονται οι κινδυνοί καθώς και να ελέγχονται όσο το δυνατόν περισσότερο.
Ασφαλής Περιοχή	Εντοπισμένη περιοχή ασφάλειας, όπου οι άνθρωποι μπορούν να βρουν καταφύγιο. Ο προσδιορισμός μιας ασφαλούς περιοχής είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Ασφυξία	Σοβαρή ιατρική κατάσταση που οδηγεί σε απώλεια των αισθήσεων ή θάνατο. Προκαλείται από ακραία μείωση της συγκέντρωσης του οξυγόνου και σχετική αύξηση στη συγκέντρωση του διοξειδίου του άνθρακα στο εσωτερικό του ανθρωπίνου σώματος. Μερικές κοινές αιτίες της ασφυξίας περιλαμβάνουν: εισπνοή τοξικών αερίων, πνιγμός και ηλεκτροπληξία.
Ατύχημα	Απροσδόκητο και ανεπιθύμητο γεγονός που προκαλεί τραυματισμό ή ασθένεια σε πρόσωπο/ πρόσωπα και/ ή ζημιά σε περιουσία ή στο περιβάλλον. Άλλως, οτιδήποτε που έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει βλάβη.
Ατύχημα Πυρκαγιάς	Γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να εκφράσει την εκτίμηση τόσο των σταθερών και μεταβλητών παραγόντων του περιβάλλοντος της πυρκαγιάς που καθορίζουν την ευκολία ανάφλεξης, την ταχύτητα διάδοσης, τη δυσκολία ελέγχου και τον αντίκτυπο αυτής. Ο κινδυνος πυρκαγιάς εκφράζεται συχνά ως δείκτης ¹ .
Αυχένας Βουνού	Η ταπείνωση ανάμεσα σε δύο λόφους ή βουνά. Ο άνεμος συχνά διοχετεύεται και αυξάνεται αναμεσα στους δύο λόφους του αυχένα. Ο αυχένας είναι ως εκ τούτου επικινδυνο τοπογραφικά χαρακτηριστικό, επειδή μπορεί να υποστηρίξει ακραία συμπεριφορά της φωτιάς.
Αφυδάτωση	Ιατρική κατάσταση που προκύπτει από την απώλεια υπερβολικής ποσότητας νερού/ υγρών από το ανθρώπινο σώμα. Η υπερβολική απώλεια των υγρών μπορεί να διαταράξει την ευαίσθητη ισορροπία υγρών - αλάτων που απαιτείται για τη διατήρηση της υγείας των κυττάρων και των ιστών. Η έντονη δραστηριότητα, η υπερβολική εφιδρωση και η παρατεταμένη έκθεση σε θερμότητα είναι κοινές αιτίες της αφυδάτωσης σε περιστατικά πυρκαγιών.
Γραμμή Επικοινωνίας	Τα μέσα με τα οποία αποστέλλονται μηνύματα ανάμεσα στο προσωπικό καταστολής, χρησιμοποιώντας την ιεραρχία ² .
Διάσπαση	Απόδραση της φωτιάς από περιοχή περιορισμού.
Διαχείριση Κινδύνου	Διαδικασία που περιλαμβάνει τη συστηματική εφαρμογή των πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών για τον εντοπισμό, την ανάλυση, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την επικοινωνία και την παρακολούθηση των κινδύνων ³ .

¹ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.121

² Η γραμμή επικοινωνίας λειτουργεί σε ένα σύστημα δύο-δρόμων με πληροφορίες που ρέουν τόσο από το υψηλότερο προς το χαμηλότερο επίπεδο και στα κατώτερα και στα υψηλότερα επίπεδα της αλυσίδας της ιεραρχίας.

³ Με βάση τον ορισμό που παρουσιάζεται στην τελική έκθεση του έργου ANSFR: The ANSFR Project Final Report: Recommendations for Improving Fire Risk Assessment and Management in Europe (2010), p.9 - http://www.fire-risk.eu/resources/documents/document_display.htm?pk=88

Ασφάλεια

Διοίκηση	Η αρχή μίας υπηρεσίας η οποία διευθύνει και ελέγχει τους πόρους.
Διοίκηση Περιστατικών	Η αρχή ενός οργανισμού που κατευθύνει και ελέγχει τους πόρους σε εκδήλωση/ εμφάνιση που απαιτεί την ανάληψη δράσης για την πρόληψη της απώλειας της ζωής ή βλάβης.
Διοικητής Συμβάντων	Ο διορισμένος αρμόδιος υπάλληλος που έχει τη συνολική ευθύνη για την τακτική της ασφάλειας και της διαχείρισης των πόρων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Δυναμική Εκτίμηση Κινδύνου	Συνεχής διαδικασία αναγνώρισης κινδύνων, αξιολόγηση των κινδύνων, λήψη μέτρων για την εξάλειψη ή τη μείωση των κινδύνων, παρακολούθηση και αναθεώρηση, σε ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες, του επιχειρησιακού περιστατικού ¹ .
Έκθεση Ατυχήματος	Έγγραφο στο οποίο καταγράφονται οι συνθήκες και τα αίτια του ατυχήματος ή συμβάντος. Ο πρωταρχικός σκοπός της αναφοράς ατυχημάτων είναι να προσδιοριστούν τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν ώστε να μειωθεί η πιθανότητα επανάληψης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένας οργανισμός μπορεί να έχει τη νομική υποχρέωση να συμπληρώσει και να υποβάλει την έκθεση για το ατύχημα σε μια σχετική Αρχή.
Εκκένωση	Απομάκρυνση των ανθρώπων από τις επικίνδυνες ή εν δυνάμει επικίνδυνες περιοχές και μετέπειτα μεταφορά τους σε ασφαλείς περιοχές.
Εναλλαγή Ρόλων	Πράξη ή διαδικασία περιοδικής αλλαγής των αποστολών που ανατίθενται σε άτομα που εργάζονται σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς για να εξασφαλίζεται η επαρκής ξεκούραση και η απαραίτητη ποικιλία στη σωματική και ψυχική ένταση των καθηκόντων που εκτελούνται από όλα τα μέλη της ομάδας.
Ενημέρωση	Συνάντηση κατά την οποία ανταλλάσσονται σχετικές πληροφορίες.
Εξάπλωση Πυρκαγιάς	Η εξέλιξη της πυρκαγιάς που συνδέεται με την κεφαλή (μέτωπο) της φωτιάς. Η εξάπλωση της πυρκαγιάς σε αυτή την περιοχή χαρακτηρίζεται συνήθως από πιο έντονη καύση, αυξημένο ύψος της φλόγας αλλά και μήκος και πιο ταχείς ρυθμούς εξάπλωσης. Συνήθως θα συμβεί όταν μία πυρκαγιά καίει με την υποστήριξη μίας ή περισσότερων δυνάμεων της ευθυγράμμισης (για παράδειγμα άνεμος, κλίση ή πτυχή) ² .
Εξάψη	Σύντομη και απότομη αύξηση της δραστηριότητας της πυρκαγιάς.
Επίγνωση Κατάστασης	Η αντίληψη του γύρω περιβάλλοντος τόσο στο χρόνο όσο και στο χώρο. Περιλαμβάνει την κατανόηση του νοήματος των παρατηρούμενων φαινομένων και καταστάσεων και την παροχή των σχετικών πληροφοριών σε ομάδα ή σε άτομο. Περιλαμβάνει, επίσης, την προβολή και την πρόβλεψη για το τι θα συμβεί στο περιβάλλον στο μέλλον.
Επόπτης Ομάδας	Ο άνθρωπος που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια ομάδας.

¹ HM Government (2008) The Fire Service Manual Volume 2, Fire Service Operations: Incident Command, Third Edition (London: TSO), available at:

<http://www.communities.gov.uk/documents/fire/pdf/incidentcommand.pdf>

² Πρόκειται για τροποποίηση από τον ορισμό του «εξάπλωση της φωτιάς» που παρέχεται στο πλαίσιο του National Wildfire Coordinating Group (2005) Wildfire Origin and Cause Determination Handbook (National Wildfire Coordinating Group Fire Investigation Working Team; USA), p.7.

Ασφάλεια

Επόπτης Πυρκαγιάς	Πρόσωπο που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια μίας ομάδας κατάσβεσης.
Έρευνα Ατυχημάτων	Η διαδικασία καθορισμού των συνθηκών και των αιτίων ενός ατυχήματος ή ενός συμβάντος. Η σοβαρότητα του ατυχήματος ή του συμβάντος θα υπαγορεύσει συνήθως το επίπεδο της έρευνας που απαιτείται.
Ευθύνη	Το καθήκον ή η υποχρέωση να εκτελείται ικανοποιητικά ή να ολοκληρώνεται μια αποστολή.
Ιατρική Έκτακτη Ανάγκη	Τραυματισμός ή ασθένεια που θέτει σε άμεσο κίνδυνο τη ζωή ενός ατόμου ή μακροπρόθεσμα την υγεία του.
Ικανότητα	Όταν ένα άτομο έχει την εξουσία και επαρκείς τεχνικές γνώσεις, την κατάρτιση και εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα.
Καταφύγιο Πυρκαγιάς	Ατομικό μικρό αλουμινένιο κάλυμμα που μπορεί να προσφέρει προστασία σε άτομο από τις επιπτώσεις της πυρκαγιάς σε μια κατάσταση εγκλωβισμού φωτιάς.
Κάυση/ Έγκαυμα	a) Πυρκαγιά β) Περιοχή του καυσίμου που καταναλώνεται ή εν μέρει καταναλώνεται από μια πυρκαγιά. γ) Τραυματισμός στο δέρμα που προκαλείται από ένα καυστικό παράγοντα, τη θερμότητα από μια πυρκαγιά ή ένα θερμαινόμενο αντικείμενο. δ) Ελεγχόμενη πυρκαγιά (π.χ. επιχειρισιακή ή προκαθορισμενη πυρκαγιά)
Κίνδυνος	Η πιθανότητα να συμβεί ένα επικίνδυνο συμβάν και η πιθανή έκβαση/ συνέπεια του εν λόγω επικίνδυνου συμβάντος. Ο κίνδυνος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος = πιθανότητα εμφάνισης x πιθανές επιπτώσεις
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Η πιθανότητα να συμβεί πυρκαγιά και οι πιθανές επιπτώσεις της σε μια συγκεκριμένη θέση και σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ο κίνδυνος πυρκαγιάς υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος πυρκαγιάς = πιθανότητα εμφάνισης x πιθανές επιπτώσεις
Κίνδυνος Φλόγας	Η εκτίμηση του κινδύνου της πυρκαγιάς από το προσωπικό καταστολής η οποία υπολογίζεται με βάση το μήκος της φλόγας.
Κούτσουρο	Η ξυλώδης βάση ενός δέντρου που παραμένει στο έδαφος μετά την υλοτόμηση. Τα κούτσουρα είναι αρκετά ολισθηρά, μετακινούμενα και επικίνδυνα για πτώση σε περιστατικά πυρκαγιάς.
Λάμψη	Ταχεία ανάφλεξη των άκαυστων αερίων που απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα ως αποτέλεσμα της θερμότητας που παράγεται από πυρκαγιά. Κανονικά παρατηρούνται κατά τη διάρκεια πυρκαγιών υψηλής έντασης. Οι λάμψεις μπορεί να αποτελέσουν σημαντικό κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.

Ασφάλεια

Μαύρη Περιοχή	Περιοχή καυσίμων που είναι μαύρη στην εμφάνιση διότι μερικώς ή το σύνολο του καυσίμου έχει καεί. Μια μαύρη περιοχή μπορεί να δημιουγήσει δεύτερη πυρκαγιά αν κάποια καύσιμα παραμείνουν και αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Μεγάλη Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που παρουσιάζει ασυνήθιστα ακραία συμπεριφορά φωτιάς. Οι μεγάλες πυρκαγιές συνήθως αποτελούν σημαντική πρόκληση για τους φορείς καταστολής επειδή απαιτούν πολλούς πόρους για την καταστολή τους και μπορεί να αποτελέσουν σημαντικό κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)	Κάθε εξοπλισμός που απαιτείται για τη διατήρηση της ασφάλειας του προσωπικού καταστολής σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό πυρκαγιάς. Ενώ μερικά ΜΑΠ πιθανότατα θα απαιτηθούν σε όλα τα συμβάντα πυρκαγιών, η ανάγκη για ορισμένους τύπους ΜΑΠ θα ποικίλει ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε ένα περιστατικό. Ως παράδειγμα, το προσωπικό καταστολής που λειτουργεί σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς τη νύχτα θα απαιτήσει φακό.
Οδός Διαφυγής	Προσχεδιασμένη διαδρομή που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση απρόβλεπτων επικινδυνών συνθηκών (για παράδειγμα μια απροσδόκητη αλλαγή στη συμπεριφορά της φωτιάς). Η οδός διαφυγής είναι ένα σημαντικό μέρος του σχεδίου διαφυγής και αποτελεί βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Παγίδευση	Κατάσταση στην οποία το προσωπικό ή ο εξοπλισμός έχουν προσβληθεί από ταχέως εξαπλούμενο μέτωπο της πυρκαγιάς.
Παλινδρόμιση Ρόλων	Όταν ένα άτομο επιστρέφει πίσω σε συμπεριφορά και ενέργειες που είναι χαρακτηριστικά ενός ρόλου του παρελθόντος που κάποτε είχε. Για παράδειγμα, ο αρχηγός μιας ομάδας θα μπορούσε να επανέλθει στη συμπεριφορά και τις ενέργειες που απαιτούνται από το ρόλο του πυροσβέστη.
Παρ' ολίγον Ατύχημα	Απροσδόκητο και ανεπιθύμητο συμβάν, όπως τραυματισμός ή ασθένεια και/ή ζημιά σε περιουσία ή στο περιβάλλον το οποίο παρ' ολίγον αποφεύγεται. Κάτω από ελαφρώς διαφορετικές συνθήκες το ίδιο συμβάν μπορεί να προκαλέσει ατύχημα.
Παρατηρητής	Πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εποπτεία της ασφάλειας. Ο παρατηρητής είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Περιορισμένη Περιοχή	Περιοχή στην οποία συγκεκριμένες δραστηριότητες ή ή εισόδος είναι προσωρινά ή μόνιμα περιορισμένη, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή την ασφάλεια από πιθανές ή σε εξέλιξη πυρκαγιές. Μια περιορισμένη περιοχή μπορεί επίσης να είναι προσωρινά ή μόνιμα καθορισμένη, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ανάφλεξης πυρκαγιών μέσα σε μια συγκεκριμένη θέση.
Περιπολία	Η πράξη της εποπτείας που καθορίζεται σε μια περιοχή για την πρόληψη, ανίχνευση και/ή ελέγχο για πυρκαγιά.
Περιστατικό	Γεγονός που απαιτεί την ανάληψη δράσης για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της απώλειας της ζωής, τις υλικές ζημιές ή τις βλάβες στο περιβάλλον.

Ασφάλεια

Πλευρικός Περιορισμός	Περιορισμός της εξάπλωσης της φωτιάς που προκαλείται από τοπογραφικά χαρακτηριστικά. Όταν οι πυρκαγιές περιορίζονται από τοπογραφικά χαρακτηριστικά όπως ρεματιές, χαράδρες ή στενές κοιλάδες, η συναγωγή θέρμανσης από περιορισμένα αέρια και η ανατροφοδοτούμενη ακτινοβολία από τις φλόγες και το κάψιμο της βλάστησης αυξάνουν το ποσοστό απελευθέρωσης θερμότητας στην καύση των καυσίμων. Η ταχεία εξάπλωση της πυρκαγιάς, επίσης, ενισχύεται από την επιτάχυνση και τη διοχέτευση του αέρα μέσω αυτών των τοπογραφικών χαρακτηριστικών. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να οδηγήσουν σε μία περισσότερο ταχεία καύση και εξάπλωση σε σχέση με την ανεμόδοση πυρκαγιά βλάστησης. Ο πλευρικός περιορισμός μπορεί να προκαλέσει συμπεριφορά πυρκαγιάς η οποία αποτελεί σημαντικό κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Πρόβλεψη Συμπεριφοράς Πυρκαγιάς	Η πρόβλεψη της πιθανής συμπεριφοράς της πυρκαγιάς που θα χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση των επιχειρήσεων κατάσβεσης. Οι προβλέψεις συμπεριφοράς της πυρκαγιάς μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση της ασφάλειας, καθώς και για άλλους σκοπούς.
Πρόσβαση	Σημείο εισόδου, εξόδου και/ ή διαδρομή στη θέση ενός συμβάντος.
Πρωτόκολλο Ασφαλείας LACES	Σημαντικό πρωτόκολλο ασφαλείας που θα πρέπει να εφαρμοστεί σε περιστατικά πυρκαγιών για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Η ορθή εφαρμογή του LACES βοηθά να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό έχει την κατάλληλη επίβλεψη, ενημέρωση και προειδοποίηση για τους πιθανούς κινδύνους και ότι είναι ενήμεροι για το πώς και πού θα πρέπει να διαφύγουν από μια υψηλή κατάσταση κινδύνου. Το LACES είναι ένα αρκτικόλεξο για: <ul style="list-style-type: none">• L = Παρατηρητής• A = Ενημέρωση ή Σήμειο αγκύρωσης• C = Επικοινωνία• E = Οδός και σχέδιο διαφυγής• S = Ασφαλής περιοχή
Πυρκαγιές Προκαλούμενες από Καύσιμα	Πυρκαγιά ή μέρος μιας πυρκαγιάς που μεταδίδεται κυρίως από τη διάταξη, την κατάσταση και/ ή άλλα χαρακτηριστικά του καυσίμου μέσα στο οποίο καίγεται. Αυτό συμβαίνει κατά την απουσία σημαντικής επίδρασης από τις δυνάμεις της ευθυγράμμισης, όπως ο άνεμος, η κλίση και η πτυχή. Οι πυρκαγιές που δημιουργούνται από καύσιμα μπορούν να παράγουν ακανόνιστη συμπεριφορά φωτιάς, η οποία μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό κίνδυνο για το προσωπικό καταστολής.
Ρεματιά	Κανάλι νερού με σχετικά απότομες πλευρές που σχηματίζεται στην πλαγιά ενός λόφου. Μια ρεματιά μπορεί να περιέχει νερό μόνο σε περιόδους έντονων βροχοπτώσεων. Οι ρεματιές είναι πολύ επικίνδυνες τοπογραφικές μορφές, επειδή μπορεί να υποστηρίζουν ακραία συμπεριφορά πυρκαγιάς.
Σημειακή Πυρκαγιά	Συμπεριφορά πυρκαγιάς που χαρακτηρίζεται από σπινθήρες και αναμμένα κάρβουνα που μεταφέρονται μέσω του αέρα ή από στήλη συναγωγής. Η σημειακή πυρκαγιά μπορεί να ταξινομηθεί ως μικρής ή μεγάλης εμβέλειας και είναι δυνατόν να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο.

Ασφάλεια

Σημείο Αγκύρωσης	Πλεονεκτική θέση, συνήθως ένα εμπόδιο για την εξάπλωση πυρκαγιάς, από την οποία θα ξεκινήσει η κατασκευή μιας γραμμής ελέγχου. Ένα σημείο αγκύρωσης είναι απαραίτητο κατά την κατασκευή γραμμής ελέγχου, διότι θα εξασφαλίσει ότι η γραμμή ελέγχου είναι εντελώς κλειστή και ότι η φωτιά δεν μπορεί να διασπάσει την περιοχή περιορισμού. Η δημιουργία ενός σημείου αγκύρωσης είναι μερικές φορές ένα βασικό στοιχείο που περιλαμβάνεται στο πρωτόκολλο ασφαλείας LACES.	
Σοκ	Απειλητική για τη ζωή κατάσταση που συμβαίνει όταν τα ζωτικά όργανα του σώματος, όπως ο εγκέφαλος και η καρδιά, στερούνται οξυγόνου εξαιτίας ενός προβλήματος που επηρεάζει το κυκλοφορικό σύστημα. Η πιο κοινή αιτία του σοκ είναι η απώλεια αίματος, αλλά μπορεί επίσης να προκληθεί από άλλες απώλειες υγρών, όπως έμετος ή σοβαρά εγκαύματα ¹ .	
Στρες	Επιβλαβείς σωματικές και ψυχολογικές αντιδράσεις που συμβαίνουν όταν οι άνθρωποι υπόκεινται σε υπερβολικές απαιτήσεις, μη ρεαλιστικές προσδοκίες και/ ή απειλητικές καταστάσεις. Συμπτώματα του στρες μπορεί να είναι γνωστικά, συναισθηματικά, σωματικά και/ ή συμπεριφοράς.	
Συναγερμός	Συσκευή ηχητικού σήματος που δημιουργεί ένα δυνατό ήχο παρέχοντας προειδοποίηση. Οι συναγερμοί μερικές φορές τοποθετούνται στα αεροσκάφη και ενεργοποιούνται από τους πιλότους για να προειδοποιούν τις ομάδες εδάφους ότι ένα αεροσκάφος πλησιάζει να κάνει μια ρίψη νερού.	
Σύστημα Διαχείρισης Περιστατικού (ΣΔΠ)	Τυποποιημένο σύστημα διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να επιτρέπει στους χρήστες του να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη οργανωτική δομή ίση με την πολυπλοκότητα και τις απαιτήσεις απλών ή πολλαπλών περιστατικών πυρκαγιών. Ένα ΣΔΠ παρέχει ένα πρότυπο πλαίσιο μέσα στο οποίο τα άτομα και οι ομάδες που είναι παρόντα σε ένα περιστατικό μπορούν να συνεργαστούν ασφαλώς και αποτελεσματικά.	
Σύστημα Πρόβλεψης Πυρκαγιάς	Μέθοδος ή εργαλείο που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς της πυρκαγιάς. Τα συστήματα πρόβλεψης πυρκαγιάς είναι σημαντικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διατήρηση της ασφάλειας.	
Σχέδιο Διαφυγής	Προκαθορισμένες ενέργειες που πρέπει να έχουν θεσπιστεί σε περίπτωση απρόβλεπτων επικινδυνών συνθηκών (για παράδειγμα μια απροσδόκητη αλλαγή στη συμπεριφορά της φωτιάς). Ένα σχέδιο διαφυγής πρέπει να περιλαμβάνει μια οδό διαφυγής. Η ανάπτυξη ενός σχεδίου διαφυγής αποτελεί βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.	
Σχέδιο Ασφάλειας Νερού	Σχέδιο που έχει δημιουργηθεί για να εξασφαλίζει την ασφάλεια των αεροσκαφών βομβαρδισμού με νερό και των χρηστών τους. Ένα σχέδιο ασφάλειας νερού θα τεκμηριώνει συνήθως τους ακόλουθους τύπους ρυθμίσεων:	<ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την ενημέρωση των χρηστών του σώματος του νερού για τη χρήση του από τα αεροσκάφη βομβαρδισμού με νερό. • Συστήματα και πρωτόκολλα για τη ρυμούλκηση και διάσωση των αεροσκαφών βομβαρδισμού νερού που συντρίβονται στο νερό. • Συστήματα και πρωτόκολλα για την παροχή βοήθειας και συνδρομής στο πλήρωμα του αεροσκάφους βομβαρδισμό νερού που έχει συντρίβει στο νερό.

¹ Ιστοσελίδα: <http://www.sja.org.uk/sja/first-aid-advice/shock.aspx>

Ασφάλεια

Τακτική	Η ανάπτυξη των πόρων σε ένα περιστατικό φωτιάς για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου καταστολής πυρκαγιάς.
Τακτικός Παρατηρητής	Άτομο που έχει καλύτερη κατανόηση της συμπεριφοράς των δασικών πυρκαγιών και ενεργεί ως αξιωματικός ασφαλείας σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Εκείνος/η θα παρατηρήσει τη φωτιά και τη δράση των ομάδων που συμμετέχουν στην καταστολή των πυρκαγιών. Εκείνος/η θα διατηρεί στενή επικοινωνία με τις ομάδες καταστολής και των εποπτικών αρχών και θα είναι υπεύθυνος/η για τη διασφάλιση της ασφάλειας όλων των ατόμων που είναι παρόντα στο περιστατικό. Οι παρατηρητές είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Τρύπα	Τρύπα στο έδαφος που μερικές φορές περιέχει κάρβουνα που σιγοκαίουν και σχηματίζεται όταν η ξυλώδης βάση ενός δέντρου καίγεται. Οι τρύπες καίγονται και είναι αρκετά ολισθητές, μετακινούμενες και επικινδυνές για πτώση σε περιστατικά πυρκαγιάς.
Τυφλή Περιοχή	Περιοχή στην οποία ούτε το έδαφος ούτε η βλάστηση μπορούν να παρατηρηθούν από ένα σημείο παρατήρησης.
Υπερθερμία	Κατάσταση στην οποία η θερμοκρασία του σώματος αυξάνεται. Αυτό συμβαίνει όταν το σώμα παράγει ή απορροφά περισσότερη θερμότητα από ό,τι μπορεί να διαλύσει. Η πιο κοινή αιτία της υπερθερμίας σε ένα περιστατικό εκδήλωσης πυρκαγιάς είναι η παρατεταμένη έκθεση σε υπερβολική ζέστη ή υγρασία και θερμότητα. Όταν η θερμοκρασία του σώματος ενός ατόμου αυξάνεται αρκετά, η υπερθερμία γίνεται μια επειγούσα ιατρική κατάσταση που απαιτεί άμεση θεραπεία για την πρόληψη αναπηρίας ή θανάτου.
Υποθερμία	Κατάσταση στην οποία ο πυρήνας της θερμοκρασίας του σώματος πέφτει κάτω από τη θερμοκρασία που απαιτείται για να γίνεται κανονικά ο μεταβολισμός και οι λειτουργίες του σώματος. Η κατάσταση είναι συνήθως αποτέλεσμα της παρατεταμένης έκθεσης σε χαμηλές θερμοκρασίες, αν και μπορεί να υπάρχουν και άλλοι παράγοντες επιρροής. Κάθε άτομο που πάσχει από υποθερμία πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ένα επείγον ιατρικό περιστατικό και απαιτείται άμεση θεραπεία για την πρόληψη αναπηρίας ή θανάτου.
Φαράγγι	Βαθιά, στενή και εξαιρετικά απότομη σε όψη κοιλάδα που έχει συνήθως ένα ποτάμι που καταλαμβάνει ολόκληρη την επιφάνεια της. Τα φαράγγια είναι πολύ επικίνδυνες τοπογραφικές μορφές, επειδή μπορεί να υποστηρίζουν ακραία συμπεριφορά πυρκαγιάς.

Κεφάλαιο 8

Διοίκηση Συμβάντων

Διοίκηση Συμβάντων: “Η εξουσιοδότηση μία αρχής να κατευθύνει και να ελέγχει τους πόρους ενός συμβάντος το οποίο απαιτεί δράσεις για την πρόληψη της απώλειας ζωών και καταστροφών”

© Υπηρεσία Πυρκαγιών και Διάσωσης του Northumberland (HB)

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Αιθουσα Ελέγχου	Κέντρο έκτακτης ανάγκης που λαμβάνει τηλεφωνικές κλήσεις και συντονίζει την κινητοποίηση και την ανάθεση των κατάλληλων διαθέσιμων πόρων προς ή από τα γεγονότα.
Αλυσίδα Διοίκησης	Ιεραρχία ευθυνών μέσω της οποίας μεταφέρονται οι επιχειρησιακές εντολές. Συχνά αναφέρεται επίσης και ως "γραμμή εντολών".
Αναγνώριση Συμβάντος	Η πράξη της συλλογής πληροφοριών σχετικά με ένα περιστατικό πυρκαγιάς, προκειμένου να παρακολουθηθεί η συμπεριφορά της φωτιάς και οι δράσεις καταστολής. Τα βασικά κίνητρα για την πλήρη αναγνώριση είναι η διατήρηση της ασφάλειας και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου καταστολής της πυρκαγιάς.
Ανάθεση	Έργο που ανατίθεται σε ένα άτομο ή ομάδα για να ολοκληρωθεί.
Ανάθεση Πόρων	Πόροι στους οποίους ανατίθεται μέρος των εργασιών κατά τη διάρκεια ενός περιστατικού δασικής πυρκαγιάς.
Αναφορά	<ul style="list-style-type: none"> - Διαδικασία με την οποία καταγράφονται οι πόροι που καταφθάνουν στην περιοχή του περιστατικού πυρκαγιάς. - Επίσημη έκθεση των αποτελεσμάτων δραστηριότητας ή έρευνας. Στο πλαίσιο των αναφορών μπορεί να αναλύονται καταστάσεις, να παρέχεται ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο των εργασιών, να εξάγονται συμπεράσματα, καθώς και να διατυπώνονται περαιτέρω συστάσεις. Η αναφορά μπορεί να είναι είτε προφορική είτε γραπτή.
Αντίληψη Κατάστασης	Η αντίληψη τόσο του χρονικού όσο και του χωρικού περιβάλλοντος. Περιλαμβάνει την κατανόηση του νοήματος των φαινομένων που παρατηρούνται και την παροχή των σχετικών πληροφοριών για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα άτομα ή οι ομάδες. Περιλαμβάνει, επίσης, την προβολή και την πρόβλεψη σχετικά με το τι θα συμβεί στο μέλλον στον περιβάλλοντα χώρο.
Αντιπροσώπευση	Ανάθεση ευθύνης σε ικανά πρόσωπα για την ολοκλήρωση των εργασιών και/ ή τη λήψη αποφάσεων.
Αξιωματικός Ασφαλείας	Αξιωματικός που έχει οριστεί για να διαχειρίζεται την επικινδυνότητα.
Αποκινητοποίηση	Η κατεύθυνση των πόρων προς τη μόνιμη βάση τους.
Αρχική Ανταπόκριση	Οι πρώτοι πόροι καταστολής που κινητοποιούνται στο πλαίσιο ενός περιστατικού πυρκαγιάς.
Ασφάλεια	Όταν η έκθεση σε δυνητικούς κινδύνους ελέγχεται σε ένα αποδεκτό επίπεδο.
Ασφαλή Συστήματα Εργασίας	Τυπική διαδικασία που προκύπτει από τη συστηματική εξέταση μίας εργασίας, προκειμένου να εντοπιστούν πιθανοί κίνδυνοι. Το αποτέλεσμα που παράγεται είναι ένα έγγραφο στο πλαίσιο του οποίου περιγράφεται ο ασφαλέστερος τρόπος για την ολοκλήρωση της εργασίας ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
	κίνδυνοι περιορίζονται ή ελέγχονται στο πλαίσιο που αυτό καθίσταται δυνατό.
Γραμμή Επικοινωνίας	Τα μέσα με τα οποία αποστέλλονται μηνύματα μεταξύ του προσωπικού καταστολής στο πλαίσιο της αλυσίδας ιεραρχίας ¹ .
Γραμμή Χειρός	Γραμμή ελέγχου που κατασκευάζεται κάνοντας χρήση εργαλείων χειρός.
Διαθέσιμοι Πόροι	Πόροι που είναι παρόντες και έτοιμοι για ανάθεση σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Διαφυγή	Όταν μία πυρκαγιά δραπετεύει από μία περιοχή περιορισμού.
Διαχείριση Επικινδυνότητας	Διαδικασία που περιλαμβάνει τη συστηματική εφαρμογή των πολιτικών, διαδικασών και πρακτικών για τον εντοπισμό, την ανάλυση, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την επικοινωνία και την παρακολούθηση των κινδύνων και της συνεπαγόμενης επικινδυνότητας από την εμφάνιση αυτών ² .
Διερεύνηση Πυρκαγιάς	Η διαδικασία προσδιορισμού της προέλευσης, της αιτίας και της εξάπλωσης της φωτιάς ³ .
Διοίκηση Συμβάντων	Η εξουσία ενός φορέα να κατευθύνει και να ελέγχει τους πόρους σε ένα γεγονός/ συμβάν που απαιτεί την ανάληψη δράσεων για να αποφευχθεί η απώλεια ζωών ή καταστροφές.
Διοικητής Συμβάντος	Ο επιλεγμένος ως αρμόδιος υπάλληλος που έχει τη συνολική ευθύνη για την ασφάλεια, την τακτική και τη διαχείριση των πόρων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Εκκαθάριση	Η πράξη της κατάσβεσης μίας πυρκαγιάς αφού έχει τεθεί υπό έλεγχο ⁴ . Η εκκαθάριση περιλαμβάνει τη διενέργεια όλων των αναγκαίων ενεργειών για την πρόληψη μίας εκ νέου ανάφλεξης.
Εκτίμηση Επικινδυνότητας	Η διαδικασία για την άντληση πληροφοριών σχετικά με τα αποδεκτά επίπεδα επικινδυνότητας και τα πραγματικά επίπεδα επικινδυνότητας που εγκυμονούν όσον αφορά σε ένα άτομο, μία ομάδα ατόμων, την κοινωνία ή το περιβάλλον. Η διαδικασία περιλαμβάνει τον εντοπισμό του κινδύνου, την αξιολόγηση της πιθανότητας εμφάνισής του και την εκτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων.
Εκτιμώμενος Χρόνος Άφιξης	Η χρονική στιγμή κατά την οποία προβλέπεται οι πόροι να φτάσουν σε ένα συγκεκριμένο προορισμό.
Ελεγχόμενη Φωτιά	Φωτιά με ασφαλή περίμετρο όπου δεν αναμένεται διαφυγή.
Ενημερωτική Συνάντηση	Συνάντηση κατά την οποία ανταλλάσσονται σχετικές πληροφορίες με το συμβάν.

¹ Μία γραμμή επικοινωνίας λειτουργία σε δύο κατευθύνσεις με την ενημέρωση να κατευθύνεται τόσο από το ανώτερο προς το κατώτερο επίπεδο όσο και αντίστροφα στην αλυσίδα διοίκησης.

² Στη βάση του ορισμού του ANSFR Project: The ANSFR Project Final Report: Recommendations for Improving Fire Risk Assessment and Management in Europe (2010), p. 9 - http://www.fire-risk.eu/resources/documents/document_display.htm?pk=88

³ NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14.

⁴ Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.142 (defined within the term "Fire Suppression").

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Ενιαία Διοίκηση	Σύστημα διοίκησης που επιτρέπει σε πολλούς φορείς με γεωγραφική ή/ και λειτουργική ευθύνη να συνεργαστούν και να διαχειριστούν ένα περιστατικό πυρκαγιάς με τη δημιουργία ενός κοινού συνόλου στόχων και στρατηγικών. Η ενιαία διοίκηση δεν αφήνει περιθώριο απώλειας ή παραίτησης από την εξουσία, την ευθύνη ή την αρμοδιότητα οποιουδήποτε εμπλεκόμενου φορέα.
Εντολή	Η αρμοδιότητα μίας αρχής να κατευθύνει και να ελέγχει τους πόρους. Η εντολή θα πρέπει να ανατίθεται σε συγκεκριμένο άτομο.
Εξουσιοδότηση	Το νόμιμο δικαίωμα παρακολούθησης και εκτέλεσης δράσεων και αποστολών σε ένα περιστατικό δασικής πυρκαγιάς.
Επάρκεια	Όταν ένα άτομο έχει την αρμοδιότητα, επαρκείς τεχνικές γνώσεις, κατάρτιση και εμπειρία για την εκτέλεση με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί.
Επόπτης Ομάδας	Το άτομο που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια της ομάδας.
Επόπτης Ομάδας Ελεγχόμενης Καύσης	Το άτομο που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια της ομάδας ελεγχόμενης καύσης.
Ευθύνη	Ένα καθήκον ή υποχρέωση για την επιτυχή διεξαγωγή ή ολοκλήρωση ανάθεσης. Η ευθύνη μπορεί να μεταβιβαστεί.
Εφεδρικοί Πόροι	Οι πόροι που δεν είναι επιφορτισμένοι με συγκεκριμένη εργασία, αλλά είναι διαθέσιμοι για ανάθεση.
Καταστατική Ευθύνη	Νομική υποχρέωση για την ικανοποιητική εκτέλεση ή ολοκλήρωση συγκεκριμένης εργασίας που σχετίζεται με την καταστολή ή την πρόληψη των πυρκαγιών.
Καταστολή	Όλες οι εργασίες που εμπλέκονται στον έλεγχο και την κατάσβεση πυρκαγιών.
Κίνδυνος	Η πιθανότητα να συμβεί ένα επικίνδυνο γεγονός και η πιθανή έκβαση/ συνέπειες του εν λόγω συμβάντος. Ο κίνδυνος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος = πιθανότητα να συμβεί x πιθανές συνέπειες
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Η πιθανότητα εμφάνισης πυρκαγιάς και οι πιθανές της επιπτώσεις σε μία συγκεκριμένη περιοχή και δεδομένο χρόνο. Ο κίνδυνος εμφάνισης πυρκαγιάς υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος Πυρκαγιάς = πιθανότητα εμφάνισης x πιθανές επιπτώσεις
Κινητοποιώ	Το να δίνονται κατευθύνσεις στους πόρους για την αντιμετώπιση ενός περιστατικού.
Κρίσιμο Σημείο	Σημείο στο χρόνο ή στο χώρο, όπου θα υπάρξει σημαντική επίδραση στην εξάπλωση της πυρκαγιάς, στο ρυθμό εξάπλωσής της και/ ή στην ένταση της φωτιάς.

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Λογοδοσία	Η υποχρέωση ενός ατόμου ή οργανισμού να δικαιολογήσουν τις πράξεις τους και να αναλάβουν την ευθύνη όσον αφορά στις αποφάσεις που ελήφθησαν, οι οποίες καθόρισαν τις αντίστοιχες δράσεις. Η ευθύνη λογοδοσίας δεν μπορεί να μεταβιβαστεί.
Μήνυμα	Ανταλλαγή πληροφοριών σε ένα περιστατικό, είτε μέσω ραδιοφώνου είτε με χρήση κάποιου άλλου μέσου, όπου δεν υπάρχει ανάγκη να πραγματοποιηθεί συνάντηση ενημέρωσης.
Ομάδα	Ομάδα ατόμων που είναι επιφορτισμένη με τη συνεργασία σε μία ανάθεση.
Ομάδα Εδάφους	Κάθε εποπτευόμενη ομάδα ατόμων που πραγματοποιεί επιχειρήσεις εδάφους στο πλαίσιο ενός περιστατικού πυρκαγιάς. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται μόνο στις περιπτώσεις όπου οι επιχειρήσεις καταστολής περιλαμβάνουν και εναέριες δράσεις.
Ομάδα Ελεγχόμενης Καύσης	Ομάδα ατόμων με τις συλλογικές ικανότητες για την ασφαλή και αποτελεσματική διενέργεια της επιχείρησης ελεγχόμενης καύσης.
Ομάδα Επιθεσης με Νερό	Εποπτευόμενη ομάδα ατόμων που είναι επιφορτισμένη με την εκτέλεση εργασιών σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς με τη χρήση πεπισμένου νερού.
Ομάδα Εποπτείας	Ο αριθμός των υφισταμένων που ο αρχηγός ή διοικητής της ομάδας αναμένεται να εποπτεύει.
Ομάδα Χειρωνακτικών Εργασιών	Εποπτευόμενη ομάδα ατόμων που είναι επιφορτισμένη με την αρμοδιότητα εκτέλεσης εργασιών με χρήση εργαλείων χειρός, στο πλαίσιο ενός περιστατικού φωτιάς.
Παγκόσμιο Σύστημα Εντοπισμού Θέσης	Παγκόσμιο σύστημα πλοιόγησης που παρέχει ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τη θέση κάθε σημείου πάνω ή κοντά στη Γη. Το σύστημα είναι ελεύθερα προσβάσιμο από τον καθένα με ένα δέκτη προσδιορισμού θέσης (GPS).
Παράθυρο Ευκαιρίας	Χρονική στιγμή ή θέση στο χώρο, όπου θα ήταν επωφελές να υιοθετηθεί συγκεκριμένη τακτική ή ενέργειες καταστολής.
Παρατηρητής	Πρόσωπο υπεύθυνο για την εποπτεία της ασφάλειας. Οι παρατηρητές είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Περίμετρος Πυρκαγιάς	Το συνολικό εξωτερικό σύνορο της πυρκαγιάς.
Περιορισμός	Περιοχή πυρκαγιάς όπου ο έλεγχος έχει εδραιωθεί και δεν αναμένεται διαφυγή της φωτιάς.
Περιοχή Αναμονής	Καθορισμένη περιοχή όπου μπορούν να τοποθετηθούν οι πόροι εν αναμονή ανάθεσης στο πλαίσιο ενός περιστατικού πυρκαγιάς.
Περιοχή Περιορισμένης Πρόσβασης	Περιοχή στην οποία οι δραστηριότητες ή η είσοδος έχουν προσωρινά περιοριστεί, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή την ασφάλεια λόγω πιθανής πυρκαγιάς ή πυρκαγιάς σε εξέλιξη.

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Περιοχή Προμηθειών	Τοποθεσία όπου οι προμήθειες που απαιτούνται σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς αποθηκεύονται προσωρινά, ενώ πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ενέργειες για την οργάνωση και τη διαχείρισή τους.
Περιστατικό	Συμβάν ή γεγονός που απαιτεί την ανάληψη δράσης για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της απώλειας της ζωής, των υλικών ζημιών ή των βλαβών στο περιβάλλον.
Πορεία	Η οριζόντια κατεύθυνση προς ή από οποιοδήποτε σημείο, η οποία συνήθως μετράται δεξιόστροφα από τον γεωγραφικό Βορρά, ή από κάποιο άλλο σημείο αναφοράς ⁵ .
Πόροι	Προσωπικό, εξοπλισμός, υπηρεσίες και προμήθειες που είτε είναι διαθέσιμα είτε θα μπορούσαν να επιφορτιστούν με κάποια αρμοδιότητα στο πλαίσιο ενός περιστατικού πυρκαγιάς.
Προμήθειες	Μικρά αντικείμενα εξοπλισμού και όλα τα αναλώσιμα στοιχεία που απαιτούνται για την αντιμετώπιση ενός περιστατικού ⁶ .
Πρόσβαση	Σημείο εισόδου/ εξόδου ή/ και διαδρομή σε τόπο γεγονότων.
Πρωτόκολλο LACES	'Ενα βασικό πρωτόκολλο ασφαλείας που θα πρέπει να εφαρμοστεί σε περιστατικά πυρκαγιών για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Η ορθή εφαρμογή του πρωτοκόλλου LACES βοηθά να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό καταστολής επιβλέπεται σωστά, είναι ενημερωμένο, γνωρίζει τους πιθανούς κινδύνους και το πώς και πού θα πρέπει να καταφύγει στην περίπτωση κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Η λέξη LACES προκύπτει από τα παρακάτω αρχικά: <ul style="list-style-type: none">• L = Lookouts (Παρατηρητές)• A = Awareness or Anchor Point (Σημείο Ενημέρωσης)• C = Communication (Επικοινωνία)• E = Escape Route and Plan (Διαδρομή και Σχέδιο Διαφυγής)• S = Safe Area (Ασφαλής Περιοχή)
Fire fighter – Πυροσβέστης	Κάθε αρμόδιο άτομο που βρίσκεται σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς, με σκοπό να του ανατεθούν ενέργειες που συμβάλλουν στη διεξαγωγή των επιχειρήσεων καταστολής της φωτιάς.
Σημείο Διοίκησης Συμβάντος	Η γεωγραφική θέση όπου βρίσκεται ο διοικητής του περιστατικού.
Trigger point - Σημείο ενεργοποίησης	'Ένα προ-καθορισμένο σημείο στο χρόνο ή το χώρο όπου προβλέπεται μια αλλαγή στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς που επηρεάζει την τακτική λήψης αποφάσεων. Για παράδειγμα, αν μια πυρκαγιά φθάσει σε ένα συγκεκριμένο σημείο ενεργοποίησης στο χώρο, ο διοικητής του περιστατικού μπορεί να αποφασίσει ότι είναι αναγκαίο να θεσπιστούν εναλλακτικές τακτικές προκειμένου να διατηρηθεί η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα.

⁵ Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.29.

⁶ National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.168.

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Σημείο Συνάντησης	Προκαθορισμένη τοποθεσία όπου θα αναφέρουν οι πόροι που φθάνουν στην περιοχή ενός περιστατικού πυρκαγιάς.
Στόχοι Συμβάντος	Τα επιθυμητά αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Οι στόχοι του περιστατικού πρέπει να είναι ρεαλιστικοί, μετρήσιμοι και εφικτοί, αλλά θα πρέπει επίσης να είναι αρκετά ευέλικτοι ώστε να επιτρέπουν εναλλακτικές στρατηγικές και τακτικές. Θα πρέπει επίσης να καθιερώνονται στο πλαίσιο ενός ασφαλούς και αποτελεσματικού Συστήματος Διοίκησης Περιστατικών.
Συμβάν Πολλαπλών Εμπλεκομένων	Περιστατικό στο οποίο εμπλέκονται περισσότεροι από έναν φορείς.
Συνεργαζόμενη Υπηρεσία	Κάθε οργανισμός που παρέχει πόρους για να υποστηρίξει την εφαρμογή ενός σχεδίου καταστολής πυρκαγιάς. Ένας συνεργαζόμενος οργανισμός διαφέρει από έναν εταίρο, υπό την έννοια ότι υποστηρίζει έναν οργανισμό καταστολής, μόνο στις περιπτώσεις εμφάνισης πυρκαγιάς.
Συνεργαζόμενοι Φορείς	Οι φορείς που εργάζονται από κοινού για την πρόληψη, τη διερεύνηση και/ ή την καταστολή πυρκαγιών. Οι φορείς του εταιρικού σχήματος εργάζονται από κοινού για τις δραστηριότητες και τα σχέδια ετοιμότητας και είναι πιθανό να έχουν διατυπωθεί κάποιες συμφωνίες σχετικά με την εταιρική σχέση που τους διέπει.
Συντεταγμένες	Αλφαριθμητικοί χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται για να περιγράφουν την ακριβή γεωγραφική θέση ενός σημείου πάνω στην επιφάνεια της Γης.
Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών	Σύστημα που έχει σχεδιαστεί για την οργάνωση, την αποθήκευση, την επεξεργασία, την ανάλυση και την παρουσίαση των γεωγραφικών δεδομένων.
Σύστημα Διοίκησης Συμβάντος	Τυποποιημένο σύστημα διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να επιτρέπει στους χρήστες του να υιοθετούν μια ολοκληρωμένη οργανωτική δομή που να αντιστοιχεί στην πολυπλοκότητα και τις απαιτήσεις των απλών ή πολλαπλών περιστατικών πυρκαγιάς. Ένα Σύστημα Διαχείρισης περιστατικού παρέχει ένα πρότυπο πλαίσιο μέσα στο οποίο τα άτομα και οι ομάδες συνυπάρχουν και συλειτουργούν σε ένα περιστατικό, ενώ παράλληλα μπορούν να συνεργαστούν αποτελεσματικά και με ασφάλεια.
Σχέδιο Διαχείρισης Πυρκαγιάς	Σχέδιο στο οποίο παρατίθενται προκαθορισμένες στρατηγικές καταστολής της πυρκαγιάς, καθώς και η τακτική που πρέπει να εφαρμοστεί μετά την εμφάνιση πυρκαγιάς μέσα σε συγκεκριμένη περιοχή.
Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης	Προετοιμασμένο εναλλακτικό σχέδιο που μπορεί να υλοποιηθεί εάν οι συνθήκες αλλάξουν.
Σχέδιο Ελεγχόμενης Καύσης	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί για την ασφαλή και αποτελεσματική επίτευξη των στόχων της επιχείρησης ελεγχόμενης καύσης. Ένα σχέδιο ελεγχόμενης καύσης περιγράφει την τακτική, την επιλογή των πόρων, τις αναθέσεις πόρων και τον τρόπο παρακολούθησης της εξέλιξης της ελεγχόμενης καύσης. Θα πρέπει να σημειώθει ότι ένα σχέδιο καύσης μπορεί να χρειαστεί να είναι δυναμικά σχεδιασμένο, ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη τυχόν αλλαγές στις συνθήκες ή τις περιστάσεις.

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Σχέδιο Επικοινωνίας	Προκαθορισμένο σχέδιο στο οποίο αναφέρονται λεπτομερώς οι μέθοδοι και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν από το προσωπικό καταστολής (εντός ενός ή πολλαπλών φορέων) για τη μεταξύ τους επικοινωνία κατά τη διάρκεια ενός περιστατικού δασικής πυρκαγιάς.
Σχέδιο Εοιμότητας	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί, προκειμένου να προετοιμάσει ικανοποιητικά έναν φορέα ή μια γεωγραφική περιοχή για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σε περιστατικά πυρκαγιών.
Σχέδιο Καταστολής Πυρκαγιάς	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί για την ασφαλή και αποτελεσματική επίτευξη των στόχων των δράσεων καταστολής της πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο ενός σχεδίου καταστολής περιγράφεται η επιλογή της τακτικής, η επιλογή των πόρων, οι αναθέσεις πόρων, καθώς και ο τρόπος παρακολούθησης των δράσεων και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου περιστατικού. Τα σχέδια καταστολής πυρκαγιάς πρέπει να είναι δυναμικά σχεδιασμένα ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη τυχόν αλλαγές στις συνθήκες ή τις περιστάσεις.
Σχέδιο Πληροφόρησης Κοινού και Μέσων	Ένα προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που διαμορφώνεται έτσι ώστε να παρέχει σχετικές και κατάλληλες πληροφορίες προς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και/ ή το ευρύ κοινό, σε σχέση με ένα εν εξελίξει ή πρόσφατα ολοκληρωμένο περιστατικό πυρκαγιάς.
Τακτική	Η ανάπτυξη των πόρων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς για την επίτευξη των στόχων του στρατηγικού σχεδίου.
Τομεάρχης	Άτομο που φέρει την ευθύνη για τον έλεγχο ενός τομέα στο πλαίσιο ενός περιστατικού πυρκαγιάς.
Τομέας	Συγκεκριμένη περιοχή του περιστατικού που βρίσκεται υπό τον έλεγχο του τομεάρχη.
Τριγωνισμός	Μέθοδος που χρησιμοποιεί δύο γνωστές συντεταγμένες για τον προσδιορισμό της θέσης ενός τρίτου σημείου.
Τυποποιημένες Επιχειρησιακές Διαδικασίες	Γραπτές οδηγίες που περιγράφουν λεπτομερώς τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να ληφθούν κατά τη εκτέλεση μιας συγκεκριμένης επιχειρησιακής διαδικασίας ή δραστηριότητας. Ο σκοπός μιας τυποποιημένης διαδικασίας λειτουργίας είναι να εξασφαλίσει ότι μια συγκεκριμένη διαδικασία ή δραστηριότητα διεξάγεται πάντα με ασφάλεια, αποτελεσματικότητα και με τον ίδιο τρόπο.
Τυφλή Περιοχή	Περιοχή στην οποία κανείς δεν μπορεί να δει ούτε το έδαφος ούτε τη βλάστηση από κάποιο σημείο παρατήρησης.
Υπεύθυνος Ενημέρωσης Κοινού και Μέσων	Άτομο που ορίζεται για τη διαχείριση και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ ενός φορέα καταστολής και των μέσων ενημέρωσης/ ευρύ κοινό σε σχέση με ένα περιστατικό πυρκαγιάς ⁷ .

⁷ Μπορεί να του ανατίθεται επίσης και η διαχείριση της ανταλλαγής πληροφορίας μεταξύ του οργανισμού και των μέσων και πολιτών αναφορικά με τις δραστηριότητες εντοπισμού, πρόληψης και αποκατάστασης.

Διοίκηση Συμβάντων

Όρος	Ορισμός
Υποστήριξη Διοίκησης Συμβάντος	Κάθε πρόσωπο ή ανάθεση που παρέχει άμεση βοήθεια στο διοικητή του περιστατικού.
Υποστήριξη Συμβάντος	Ομάδα ή οργανισμός με την ευθύνη για την παροχή προσωπικού, εξοπλισμού ή/ και προμηθειών για την υποστήριξη των επιχειρήσεων καταστολής.
Χρόνος Επαναπροσέγγισης	Χρόνος που απαιτείται για εναέριους πόρους ή πόρους εδάφους να επανεφόδιαστούν με νερό/ καύσιμα και να επιστρέψουν στο σημείο της φωτιάς.

Κεφάλαιο 9

Τακτικές

Τακτική: "Η ανάπτυξη των πόρων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς για την επίτευξη των στόχων του στρατηγικού σχεδίου"

© Υπηρεσία Πυρόσβεσης και Διάσωσης Northumberland

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Άμεση Προσβολή	Επιθετική τακτική καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει επίθεση που γίνεται σε ή κοντά στην άκρη πυρκαγιάς. Η τεχνική αυτή βασίζεται κατά κανόνα στη χρήση των εργαλείων χειρός και ή νερού.
Αμοιβαία Υποστήριξη	Ο συντονισμός των δράσεων πολλαπλών φορέων, των δυνάμεων εδάφους και των εναέριων μέσων, για να διασφαλιστεί ότι όλες οι δράσεις συμπληρώνουν και υποστηρίζουν η μία την άλλη.
Αναγνώριση	Η πράξη της συλλογής πληροφοριών σχετικά με ένα περιστατικό πυρκαγιάς, προκειμένου να παρακολουθηθεί η συμπεριφορά της πυρκαγιάς και οι δραστηριότητες καταστολής. Οι κύριοι λόγοι για την ολοκλήρωση της αναγνώρισης είναι η διατήρηση της ασφάλειας και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδίου καταστολής πυρκαγιάς.
Ανάπτυξη Πυρκαγιάς	Η εξέλιξη της πυρκαγιάς από την ανάφλεξη στην αυτοτροφοδοτούμενη διάδοση και την κίνηση της μέσω των διαθέσιμων καυσίμων.
Ανάφλεξη	Η έναρξη της καύσης
Αναφορά	<ul style="list-style-type: none"> - Η διαδικασία με την οποία οι πόροι καταγράφονται πρώτα κατά την άφιξή τους σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς από τον διοικητή συμβάντος. - Η επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων δραστηριότητας ή έρευνας. Οι εκθέσεις μπορούν να αναλύουν τις καταστάσεις, να παρέχουν ενημερώσεις προδόου σχετικά με τις τρέχουσες εργασίες, την εξαγωγή συμπερασμάτων και/ ή να διατυπώνουν συστάσεις. Η έκθεση μπορεί να είναι είτε προφορική ή γραπτή.
Αντίθετη Φωτιά	Μια χαμηλής έντασης πυρκαγιά ή μέρος φωτιάς που καίει ενάντια στον άνεμο και/ ή προς τα κάτω σε πλαγιά.
Αξιολόγηση Κινδύνου	Η διαδικασία για την αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με τα αποδεκτά επίπεδα κινδύνου και των πραγματικών επιπέδων κινδύνου που εγκυμονούν για ένα άτομο, μια ομάδα, την κοινωνία και το περιβάλλον. Η διαδικασία περιλαμβάνει τον εντοπισμό του κινδύνου, την αξιολόγηση της πιθανότητας και την εκτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων.
Αξιωματικός Ασφαλείας	Αξιωματικός που του έχει ανατεθεί να διαχειριστεί τον κινδυνό.
Αποθεματικοί Πόροι	Οι πόροι που δεν αποδίδονται σε συγκεκριμένη εργασία, αλλά διατηρούνται για εκχώρηση.
Αποτύπωμα Πυρκαγιάς	Το εξωτερικό σχήμα της περιμέτρου πυρκαγιάς σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.
Αρχική Απόκριση	Οι πρώτοι πόροι καταστολής που κινητοποιούνται σε ένα περιστατικό μετά τον εντοπισμό δασικής πυρκαγιάς. Οι πόροι αυτοί θα είναι διαθέσιμοι για να συμμετάσχουν σε αρχικές ενέργειες καταστολής.
Αρχική Προσβολή	Το έργο καταστολής που ολοκληρώνεται από την πρώτη αντίδραση σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Η πρόθεση κάθε αρχικής προσβολής είναι να κερδίσει γρήγορα τον έλεγχο της φωτιάς. Αν η αρχική προσβολή είναι ανεπιτυχής τότε μια παρατεταμένη στρατηγική προσβολή μπορεί να απαιτηθεί.

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Ασυνέχεια Πυρκαγιάς	Περιοχή όπου υπάρχει ασυνέχεια σε καύσιμο η οποία μπορεί να μειώσει την πιθανότητα καύσεως ή το πιθανό ποσοστό εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Επίσης, είναι και μια περιοχή στο τοπίο που δεν θα υποστηρίξει την καύση και η οποία θα εμποδίσει φωτιά που εξαπλώθηκε.
Ασφάλεια	Όταν η έκθεση σε κινδύνους έχει ελεγχθεί σε ένα αποδεκτό επίπεδο.
Ασφαλή Συστήματα Εργασίας	Τυπική διαδικασία που προκύπτει από τη συστηματική εξέταση εργασίας προκειμένου να εντοπιστούν πιθανοί κίνδυνοι. Το έγγραφο των αποτελεσμάτων που παράγεται θα περιγράψει τον ασφαλέστερο τρόπο για την ολοκλήρωση εργασίας ώστε να αποφεύγονται οι κίνδυνοι ή να ελέγχονται όσο το δυνατόν περισσότερο.
Ασφαλής Περιοχή	Εντοπισμένη περιοχή ασφάλειας όπου οι άνθρωποι μπορούν να βρουν καταφύγιο. Ο προσδιορισμός ασφαλούς περιοχής είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Αφρός	Μάζα από φυσαλίδες που σχηματίζονται με ανάμιξη σε συγκεκριμένες αναλογίες αέρα με νερό και ένα συμπύκνωμα αφρού. Μπορεί να εφαρμοστεί για να μαλακώσει και να ψύξει τμήματα της φωτιάς και/ ή για την πρόληψη της ανάφλεξης εντός ενός καυσίμου.
Γεωγραφικό Σύστημα Εντοπισμού (GPS)	Παγκόσμιο σύστημα πλοήγησης που παρέχει πολύ ακριβείς πληροφορίες εντοπισμού της θέσης οποιουδήποτε σημείου επάνω ή κοντά στην επιφάνεια της Γης.
Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS)	Σύστημα που έχει σχεδιαστεί για να αντλεί, να αποθηκεύει, να επεξεργάζεται, να αναλύει και να παρουσιάζει γεωγραφικά δεδομένα.
Γκρέμισμα	Διαδικασία μείωσης της φλόγας ή της θερμότητας από καιόμενα τμήματα πυρκαγιάς.
Γραμμή Βάσης	Η αρχική γραμμή ανάφλεξης πυρκαγιάς κατά μήκος γραμμής ελέγχου για τον περιορισμό και τον έλεγχο μετέπειτα επιχειρήσεων πυρκαγιών.
Γραμμή Ελέγχου	Περιεκτικός όρος για όλα τα κατασκευασμένα ή φυσικά εμπόδια και τα επεξεργασμένα άκρα της φωτιάς που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της πυρκαγιάς ¹ .
Γραμμή Χειρός	Γραμμή ελέγχου που κατασκευάζεται με τη χρήση εργαλείων χειρός.
Γωνία Φλόγας	Η γωνία της φλόγας που μετράται σε σχέση με την επιφάνεια του εδάφους. Η γωνία φλόγας εκφράζεται σε μοίρες.
Δαχτυλίδι Καύσης	Η πυρκαγιά που ξεκινά από την ανάφλεξη της πλήρους περιμέτρου του χώρου που προορίζεται για καύση, έτσι ώστε τα μέτωπα της φωτιάς που προκύπτουν να συγκλίνουν προς το κέντρο καύσης ² .

¹ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2008), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.50

² Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.150

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Διαβρέκτες	Χημικά που, όταν προστίθεται στο νερό, μειώνουν την επιφανειακή τάση του νερού και επιτρέπουν μεγαλύτερη διείσδυση στα καύσιμα.
Διαθέσιμα Καύσιμα	Το ποσοστό του συνόλου των καυσίμων που θα καίγεται κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες καύσης.
Διαθέσιμοι Πόροι	Πόροι που είναι παρόντες και έτοιμοι για αναθέσεις σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Διαχείριση Κινδύνου	Διαδικασία που περιλαμβάνει τη συστηματική εφαρμογή των πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών για τον εντοπισμό, την ανάλυση, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την επικοινωνία και την παρακολούθηση των κινδύνων ³ .
Διαχειρίσιμη Καύση	Προγραμματισμένη και επιβλέψιμη καύση που πραγματοποιείται με σκοπό την άρση των καυσίμων, είτε ως μέρος του σχεδίου πυρόσβεσης (επιχειρησιακή καύση) ή άσκησης διαχείρισης της γης (καθορισμένη καύση).
Διοικητής Περιστατικού	Ο διορισμένος αρμόδιος υπάλληλος που έχει τη συνολική ευθύνη για την τακτική της ασφάλειας και της διαχείρισης πόρων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Δοκιμή Καύσης	Μικρή καύση για την παρατήρηση και αξιολόγηση της συμπεριφοράς της πυρκαγιάς πριν από την έναρξη μεγαλύτερης.
Δραστηριότητα Πυρκαγιάς	Η περιγραφή πυρκαγιάς με βάση την εκτίμηση των ορατών ενδείξεων, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας φωτιάς, του μήκους φλόγας, του ύψους φλόγας, της σοβαρότητας πυρκαγιάς και της συμπεριφοράς φωτιάς.
Δριμύτητα Καύσης	Ποιοτική αξιολόγηση του επιπέδου θερμότητας που παράγεται από πυρκαγιά/καύση και ο προκύπτων αντίκτυπος σε ένα καύσιμο.
Δυνάμεις Ευθυγράμμισης	Στο σύνθετο περιβάλλον της πυρκαγιάς, αρκετές δυνάμεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά της φωτιάς. Αυτές οι δυνάμεις μπορούν να υποστηρίζουν ή να εμποδίσουν την ανάπτυξη πυρκαγιάς και μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να προβλεφθεί η πιθανή συμπεριφορά της φωτιάς, συμπεριλαμβανομένης της εξάπλωσής της και της έντασής της. Άνεμος, κλίση και πτυχές θεωρούνται βασικές δυνάμεις της ευθυγράμμισης.
Δυναμική Εκτίμηση Κινδύνου	Συνεχής διαδικασία αναγνώρισης και αξιολόγησης κινδύνων, λήψης μέτρων για την εξάλειψη ή τη μείωση των κινδύνων, παρακολούθησης και αναθεώρησης στις ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες του επιχειρησιακού περιστατικού ⁴ .
Εκκαθάριση	Η πράξη της κατάσβεσης πυρκαγιάς αφού έχει τεθεί υπό έλεγχο ⁵ . Η εκκαθάριση περιλαμβάνει τη διενέργεια όλων των απαραίτητων ενεργειών για να αποτραπεί η εκ νέου ανάφλεξη.

³ Με βάση τον ορισμό που παρουσιάζεται στην τελική έκθεση του ANSFR Project: The ANSFR Project Final Report: Recommendations for Improving Fire Risk Assessment and Management in Europe (2010), p.9 - http://www.fire-risk.eu/resources/documents/document_display.htm?pk=88

⁴ HM Government (2008) The Fire Service Manual Volume 2, Fire Service Operations: Incident Command, Third Edition (London: TSO), available at: <http://www.communities.gov.uk/documents/fire/pdf/incidentcommand.pdf>

⁵ Με βάση τον ορισμό που παρέχεται από το NWCG: National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.121

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Εκκένωση	Η απομάκρυνση των ανθρώπων από τις επικίνδυνες ή εν δυνάμει επικίνδυνες περιοχές και η μετέπειτα μεταφορά τους σε ασφαλείς περιοχές.
Εκχώρηση	Ένα έργο που ανατέθηκε σε ένα άτομο ή ομάδα για να ολοκληρωθεί.
Έκχώρηση Πόρων	Πόροι που έχουν κατανεμηθεί σε καθήκοντα εργασίας σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Ελεγχόμενη Πυρκαγιά	Φωτιά με ασφαλή περίμετρο, όπου δεν αναμένονται αποδράσεις.
Έμμεση Επίθεση	Οιεσδήποτε μέθοδοι καταστολής που υλοποιούνται μακριά από την άκρη πυρκαγιάς.
Εμπρηστικός Μηχανισμός	Συσκευή που έχει σκόπιμα σχεδιαστεί για να ανάψει φωτιά.
Εναέρια Αναγνώριση	<p>Η χρήση αεροσκαφών για τη διενέργεια προκαταρκτικών ερευνών πυρκαγιάς για να συγκεντρώσουν πληροφορίες σχετικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη συμπεριφορά φωτιάς • την τοπογραφία και τους τύπους καυσίμων • πιθανούς κινδύνους και περιοχές υψηλού κινδύνου • πιθανά παράθυρα ευκαιρίας • την ασφάλεια του προσωπικού εδάφους <p>Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την εναέρια αναγνώριση θα ανακοινωθούν στο Διοικητή Συμβάντος για να τον βοηθήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με ένα σχέδιο καταστολής.</p>
Εναέρια Ανίχνευση	<p>Η πράξη ή διαδικασία της ανακάλυψης, του εντοπισμού και της αναφοράς περιστατικών δασικών πυρκαγιών από το αεροσκάφος. Η εναέρια ανίχνευση μπορεί να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματισμένη - σε περίπτωση που ένας οργανισμός κινητοποιεί αεροσκάφος με εναέριους παρατηρητές για ένα συγκεκριμένο σκοπό ανίχνευσης πυρκαγιών • Έκτακτη - όταν ένα αεροσκάφος που δεν έχει συγκεκριμένα κινητοποιηθεί για την ανίχνευση πυρκαγιών, αναφέρει πυρκαγιά σε αρμόδιο φορέα. Για παράδειγμα, απρογραμμάτιστη εναέρια ανίχνευση μπορεί να προέλθει από τα επιβατικά αεροπλάνα ή άλλα αεροσκάφη αναψυχής.
Εναέρια Προσβολή	Επιχείρηση καταστολής πυρκαγιάς που αφορά στη χρήση αεροσκαφών για να απελευθερώσουν νερό ή επιβραδυντικό επάνω ή κοντά σε μια πυρκαγιά. Μια εναέρια προσβολή μπορεί να είναι:

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> Άμεση Προσβολή (εναέρια) <ul style="list-style-type: none"> - Επίθεση μετώπου - απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού πυρκαγιάς από τον αέρα στο μετωπικό τμήμα πυρκαγιάς - Ουραία επίθεση - απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού πυρκαγιάς από τον αέρα στο ουραίο τμήμα πυρκαγιάς Έμμεση Προσβολή (εναέρια) - απελευθέρωση επιβραδυντικού πυρκαγιάς από τον αέρα στις περιοχές των καυσίμων που δεν καίγονται, προκειμένου να δημιουργηθεί γραμμή ελέγχου Μετωπική Προσβολή (εναέρια) Ουραία Προσβολή (εναέρια) Πλευρική Προσβολή (εναέρια) Παράλληλη Προσβολή (εναέρια)
Εναέριες Επιχειρήσεις	Κάθε ολοκληρωμένος ελιγμός από αεροσκάφος για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων καταστολής δασικών πυρκαγιών, συμπεριλαμβανομένων των: <ul style="list-style-type: none"> άμεση επίθεση με ρίψεις νερού ή επιβραδυντικού έμμεση επίθεση με ρίψεις επιβραδυντικού ρίψεις φορτίου προμηθειών εναέρια παρατήρηση και αναγνώριση
Εναέρια Μέσα	Τα αεροσκάφη, συμπεριλαμβανομένων ελικοπτέρων, αεροπλάνων και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προσβολή πυρκαγιάς ή για να παρατηρηθεί η ανάπτυξή της. Περιλαμβάνει επίσης το προσωπικό υποστήριξης και τον εξοπλισμό.
Εναέριος Συντονισμός	Η διαχείριση των εναέριων επιχειρήσεων σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Ο ρόλος αυτός έχει πάντα δύο κύριους στόχους: <ul style="list-style-type: none"> Να προστατεύσει την ασφάλεια του συνόλου των αεροσκαφών και του προσωπικού καταστολής στο έδαφος. Να βελτιστοποιήσει την απόδοση όλων των εναέριων πόρων.
Εναέριος Συντονιστής ⁶	Ο πιλότος ή αξιωματικός που του έχει ανατέθει το έργο του εναέριου συντονισμού. Ο εναέριος συντονιστής έχει υπό τις διαταγές του όλα τα εναέρια μέσα που εμπλέκονται στις εναέριες επιχειρήσεις σε ένα περιστατικό.
Εξάλειψη	Οταν η διεργασία της καύσης παύει.
Εξάπλωση Πυρκαγιάς	Η κίνηση της φωτιάς μέσα από τα διαθέσιμα καύσιμα που βρίσκονται σε όλο το τοπίο.
Εξουσιοδότηση	Το νόμιμο δικαίωμα παράστασης και ολοκλήρωσης δράσεων και αποστολών σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Επανάκαυση	Επακόλουθη καύση περιοχής που έχει ήδη καεί.

⁶ Σε ορισμένες χώρες, όπως οι ΗΠΑ και η Ισπανία, ο εναλλακτικός όρος "Εναέρια Τακτική Ομάδα Επίβλεψης" (ATGS) έχει υιοθετηθεί.

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Επάρκεια	'Όταν ένα άτομο έχει την εξουσιοδότηση και επαρκείς τεχνικές γνώσεις, κατάρτιση και εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα.
Επεξεργασία Καυσίμου	Ο εσκεμμένος χειρισμός ή η απομάκρυνση των καυσίμων χρησιμοποιώντας ένα ή περισσότερα διαφορετικά μέσα ⁷ για:
	<ul style="list-style-type: none"> • μείωση της πιθανότητας ανάφλεξης και/ ή, • μείωση της πιθανής έντασης της πυρκαγιάς και/ ή, • μείωση της πιθανότητας ζημιάς και/ ή, • συμμετοχή στις δραστηριότητες καταστολής.
Επιβραδυντικά	Ομάδα χημικών που συνήθως αναμιγνύονται με το νερό και τα οποία έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, ακόμη και όταν το νερό που περιέχουν έχει εξατμιστεί.
	<ul style="list-style-type: none"> • Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά - έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, ακόμη και όταν το νερό που περιέχουν έχει εξατμιστεί. • Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά - χρησιμοποιούνται κυρίως για την αναστολή της καύσης μέσω της πιο άμεσης ψύξης ή/ και της εξασθένισης πυρκαγιάς. Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά μπορούν να περιλαμβάνουν χημικές ουσίες που προστίθενται στο νερό και μεταβάλλουν το ιξώδες και/ ή καθυστερούν την εξατμίση.
Επικινδυνότητα Πυρκαγιάς	Γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να εκφράσει την εκτίμηση τόσο των σταθερών όσο και των μεταβλητών παραγόντων του περιβάλλοντος πυρκαγιάς που καθορίζουν την ευκολία ανάφλεξης, την ταχύτητα διάδοσης, τη δυσκολία ελέγχου και τον αντίκτυπο. Ο κινδυνος πυρκαγιάς εκφράζεται συχνά ως δείκτης ⁸ .
Επιχειρησιακή Καύση	Ελεγχόμενη - εποπτευόμενη καύση που πραγματοποιείται από ομάδα καύσης ως μέρος σχεδίου καταστολής πυρκαγιάς. Μία επιχειρησιακή καύση μπορεί να χαρακτηριστεί είτε ως επιθετική είτε ως αμυντική, ανάλογα με το σκοπό:
	<ul style="list-style-type: none"> - Επιθετική λειτουργία καύσης - αναφλέγεται κατά μήκος γραμμής ελέγχου για να ανακόψει ένα ταχέως κινούμενο μέτωπο της φλόγας. - Αμυντική λειτουργίας καύσης- αναφλέγεται κατά μήκος γραμμής ελέγχου για την ενίσχυση/ επέκταση της γραμμής ελέγχου.
Επόπτης Καύσης	Πρόσωπο που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια μίας ομάδας καύσης.
Επόπτης Ομάδας	Πρόσωπο που διαχειρίζεται τις ενέργειες, τις αναθέσεις και την ασφάλεια της ομάδας.
Έρευνα Πυρκαγιάς	Η διαδικασία προσδιορισμού της προέλευσης, της αιτίας και της ανάπτυξης πυρκαγιάς ⁹ .

⁷ Περιέχει τους ακόλουθους τρόπους: χειροκίνητα, μηχανικά, χημικά, ή με τη χρήση φωτιάς

⁸ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.121

⁹ Πηγή: NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Εσκεμμένη Καύση	Η εσκεμμένη καύση δεμάτων καυσίμων για την πρόληψη της εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Αυτή κανονικά διεξάγεται για να καταναλώνεται το καύσιμο μεταξύ γραμμής ελέγχου και άκρης της πυρκαγιάς.
Θερμή Πυρκαγιά	Όταν τα καύσιμα καίγονται και παράγουν υψηλής έντασης πυρκαγιά.
Θερμό Σημείο	Μικρή περιοχή καύσης εντός περιμέτρου πυρκαγιάς που απαιτεί ενέργειες καταστολής ως μέρος της εκκαθαριστικής φάσης.
Θέση Διοικητή Συμβάντος	Η γεωγραφική θέση όπου βρίσκεται ο Διοικητής Συμβάντος.
Καθαρή Καύση	Πυρκαγιά που καταναλώνει κάθε βλάστηση και σκουπίδια επάνω από το έδαφος, εκθέτοντας τα ορυκτά του εδάφους.
Κανόνες Καύσης	Κανόνες και περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των επιχειρησιακών καύσεων ως τακτική καταστολής πυρκαγιάς.
Κατάσταση Βλάστησης	Στάδιο της ανάπτυξης ή ο βαθμός της αναφλεξιμότητας της βλάστησης που αποτελεί μέρος ενός συμπλόκου καυσίμου. Αυτό θα εξαρτάται από την εποχή του έτους, το ποσοστό ωρίμανσης και τις καιρικές συνθήκες.
Καταστολή	Όλες οι εργασίες που εμπλέκονται στον έλεγχο και την κατάσβεση πυρκαγιών.
Κάυση/ Έγκαυμα	a) Πυρκαγιά. β) Περιοχή του καυσίμου που καταναλώνεται ή εν μέρει καταναλώνεται από πυρκαγιά. γ) Τραυματισμός στο δέρμα που προκαλείται από ένα καυστικό παράγοντα, τη θερμότητα από μια πυρκαγιά ή ένα θερμαινόμενο αντικείμενο. Δ) Ελεγχόμενη πυρκαγιά (π.χ. επιχειρησιακή ή προκαθορισμένη πυρκαγιά).
Κεντρική Καύση	Τεχνική ανάφλεξης όπου μια πυρκαγιά ή ένας αριθμός πυρκαγιών αναφλέγεται στο κατά προσέγγιση μέσο τμήμα ενός χώρου άκαυστου καυσίμου. Ένα δαχτυλίδι καύσης αναφλέγεται γύρω από την περίμετρο της περιοχής του άκαυστου καυσίμου. Η πρόθεση μιας κεντρικής καύσης είναι να δημιουργηθεί μια ισχυρή συναγωγή που να επιτρέπει μεταγενέστερες αναφλέξεις που θα οδηγήσουν στο επακόλουθο δαχτυλίδι καύσης.
Κίνδυνος	Η πιθανότητα να συμβεί ένα επικίνδυνο συμβάν και η πιθανή έκβαση/ συνέπεια του εν λόγω επικίνδυνου συμβάντος. Ο κίνδυνος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος = πιθανότητα εμφάνισης x πιθανές επιπτώσεις
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Η πιθανότητα να συμβεί πυρκαγιά και οι πιθανές επιπτώσεις της σε μια συγκεκριμένη θέση και σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ο κίνδυνος πυρκαγιάς υπολογίζεται χρησιμοποιώντας την ακόλουθη εξίσωση: Κίνδυνος πυρκαγιάς = πιθανότητα εμφάνισης x πιθανές επιπτώσεις

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Κίνδυνος Φλόγας	Η εκτίμηση του κινδύνου που διατρέχει το προσωπικό καταστολής η οποία υπολογίζεται με βάση το μήκος της φλόγας.
Κινητοποίηση	Η κατεύθυνση των πόρων για την παρακολούθηση ενός περιστατικού.
Κρίσιμο Σημείο	Σημείο στο χρόνο ή το χώρο όταν/ όπου θα υπάρξει σημαντική επίδραση στην εξάπλωση της πυρκαγιάς, στο ρυθμό εξάπλωσης ή/ και στην ένταση της πυρκαγιάς.
Μαζική Προσβολή	Μια ουσιαστική και άμεση προσβολή χρησιμοποιώντας εναέρια μέσα που είναι σκοπίμως υπερβολικά σε σχέση με το μέγεθος της πυρκαγιάς. Μια μαζική προσβολή θα πραγματοποιηθεί με σκοπό να καταστείλει μια σχετικά μικρή φωτιά το συντομότερο δυνατόν, έτσι ώστε τα εναέρια μέσα να μπορέσουν να μετακινηθούν γρήγορα σε άλλες εργασίες.
Μαύρη Περιοχή	Περιοχή καυσίμων που είναι μαύρη στην εμφάνιση, διότι μερικώς ή το σύνολο του καυσίμου έχει καεί. Μια μαύρη περιοχή μπορεί να δημιουργήσει μια δευτέρη πυρκαγιά αν κάποια καύσιμα παραμείνουν και αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Μεγάλη Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που παρουσιάζει ασυνήθιστα ακραία συμπεριφορά. Οι μεγάλες πυρκαγιές συνήθως αποτελούν σημαντική πρόκληση για τους φορείς καταστολής επειδή απαιτούν πολλούς πόρους για την καταστολή τους και μπορεί να αποτελέσουν σημαντικό κίνδυνο για την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής.
Μέθοδος Ανάφλεξης	Τα μέσα με τα οποία μία πυρκαγιά ξεκινά.
Μείωση	Συλλογικός όρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες που εφαρμόζονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από πυρκαγιά και έχουν σχεδιαστεί για να μειώσουν τις πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις της πυρκαγιάς. Τα μέτρα μετριασμού μπορεί να περιλαμβάνουν την εκπαίδευση φορέων, επιχειρήσεων και του κοινού σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα που μπορούν να ληφθούν για να μειώσουν την απώλεια ζωής και περιουσίας κατά τη διάρκεια περιστατικών δασικών πυρκαγιών. Τα μέτρα μετριασμού συχνά βασίζονται στην εμπειρία από προηγούμενα περιστατικά ¹⁰ .
Μετακίνηση	Η κατεύθυνση των πόρων ώστε να επιστρέψουν στην κανονική βάση τους.
Μετρητής Καύσης	Προγραμματισμένη επιχειρησιακή καύση μεταξύ γραμμής ελέγχου και πρωθημένης πυρκαγιάς για να επωφεληθούν ρευμάτων προς το μέτωπο της πυρκαγιάς.
Μήκος Φλόγας	Η συνολική επέκταση της φλόγας που μετράται από τη βάση της στο επίπεδο του εδάφους μέχρι το άκρο της φλόγας. Το μήκος της φλόγας θα είναι μεγαλύτερο από το ύψος της φλόγας εάν οι φλόγες κλίνουν λόγω του ανέμου ή της πλαγιάς.
Νομοθετημένη Ευθύνη	Νομική υποχρέωση για την εκτέλεση ή την ολοκλήρωση μιας συγκεκριμένης εργασίας που σχετίζεται με την καταστολή ή την πρόληψη των πυρκαγιών.

¹⁰ Με βάση τον ορισμό που παρέχεται από το NWCG: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.121

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Οδός Διαφυγής	Προσχεδιασμένη διαδρομή για την περίπτωση απρόβλεπτων επικίνδυνων συνθηκών (για παράδειγμα μία απροσδόκητη αλλαγή στη συμπεριφορά φωτιάς). Μια οδός διαφυγής είναι ένα σημαντικό μέρος του σχεδίου διαφυγής και αποτελεί βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Ομάδα	Ομάδα ατόμων επιφορτισμένη με τη συνεργασία σε μια ανάθεση.
Ομάδα Εδάφους	Κάθε εποπτευόμενη ομάδα ατόμων που δραστηριοποιείται στο έδαφος σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Ο όρος αυτός συνήθως απαιτείται μόνο αν το περιστατικό αφορά σε εναέριες επιχειρήσεις.
Ομάδα Καύσης	Ομάδα ατόμων με συλλογικές ικανότητες για την ασφαλή και την αποτελεσματική διενέργεια επιχειρησιακής καύσης.
Ομάδα Χειρός	Εποπτευόμενη ομάδα ατόμων που είναι επιφορτισμένη με την εκτέλεση εργασιών σε περιστατικό πυρκαγιάς.
Ουραία Προσβολή	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει προσβολή στην ουρά μιας πυρκαγιάς.
Ουραία Προσβολή (εναέρια)	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει την απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού από τον αέρα απευθείας επάνω στο ουραίο μέρος μιας δασικής πυρκαγιάς.
Παράθυρο Ευκαιρίας	Χρονικό διάστημα ή θέση στο τοπίο, όταν/ όπου θα είναι ιδιαίτερα επωφελές να υιοθετηθούν συγκεκριμένες τακτικές καταστολής ή ενέργειες.
Παράλληλη Προσβολή	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει την κατασκευή γραμμής ελέγχου περίπου παράλληλα προς και σε κάποια απόσταση από την άκρη της πυρκαγιάς. Η παρεμβαλλόμενη λωρίδα άκαυστου καυσίμου μπορεί ή όχι να καεί καθώς προχωρά η γραμμή ελέγχου. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να επηρεάζεται από την εκτίμηση του κατά πόσον το άκαυστο καύσιμο θεωρείται ότι αποτελεί απειλή για τη γραμμή ελέγχου.
Παράλληλη Προσβολή (εναέρια)	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει την απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού από τον αέρα για να σχηματίσει μια γραμμή ελέγχου περίπου παράλληλη και σε κάποια απόσταση από την άκρη της πυρκαγιάς.
Παρατεταμένη Προσβολή	Εκτεταμένη και συνεχής μέθοδος επίθεσης που απαιτεί πρόσθετους πόρους που υλοποιούνται αν μια πυρκαγιά είναι πέρα από τον έλεγχο της αρχικής επίθεσης.
Παρατηρητής	Πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εποπτεία της ασφάλειας. Ο παρατηρητής είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.
Περίμετρος Πυρκαγιάς	Ολόκληρο το εξωτερικό σύνορο πυρκαγιάς.
Περίοδος Καύσης	Οι ημέρες του έτους που η διαχείριση της καύσης εδάφους επιτρέπεται από το νόμο.
Περιορισμένη Περιοχή	Περιοχή στην οποία η είσοδος είναι προσωρινά ή μόνιμα περιορισμένη ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή την ασφάλεια από πιθανές ή σε εξέλιξη πυρκαγιές. Μια περιορισμένη περιοχή μπορεί επίσης να είναι προσωρινά ή μόνιμα καθορισμένη προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ανάφλεξης πυρκαγιών μέσα σε μια συγκεκριμένη θέση.

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Περιορισμός	Περιοχή της πυρκαγιάς όπου η εξάπλωσή της έχει εμποδιστεί και δεν αναμένεται να αποδράσει.
Περιοχή Ανάφλεξης	Η ανάφλεξη διαφόρων μεμονωμένων πυρκαγιών σε μια ολόκληρη περιοχή, είτε ταυτόχρονα ή σε γρήγορη διαδοχή, και σε τέτοια απόσταση ώστε να προστίθενται και να επηρεάζουν το κυρίως σώμα της πυρκαγιάς ¹¹ .
Περιοχή Παραμονής	Τοποθεσία όπου οι πόροι μπορούν να τοποθετηθούν εν αναμονή της ανάθεσης.
Περιοχή Προέλευσης	Γεωγραφική θέση εντός συμβάντος πυρκαγιάς όπου πιστεύεται ότι βρίσκεται το σημείο ανάφλεξης.
Περιοχή Προμηθειών	Η θέση όπου οι κύριες λειτουργίες μεταφορών και προμηθειών που απαιτούνται για ένα περιστατικό πυρκαγιάς αποθηκεύονται προσωρινά, συντονίζονται και διαχειρίζονται.
Περιπολία	Η πράξη της εποπτείας σε μια καθορισμένη περιοχή για την πρόληψη, ανίχνευση και/ ή τον ελέγχο πυρκαγιάς.
Περιστατικό	Γεγονός που απαιτεί την ανάληψη δράσης για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της απώλειας της ζωής, υλικών ζημιών ή βλαβών στο περιβάλλον.
Περιστατικό Πολλαπλών Φορέων	Περιστατικό στο οποίο εμπλέκονται περισσότεροι από ένας φορείς.
Πλευρές	Τα τμήματα της περιμέτρου της φωτιάς που είναι περίπου παράλληλα προς την κύρια κατεύθυνση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς ¹² . Οι πλευρές έχουν συνήθως μικρότερη ένταση φωτιάς σε σχέση με το μέτωπο της φωτιάς, επειδή έχουν ασθενέστερη ευθυγράμμιση με τον άνεμο ή την πλαγιά.
Πλευρική Προσβολή	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει επίθεση κατά μήκος πλευράς ή και στις δύο πλευρές ταυτόχρονα.
Πλευρική Προσβολή (εναέρια)	Μέθοδος καταστολής της πυρκαγιάς η οποία συνεπάγεται την ρήψη νερού ή επιβραδυντικού κατά μήκος μιας πλευράς ή ταυτόχρονα κατά μήκος των δύο πλευρών ταυτόχρονα.
Πορεία	Η οριζόντια κατεύθυνση προς ή από οποιοδήποτε σημείο, που συνήθως μετράται δεξιόστροφα από τον πραγματικό βορρά, ή από άλλο σημείο αναφοράς σε μοίρες ¹³ .
Πόροι	Προσωπικό, εξοπλισμός, υπηρεσίες και προμηθειες που είτε είναι διαθέσιμα ή δυνητικά διαθέσιμα για ανάθεση σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.

¹¹ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2008) *Glossary of Wildland Fire Terminology* (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.29.

¹² Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011) *Glossary of Wildland Fire Terminology* (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.84.

¹³ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010) *International Multi-Lingual Fire Management Terminology* (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.29

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Πρόβλεψη Συμπεριφοράς Πυρκαγιάς	Η πρόβλεψη της πιθανής συμπεριφοράς της πυρκαγιάς που θα χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση των επιχειρήσεων κατάσβεσης.
Προ-θεραπεία	Η εφαρμογή νερού, αφρού ή επιβραδυντικού κατά μήκος γραμμής ελέγχου.
Προκαταρκτική Γραμμή	Προκαταρκτική γραμμή ελέγχου που έχει κατασκευαστεί βιαστικά ως μέτρο έκτακτης ανάγκης για την πρόληψη της εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
Προμήθειες	Μικρά αντικείμενα εξοπλισμού και αναλώσιμα στοιχεία που έχουν προσδιοριστεί για ένα περιστατικό ¹⁴ .
Πρόσβαση	Σημείο εισόδου, εξόδου και/ ή διαδρομή σε μια τοποθεσία περιστατικού.
Προσβολή Μετώπου	Μέθοδος κατάσβεσης που περιλαμβάνει επίθεση στο μέτωπο της πυρκαγιάς. Αυτή η τακτική δεν υιοθετείται συχνά λόγω του αυξημένου κινδύνου για το προσωπικό καταστολής.
Προσβολή Μετώπου (εναέρια)	Μέθοδος κατάσβεσης που περιλαμβάνει την απελευθέρωση επιβραδυντικού ή νερού από τον αέρα κατευθίαν επάνω στο μέτωπο της πυρκαγιάς.
Προσβολή Πυρκαγιάς	<p>Γενικός όρος για τις διάφορες μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καταστείλουν μια πυρκαγιά ή μέρη μιας πυρκαγιάς, όπως οι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άμεση Προσβολή - επιθετική τακτική καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει επίθεση σε ή κοντά στην άκρη πυρκαγιάς. Η τεχνική αυτή βασίζεται κατά κανόνα στη χρήση εργαλείων χειρός και/ ή νερού. • Έμμεση Προσβολή - οιεσδήποτε μέθοδοι καταστολής υλοποιούνται μακριά από την άκρη πυρκαγιάς. • Εναέρια επίθεση - λειτουργία καταστολής που αφορά στη χρήση αεροσκαφών για τη ρίψη νερού ή επιβραδυντικού επάνω ή κοντά σε πυρκαγιά. • Μετωπική Προσβολή. • Ουραία Προσβολή. • Πλευρική Προσβολή - προσβολή της φωτιάς κατά μήκος πλευράς ή/ και στις δύο πλευρές ταυτόχρονα. • Παράλληλη Προσβολή - μέθοδος καταστολής της πυρκαγιάς κατά την οποία μια γραμμή ελέγχου κατασκευάζεται περίπου παράλληλα και σε κάποια απόσταση από το άκρο πυρκαγιάς.
Προώθηση Φωτιάς	Εξέλιξη πυρκαγιάς που συνδέεται με την κεφαλή (μέτωπο). Η συμπεριφορά της πυρκαγιάς στην περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται συνήθως από πιο έντονη καύση, αυξημένο ύψος και μήκος φλόγας και πιο ταχείς ρυθμούς εξάπλωσης. Συνήθως συμβαίνει όταν πυρκαγιά καίει με την υποστήριξη μίας ή περισσότερων δυνάμεων ευθυγράμμισης (για παράδειγμα άνεμος ή κλίση) ¹⁵ .
Πρώτοι Ανταποκριτές	Τα πρώτα άτομα που φθάνουν στη σκηνή πυρκαγιάς. Συχνά χρησιμοποιείται ως γενικός όρος για όλο το προσωπικό των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης που αναμένεται να ανταποκριθεί στο έκτατο περιστατικό.

¹⁴ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.168

¹⁵ Πρόκειται για τροποποίηση του ορισμού της «προώθησης φωτιάς» που προβλέπεται στο National Wildfire Coordinating Group (2005), Wildfire Origin and Cause Determination Handbook (National Wildfire Coordinating Group Fire Investigation Working Team; USA), p.7

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Πρωτόκολλο Ασφαλείας LACES	<p>Σημαντικό πρωτόκολλο ασφαλείας που πρέπει να εφαρμόζεται σε περιστατικά πυρκαγιών για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Η ορθή εφαρμογή του LACES βοηθά να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό έχει την κατάλληλη επιβλεψη, ενημέρωση και προειδοποίηση για τους πιθανούς κινδύνους και ότι είναι ενήμεροι για το πώς και πού θα πρέπει να διαφύγουν από υψηλή κατάσταση κινδύνου.</p> <p>To LACES προκύπτει από τους όρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L = Παρατηρητής • A = Ενημέρωση ή Σήμειο Αγκύρωσης • C = Επικοινωνία • E = Οδός και Σχέδιο Διαφυγής • S = Ασφαλής Περιοχή
Ρυθμός Εξάπλωσης	Μέτρηση της ταχύτητας με την οποία κινείται μια πυρκαγιά σε ένα τοπίο. Ο ρυθμός εξάπλωσης συνήθως εκφράζεται σε μέτρα ανά ώρα.
Σημείο Αγκύρωσης	Θέση στο τοπίο η οποία είναι αρκετά ισχυρή για να ενεργεί ως φράγμα στην πυρκαγιά. Άλλως, η πλεονεκτική θέση, συνήθως ένα εμπόδιο για την εξάπλωση πυρκαγιάς, από την οποία θα ξεκινήσει η κατασκευή γραμμής ελέγχου. Η έναρξη των εργασιών καταστολής από ένα σημείο αγκύρωσης εξασφαλίζει ότι μια πυρκαγιά δεν μπορεί να ξεφύγει από μια περιορισμένη περιοχή που θα μπορούσε να απειλήσει την επιτυχία της επιχείρησης και/ ή την ασφάλεια του προσωπικού καταστολής. Μπορεί να είναι απαραίτητο για τα σημεία αγκύρωσης να ενισχυθούν πριν από τη χρήση ή ακόμα και να κατασκευαστούν με το χέρι ή μηχανικά. Ένα σημείο αγκύρωσης είναι σημαντικό κατά την κατασκευή γραμμής ελέγχου διότι θα εξασφαλίσει ότι η γραμμή ελέγχου είναι εντελώς κλειστή και ότι η φωτιά δεν μπορεί να ξεφύγει από την περιοχή περιορισμού. Η δημιουργία ενός σημείου αγκύρωσης είναι μερικές φορές ένα βασικό στοιχείο που περιλαμβάνεται στο πρωτόκολλο ασφαλείας LACES.
Σημείο Ανάφλεξης	Η ακριβής φυσική θέση όπου η φωτιά άναψε για πρώτη φορά.
Σημείο Ενεργοποίησης	Προκαθορισμένο σημείο στο χρόνο ή τον τόπο όπου η προβλεπόμενη αλλαγή στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς θα επηρεάσει την τακτική λήψης αποφάσεων. Για παράδειγμα, αν μια πυρκαγιά φθάσει σε ένα συγκεκριμένο σημείο ενεργοποίησης στο τοπίο, ο Διοικητής Συμβάντος μπορεί να αποφασίσει ότι είναι αναγκαίο να θεσπιστούν εναλλακτικές τακτικές προκειμένου να διατηρηθεί η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα.
Σημείο Συνάντησης	Προκαθορισμένη τοποθεσία όπου οι πόροι που φθάνουν σε ένα περιστατικό δασικής πυρκαγιάς θα αναφερθούν.

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
Σοβαρότητα Πυρκαγιάς	<p>Η σοβαρότητα πυρκαγιάς μπορεί να ορίζεται με δύο τρόπους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο βαθμός κατά τον οποίο μια περιοχή έχει αλλοιωθεί ή διαταραχθεί από πυρκαγιά¹⁶. • Η ικανότητα πυρκαγιάς να προκαλέσει ζημιά¹⁷. <p>Η ένταση της πυρκαγιάς και η ποσότητα του χρόνου όπου μια πυρκαγιά έκαιγε μέσα σε μια συγκεκριμένη περιοχή, ανάμεσα σε άλλους πιθανούς παράγοντες, θα επηρεάσει τη σοβαρότητα της πυρκαγιάς.</p>
Συμμαχικές Υπηρεσίες	<p>Οι οργανώσεις που εργάζονται από κοινού για την πρόληψη, διερεύνηση και/ή καταστολή των πυρκαγιών. Οι συμμαχικοί φορείς θα εργαστούν από κοινού για τις δραστηριότητες και τα σχέδια ετοιμότητας, ενώ είναι πιθανό να έχουν διατυπωθεί συμφωνίες συνεργασίας.</p>
Συμπεριφορά Πυρκαγιάς	<p>Η αντίδραση της πυρκαγιάς στις επιδράσεις των καυσίμων, των καιρικών συνθηκών και της τοπογραφίας. Διαφορετικοί τύποι συμπεριφοράς πυρκαγιάς περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πυρκαγιά βραδείας καύσης - πυρκαγιά που καίει χωρίς φλόγα και με ελάχιστη ταχύτητα διάδοσης. • Υφέρπουσα πυρκαγιά - πυρκαγιά με χαμηλή ταχύτητα διάδοσης και γενικά με χαμηλό μήκος φλόγας. • Καλπάζουσα πυρκαγιά - πυρκαγιά με υψηλό ρυθμό εξάπλωσης. • Πυρκαγιά δάδα - πυρκαγιά που καίει από το έδαφος μέσω επιφανειακών και εναέριων καύσιμων όπως και στο στέμμα ενός δένδρου ή ενός μικρού συνόλου δένδρων. • Σημειακή πυρκαγιά - συμπεριφορά πυρκαγιάς όπου οι σπινθήρες και τα καιώμενα κάρβουνα μεταφέρονται από τον άνεμο ή τη στήλη συναγωγής σε περιοχή πέρα από την περίμετρο της φωτιάς οδηγώντας σε σημειακές πυρκαγιές. • Πυρκαγιά στέψης - όταν πυρκαγιά καίει ελεύθερα στο ανώτερο φύλλωμα των δέντρων και θάμνων.
Συνεργαζόμενος Οργανισμός	<p>Κάθε οργανισμός που παρέχει πόρους για να βοηθήσει στην εφαρμογή ενός σχεδίου καταστολής. Διαφέρει από ένα συνεργαζόμενο γραφείο υπό την έννοια ότι έρχεται μόνο για βοήθεια όταν μια πυρκαγιά εμφανίζεται.</p>
Συνθήκες Καύσης	<p>Η κατάσταση των συνδυασμένων στοιχείων του περιβάλλοντος της πυρκαγιάς που επηρεάζουν τη συμπεριφορά πυρκαγιάς στο πλαίσιο των διαθέσιμων καυσίμων. Οι συνθήκες καύσης συνήθως καθορίζονται σύμφωνα με τους παράγοντες της θέσης, του καιρού, την κλίση/ τοπογραφίας και του τύπου καυσίμων και φορτίου.</p>
Σύστημα Διοίκησης Περιστατικού (ΣΔΠ)	<p>Τυποποιημένο σύστημα διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να επιτρέπει στους χρήστες του να υιοθετούν μια ολοκληρωμένη οργανωτική δομή ίση με την πολυπλοκότητα και τις απαιτήσεις των απλών ή των πολλαπλών περιστατικών πυρκαγιών. Ένα ΣΔΠ</p>

¹⁶ Βασισμένο στον ορισμό του "Fire Severity" within National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.78

¹⁷ British Standards Institution (2010), Fire Safety Vocabulary (ISO 13943: 2008; BS EN ISO 13943:2010), (BSI Standards Publication, London), 4.130, p.15

Τακτικές

Όρος	Ορισμός	
	παρέχει ένα πρότυπο πλαισίο μέσα στο οποίο μεμονωμένα άτομα και ομάδες που είναι παρόντα σε ένα περιστατικό μπορούν να συνεργαστούν ασφαλώς και αποτελεσματικά.	
Σχέδια Πυρκαγιάς	Οι ορατές ή μετρήσιμες φυσικές αλλαγές και τα αναγνωρίσιμα σχήματα που άφησε η πυρκαγιά ¹⁸ .	
Σχέδιο Διαφυγής	Προκαθορισμένη λίστα ενεργειών που πρέπει να θεσπιστούν σε περίπτωση απρόβλεπτων επικίνδυνων συνθηκών (για παράδειγμα μια απροσδόκητη αλλαγή στη συμπεριφορά της πυρκαγιάς). Ένα σχέδιο διαφυγής πρέπει να περιλαμβάνει μια οδό διαφυγής. Η ανάπτυξη ενός σχεδίου διαφυγής είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.	
Σχέδιο Ασφάλειας Νερού	Σχέδιο που έχει δημιουργηθεί για να εξασφαλίζει την ασφάλεια των αεροσκαφών βομβαρδισμού με νερό και των χρηστών αναπλήρωσής του. Ένα σχέδιο ασφάλειας νερού περιλαμβάνει συνήθως τους ακόλουθους τύπους ρυθμίσεων:	<ul style="list-style-type: none"> - Μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την ενημέρωση των χρηστών για τη χρήση του από τα αεροσκάφη βομβαρδισμού με νερό. - Συστήματα και πρωτόκολλα για τη ρυμούλκηση και διάσωση των αεροσκαφών βομβαρδισμού νερού που συντρίβονται στο νερό. - Συστήματα και πρωτόκολλα για την παροχή βοήθειας και συνδρομής στο πλήρωμα αεροσκάφους βομβαρδισμού με νερό που έχει συντριβεί στο νερό.
Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης	Προ-παρασκευασμένο εναλλακτικό σχέδιο που μπορεί να υλοποιηθεί εάν οι συνθήκες αλλάξουν.	
Σχέδιο Ετοιμότητας	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί, προκειμένου να προετοιμαστεί ικανοποιητικά ένας φορέας ή μια γεωγραφική περιοχή για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σε περιστατικά πυρκαγιών.	
Σχέδιο Καταστολής Πυρκαγιάς	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων για την ασφαλή και αποτελεσματική επίτευξη των στόχων καταστολής πυρκαγιάς. Ένα σχέδιο καταστολής θα περιγράφει την επιλογή της τακτικής, των πόρων και των αναθέσεων πόρων που θα πρέπει να παρακολουθούνται και να διατηρούνται σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό. Τα σχέδια καταστολής πυρκαγιάς πρέπει να είναι δυναμικά για να λαμβάνουν υπόψη τυχόν αλλαγές στις συνθήκες ή τις περιστάσεις.	
Σχέδιο Καύσης	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί για την ασφαλή και αποτελεσματική επίτευξη των στόχων μιας ελεγχόμενης καύσης. Ένα σχέδιο καύσης θα περιγράφει την επιλογή της τακτικής, την επιλογή των πόρων, τη διάθεση των πόρων και την εφαρμογή τους κατά τη διάρκεια ελεγχόμενης καύσης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα σχέδιο καύσης μπορεί να χρειαστεί να είναι δυναμικό και να λαμβάνει υπόψη του τυχόν αλλαγές σε συνθήκες ή περιστάσεις.	
Σχέδιο Πρόβλεψης Πυρκαγιάς	Μέθοδος ή εργαλείο που χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της μελλοντικής συμπεριφοράς πυρκαγιάς.	

¹⁸ Βασισμένο στον ορισμό που παρέχεται από NFPA: NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

Τακτικές

Όρος	Ορισμός	
Σωλήνας Θερμότητας	Συσκευή που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση θερμότητας ¹⁹ .	
Τακτική	Η ανάπτυξη πόρων σε ένα περιστατικό φωτιάς για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου καταστολής.	
Τακτικός Παρατηρητής	Άτομο που έχει καλύτερη κατανόηση της συμπεριφοράς των δασικών πυρκαγιών και ενεργεί ως αξιωματικός ασφαλείας σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Το άτομο αυτό: α) θα παρατηρήσει τη φωτιά και τη δράση των ομάδων που συμμετέχουν στην καταστολή, β) θα διατηρεί στενή επικοινωνία με τις ομάδες καταστολής και τις εποπτικές αρχές και θα είναι υπεύθυνο για την ασφάλεια όλων των ατόμων που είναι παρόντα στο περιστατικό. Οι παρατηρητές είναι ένα βασικό στοιχείο του πρωτοκόλλου ασφαλείας LACES.	
Τζελ	Χημική ουσία που προστίθεται στο νερό για να το κάνει πιο πυκνό. Όταν χρησιμοποιείται ως παράγοντας σβέσης, το μίγμα είναι ικανό να απορροφά περισσότερη θερμότητα από το νερό και να κολλάει στην επιφάνεια του καυσίμου.	
Τομέας	Συγκεκριμένη περιοχή του συμβάντος που βρίσκεται υπό τον έλεγχο του Διοικητή Τομέα.	
Τρόποι Ανάφλεξης	Γενικός όρος για τις τρεις βασικές τεχνικές για την ανάφλεξη μιας διαχείρισμης καύσης:	<ul style="list-style-type: none"> • Γραμμική ανάφλεξη - ανάφλεξη καύσης σε λωρίδες κατά μήκος μιας γραμμής ελέγχου και των παρακείμενων καυσίμων. • Σημεία ανάφλεξης πυρκαγιάς - πυροδοτώντας σειρά από πυρκαγιές μέσα σε ένα χώρο καυσίμων. Ο σκοπός αυτής της τεχνικής είναι για τις μεμονωμένες φωτιές να καίει η μία μετά την άλλη. • Διακτύλιοι πυρκαγιών ανάφλεξης²⁰ [χαμηλής έντασης καύση προς τα πίσω που επιτυγχάνεται με ανάφλεξη γραμμών πυρκαγιάς σε ορθές γωνίες σε μια γραμμή ελέγχου και παράλληλα προς τον άνεμο].
Τσιμπηματάρα	Τακτική προσβολής πυρκαγιάς δουλεύοντας κατά μήκος των πλευρών, είτε ταυτόχρονα είτε διαδοχικά από ένα λιγότερο ενεργό σημείο αγκύρωσης, προσπαθώντας να συνδεθούν οι δύο γραμμές στο μέτωπο ²¹ .	
Τύποι Πυρκαγιάς	Υπάρχουν τρία διαφορετικά συστήματα για την ταξινόμηση των τύπων πυρκαγιάς:	<ul style="list-style-type: none"> - Ταξινόμηση πυρκαγιάς ή τμήματος αυτής σύμφωνα με τη στάθμη του καυσίμου εντός του οποίου αυτή συμβαίνει. Για παράδειγμα, πυρκαγιές εναέριες, στέμματος, υπόγειες, στην επιφάνεια του εδάφους. - Ταξινόμηση ενός τμήματος πυρκαγιάς σύμφωνα με τη θέση του κατά μήκος της περιμέτρου της πυρκαγιάς. Για παράδειγμα, πυρκαγιές μετώπου, ουράς και πλευρικές.

¹⁹ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.96

²⁰ Αυτό δεν πρέπει να συγχέεται με τον όρο «διακτύλιοι πυρκαγιάς» που ορίζεται εντός αυτού του γλωσσαρίου ως "Μια επιμήκης καμπόνη περιοχή που προεξέχει από το κύριο σώμα της πυρκαγιάς με αποτέλεσμα μια ακανόνιστη περίμετρο πυρκαγιάς".

²¹ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010), International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.153 (defined within the term "Flanking Fire Suppression")

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> - Ταξινόμηση πυρκαγιάς ή τμήματος αυτής σύμφωνα με τα οπτικά χαρακτηριστικά που εμφανίζει. Για παράδειγμα, πυρκαγιές που υποβόσκουν, που σέρνονται, υποστήριξης, κίνησης, δάδας, σημειακές, στέματος, δίνης, συναγωγής, κλπ.
Τυποποιημένες Διαδικασίες Λειτουργίας (ΤΔΛ)	Οι ΤΔΛ είναι γραπτές οδηγίες που περιγράφουν λεπτομερώς τα απαραίτητα βήματα που πρέπει να ληφθούν κατά τη συμπλήρωση συγκεκριμένης διαδικασίας ή δραστηριότητας. Ο σκοπός των ΤΔΛ είναι να εξασφαλίσουν ότι μια συγκεκριμένη διαδικασία ή δραστηριότητα διεξάγεται πάντα με ασφάλεια, αποτελεσματικά και με τον ίδιο τρόπο.
Υγρή Γραμμή	Γραμμή νερού ή νερού που αναμιγνύεται με χημικά πυρόσβεσης, η οποία φεκάζεται κατά μήκος του εδάφους για να χρησιμεύσει ως προσωρινή γραμμή ελέγχου από την οποία να αναφλεγεί μια επιχειρησιακή καύση ή να σταματήσει μια χαμηλής έντασης πυρκαγιά.
Υποστήριξη Συμβάντος	Ομάδα ή φορέας με ευθύνη για την παροχή προσωπικού, εξοπλισμού ή/ και πρόνοιας και προμηθειών για την υποστήριξη επιχειρήσεων καταστολής.
Υψος Φλόγας	Η κατακόρυφη επέκταση της φλόγας. Η μέτρηση του ύψους φλόγας υπολογίζεται κάθετα από το επίπεδο του εδάφους μέχρι το άκρο της φλόγας. Το ύψος φλόγας θα είναι μικρότερο από το μήκος φλόγας εάν οι φλόγες κλίνουν λόγω του ανέμου ή της πλαγιάς.
Χαμηλής Έντασης Πυρκαγιά	Όταν τα καύσιμα καίγονται και παράγουν χαμηλής έντασης πυρκαγιά.
Χαντάκι Καύσης	Μικρό χαντάκι που κατασκευάζεται κάτω από πυρκαγιά σε επικλινές έδαφος για να συλλέξει το υλικό που κυλάει προς τα κάτω.
Χάραξη	Η δημιουργία σήμανσης επί του εδάφους για να προσδιορίσει μια περιοχή - στόχο για τα αεροσκάφη βομβαρδισμού με νερό, είτε από το προσωπικό εδάφους είτε από ένα ελικόπτερο.
Χημικά Πυρόσβεσης	<p>Ουσίες που έχουν την ικανότητα για την πρόληψη, τη μείωση ή την αναστολή της καύσης. Μπορούν να εφαρμοστούν από τον αέρα ή από το έδαφος και μπορούν να εφαρμοστούν απευθείας επάνω σε φωτιά ή σε περιοχή άκαυστου καυσίμου.</p> <p>Οι κοινοί τύποι των χημικών πυρόσβεσης περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφρός - μάζα από φυσαλίδες που σχηματίζονται με ανάμιξη συγκεκριμένης αναλογίας αέρα με νερό και ένα συμπύκνωμα αφρού. Ο αφρός μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να μειώσει και να ψύξει τα μέρη της φωτιάς και/ ή για την πρόληψη της ανάφλεξης εντός ενός καυσίμου. • Τζελ - χημική ουσία που προστίθεται στο νερό για να το κάνει πιο πυκνό. Όταν χρησιμοποιείται ως παράγοντας σβέσης, το μίγμα είναι ικανό να απορροφά περισσότερη θερμότητα από το νερό και να κολλάει στην επιφάνεια του καυσίμου. • Επιβραδυντές - ομάδα χημικών που συνήθως αναμιγνύονται με το νερό και που έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα. <ul style="list-style-type: none"> - Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά - έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, ακόμη και όταν το

Τακτικές

Όρος	Ορισμός
	<p>νερό που περιέχουν έχει εξατμιστεί.</p> <ul style="list-style-type: none">- Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά - χρησιμοποιούνται κυρίως για την αναστολή της καύσης μέσω της πιο άμεσης ψύξης ή/ και μείωσης πυρκαγιάς.• Διαβρέκτες - χημικά που, όταν προστίθεται στο νερό, μειώνουν την επιφανειακή τάση του νερού και επιτρέπουν μεγαλύτερη διείσδυση στα καύσιμα.

Κεφάλαιο 10

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Χαρτογραφία: “Η μελέτη και η πρακτική σύνταξης χαρτών”

© Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Αλφαριθμητική	Πληροφορίες με χρηση γραμμάτων και αριθμών.
Ανίχνευση και Μέτρηση Απόστασης μεσω Λέιζερ	Τεχνολογία οπτικής τηλεπισκόπησης που μπορεί να μετρήσει την απόσταση ή άλλες ιδιότητες ενός στόχου μέσω του φωτισμού του με λέιζερ. Η τεχνολογία αυτή έχει εφαρμογές στη γεωγραφία, τη γεωλογία, τη γεωμορφολογία, τη δασοκομία, την τηλεπισκόπηση, καθώς και στην εναέρια χαρτογράφηση, τη μέτρηση του υψομέτρου και τη χαρτογράφηση με ισοϋψεις καμπύλες. Τα δεδομένα που προκύπτουν χρησιμοποιούνται συνήθως για την παραγωγή ψηφιακών μοντέλων εδάφους.
Αντίστροφη Πορεία	Τεχνική πλοήγησης που χρησιμοποιεί πυξίδα για τον εντοπισμό της θέσης ενός ατόμου σε ένα χάρτη και/ ή τη θέση ενός ορατού αντικειμένου ή χαρακτηριστικού του αναγλύφου.
Απόσταση Ισοϋψών	Η σχετική απόσταση μεταξύ ισοϋψών υποδεικνύει την οξύτητα και διαβάθμιση της κλίσης. Οι ισοϋψεις καμπύλες που φαίνεται να πλησάζουν μεταξύ τους υποδεικνύουν την ύπαρξη απότομων πλαγιών, ενώ το αντίθετο ισχύει για τις ισοϋψεις καμπύλες που είναι μακριά η μία από την άλλη.
Αρχείο Δεδομένων	Σύνολο σχετικών πεδίων δεδομένων που ομαδοποιούνται προς επεξεργασία ¹ .
Βάση Δεδομένων	Σύστημα διαχείρισης για ένα ή περισσότερα σύνολα δεδομένων.
Βηματομέτρηση	Τεχνική που χρησιμοποιείται από τους πλοηγούς για την εκτίμηση της απόστασης που έχει διανυθεί. Πριν από την έναρξη μίας διαδρομής ένα άτομο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει την τεχνική μέτρησης βημάτων θα πρέπει να υπολογίσει τα βήματα που χρειάστηκαν για να διανυθεί μία ήδη γνωστή διαδρομή. Τα βήματα μπορούν στη συνέχεια να υπολογιστούν κατά τη διάρκεια μίας διαδρομής για την εκτίμηση της απόστασης που έχει διανυθεί. Πρόκειται για μία ιδιαίτερα χρήσιμη τεχνική για την πλοήγηση σε περιόδους περιορισμένης ορατότητας (π.χ. τη νύχτα) και κατά την πλοήγηση πάνω από το έδαφος με περιορισμένα σημεία αναφοράς και σημάδια του εδάφους (όπως συμβαίνει στις ορεινές περιοχές και στις ανοιχτές εκτάσεις).
Γεωγραφικό Μήκος	Γωνιακή απόσταση προς ανατολικά ή δυτικά ενός σημείου από έναν μεσημβρινό. Συνήθως, ως σημείο αναφοράς ορίζεται ο μεσημβρινός του Γκρίνουιτς. Το γεωγραφικό μήκος μετριέται σε μοίρες, λεπτά και δεύτερα λεπτά.
Γεωγραφικό Πλάτος	Η βόρεια ή νότια γωνιακή απόσταση μεταξύ σημείου στην επιφάνεια της Γης και του Ισημερινού ² . Το γεωγραφικό πλάτος μετράται συνήθως σε μοίρες, λεπτά και δεύτερα λεπτά.
Γεωκώδικας	Το αριθμητικό ή αλφαριθμητικό στοιχείο στο πλαίσιο μίας βάσης δεδομένων που εντοπίζει τη γεωγραφική θέση μίας συγκεκριμένης καταγραφής.
Γραμμές Πλέγματος	Διασταυρούμενες πολυγωνικές γραμμές σε ένα χάρτη, οι οποίες διαιρούν την επιφάνεια σε ίσα τετράγωνα. Οι γραμμές πλέγματος ορίζουν το σύστημα συντεταγμένων και επισημαίνονται με αριθμούς ή/ και γράμματα ώστε να παρέχουν μοναδική αναφορά στα διάφορα σημεία του χάρτη.

¹ <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

² <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Γραμμή Βάσης	Γραμμή αναφοράς που βρίσκεται στην κατεύθυνση μίας διαδρομής. Παραδείγματα γραμμών βάσης είναι οι δρόμοι, τα μονοπάτια, τα κανάλια νερού, οι φράχτες και άλλα παρόμοια γραμμικά στοιχεία. Οι γραμμές βάσης είναι χρήσιμες καθώς παρέχουν ένα μεγαλύτερο και πιο εύκολα ανιχνεύσιμο στόχο. Οι πλοηγοί μπορούν να εντοπίσουν μία γραμμή βάσης και στη συνέχεια να πραγματοποιήσουν πορεία εκτός στόχου, καθώς υπολογίζουν την κατεύθυνση προσέγγισης του στόχου. Όταν προσεγγίσουν τη γραμμή βάσης μπορούν μετά να γνωρίζουν ποιά κατεύθυνση πρέπει να ακολουθήσουν σε σχέση με τη γραμμή βάσης για να προσεγγίσουν τον τελικό προορισμό τους.
Γραμμή Ορατότητας	Τεχνική πλοήγησης που μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν δεν είναι δυνατόν να διανυθεί μία απόσταση σε ευθεία γραμμή λόγω της παρεμβολής εμποδίων. Όταν χρησιμοποιείται η τεχνική της γραμμής ορατότητας, οι πλοηγοί δίνουν κατεύθυνσεις προς κάποιο σημείο που συνδέεται απευθείας με την περιοχή στόχου. Όταν πραγματοποιείται άφιξη σε αυτό το σημείο, τότε ορίζεται νέο σημείο κατά τον ίδιο τρόπο. Η διαδικασία συνεχίζεται μέχρις ότου επιτευχθεί η άφιξη στο ζητούμενο προορισμό. Με την τοποθέτηση ενδιάμεσων στόχων, ο πλοηγός μειώνει τις πλευρικές μετατοπίσεις και την πιθανότητα αποπροσανατολισμού από τον τελικό στόχο.
Δεδομένα	Μεμονωμένα στοιχεία πληροφορίας που αποτυπώνονται με ένα τυποποιημένο τρόπο, κατάλληλο για επεξεργασία και ερμηνεία.
Δεδομένο	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί με δύο τρόπους και συνεπώς έχει δύο σημασίες: <ul style="list-style-type: none"> Στο πλαίσιο της χαρτογραφίας, δεδομένο ονομάζεται ένα γνωστής θέσης σημείο, σε σχέση με το οποίο μετρώνται όλες οι σχετικές με το υψόμετρο πληροφορίες. Το δεδομένο είναι επίσης ο ενικός του όρου 'δεδομένα'. Στο πλαίσιο αυτό ο όρος χρησιμοποιείται για να γίνει αναφορά σε ένα μεμονωμένο στοιχείο πληροφορίας.
Δευτερεύουσες Κατεύθυνσεις	Οι τέσσερις ενδιάμεσες κατεύθυνσεις της πυξίδας που βρίσκονται στο μέσον μεταξύ των βασικών κατεύθυνσεων: Βορειο-Ανατολικά, Βορειο-Δυτικά, Νοτιο-Ανατολικά, Νοτιο-Δυτικά.
Δημογραφικά Στοιχεία	Στατιστικά δεδομένα σχετικά με τον ανθρώπινο πληθυσμό.
Διανυσματικός Χάρτης-Στρώμα	Χάρτης-στρώμα Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών, ο οποίος αποτελείται από σημεία, γραμμές και πολύγωνα, όπου κάθε σημείο έχει μια χ συντεταγμένη που καθορίζει την απόστασή του από την αρχή των αξόνων του χάρτη και μια γ συντεταγμένη που καθορίζει την απόστασή του από το Βορρά. Ένας χάρτης τέτοιου τύπου θα μπορούσε να δημιουργηθεί για την απογείωση και την προσγείωση ελικοπτέρων, για την αποτύπωση διαδρομών μέσω οδικού δικτύου, όπως επίσης και για την αποτύπωση της κίνησης των υδάτων στην περιοχή ³ .
Εκτέλεση Διαδρομών επί Ισοϋψούς	Σχεδιασμός και διάνυση αποστάσεων ακολουθώντας τις διαδρομές των ισοϋψών καμπυλών. Αυτή η προσέγγιση μπορεί συχνά να είναι πιο ασφαλής από διαδρομές που διασχίζουν διαφορετικές ισοϋψεις καμπύλες, ειδικά αν το έδαφος παρουσιάζει ανωμαλίες ή αν οι καιρικές συνθήκες είναι δυσμενείς.

³ Τον ορισμό παρείχε η κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Επικάλυψη Χαρτών	Συνδυασμός διαφόρων χαρτών-στρώμα της ίδιας περιοχής, ώστε να δημιουργηθεί ένας νέος χάρτης που να δείχνει τη σχέση μεταξύ τους. Πρόκειται για διαδικασία οπτικά παρόμοια με την τοποθέτηση, του ενός επί του άλλου, διαφορετικών χαρτών της ίδιας περιοχής ⁴ .
Εφαρμογή Περιήγησης	Εφαρμογή πληροφορικής που παρέχει στους χρήστες τη δυνατότητα και τα εργαλεία (όπως εστίαση, πανοραμική εικόνα, κ.α.) ώστε να παρατηρήσουν χαρτογραφικά δεδομένα.
Ζώνη Επιρροής	Προσδιορισμός μίας ζώνης στο χάρτη γύρω από ένα συγκεκριμένο σημείο ή στοιχείο. Οι ζώνες επιρροής χρησιμοποιούνται συνήθως για τον καθορισμό της εγγύτητας συγκεκριμένων στοιχείων μεταξύ τους.
Θεματικός Χάρτης	Χάρτης που δείχνει τα δεδομένα που αφορούν σε ένα ή περισσότερα θέματα που συνδέονται με μία συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Μερικά σχετικά παραδείγματα θεματικών χαρτών αφορούν στους χάρτες που παρουσιάζουν τις χρήσεις γης ή τις βροχοπτώσεις.
Ισοϋψής Καμπύλη	Γραμμή στο χάρτη που ενώνει σημεία με ίδιο υψόμετρο.
Ισοϋψής Καμπύλη με Τιμές Υψομέτρου	Καμπύλες γραμμές που συνοδεύονται από αριθμητική τιμή που υποδεικνύει το υψόμετρο. Οι γραμμές αυτές συνήθως εμφανίζονται στο χάρτη παχύτερες ώστε να ξεχωρίζουν από τις συνήθεις ισοϋψείς καμπύλες.
Κανόνας Naismith	Ο Κανόνας του Naismith ⁵ είναι ένας πρακτικός κανόνας ⁶ που βοηθά τους πλοηγούς να υπολογίζουν κατά προσέγγιση το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να διανυθεί μία συγκεκριμένη διαδρομή. Ο Κανόνας ορίζει ότι ο μέσος περιπατητής σε επίπεδο έδαφος και υπό κανονικές συνθήκες θα χρειαστεί 1 ώρα για να διανύσει 5 χιλιόμετρα. Για να ληφθεί υπόψιν επιπλέον χρόνος που απαιτείται κατά τη διάρκεια αναβάσεων, θα πρέπει να προστεθεί ένα λεπτό στο συνολικό χρόνο ταξιδιού για κάθε 10 μέτρα ανάβασης.
Κίνδυνος	Οτιδήποτε έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει βλάβη.
Κλίμακα	Η σχέση μεταξύ της απόστασης στο χάρτη και της πραγματικής απόστασης στην επιφάνεια της Γης. Η κλίμακα μπορεί να εκφράζεται με κείμενο ή με μία αναλογία ή με ένα κλάσμα. Οι χάρτες που δείχνουν ένα μικρό χώρο με υψηλό επίπεδο λεπτομέρειας είναι χάρτες μεγάλης κλίμακας, ενώ οι χάρτες που δείχνουν μία μεγάλη περιοχή με χαμηλό επίπεδο λεπτομέρειας είναι χάρτες μικρής κλίμακας.
Κλίση	Η γωνία ή οξύτητα μίας πλαγιάς.

⁴ Στον ορισμό συνέβαλε η κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

⁵ Ο κανόνας δημιουργήθηκε το 1892 από τον William W. Naismith, Βρετανό ορειβάτη και διρυτικό μέλος του Scottish Mountaineering Council.

⁶ Ένας πρόχειρος κανόνας είναι μία γενική αρχή με ευρεία εφαρμοσιμότητα που δεν προβλέπεται να είναι αυστηρά ακριβής ή αξιόπιστη υπό όλες τις συνθήκες. Είναι κανόνας εύκολα αντιληπτός και εφαρμόσιμος.

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Μαγνητική Απόκλιση	Γωνία μεταξύ του μαγνητικού και του γεωγραφικού Βορρά. Η μαγνητική απόκλιση διαφέρει από μέρος σε μέρος και τροποποιείται με το πέρασμα του χρόνου. Οι πλοηγοί πρέπει να εφαρμόζουν συγκεκριμένες ρυθμίσεις ώστε να λαμβάνεται υπόψη η μαγνητική απόκλιση στην τοποθεσία που βρίσκονται.
Μαγνητικός Βορράς	Κατεύθυνση από ένα σημείο της επιφάνειας της Γης, ακολουθώντας ένα μεγάλο κύκλο προς το μαγνητικό Βόρειο πόλο, όπως δείχνει το βόρειο άκρο του βέλους μιας πυξίδας ⁷ .
Μαγνητική Τροχιά	Υπολογισμός τροχιάς χρησιμοποιώντας μαγνητική πυξίδα για τον προσδιορισμό της κατεύθυνσης.
Μέθοδος Προπορευόμενου	Μέθοδος πλοήγησης με την οποία τα μέλη μίας ομάδας παρατάσσονται κατά μήκος της πορείας μίας τροχιάς και με αυτό τον τρόπο λειτουργούν ως μεμονωμένα σημεία αναφοράς. Η τεχνική αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά και από ομάδα δύο ατόμων, παρόλο που είναι πιο αξιόπιστη και ακριβής όταν εφαρμόζεται από ομάδες τριών ή περισσότερων ατόμων. Η τεχνική αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την πλοήγηση μέσα από πυκνά δάση και/ ή σε περιόδους ομίχλης ή περιορισμένης ορατότητας, όπως κατά τη διάρκεια της νύχτας.
Μετατροπή Συντεταγμένων	Η διαδικασία της μετατροπής ενός χάρτη από ένα σύστημα συντεταγμένων σε ένα άλλο, συχνά με τη χρήση προγραμμάτων υπολογιστή.
Μοντελοποίηση	Η διαδικασία της δημιουργίας μίας αναπαράστασης του πραγματικού κόσμου, κάνοντας χρήση συγκεκριμένων παραμέτρων και μεταβλητών, με σκοπό την πρόβλεψη, την προσομοίωση ή την καλύτερη περιγραφή του ⁸ .
Ομάδα Δεδομένων	Συλλογή σχετικών αρχείων δεδομένων που αποτελούν υποσύνολο των δεδομένων μίας βάσης.
Παγκόσμιο Σύστημα Εντοπισμού Θέσης	Παγκόσμιο σύστημα πλοήγησης που παρέχει πολύ ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τη θέση κάθε σημείου επάνω ή κοντά στη Γη. Το σύστημα είναι ελεύθερα προσβάσιμο από τον καθένα με έναν αντίστοιχο δέκτη GPS.
Παράμετρος	Ποσότητα που είναι σταθερή ή παραμένει σταθερή στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, αλλά που η τιμή της μπορεί να μεταβάλλεται σε άλλες περιπτώσεις.
Παρεμβολή Ισοϋψών	Διαφορά υψομέτρου ανάμεσα σε δύο γειτονικές ισοϋψείς καμπύλες,
Πλαγιά	Μία κλίση του εδάφους.
Πλέγμα Βορρά	Η κατεύθυνση του Βορρά κατά μήκος του πλέγματος των γραμμών που κατευθύνονται από το Βορρά προς το Νότο σε ένα χάρτη ⁹ .

⁷ <http://support.esri.com/en/knowledgebase/GISDictionary/search>

⁸ <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

⁹ <http://support.esri.com/en/knowledgebase/GISDictionary/search>

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Πλέγμα Πορείας	Υπολογισμός πορείας χρησιμοποιώντας πυξίδα τοποθετημένη επάνω σε χάρτη. Αν η πορεία αυτή πρέπει να ακολουθηθεί για τη μετάβαση από μία περιοχή σε μία άλλη, τότε ο πλοηγός θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να ενσωματωθεί και η μαγνητική απόκλιση.
Πλευρική Μετατόπιση	Η απόκλιση μίας μονάδας από την τροχιά της. Συμβαίνει καθώς είναι σχεδόν αδύνατο να ακολουθηθεί μία τέλεια τροχιά. Μια κοινή μέθοδος για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πλευρικής μετατόπισης είναι αυτή της πορείας εκτός στόχου.
Πλοήγηση	Η διαδικασία του σχεδιασμού, της εκτέλεσης και της παρακολούθησης της προόδου κατά μήκος μίας προκαθορισμένης διαδρομής ταξιδίου.
Πλοηγός	Άριμο με γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία που του επιτρέπουν να σχεδιάζει με ακρίβεια, να πραγματοποιεί και να παρακολουθεί την πρόοδο κατά τη χρονική διάρκεια που διανύεται μία προκαθορισμένη διαδρομή. Ένας καλός πλοηγός τυπικά θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά μία σειρά από τεχνικές πλοήγησης.
Πνευματική Ιδιοκτησία	Νομικό δικαίωμα ιδιοκτησίας που επιτρέπει στο δημιουργό ενός πρωτότυπου έργου να το προστατεύσει από μη εξουσιοδοτημένη χρήση ¹⁰ .
Ποιότητα Δεδομένων	Αξιολόγηση της πληρότητας και της αξιοπιστίας ενός συνόλου δεδομένων, καθώς και της καταλληλότητάς του για ένα συγκεκριμένο σκοπό.
Πολύγωνο	Κλειστή γραμμή ή περίμετρος που περικλείει πλήρως ένα χώρο που αντιπροσωπεύει μία συγκεκριμένη περιοχή στο πλαίσιο ενός χάρτη. Παραδείγματα της χρήσης πολυγώνων συναντώνται σε χάρτες που περιλαμβάνουν την απεικόνιση κτιρίων και συνόρων πεδίων.
Πορεία	Οριζόντια κατεύθυνση προς ή από οποιοδήποτε σημείο που συνήθως μετράται δεξιόστροφα από το γεωγραφικό Βορρά ή από κάποιο άλλο σημείο αναφοράς, μέσα από υποδιαιρέσεις ενός πλήρους κύκλου (360 μοιρών) ¹¹ .
Πορεία εκτός Στόχου	Μέθοδος που χρησιμοποιείται από πλοηγούς για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πλευρικής μετατόπισης. Αντί να πλησιάσει το στόχο μετωπικά, ένας πλοηγός μπορεί να αποφασίσει να αλλάξει πορεία έτσι ώστε να επιλέξει τον αποδοτικότερο τρόπο για να βρεθεί κοντά στο στόχο πλευρικά. Αφού διανυθούν κάποια μέτρα, ο πλοηγός θα γνωρίζει εάν πρέπει να γίνει στροφή ενενήντα (90) μοιρών προς τα αριστερά ή τα δεξιά ούτως ώστε να πλησιάσει τελικά το στόχο μετωπικά.
Πραγματικός (Γεωγραφικός) Βορράς	Η κατεύθυνση από οποιοδήποτε σημείο στην επιφάνεια της Γης προς το γεωγραφικό Βόρειο Πόλο ¹² .

¹⁰ Βασισμένη στην επεξήγηση της Ordnance Survey στη σελίδα:

<http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

¹¹ Παγκόσμιο Κέντρο Παρακολούθησης Πυρκαγιών (2010), Διεθνής Ορολογία Διαχείρισης Πυρκαγιών, σελ. 29

¹² <http://support.esri.com/en/knowledgebase/GISDictionary/search>

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Προβολή Χάρτη	Οποιαδήποτε τεχνική που αναπαριστά την τρισδιάστατη σφαιρική επιφάνεια της Γης σε μία επίπεδη δισδιάστατη επιφάνεια ενός χάρτη. Όλες οι προβολές χαρτών οδηγούν σε κάποια στρέβλωση του σχήματος, του μεγέθους, των αποστάσεων και των κατευθύνσεων.
Προσανατολισμός Χάρτη	Περιστροφή χάρτη έως ότου τα αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά της περιοχής ευθυγραμμιστούν με αυτά που φαίνονται στο χάρτη. Ο προσανατολισμός του χάρτη σε σχέση με το τοπίο μπορεί να τον κάνει πιο εύκολο στην κατανόηση.
Πρόσβαση	Σημείο εισόδου, εξόδου ή/ και διαδρομή σε τοποθεσία γεγονότων.
Πρωτεύουσα Κατεύθυνση	Τα τέσσερα κύρια σημεία της πυξίδας: Βορράς, Νότος, Ανατολή και Δύση.
Πρωτογενή Δεδομένα	Δεδομένα που δεν έχουν ακόμα υποστεί επεξεργασία για την άντληση χρήσιμης πληροφορίας.
Πυξίδα	Όργανο που χρησιμοποιείται για πλοϊγηση και προσανατολισμό. Μία πυξίδα αποτελείται από μία ενσωματωμένη ή αποσπώμενη μαγνητική βελόνη που δείχνει προς το μαγνητικό Βορρά.
Ρόδο Πυξίδας	Ένα κυκλικό σύμβολο που υποδεικνύει την κατεύθυνση του Γεωγραφικού και/ ή Μαγνητικού Βορρά, που βρίσκεται τυπωμένο σε χάρτες και κάποιες φορές αποτυπώνεται στο έδαφος σε αεροδρόμια ή ελικοδρόμια.
Σημείο Διαδρομής	Προκαθορισμένη ενδιάμεση θέση σε μία διαδρομή. Τέτοια σημεία χρησιμοποιούνται με σκοπό τη διαίρεση μίας διαδρομής σε μικρότερα τμήματα και είναι ιδιαίτερα χρήσιμα σε μεγάλες διαδρομές και διαδρομές σε ανώμαλο έδαφος.
Σταθμός Τριγωνισμού	Ένας μόνιμα σημαδεμένος και πλήρως τεκμηριωμένος σταθμός ελέγχου του οποίου η θέση στη Γη έχει μετρηθεί με υψηλή ακρίβεια, τόσο σε απόλυτες τιμές όσο και σε σχέση με άλλους γειτονικούς σταθμούς, μέσω της γωνιακής ή ηλεκτρονικής μέτρησης της απόστασης ¹³ . Οι σταθμοί τριγωνισμού αποτελούν το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζονται οι τεχνικές έρευνας και χαρτογράφησης περιοχών.
Σύμβολο	Ένας χαρακτήρας, γράμμα ή σχήμα που τοποθετείται πάνω στο χάρτη και υποδεικνύει την ύπαρξη ενός αντικειμένου ή χαρακτηριστικού.
Σύνορο	Η περίμετρος ή το όριο μίας προκαθορισμένης περιοχής. Τα σύνορα συνήθως υποδεικνύονται σε χάρτη με μία ή περισσότερες διαφορετικές γραμμές.
Συντεταγμένες	Τεμνόμενες γραμμές αναφοράς που χρησιμοποιούνται για να προσδιοριστούν συγκεκριμένες τοποθεσίες επάνω σε ένα χάρτη.

¹³ <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Συντεταγμένες Αναφοράς	Συντεταγμένες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό και τον εντοπισμό συγκεκριμένων τοποθεσιών επάνω σε ένα χάρτη.
Σύντμηση Χαρτών	Η διαδικασία της αντιστοίχισης και συγχώνευσης δύο χαρτών της ίδιας περιοχής. Η διαδικασία μπορεί να περιλαμβάνει την αντιστοίχιση χαρτών από διαφορετικές χρονικές περιόδους ή χαρτών που παρουσιάζουν διαφορετικές θεματικές πληροφορίες.
Συσκευή Πλοήγησης GPS¹⁴	Κάθε συσκευή που λαμβάνει και τριγωνοποιεί σήματα προσδιορισμού θέσης (GPS) προκειμένου να προσδιοριστεί η φυσική τοποθεσία της σε σχέση με την επιφάνεια της Γης.
Συσσωμάτωση	Η ομαδοποίηση μεμονωμένων οντοτήτων με παρόμοια χαρακτηριστικά ώστε να σχηματιστεί μία μεγαλύτερη οντότητα. Π.χ. η συγκέντρωση μικρών μονάδων περιοχών για να σχηματιστούν μεγαλύτερες.
Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ)	Σύστημα που έχει σχεδιαστεί για την οργάνωση, την αποθήκευση, την επεξεργασία, την ανάλυση και την παρουσίαση γεωγραφικών δεδομένων.
Σχέδιο Ισοϋψών	Διάταξη των ισοϋψών περιοχών σε μία περιοχή ενός χάρτη. Η ακριβής ερμηνεία των υψομετρικών μοτίβων σε ένα χάρτη δίνει τη δυνατότητα στους πλοηγούς να αναγνωρίσουν τους τύπους των διαφορετικών τοπογραφικών στοιχείων.
Ταξινόμηση	Συστηματική κατανομή μεμονωμένων στοιχείων σε ομάδες ή τάξεις στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά. Π.χ. ο σχεδιασμός ενός πολυγώνου σε ένα χάρτη ως κτίριο ή νοσοκομείο.
Τεχνικές Παράκαμψης Εμποδίων	Σειρά από τεχνικές που χρησιμοποιούνται από τους πλοηγούς για να κινηθούν γύρω από εμπόδια που συναντώνται κατά μία συγκεκριμένη πορεία. Οι τεχνικές παράκαμψης εμποδίων επιτρέπουν στον πλοηγό να κινηθεί γύρω από ένα εμπόδιο και στη συνέχεια να επιστρέψει στην αρχική του πορεία.
Τεχνικές Πλοήγησης	Σειρά από εργαλεία και τεχνικές που επιτρέπουν σε έμπειρους πλοηγούς να εντοπίζουν τη θέση τους στην επιφάνεια της Γης σε σχέση με άλλες γνωστές τοποθεσίες και σημεία ενδιαφέροντος.
Τηλεπισκόπηση	Αποτύπωση και ερμηνεία των εικόνων της επιφάνειας της Γης, οι οποίες συνήθως αποκτώνται από φωτογραφικές μηχανές και σαρωτές που μεταφέρονται από αεροσκάφη ή δορυφόρους σε τροχιά. Οι οπτικές εικόνες καταγράφουν ταυτόχρονα το ορατό και το αόρατο φως που εκπέμπεται σε διαφορετικά μήκη κύματος. Όταν συνδυάζονται οι εικόνες αυτές, τότε μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χαρτογράφηση ενεργών πυρκαγιών, διάφορων τύπων καυσίμων και της υγρασίας των καυσίμων. Οι θερμικές εικόνες καταγράφουν τη θερμική ακτινοβολία που εκπέμπεται από τις πυρκαγιές που είναι σε εξέλιξη και από την επιφάνεια της Γης. Τα τηλεσκοπικά ραντάρ χρησιμοποιούν τεχνητή ενέργεια μικροκυμάτων για να παράγουν εικόνες ενεργών πυρκαγιών ακόμα και μέσα από σύννεφα ή κατά τη διάρκεια της νύχτας ¹⁵ .

¹⁴ Ευρέως γνωστή και ως δέκτης GPS.

¹⁵ Το ορισμό παρείχε η κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Τιμή Ισοϋψούς	Τιμή υψομέτρου τυπωμένη επάνω ή δίπλα από μία ισοϋψή καμπύλη. Για ευκολία στην αναφορά, οι τιμές των υψομέτρων συχνά τοποθετούνται στο επάνω μέρος των καμπυλών.
Τοπίο	Η φυσική όψη του εδάφους που αποτελείται από τα χαρακτηριστικά του χώρου, την ενδημική βλάστηση και τις ανθρώπινες επιρροές που προκαλούνται από τις μεταβολές στις χρήσεις γης.
Τοπογραφία	Η περιγραφή και μελέτη του σχήματος και των χαρακτηριστικών επιφάνειας του εδάφους.
Τοπογραφικός Χάρτης	Χάρτης που παράγεται για λόγους απεικόνισης του σχήματος και των χαρακτηριστικών της επιφάνειας του εδάφους.
Τριγωνισμός	Μέθοδος που χρησιμοποιεί δύο γνωστές συντεταγμένες για τον προσδιορισμό των συντεταγμένων ενός τρίτου σημείου.
Τυφλή Περιοχή	Περιοχή της οποίας κανείς δεν μπορεί να δει ούτε το έδαφος ούτε τη βλάστηση από κάποιο σημείο παρατήρησης.
Υπόμνημα Χάρτη	Η προσθήκη επεξηγηματικών σημειώσεων, σχολίων ή οδηγιών, καταλόγου τοποθεσιών ή/ και βασικών χαρακτηριστικών, συντεταγμένων προσδιορισμού συγκεκριμένων θέσεων και χρωματικού κώδικα σε ένα χάρτη.
Υψόμετρο	Υψος επάνω από το επίπεδο της θάλασσας.
Χάρτης	Γεωγραφική αναπαράσταση περιοχής, που απεικονίζει τις σχετικές θέσεις των χαρακτηριστικών του εδάφους.
Χάρτης Βάσης	Χάρτης που προορίζεται για βάση επάνω στην οποία προστίθενται άλλα στοιχεία, είτε ως σχόλια χειρόγραφα, είτε ψηφιακά ως νέα επίπεδα χαρτών σε ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ). Οι χάρτες βάσης περιλαμβάνουν συνήθως το σύστημα συντεταγμένων, δρόμους, οικισμούς, ποτάμια και άλλα τοπογραφικά χαρακτηριστικά που θα βοηθήσουν τους χρήστες να δημιουργήσουν νέες χρήσιμες πληροφορίες. Αυτά τα χαρακτηριστικά χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό γνωστών, αλλά μη καταγεγραμμένων σε χάρτη, χαρακτηριστικών όπως οι πυροσβεστικοί κρουνοί ή για να παραχθεί νέα πληροφορία όπως η διαθεσιμότητα μίας περιοχής σε καύσιμα ή η προσβασιμότητά της. ¹⁶
Χάρτης Στρώμα	Χάρτης που περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο θεματικό χαρακτηριστικό, όπως ισοϋψεις καμπύλες, δρόμους ή ποτάμια και ρυάκια. Κάθε χάρτης – στρώμα (layer) αποθηκεύεται συνήθως σε ξεχωριστό αρχείο σε ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών και χρησιμοποιείται για την παραγωγή τοπογραφικών ή άλλων χαρτών ¹⁷ .

¹⁶ Ο ορισμός έχει δοθεί από την κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

¹⁷ Τον ορισμό παρείχε η κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

Χαρτογραφία και Ανάγνωση Χαρτών

Όρος	Ορισμός
Χάρτης Στρώμα σε Μορφή Καννάβου	Χάρτης που αποτελείται από ένα πλέγμα κελιών ή εικονοστοιχείων. Για παράδειγμα, ένας οδικός χάρτης τέτοιου τύπου θα μπορούσε να έχει τοποθετημένη την τιμή 1 στις περιοχές δρόμων και την τιμή 0 στις υπόλοιπες ¹⁸ .
Χαρτογραφία	Η μελέτη χαρτών και η πρακτική της σύνταξης χαρτών.
Χρονομέτρηση	Μέθοδος που χρησιμοποιείται από πλοηγούς για την εκτίμηση απόστασης. Πριν από την έναρξη της διαδρομής μεταξύ δύο σημείων, ο πλοηγός θα μετρήσει την απόσταση στο έδαφος και στη συνέχεια το χρόνο που απαιτείται για να καλυφθεί η απόσταση αυτή. Εάν στη διαδρομή που πρόκειται να διανυθεί περιλαμβάνεται αύξηση ή μείωση του υψομέτρου, τότε θα πρέπει να γίνουν περαιτέρω υπολογισμοί ώστε να ληφθεί υπόψη ο βαθμός κατά τον οποίο η κλίση επηρεάζει το χρόνο του ταξιδιού (π.χ. Κανόνας Naismith).
Ψηφιακό Υψομετρικό Μοντέλο	Τρισδιάστατη απεικόνιση της επιφάνειας του εδάφους που δημιουργείται με χρήση των υψομετρικών δεδομένων μίας περιοχής. Μπορεί να λάβει τη μορφή είτε "επίπεδης" εικόνας, όπου η φωτεινότητα ή η εναλλαγή στο χρώμα αντιπροσωπεύουν τη διαφορά στο υψόμετρο, είτε διαγράμματος που δείχνει την περιοχή σε τρισδιάστατη μορφή. Παραλλαγές Ψηφιακών Υψομετρικών Μοντέλων είναι:
	<ul style="list-style-type: none">• Ψηφιακά μοντέλα εδάφους - δείχνουν το υψόμετρο της επιφάνειας του εδάφους εξαιρώντας οποιαδήποτε ανθρώπινη κατασκευή ή μορφή βλάστησης.• Ψηφιακά μοντέλα επιφάνειας - δείχνουν το υψόμετρο της πραγματικής επιφάνειας συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων κατασκευών και της βλάστησης.
Ψηφιοποίηση	Η μετατροπή χάρτινων χαρτών σε ψηφιακή μορφή.

¹⁸ Τον ορισμό παρείχε η κυρία Julia McMorrow του Πανεπιστημίου του Manchester (HB).

Κεφάλαιο 11

Εξοπλισμός

Εξοπλισμός: "Ένας συλλογικός όρος για όλα τα εργαλεία χειρός, τα μηχανικά εργαλεία, τις προμήθειες και τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για την καταστολή πυρκαγιών, την πρόληψη ή τις δραστηριότητες αποκατάστασης"

© Frederikssund-Halsnæs Brand-og-Redningsberedskab (Δανία)

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
Αεροσκάφος Βομβαρδισμού Νερού	Αεροσκάφος ικανό να μεταφέρει και να απελευθερώνει ένα όγκο ύδατος ή επιβραδυντικού φωτιάς. Ως αεροσκάφη βομβαρδισμού νερού μπορούν να προσαρμοστούν αεροσκάφη με πτερύγια (όπως Canadair, Tracker και Bombardier) ή ελικόπτερα (με εσωτερικές ή εξωτερικές δεξαμενές ή αυτά που είναι σε θέση να μεταφέρουν κάδους).
Ακουστικό Προειδοποιητικό Σύστημα	Συσκευή σήματος που αναπαράγει δυνατή σειρήνα παρέχοντας έναν ήχο προειδοποίησης. Τα ακουστικά προειδοποιητικά συστήματα μερικές φορές τοποθετούνται σε αεροσκάφη και ενεργοποιούνται από τους πιλότους για να προειδοποιήσουν το προσωπικό καταστολής στο έδαφος ότι ένα αεροσκάφος πλησιάζει για να κάνει ρίψη.
Αλεξίπτωτο Φορτίων	Ένα αλεξίπτωτο σχεδιασμένο και προσαρμοσμένο για τη ρίψη εξοπλισμού και προμηθειών από ένα αεροσκάφος κατά τη διάρκεια της πτήσης.
Αλέτρι	Μεγάλο εργαλείο με μία ή περισσότερες λεπίδες που καθορίζονται μέσα σε ένα πλαίσιο το οποίο σύρεται πάνω στο έδαφος για να μετατρέψει το έδαφος σε κομμένα αυλάκια, συνήθως κατά την προετοιμασία για τη φύτευση των σπόρων, αλλά μερικές φορές επίσης κατά την κατασκευή των γραμμών ελέγχου.
Αλυσοπρίονο	Φορητό εξάρτημα που συνήθως τροφοδοτείται από δίχρονο κινητήρα. Τα αλυσοπρίονα χρησιμοποιούνται συνήθως για την κοπή δέντρων και την αφαίρεση κλαδιών και φυλλωμάτων.
Αμφίβιο Όχημα	Όχημα που μπορεί να ταξιδεύει και στο έδαφος και στο νερό.
Αναμεταδότης Ραδιοσημάτων	Εξοπλισμός επικοινωνίας που συνδυάζει ραδιοφωνικό δέκτη και πομπό ραδιοσημάτων. Οι αναμεταδότες ραδιοσημάτων χρησιμοποιούνται για να λαμβάνουν αδύναμα ραδιοσήματα και να τα διαβιβάζουν με υψηλότερη ενέργεια, έτσι ώστε να μπορούν να ταξιδέψουν σε μεγάλες αποστάσεις χωρίς να υποβαθμίζονται.
Ανεμόμετρο	Όργανο που μετρά την ταχύτητα του ανέμου.
Αντλία	Συσκευή που χρησιμοποιείται για τη μετακίνηση υγρών (δηλαδή νερού ή αφρού) χρησιμοποιώντας μηχανική δράση.
Αφρός	Μάζα από φυσαλίδες που σχηματίζονται με ανάμιξη συγκεκριμένης αναλογίας αέρα με νερό και ένα συμπύκνωμα αφρού. Ο αφρός μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να μειώσει και να ψύξει τα μέρη της φωτιάς και/ ή για την πρόληψη της ανάφλεξης εντός ενός καυσίμου.
Βαρόμετρο	Μέσο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της ατμοσφαιρικής πίεσης.
Γεννήτρια	Μηχανή που μετατρέπει τη μηχανική ενέργεια σε ηλεκτρική ενέργεια για να χρησιμεύσει ως πηγή ισχύος για άλλο εξοπλισμό και μηχανήματα. Οι γεννήτριες είναι ιδιαίτερα σημαντικά κομμάτια του εξοπλισμού σε απομακρυσμένες περιοχές όπου η πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να είναι πολύ περιορισμένη.
Δαυλός	Εργαλείο χειρός που χρησιμοποιείται για να ρίξει φλεγόμενα καύσιμο στο

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
	έδαφος ώστε να ανάψει φωτιά σκόπιμα, ως μέρος επιχειρησιακής ή προδιαγεγραμμένης καύσης.
Δέκτες Γεωγραφικού Συστήματος Εντοπισμού (GPS)	Σύστημα πλοϊγήσης που παρέχει πολύ ακριβείς πληροφορίες εντοπισμού σχετικά με τη θέση οποιουδήποτε σημείου επάνω ή κοντά στην επιφάνεια της Γης. Οι δέκτες GPS είναι συνήθως διαθέσιμοι ως φορητές μονάδες που λαμβάνουν και τριγωνοποιούν σήματα από δορυφόρους σε τροχιά για τον υπολογισμό της ακριβούς θέσης ενός ατόμου στην επιφάνεια της Γης ¹ .
Δέκτης Ραδιοσημάτων	Κομμάτι εξοπλισμού επικοινωνίας που λαμβάνει εισερχόμενα ραδιοκύματα και τα μετατρέπει σε ηχητικά κύματα.
Διαβρέκτες	Χημικά που, όταν προστίθεται στο νερό, μειώνουν την επιφανειακή τάση του νερού και επιτρέπουν μεγαλύτερη διείσδυση στα καύσιμα.
Εδαφικός Σωλήνας	Ειδικό ακροφύσιο που χρησιμοποιείται για να διεισδύσει βαθιά σε εύφλεκτα καύσιμα για την κατάσβεση των πυρκαγιών εδάφους ² .
Εκσκαφέας	Βαρέως τύπου μηχάνημα που χρησιμοποιείται για την εκσκαφή και τη μετακίνηση χωμάτων και υπολειμμάτων. Οι εκσκαφείς χρησιμοποιούνται συνήθως για τον έλεγχο γραμμικών κατασκευών και για το σκάψιμο βαθιών πυρκαγιών εδάφους κατά τη διάρκεια επεισοδίων φωτιάς. Επίσης συνήθως χρησιμοποιείται και κατά τη διάρκεια εργασιών αποκατάστασης.
Εκσκαφέας Αράχνη	Εκσκαφέας με αρθρωτά πόδια που μπορεί να λειτουργήσει και να μετακινηθεί επάνω σε απότομες πλαγιές που είναι απρόσιτες για εκσκαφείς με τροχούς ή ερπύστριες.
Ελικο-Αντλία	Ελαφριά φορητή μονάδα αντλίας που έχει αναπτυχθεί ειδικά για τη μεταφορά με ελικόπτερο.
Ελικο-Δάδα	Συσκευή εναέριας ανάφλεξης που κρέμεται από ελικόπτερο και διασπείρει αναφλεγμένη βενζίνη υπό μορφή τζελ.
Ελικόπτερο	Αεροσκάφος με δυνατότητα εναέριας στάσης και οριζόντιας/ κάθετης κίνησης προς κάθε κατεύθυνση εν πτήσει. Τα περισσότερα ελικόπτερα επιτυγχάνουν ανύψωση και προώθηση μέσα από την περιστροφή των άνωθεν ελίκων στροφείου.
Εμπρηστική Συσκευή	Συσκευή που σκόπιμα έχει σχεδιαστεί για να ανάψει φωτιά.
Εναέρια Μέσα	Τα αεροσκάφη, συμπεριλαμβανομένων των ελικοπτέρων, αεροπλάνων και μη επανδρωμένων αεροσκαφών, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να προσβάλουν τη φωτιά ή να παρατηρούν την ανάπτυξή της. Περιλαμβάνουν επίσης το προσωπικό υποστήριξης και τον εξοπλισμό.
Εναέριο Φορτίο	Εξοπλισμός και προμήθειες που πέφτουν από ένα αεροσκάφος κατά την διάρκεια της πτήση με αλεξίπτωτο, με άλλες συσκευές επιβράδυνσης, ή με ελεύθερη πτώση.

¹ Επι του παρόντος έως και με ακριβεία περίου 3 μέτρα.

² Πηγή: Canadian Interagency Forest Fire Centre (2003) Glossary of Forest Fire Management Terms (CIFFC: Winnipeg), p.25.

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
Επιβραδυντικό	<p>Ουσία ή χημικό μέσο που έχει την ικανότητα να μειώνει ή να αναστέλλει την καύση. Τα επιβραδυντικά μπορεί να κατηγοριοποιηθούν σε μακροπρόθεσμα ή βραχυπρόθεσμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά - έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, ακόμη και όταν το νερό που περιέχουν έχει εξατμιστεί. • Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά - χρησιμοποιούνται κυρίως για την αναστολή της καύσης μέσω της πιο άμεσης ψύξης ή/ και της εξασθένισης πυρκαγιάς. Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά μπορούν να περιλαμβάνουν χημικές ουσίες που προστίθενται στο νερό και μεταβάλλουν το ιξώδες και/ ή καθυστερούν την εξατμίση.
Εργαλείο Χειρός	Κάθε κομμάτι φορητού εξοπλισμού που λειτουργεί χειροκίνητα ή με τη βοήθεια δύναμης για να σκάψει, να σκουπίσει, να ξύσει, να τεμαχίσει, να κοψεί ή να αφαιρέσει καύσιμα.
Θεοδόλιχος	Συσκευή διόπτευσης που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της οριζόντιας θέσης πυρκαγιάς από ένα σημείο παρατήρησης.
Θερμογράφος	Θερμόμετρο που αυτόματα και συνεχώς καταγράφει τη θερμοκρασία του αέρα σε ένα γράφημα.
Θερμόμετρο	Όργανο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της θερμοκρασίας του αέρα.
Καταφύγιο Πυρκαγιάς	Ατομικό μικρό αλουμινένιο κάλυμμα που μπορεί να προσφέρει σε ένα άτομο μερική προστασία από τις επιπτώσεις της πυρκαγιάς σε μια κατάσταση εγκλωβισμού φωτιάς.
Λάστιχο	Εύκαμπτος και πτυσσόμενος σωλήνας που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά υγρών ³ υπό πίεση.
Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)	Ο εξοπλισμός ή τα ρούχα που απαιτούνται για τη διατήρηση της ασφάλειας του προσωπικού καταστολής σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό πυρκαγιάς. Ενώ μερικά ΜΑΠ πιθανότατα θα απαιτηθούν σε όλα τα συμβάντα πυρκαγιών, η ανάγκη για ορισμένους τύπους ΜΑΠ θα ποικίλλει ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε ένα περιστατικό. Ως παραδειγμα, το προσωπικό καταστολής που λειτουργεί σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς τη νύχτα θα χρειαστεί φακό.
Μετεωρολογικός Σταθμός	Συλλογή από αισθητήρες και οθόνες που συγκεντρώνουν, καταγράφουν και εκθέτουν μετεωρολογικά δεδομένα. Οι μετεωρολογικοί σταθμοί μπορεί να είναι μόνιμες κατασκευές ή ημιφορητές/ φορητές μονάδες χειρός.
Μηχανοποιημένος Εξοπλισμός	Κομμάτι του βαρέως εξοπλισμού που συνήθως οδηγείται μηχανικά και τοποθετείται σε ή ρυμουλκείται από ένα όχημα για εκσκαφή, τριβή, κοπή, μετακίνηση ή αφαίρεση βλάστησης ή εδάφους.
Μπουλντόζα	Βαρέως τύπου όχημα που χρησιμοποιείται για τον καθαρισμό του εδάφους και τη μετακίνηση χωμάτων και υπολειμμάτων. Οι μπουλντόζες έχουν συνήθως μία ευρεία και αμβλεία υδραυλική λεπίδα στο μπροστινό μέρος και συνεχή πέλματα για οδήγηση εκτός δρόμου. Οι μπουλντόζες

³ Για παράδειγμα νερό ή αφρός.

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
	χρησιμοποιούνται σε ορισμένες χώρες τόσο για άμεση αλλά και έμμεση προσβολή σε περιστατικά πυρκαγιάς.
Ομίχλη/ Σύστημα Θολώσης	Συμπιεσμένο σύστημα ύδατος που παράγει λεπτή ομίχλη ή μικρά σταγονίδια νερού τα οποία ενισχύουν την απορρόφηση της θερμότητας και την ικανότητα παραγωγής ατμού του νερού.
Οχήματα Παντός Εδάφους (ΟΠΕ)	Κάθε μηχανοκίνητο όχημα που έχει σχεδιαστεί για να ταξιδέψει με τέσσερα ελαστικά χαμηλής πίεσης σε μη στρωτές επιφάνειες, έχοντας ένα κάθισμα σχεδιασμένο για τον χειριστή και τιμόνι για τον έλεγχο του συστήματος διεύθυνσης ⁴ . Τα ΟΠΕ μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες: <ul style="list-style-type: none">• Τύπος I - έχουν σχεδιαστεί για τη μεταφορά ενός χειριστή.• Τύπος II - έχουν σχεδιαστεί για τη μεταφορά ενός χειριστή και ενός επιβάτη.
Προμήθειες	Μικρά αντικείμενα του εξοπλισμού και αναλώσιμα στοιχεία που έχουν προσδιοριστεί για ένα περιστατικό ⁵ .
Πυξίδα	'Οργανο που χρησιμοποιείται για την πλοήγηση και τον προσανατολισμό. Μια πυξίδα αποτελείται από μία τοποθετημένη ή αιωρούμενη μαγνητική βελόνη που δείχνει προς τον μαγνητικό βορρά.
Πυροσβεστήρας	Φορητό κομμάτι εξοπλισμού που περιέχει νερό ή χημικά τα οποία μπορούν να ψεκαστούν με σκοπό την κατάσβεση πολύ μικρής πυρκαγιάς. Οι πυροσβεστήρες δεν χρησιμοποιούνται ευρέως σε περιστατικά πυρκαγιών, διότι περιέχουν πολύ περιορισμένη παροχή νερού/ χημικών ουσιών
Ραδιόμετρο	'Οργανο που μετρά την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. Ραδιόμετρα τοποθετούνται σε δορυφόρους για τη μέτρηση των χαρακτηριστικών ακτινοβολίας των πυρκαγιών, της βλάστησης και των συννέφων. Ραδιόμετρα χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των πυρκαγιών και τα αποτελέσματά τους.
Ραδιοπομπός	Κομμάτι του εξοπλισμού επικοινωνίας που μετατρέπει τα ηχητικά κύματα σε ραδιοκύματα και στη συνέχεια μεταδίδει τα ραδιοκύματα.
Στόμιο	Συσκευή που είναι συνδεδεμένη με το άκρο του εύκαμπτου σωλήνα που κατευθύνει, σχηματίζει και ρυθμίζει τη ροή του νερού και/ ή χημικών πυρόσβεσης.
Σύνδεσμος	Εξάρτημα που χρησιμοποιείται για τη σύνδεση πολλαπλών λαστίχων και σωλήνων μαζί. Κάποιοι σύνδεσμοι έχουν σχεδιαστεί ειδικά για να συνδέουν λάστιχα και σωλήνες που δεν ταιριάζουν μεταξύ λόγω των διαφορετικών διαμέτρων, σπειρωμάτων ή φύλλων. Ονόματα κοινών τύπων συνδέσμων περιλαμβάνουν: συστολή, διαστολή, θηλυκό, αρσενικό, θηλυκό διπλό, διπλό αρσενικό, ρακόρ, σιαμαίο και διανομέας.

⁴ Ορισμός από το " All Terrain Vehicle Industry European Association " (ATVEA) στη διεύθυνση: http://www.atvea.org/9431E/What_is_an_ATV_.aspx

⁵ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.168.

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
Συσκευή Εναέριας Ανάφλεξης	'Όρος που χρησιμοποιείται για εξοπλισμό που έχει σχεδιαστεί για την ανάφλεξη καυσίμων από αεροσκάφος. Παραδείγματα συσκευών εναέριας ανάφλεξης είναι:
	<ul style="list-style-type: none"> • Συσκευή Εναέριας Καθυστερημένης Ανάφλεξης – εμπρηστική συσκευή που απελευθερώνεται από ένα αεροσκάφος η οποία ενεργοποιεί ανάφλεξη μετά από προδιαγραμμένο χρόνο. Η καθυστερημένη ανάφλεξη επιτυγχάνεται συχνά μέσα από μία χημική αντίδραση που ενεργοποιείται είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της απελευθέρωσης. • Helitorch (Ελικο-Δάδα) – συσκευή εναέριας ανάφλεξης που κρέμεται από ελικόπτερο και διασπείρει αναφλεγμένη βενζίνη υπό μορφή τζελ.
Σωλήνας Αναρρόφησης	Ημι-εύκαμπτος και μη-πτυσσόμενος σωλήνας που χρησιμοποιείται για την κίνηση του νερού μέσω της αναρροφήσεως από στατική πηγή, όπως είναι μία δεξαμενή, λιμνη, πισίνα, σε μία αντλία.
Σωλήνας Θερμότητας	Συσκευή που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση θερμότητας ⁶ .
Τζελ	Χημική ουσία που προστίθεται στο νερό για να το κάνει πιο πυκνό. 'Όταν χρησιμοποιείται ως παράγοντας σβέσης, το μίγμα είναι ικανό να απορροφά περισσότερη θερμότητα από το νερό και να κολλάει στην επιφάνεια του καυσίμου.
Υγρόμετρο⁷	Μέσο που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση της σχετικής υγρασίας του αέρα.
Χάρτης	Γραφική αναπαράσταση περιοχής που απεικονίζει τις σχετικές θέσεις των χαρακτηριστικών σημείων.
Χημικά Πυρόσβεσης	<p>Ουσίες που έχουν την ικανότητα για πρόληψη, μείωση ή αναστολή της καύσης. Μπορούν να εφαρμοστούν από τον αέρα ή από το έδαφος και μπορούν να εφαρμοστούν απευθείας επάνω σε φωτιά ή σε περιοχή άκαυστου καυσίμου.</p> <p>Οι κοινοί τύποι των χημικών πυρόσβεσης περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφρός - μάζα από φυσαλίδες που σχηματίζονται με ανάμιξη συγκεκριμένης αναλογίας αέρα με νερό και ένα συμπύκνωμα αφρού. Ο αφρός μπορεί να εφαρμοστεί προκειμένου να μειώσει και να ψύξει τα μέρη της φωτιάς και/ ή για την πρόληψη της ανάφλεξης εντός ενός καυσίμου. • Τζελ - χημική ουσία που προστίθεται στο νερό για να το κάνει πιο πυκνό. 'Όταν χρησιμοποιείται ως παράγοντας σβέσης, το μίγμα είναι ικανό να απορροφά περισσότερη θερμότητα από το νερό και να κολλάει στην επιφάνεια του καυσίμου. • Επιβραδυντές - ομάδα χημικών που συνήθως αναμιγνύονται με το νερό, τα οποία έχουν την ικανότητα να μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα. • Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά - έχουν την ικανότητα να

⁶ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.96.

⁷ Ένας εναλλακτικός όρος για ένα υγρόμετρο είναι psychrometer.

Εξοπλισμός

Όρος	Επεξήγηση
	<p>μειώνουν ή να αναστέλλουν την καύση, ακόμη και όταν το νερό που περιέχουν έχει εξατμιστεί.</p> <ul style="list-style-type: none">• Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά - χρησιμοποιούνται κυρίως για την αναστολή της καύσης μέσω της πιο άμεσης ψύξης ή/ και μείωσης μιας πυρκαγιάς.• Διαβρέκτες - χημικά που, όταν προστίθεται στο νερό, μειώνουν την επιφανειακή τάση του νερού και επιτρέπουν μεγαλύτερη διείσδυση στα καύσιμα.
Χτυπητήρι	Εργαλείο χειρός που αποτελείται από ένα μεγάλο κομμάτι λάστιχου που συνδέεται με ένα μακρύ χερούλι. Τα χτυπητήρια χρησιμοποιούνται για να μετακινούν και να μετριάζουν τις φλόγες από την καύση υλικών εδάφους.

Κεφάλαιο 12

Εναέριες Επιχειρήσεις

Εναέριες Επιχειρήσεις: "Κάθε ελιγμός που περιλαμβάνει ένα αεροσκάφος για την υποστήριξη δράσεων καταστολής πυρκαγιών"

© Enrico Marchi (Ιταλία)

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Αεροσκάφος	Μέσο μεταφοράς που δύναται να ιπταται στην ατμόσφαιρα της Γης. Τα αεροσκάφη συνήθως αναπτύσσονται σε περιστατικά πυρκαγιών για να διαδραματίσουν μία σειρά ρόλων, όπως:
	<ul style="list-style-type: none"> • εναέριο συντονισμό, • εναέρια παρακολούθηση, • εναέρια αναγνώριση, • απελευθέρωση νερού και επιβραδυντικού υγρού, • μεταφορά προσωπικού, εξοπλισμού, νερού και επιβραδυντικού υγρού.
Αεροσκάφος Βομβαρδισμού με Νερό	Αεροσκάφος ικανό να μεταφέρει και να απελευθερώνει όγκο ύδατος ή επιβραδυντικού φωτιάς. Σε αεροσκάφη βομβαρδισμού με νερό μπορούν να μετατραπούν αεροσκάφη με πτερύγια (όπως Canadair, Tracker και Bombardier) ή ελικόπτερα (με εσωτερικές ή εξωτερικές δεξαμενές ή αυτά που είναι σε θέση να μεταφέρουν κάδους).
Αεροσκάφος Οδηγός	Αεροσκάφος που παρέχει κάποια μορφή ηγεσίας και/ ή καθοδήγησης για άλλα αεροσκάφη στον αέρα. Ένα αεροσκάφος οδηγός μπορεί να έχει πολλαπλές αναθέσεις.
Αιωρούμενη Πλήρωση	Όταν ένα ελικόπτερο γεμίζει έναν κουβά ή εσωτερικά ή εξωτερικά του συστήματα αποδέσμευσης ενώ βρίσκεται σε στάσιμη πτήση πάνω από μια πηγή νερού.
Αλεξίπτωτο Φορτίου	Αλεξίπτωτο ειδικά σχεδιασμένο για τη ρίψη εξοπλισμού και προμηθειών από ένα αεροσκάφος κατά τη διάρκεια πτήσης.
Αμοιβαία Υποστήριξη	Ο συντονισμός των δράσεων του εδάφους και των εναέριων μέσων για να διασφαλιστεί ότι θα συμπληρώνουν και θα υποστηρίζουν το ένα το άλλο.
Ανάθεση	Συγκεκριμένη εργασία που πρέπει να πραγματοποιηθεί από ένα αεροσκάφος ή ομάδα εναέριας υποστήριξης.
Αντλία Ελικοπτέρου	Ελαφριά φορητή μονάδα αντλίας που έχει αναπτυχθεί ειδικά για τη μεταφορά με ελικόπτερο.
Απελευθέρωση	Όταν ένα αεροσκάφος κατά την πτήση απελευθερώνει σκόπιμα νερό ή επιβραδυντικό πάνω από ένα καθορισμένο στόχο.
Απελευθέρωση Διέλευσης	Όταν ένα αεροσκάφος βομβαρδισμού με νερό έχει το στόχο μπροστά του και εκτελεί μια απελευθέρωση εν πτήσει πάνω από το στόχο.
Απελευθέρωση Κάδου	Η ρίψη νερού ή επιβραδυντικού υγρού από ένα ειδικά σχεδιασμένο κάδο που τοποθετείται κάτω από ελικόπτερο.
Απελευθέρωση Κάδου	Η ρίψη νερού ή επιβραδυντικού υγρού από ένα ειδικά σχεδιασμένο κάδο που τοποθετείται κάτω από ελικόπτερο.
Απελευθέρωση σε Πλαγιά	Οι ρίψεις επάνω σε πλαγιά μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> • Απελευθέρωση σταυρού - απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού ενώ ένα αεροσκάφος πετάει κατά μήκος ισούψούς πλαγιάς. • Απελευθέρωση κατωφέρειας - απελευθέρωση νερού ή

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
	<ul style="list-style-type: none"> • Προοδευτική απελευθέρωση - τύπος απελευθέρωσης που χρησιμοποιείται για απότομο ανάγλυφο εδάφους όπου οι τροχιές πτήσης των αεροσκαφών διαμορφώνονται από πλαγιά. Γενικά, η πρώτη απελευθέρωση γίνεται στην κορυφή της πλαγιάς και επιτυχημένες απελευθερώσεις προοδευτικά αναπτύσσονται στο κάτω μέρος της πλαγιάς. • Απελευθέρωση ανωφέρειας - απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού ενώ ένα αεροσκάφος πετά από τη βάση προς την κορυφή της πλαγιάς.
Αποκινητοποίηση	Η προώθηση πόρων για επιστροφή στη βάση.
Αργή Απελευθέρωση	Απελευθέρωση που προσγειώνεται μετά (ή πίσω) από το στόχο της. Εν ολίγοις, ο πιλότος έκανε την απελευθέρωση πολύ αργά.
Βραχυπρόθεσμα Επιβραδυντικά	Χρησιμοποιούνται πρωτίστως για να αναστείλουν την καύση μέσα από πιο άμεση ψύξη ή και κατάπινξη φωτιάς. Τα βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά μπορούν να περιλαμβάνουν χημικές ουσίες που προστίθενται στο νερό και μεταβάλλουν το ιξώδες και/ ή καθυστερούν την εξάτμιση.
Δεξαμενή για Ελικόπτερα	Μικρό σώμα νερού που χρησιμοποιείται από ελικόπτερα για να φορτώνουν νερό σε εναέρια στάση. Οι δεξαμενές είναι συχνά τεχνητές και δημιουργούνται με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων.
Δίνη	Ακανόνιστη κίνηση του αέρα μέσα στην ατμόσφαιρα η οποία χαρακτηρίζεται από ταχείες μεταβολές στην ταχύτητα του ανέμου, σε κάθετη κατεύθυνση και/ ή οριζόντια κατεύθυνση.
Δοχείο Ελικοπτέρου	Ειδικά σχεδιασμένο δοχείο που είναι τοποθετημένο στην κάτω πλευρά ελικοπτέρου και χρησιμοποιείται για τη μεταφορά και τη ρίψη νερού ή επιβραδυντικού φωτιάς.
Δωμάτιο Ελέγχου	Χώρος από τον οποίο πόροι κατανέμονται σε ένα γεγονός πυρκαγιάς.
Εγκατάλειψη Φορτίου	Ρίψη φορτίου ή αχρησιμοποίητου φορτίου νερού ή επιβραδυντικού από ένα αεροπλάνο ή ελικόπτερο για να ελαφρύνει το αεροσκάφος και/ ή για τη βελτίωση της σταθερότητας. Μια συγκεκριμένη θέση στην γύρω περιοχή της πυρκαγιάς μπορεί να οριστεί για τα αεροσκάφη να εγκαταλείψουν τα αχρησιμοποίητα φορτία τους, αν και εγκατάλειψη φορτίου σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης μπορεί να γίνει οπουδήποτε, προκειμένου να διατηρηθεί η ασφάλεια.
Εκτιμώμενη Ήρα Άφιξης	Η προβλεπόμενη ώρα κατά την οποία ένας εναέριος πόρος θα φτάσει σε συγκεκριμένο προορισμό.
Εκτροπή	Αλλαγή στο σχέδιο ενεργειών για ένα αεροσκάφος.
Εκτροπή Ανέμου	Η επίδραση του ανέμου στο νερό και στις ρίψεις νερού. Για ακριβείς ρίψεις, οι πιλότοι πρέπει να κάνουν διόρθωση σε σχέση με την εκτροπή του ανέμου. Γενικά, όσο υψηλότερη είναι η ρίψη τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανή εκτροπή αυτής.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Ελικο-Δάδα	Συσκευή εναέριας ανάφλεξης που κρέμεται από ελικόπτερο και διασπείρει αναφλεγμένη βενζίνη υπό μορφή τζελ.
Ελικοδρόμιο	Τοποθεσία για τη στάση, την πλήρωση με καύσιμα, την επισκευή/ συντήρηση και ή τη φόρτωση ή αποφόρτωση ελικοπτέρων κατά τη διάρκεια ενός συμβάντος φωτιάς.
Ελικόπτερο	Αεροσκάφος με δυνατότητα εναέριας στάσης και οριζόντιας/ κάθετης κίνησης προς κάθε κατεύθυνση εν πτήσει. Τα περισσότερα ελικόπτερα επιτυγχάνουν ανύψωση και προώθηση μέσα από την περιστροφή άνωθεν ελίκων στροφείου.
Εναέρια Αναγνώριση	Χρήση αεροσκάφους για την πραγματοποίηση προκαταρκτικών ερευνών για πυρκαγιές με σκοπό τη συγκέντρωση πληροφοριών: <ul style="list-style-type: none">• συμπεριφοράς φωτιάς.• τοπογραφίας και τύπων καυσίμων.• δυνητικών κινδύνων και περιοχών υψηλού κινδύνου.• δυνητικών «παραθύρων» ευκαιρίας.• ασφάλειας του προσωπικού εδάφους. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την εναέρια αναγνώριση διοχετεύονται στο Διοικητή Συμβάντος για να τον βοηθήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
Εναέρια Ανάφλεξη	Ανάφλεξη καυσίμων από τον αέρα. Η εναέρια ανάφλεξη επιτυγχάνεται συνήθως με τη χρήση συσκευής εναέριας ανάφλεξης.
Εναέρια Προσβολή	Επιχείρηση καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει τη χρήση αεροσκάφους για τη ρίψη νερού ή επιβραδυντικού υγρού επάνω ή κοντά σε μία πυρκαγιά. Μία εναέρια προσβολή μπορεί να είναι: <ul style="list-style-type: none">• Άμεση Προσβολή• Έμμεση Προσβολή• Προσβολή Κεφαλής• Προσβολή Ουράς• Προσβολή Πλευράς• Παράλληλη Προσβολή
Εναέρια Υποστηρικτική Ομάδα	Ομάδα ή οργανισμός με την ευθύνη της παροχής προσωπικού, εξοπλισμού, εγκαταστάσεων και προμηθειών για την υποστήριξη των εναέριων επιχειρήσεων.
Εναέριες Επιχειρήσεις	Κάθε ελιγμός αεροσκάφους για την υποστήριξη δράσεων καταστολής πυρκαγιών, συμπεριλαμβανομένων: <ul style="list-style-type: none">• άμεσης προσβολής με τη ρίψη νερού ή επιβραδυντικού υγρού.• έμμεσης προσβολής με τη ρίψη επιβραδυντικού υγρού.• μεταφοράς εξοπλισμού και προμηθειών.• ρίψης φορτίων προμηθειών.• εναέριας αναγνώρισης.• αποστολών διάσωσης.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Εναέριοι Πόροι	Αεροσκάφη, συμπεριλαμβανομένων των ελικοπτέρων και των αεροπλάνων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην προσβολή της πυρκαγιάς ή στην παρακολούθηση της εξέλιξής της. Ο όρος περιλαμβάνει το υποστηρικτικό προσωπικό και τον σχετικό εξοπλισμό.
Εναέριος Εντοπισμός	Η δράση ή η διαδικασία εντοπισμού, χωροθέτησης και αναφοράς γεγονότων πυρκαγιών από αεροσκάφος. Ο εναέριος εντοπισμός μπορεί να είναι: <ul style="list-style-type: none"> Σχεδιασμένος – κατά τον οποίο μία υπηρεσία κινητοποιεί ένα αεροσκάφος με παρατηρητές για το συγκεκριμένο σκοπό του εντοπισμού πυρκαγιών. Μη Σχεδιασμένος – κατά τον οποίο ένα αεροσκάφος, που δεν έχει ναυλωθεί ή κινητοποιηθεί για τον εντοπισμό πυρκαγιών, αναφέρει μία πυρκαγιά σε αρμόδιο φορέα. Ως παράδειγμα, ο μη σχεδιασμένος εναέριος εντοπισμός μπορεί να προκύψει από επιβατικά αεροσκάφη ή αεροσκάφη αναψυχής.
Εναέριος Παρατηρητής	Άτομο σε αεροσκάφος με αρμοδιότητες: <ul style="list-style-type: none"> ανακάλυψη, εντοπισμό και αναφορά πυρκαγιών από σκάφος. εναέρια αναγνώριση.
Εναέριος Συντονισμός	Εργασία για τη διαχείριση των εναέριων επιχειρήσεων σε επεισόδιο πυρκαγιάς, με δύο βασικούς στόχους: <ul style="list-style-type: none"> την προστασία της ασφάλειας όλων των αεροσκαφών και του προσωπικού καταστολής εδάφους. τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας όλων των εναέριων πόρων.
Εναέριος Χώρος	Κάθε προσδιορισμένη τρισδιάστατη περιοχή της ατμόσφαιρας. Ο εναέριος χώρος βρίσκεται συνήθως υπό τη διαχείριση της Υπηρεσίας Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας της χώρας που καλύπτει.
Εξουσιοδότηση για Απελευθέρωση	Αποκλειστική εξουσιοδότηση από εναέριο συντονιστή σε πιλότο αεροσκάφους ρίψης νερού για την απελευθέρωσή του επάνω από συγκεκριμένο στόχο. Η εξουσιοδότηση παρέχεται συνήθως με τη μορφή της ακόλουθης δήλωσης: "Εξουσιοδοτίστε για Ρίψη". Η εξουσιοδότηση απελευθέρωσης θα πρέπει να δίνεται μόνο από τον εναέριο συντονιστή όταν το προσωπικό εδάφους έχει εικκενώσει την περιοχή – στόχο.
Επιβραδυντικό	Ουσία ή χημικό μέσο που έχει την ικανότητα να μειώνει ή να αναστέλλει την καύση είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα: <ul style="list-style-type: none"> Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά – έχουν τη δυνατότητα να μειώνουν ή αναστέλλουν την καύση ακόμα και μετά την εξάτμιση του νερού που περιλαμβάνουν. Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά – χρησιμοποιούνται πρωτίστως για να αναστέλλουν την καύση μέσα από πιο άμεση ψύξη ή και κατάπνιξη φωτιάς. Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά μπορούν να περιλαμβάνουν χημικές ουσίες που προστίθενται στο νερό που μεταβάλλουν το ιξώδες και/ ή καθυστερούν την εξάτμιση.
Επικρεμάμενο Φορτίο	Κάθε φορτίο που μεταφέρεται κάτω από ένα ελικόπτερο το οποίο συνδέεται με μια γραμμή και περιστρεφόμενο σύνδεσμο.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Επιχείρηση Αναγνώρισης	Πτήση με αεροσκάφος - οδηγό σε μια περιοχή-στόχο για να δείξει την επιθυμητή τροχιά πτήσης και το στόχο για άλλα αεροσκάφη.
Ζώνη Απελευθέρωσης	Η περιοχή γύρω από ένα συγκεκριμένο στόχο απελευθέρωσης.
Ζώνη Κυκλοφορίας Φωτιάς	Προστατευμένος εναέριος χώρος γύρω από μία πυρκαγιά όπου επιτρέπεται να εισέρχονται μόνο εξουσιοδοτημένα αεροσκάφη.
Ζώνη Ρίψης	Συγκεκριμένη τοποθεσία για τη ρίψη προσωπικού ή εξοπλισμού από ένα αεροσκάφος.
Θέση Συγκράτησης	Δεξαμενή ή διαμέρισμα κάτω από αεροσκάφος με ικανότητα να συγκρατεί νερό, επιβραδυντικό ή φορτίο.
Κάδος	Ειδικά σχεδιασμένο δοχείο που μεταφέρεται από ελικόπτερο και χρησιμοποιείται για τη ρίψη νερού ή επιβραδυντικού υγρού από τον αέρα.
Καθοδικό Στροφείο	Κίνηση του αέρα που προκαλείται από την περιστροφή του κύριου στροφείου ενός ελικοπτέρου κατά την προσγείωση ή την απογείωση. Όταν υπάρχει χαλαρό υλικό στο έδαφος (όπως τέφρα ή άμμος), το καθοδικό στροφείο δημιουργεί αδιαφανές σύννεφο που περιβάλλει το ελικόπτερο και το οποίο εξ ολοκλήρου ή εν μέρει μειώνει την ορατότητα για τον πιλότο. Η κατάσταση αυτή καθιστά επίσης τα άτομα στο έδαφος ευάλωτα στον κίνδυνο ιπτάμενων τεμαχίων διαφόρων μεγεθών.
Κάνε Κύκλο	Εντολή για αεροσκάφος πυρόσβεσης να σταματήσει την τελική προσέγγιση και να καθυστερήσει μία ρίψη μέχρι να δοθεί νέα εξουσιοδότηση ρίψης.
Κίνδυνοι Πτήσης	Κάθε πραγματική ή δυνητική συνθήκη που μπορεί να θέσει ένα αεροσκάφος σε κίνδυνο βλαβών ή μηχανικής αστοχίας όπως και το προσωπικό του σε κίνδυνο τραυματισμού ή θανάτου. Μερικά παραδείγματα κοινών κινδύνων πτήσης είναι: <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλό υψόμετρο πτήσης; • Απότομες κλίσεις εδάφους; • Αναταράξεις; • Χαμηλή ορατότητα; • Υψηλή συγκέντρωση αεροσκαφών στην περιοχή της φωτιάς.
Κινητοποίηση	Εντολή για να μετακινηθεί πόρος ή πόροι από το ένα σημείο σε ένα άλλο. Αυτό περιλαμβάνει τη μετακίνηση νέων πόρων για ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Κόμβος	Μονάδα μέτρησης της ταχύτητας που χρησιμοποιείται συνήθως στον τομέα της αεροναυπηγικής. Ένας κόμβος ισοδυναμεί με ταχύτητα ενός ναυτικού μιλίου ανά ώρα.
Μαζική Προσβολή	Ουσιαστική και άμεση προσβολή χρησιμοποιώντας εναέρια μέσα που είναι σκοπίμως υπερβολικά σε σχέση με το μέγεθος της πυρκαγιάς. Μαζική επίθεση θα πραγματοποιηθεί με σκοπό να καταστεί μια σχετικά μικρή φωτιά το συντομότερο δυνατόν, έτσι ώστε τα εναέρια μέσα να μπορέσουν να μετακινηθούν γρήγορα σε άλλες εργασίες.
Μακροχρόνιο Επιβραδυντικό	Υλικό με ικανότητα να μειώνει ή να αναστέλλει την καύση, ακόμη και μετά την εξάτμιση του νερό που περιέχει.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Μερική Προσγείωση	Προσγείωση κατά τη διάρκεια της οποίας ένα ελικόπτερο παραμένει σε στατική πτήση με ένα μόνο πέλμα σε επαφή με το έδαφος. Παραμένοντας σταθερό με αυτόν τον τρόπο επιτρέπει τη φόρτωση ή εκφόρτωση ή το προσωπικό και τον εξοπλισμό σε ένα βραχώδες έδαφος ή σε πλαγιές, όπου η κλίση είναι πάρα πολύ απότομη για να καταστεί δυνατή η πλήρης προσγείωση.
Μη Επανδρωμένο Αεροσκάφος	Εναέριο όχημα χωρίς πιλότο. Η πτήση του αεροσκάφους αυτού ελέγχεται από υπολογιστές εντός του σκάφους ή μέσω τηλεκατεύθυνσης. Τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη έχουν πολλαπλές χρήσεις, αλλά χρησιμοποιούνται συνήθως για εναέριες αναγνωρίσεις σε περίπτωση πυρκαγιών.
Ναυτικό Μίλι	Μονάδα για τη μέτρηση της απόστασης που χρησιμοποιείται συνήθως στον τομέα της αεροναυπηγικής. 1 ν.μ. είναι ισοδύναμο με 1.852 μέτρα.
Νεφοκάλυψη	Η ποσότητα ουρανού που κρύβεται από σύννεφα σε μία συγκεκριμένη τοποθεσία. Η νεφοκάλυψη εκφράζεται σε όγδοα, όπου η έννοια «οκτώ όγδοα» χρησιμοποιείται για να περιγράψει την πλήρη νεφοκάλυψη.
Ορατότητα	Η μέγιστη απόσταση στην οποία τα αντικείμενα είναι ορατά και μπορούν να αναγνωριστούν από το πιλοτήριο του αεροσκάφους κατά την πτήση. Η ορατότητα μπορεί να μειωθεί με το νέφος, τον καπνό και το σκοτάδι.
Παράλληλη Προσβολή (Εναέρια)	Μέθοδος καταστολής της πυρκαγιάς που περιλαμβάνει την απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού από τον αέρα για να σχηματίσει γραμμή ελέγχου περίου παράλληλη και σε κάποια απόσταση από την άκρη της πυρκαγιάς.
Περιστρεφόμενος Σύνδεσμος	Συνδετήρας που τοποθετείται μεταξύ ενός αγκίστρου φορτίου ελικοπτέρου και επικρεμάμενου φορτίου που επιτρέπει την ελεύθερη περιστροφή του φορτίου.
Πλοϊγηση	Διαδικασία σχεδιασμού, μετά και την παρακολούθηση της προόδου κατά μήκος μίας προκαθορισμένης διαδρομής ταξιδιού.
Πόδι	Μονάδα μέτρησης απόστασης που χρησιμοποιείται στην αεροναυτική. 'Ένα (1) πόδι (ft) ισούται με 30.48 εκατοστά του μέτρου.
Προσβολή Κεφαλής (Εναέρια)	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που περιλαμβάνει την απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού από τον αέρια απ' ευθείας στην κεφαλή της πυρκαγιάς.
Προσβολή Ουράς (Εναέρια)	Μέθοδος καταστολής πυρκαγιάς που αφορά στην απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού από τον αέρια απ' ευθείας επάνω από την ουρά της πυρκαγιάς.
Προσβολή Πλευράς (Εναέρια)	Μέθοδος καταστολής φωτιάς που περιλαμβάνει ρίψη νερού ή επιβραδυντικού κατά μία πλευρά ή ταυτόχρονα κατά και τις δύο πλευρές πυρκαγιάς.
Προσομοίωση Διαδρομής	Προσομοίωμένη διαδρομή προς ένα στόχο από ένα αεροσκάφος. Προσομοίωση διαδρομής μπορεί να πραγματοποιείται για έναν ή πολλαπλούς σκοπούς, όπως: <ul style="list-style-type: none"> • υπόδειξη τροχιάς πτήσης και στόχου σε άλλο αεροσκάφος (διαδρομή αναγνώρισης). • εντοπισμό δυνητικών κινδύνων πτήσης. • πραγματοποίηση δοκιμών ελέγχου για ροές ανέμων.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Προσωρινός Περιορισμός Πτήσεων (ΠΠΠ)	Προσωρινές ανακοινώσεις που επιβάλλονται από τον έλεγχο εναέριας κυκλοφορίας οι οποίες περιορίζουν τη δραστηριότητά πτήσεων εντός της περιοχής του εναέριου χώρου λόγω των κινδύνων που υπάρχουν στον αέρα ή στη στεριά (για παράδειγμα, ένα μεγάλο περιστατικό πυρκαγιάς).
Πρόωρη Απελευθέρωση	Απελευθέρωση που προσγειώνεται πριν (ή μπροστά) από το στόχο της. Περίπτωση που ο πιλότος πραγματοποίησε πρόωρη ρίψη.
Πυκνότητα Απελευθέρωσης	Ποσότητα νερού ή επιβραδυντικού που απελευθερώνεται ανά τετραγωνικό μέτρο. Η πυκνότητα απελευθέρωσης εξαρτάται από δύο βασικές μεταβλητές:
	<ul style="list-style-type: none"> • Το ύψος απελευθέρωσης και, • Την ταχύτητα του αεροσκάφους, όταν η απελευθέρωση λαμβάνει χώρα.
Πυξίδα	'Οργανο που χρησιμοποιείται για πλοήγηση και προσανατολισμό. Μία πυξίδα αποτελείται από μία μαγνητική βελόνη που υποδεικνύει το Μαγνητικό Βορρά.
Ρίψη Φορτίου	Ρίψη εξοπλισμού ή προμηθειών, με ή χωρίς αλεξίπτωτο, από αεροσκάφος σε πτήση.
Ρόδο Πυξίδας	Κυκλικό σύμβολο που υποδεικνύει την κατεύθυνση του Πραγματικού και/ή του Μαγνητικού Βορρά, που βρίσκεται τυπωμένο σε χάρτες και συχνά στο έδαφος σε ένα αεροδρόμιο ή ελικοδρόμιο.
Σημείο Ελέγχου	Προκαθορισμένο σημείο στο χρόνο ή στο χώρο κατά το/ στο οποίο ένα αεροσκάφος θα μεταδώσει αναφορά στον Εναέριο Συντονιστή.
Σημεία Προσγείωσης Ελικοπτέρων	Προσωρινές ή περιστασιακές περιοχές προσγείωσης για ελικόπτερα κοντά σε φωτιά. Ελικοδρόμια χρησιμοποιούνται συνήθως για την παράδοση/ συλλογή φορτίου και μερικές φορές για τη μεταφορά του προσωπικού καταστολής.
Στοπ	Εντολή για να τερματιστεί ένας προγραμματισμένος εναέριος ελιγμός. Η τυπική εντολή για τον τερματισμό ρίψης νερού από βομβαρδιστικό αεροπλάνο ή ελικόπτερο είναι "Μην απελευθερώσει! Μην απελευθερώσει!"
Στόχος	Ειδική θέση στην οποία γίνονται οι ρίψεις νερού, επιβραδυντικού, προσωπικού ή εξοπλισμού από ένα αεροσκάφος.
Στόχος Απελευθέρωσης	Συγκεκριμένη τοποθεσία, όπου το νερό ή το επιβραδυντικό πρόκειται να απελευθερωθεί από ένα αεροσκάφος.
Συντεταγμένες	Αλφαριθμητικοί χαρακτήρες που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν την ακριβή γεωγραφική τοποθεσία ενός σημείου στην επιφάνεια της Γης.
Συντονιστής Αέρος	Ο πιλότος ή ο αξιωματικός που του έχει ανατεθεί η εργασία του εναέριου συντονισμού. Ο Συντονιστής Αέρος είναι συνήθως αρμόδιος για όλους τους πόρους που εμπλέκονται στις εναέριες επιχειρήσεις για το συμβάν.
Συντονιστής Απογείωσης και Προσγείωσης (ΣΑΠ)	Είναι υπεύθυνος για τη διατήρηση της ασφάλειας εντός του εναέριου χώρου του ελικοδρομίου. Ο ΣΑΠ συντονίζει όλες τις κινήσεις αεροσκαφών από τις διαδικασίες της απογείωσης και της προσγείωσης και παρέχει συμβουλές - οδηγίες εναέριας κυκλοφορίας.
Συσκευή Εναέριας Ανάφλεξης	'Όρος που χρησιμοποιείται για εξοπλισμό που έχει σχεδιαστεί για την ανάφλεξη καυσίμων από αεροσκάφος. Παραδείγματα συσκευών εναέριας ανάφλεξης είναι:

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
	<ul style="list-style-type: none"> Συσκευή Εναέριας Καθυστερημένης Ανάφλεξης – εμπροστική συσκευή που απελευθερώνεται από ένα αεροσκάφος η οποία ενεργοποιεί ανάφλεξη μετά από προδιαγεγραμμένο χρόνο. Η καθυστερημένη ανάφλεξη επιτυγχάνεται συχνά μέσα από μία χημική αντίδραση που ενεργοποιείται είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της απελευθέρωσης. Ελικο-Δάδα – συσκευή εναέριας ανάφλεξης που κρέμεται από ελικόπτερο και διασπείρει αναφλεγμένη βενζίνη υπό μορφή τζελ.
Συσκευή Ηχητικής Προειδοποίησης	Συσκευή που παράγει ισχυρό όχο (τύπου σειρήνας) για λόγους προειδοποίησης. Οι συσκευές ηχητικής προειδοποίησης τοποθετούνται συχνά σε αεροσκάφη και ενεργοποιούνται από τους πιλότους για να προειδοποιήσουν το προσωπικό καταστολής στο έδαφος οτι πλησιάζει αεροσκάφος για να πραγματοποιήσει ρίψη νερού/ επιβραδυντικού/ φορτίου.
Σύστημα Πλήρωσης Ύδατος για Ελικόπτερα	Σύστημα που έχει σχεδιαστεί για να επιτρέπει σε ένα ελικόπτερο να γεμίσει τις εσωτερικές ή εξωτερικές δεξαμενές του με νερό κατά τη διάρκεια της πτήσης. Ένα σύστημα πλήρωσης ύδατος λαμβάνει συνήθως τη μορφή σταθερής αντλίας αναρρόφησης κάτω από το ελικόπτερο. Για να γεμίσει το δοχείο νερού, ο πιλότος πετάει πάνω από σταθερό σώμα νερού με την αντλία βυθισμένη. Μερικά συστήματα ενσωματώνουν ένα σύστημα υδροπτερύγων που επιτρέπουν τη δεξαμενή να γεμίσει κατά τη διάρκεια πτήσης σε χαμηλή ταχύτητα.
Σύστημα Ρίψης Ελικοπτέρου	Σύστημα ρίψης που εγκαθίσταται εσωτερικά ή εξωτερικά κάτω από ένα ελικόπτερο που έχει σχεδιαστεί για τη μεταφορά και την απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού.
Σχέδιο Απεμπλοκής	<p>Προκαθορισμένη λίστα ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιούνται από τον πιλότο ενός αεροσκάφους στην περίπτωση απρόβλεπτων συνθηκών κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά, των:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αστοχία μηχανής Εντοπισμός προσωπικού εδάφους εντός ζώνης ρίψης Αλλαγή τακτικής τελευταίας στιγμής Αστοχία κάδου, δεξαμενής ή θύρας κατά τη διαδικασία ρίψης. <p>Ένα σχέδιο διαφυγής θα πρέπει να υφίσταται για όλες τις περιπτώσεις απελευθέρωσης ύδατος και επιβραδυντικών και για όλες τις ρίψεις προσωπικού και εξοπλισμού.</p>
Σχέδιο Ασφάλειας Νερού	<p>Σχέδιο που έχει δημιουργηθεί για να εξασφαλίζει την ασφάλεια των αεροσκαφών και των χρηστών που εμπλέκονται στη διαδικασία αναπλήρωσης νερού. Ένα σχέδιο ασφάλειας θα τεκμηριώνει συνήθως τους ακόλουθους τύπους ρυθμίσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> Μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν για την ενημέρωση των χρηστών του σώματος νερού για τη χρήση του από τα αεροσκάφη βομβαρδισμού με νερό. Συστήματα και πρωτόκολλα για τη ρυμούλκηση και διάσωση των αεροσκαφών βομβαρδισμού που συντρίβονται στο νερό. Συστήματα και πρωτόκολλα για την παροχή βοήθειας και συνδρομής στο πλήρωμα του αεροσκάφους βομβαρδισμού που έχει συντρίβει στο νερό.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Σχηματισμός Μαργαρίτας	Αποτελεί άτυπο πρότυπο «ακολουθώ τον αρχηγό» για αεροσκάφη. Για τη διατήρηση ενός Σχηματισμού Μαργαρίτας, οι πιλότοι πρέπει να ακολουθούν μία κοινή διαδρομή πτήσης.
Τακτικές Απελευθέρωσης	<p>Ο στρατηγικός υπολογισμός του τρόπου με τον οποίο το νερό και/ ή το επιβραδυντικό πρέπει να απελευθερωθούν σε πυρκαγιά ή τμήματα αυτής. Υπάρχουν πολλές μέθοδοι που ένας πιλότος αεροσκάφους μπορεί να εφαρμόσει για να απελευθερώσει νερό ή επιβραδυντικό. Διαφορετικές τακτικές απελευθέρωσης θα είναι περισσότερο ή λιγότερο επιτυχείς μέσα σε συγκεκριμένες καταστάσεις και η επιλογή των τακτικών που χρησιμοποιούνται θα ποικίλει ανάλογα με διάφορους παράγοντες που περιλαμβάνονται αλλά δεν περιορίζονται στα εξής: τύπος αεροσκάφους, στόχοι και προτεραιότητες σχεδίου καταστολής, τρέχουσες και προβλέψιμες συμπεριφορές φωτιάς, καιρού, τοπογραφίας και ορατότητας πτήσης.</p> <p>Οι τακτικές απελευθέρωσης για νερό και επιβραδυντικό περιγράφονται με τέσσερις διαφορετικές μεταβλητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τρόπος απελευθέρωσης • Ύψος απελευθέρωσης • Απελευθέρωση σε πλαγιά • Τύπος απελευθέρωσης
Τελική Πορεία	Τελική πορεία αεροσκάφους προς το στόχο του. Η τελική πορεία μπορεί να είναι ευθεία ή καμπύλη και συνήθως δεν ξεπερνά σε διάρκεια το ένα λεπτό.
Τρόπος Απελευθέρωσης	<p>Η μέθοδος απελευθέρωσης επιλέγεται από το χειριστή αεροσκάφους προκειμένου να επιτευχθεί η επιθυμητή πυκνότητα. Η επιλεγμένη λειτουργία θα εξαρτηθεί εν μέρει από το σύστημα συγκράτησης του αεροσκάφους. Παραδείγματα διαφορετικών τρόπων απελευθέρωσης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ολική απελευθέρωση – απελευθέρωση ολόκληρου του φορτίου του νερού ή επιβραδυντικού που μεταφέρεται από ένα αεροσκάφος βομβαρδισμού νερού. Γενικά χρησιμοποιείται για τις πυρκαγιές ή τμήματα των πυρκαγιών που απαιτούν υψηλή πυκνότητα απελευθέρωσης νερού ή επιβραδυντικού. • Μοναδική απελευθέρωση – απελευθέρωση από μία θέση συγκράτησης από ένα αεροπλάνο βομβαρδισμού με νερό. • Διαδοχική απελευθέρωση – άνοιγμα πολλαπλών θέσεων συγκράτησης που έχει ένα αεροσκάφος βομβαρδισμού με νερό για να απελευθερώσει μια συνεχή ροή νερού ή επιβραδυντικού σε επιθυμητή απόσταση. Μια διαδοχική απελευθέρωση μπορεί να επεκταθεί σε μήκος μέσω των μερικώς ανοιγμένων κυτών, αν και αυτό θα οδηγήσει σε χαμηλότερη κάλυψη. • Χωριστή απελευθέρωση – Πολλαπλές απελευθερώσεις γίνονται από τη μια θέση συγκράτησης κάθε φορά από ένα αεροπλάνο βομβαρδισμού νερού.
Τροχιά Απεμπλοκής	Προσχεδιασμένη τροχιά πτήσης που θα πρέπει να ακολουθηθεί από ένα αεροσκάφος στην περίπτωση απρόβλεπτων συνθηκών κινδύνου. Η τροχιά απεμπλοκής αποτελεί σημαντικό τμήμα ενός σχεδίου απεμπλοκής.
Τροχιά Εξόδου	Η τροχιά πτήσης ενός πιλότου μετά την ολοκλήρωση της ρίψης ή άλλου εναέριου ελιγμού.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Τροχιά Προσέγγισης	Η τροχιά της πτήσης αεροσκάφους για την προσέγγιση προορισμού με σκοπό την πραγματοποίηση ρίψης υγρού, προσγείωσης ή άλλου εναέριου ελιγμού.
Τροχιά Πτήσης	<p>Η διαδρομή που ακολουθεί ένας πιλότος με το αεροσκάφος στον αέρα. Οι πιλότοι θα πρέπει να αποφεύγουν να πετούν στην περιοχή που βρίσκεται προσωπικό ή εξοπλισμός σε γεγονός πυρκαγιάς και θα πρέπει να σχεδιάζουν διαδρομή διαφυγής όταν ετοιμάζονται για ρίψη.</p> <p>Υπάρχουν τρεις πρόσθετοι βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν τις διαδρομές πτήσης ενός αεροσκάφους:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τροχιά Προσέγγισης – Η διαδρομή ενός αεροσκάφους προς το σημείο ρίψης, προσγείωσης ή εναέριου ελιγμού. • Τροχιά Εξόδου – Η διαδρομή ενός αεροσκάφους μετά από μία ρίψη ή εναέριο ελιγμό. • Τροχιά Αποδέσμευσης – Μία προσχεδιασμένη διαδρομή ενός αεροσκάφους όταν προκύπτουν επικίνδυνες συνθήκες. Αποτελεί βασικό τμήμα ενός σχεδίου αποδέσμευσης.
Τύπος απελευθέρωσης	<p>Η κατανομή ενός ή περισσοτέρων απελευθερώσεων νερού ή επιβραδυντικού σε μία περιοχή - στόχο. Οι τύποι απελευθέρωσης μπορεί να καταταγούν στους εξής έξι(6):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απελευθέρωση τύπου κουτιού - όταν ένα μόνο αεροσκάφος βομβαρδισμού νερού κάνει πολλαπλές απελευθερώσεις σχηματίζοντας επιβραδυντική γραμμή φωτιάς γύρω από την περίμετρο μίας μικρής φωτιάς. • Εκτεταμένη απελευθέρωση –απελευθέρωση που επικαλύπτει και επιμηκύνει την κάλυψη μίας προηγούμενης απελευθέρωσης. • Απελευθέρωση πλήρους κάλυψης - απελευθέρωση με στόχο την κάλυψη ολόκληρης της φωτιάς με νερό ή επιβραδυντικό. Πολλαπλές απελευθερώσεις μπορούν πράγματι να απαιτηθούν για να επιτευχθεί η επιθυμητή πυκνότητα απελευθέρωσης. Αυτός ο τύπος απελευθέρωσης χρησιμοποιείται συνήθως για τον έλεγχο της έντασης της πυρκαγιάς και της εξάπλωσης μικρών πυρκαγιών, όπως οι σημειακές πυρκαγιές. • Σταδιακή απελευθέρωση - χρησιμοποιείται για απότομο ανάγλυφο εδάφους όπου οι τροχιές πτήσης των αεροσκαφών διαμορφώνονται από μια πλαγιά. Γενικά, η πρώτη απελευθέρωση γίνεται στην κορυφή της πλαγιάς και επιτυχημένες απελευθερώσεις προσδευτικά αναπτύσσονται στο κάτω μέρος μιας μικρής φωτιάς. • Απελευθέρωση τύπου "V" - όταν ένα ή περισσότερα αεροσκάφη βομβαρδισμού νερού κάνουν πολλαπλές απελευθερώσεις για να σχηματίσουν επιβραδυντική γραμμή σε σχήμα "V" γύρω από την κεφαλή ή το κάτω μέρος μιας μικρής φωτιάς. • Ασφαλής απελευθέρωση - απελευθέρωση νερού ή επιβραδυντικού επάνω σε όχημα ή ομάδα ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο έδαφος με σκοπό τη μείωση της έντασης της φωτιάς για να μπορέσει το προσωπικό να διαφύγει.
Υδάτινο Σώμα	Οποιοδήποτε φυσικό ή τεχνητό υδάτινο σώμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ένα αεροσκάφος για να ρίξει νερό για στόχους καταστολής. Παραδείγματα πηγών νερού που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από ένα αεροσκάφος για να πληρώσει τον κάδο ή τη δεξαμενή του είναι: λίμνες, ταμιευτήρες, ποτάμια και χείμαρροι.

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
Υπηρεσία Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας	Η υπηρεσία που προσδιορίζει το υψόμετρο, την ταχύτητα και τις πορείες πτήσης των αεροσκαφών εντός ενός συγκεκριμένου εναέριου χώρου. Οι βασικές εργασίες της Υπηρεσίας Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας είναι:
	<ul style="list-style-type: none"> • η παρακολούθηση των συστημάτων προειδοποίησης και η αποτροπή συγκρούσεων. • η οργάνωση της ροής της εναέριας κυκλοφορίας στο έδαφος και στον αέρα. • η παρακολούθηση ασύρματων μεταδόσεων και η παροχή πληροφοριών και υποστήριξης στους πιλότους.
Ύψος	Η απόσταση μεταξύ του εδάφους και ενός αεροσκάφους εν πτήσει.
Ύψος απελευθέρωσης	Ύψος κατά την οποίο ένα αεροσκάφος απελευθερώνει νερό ή επιβραδυντικό πάνω από ένα στόχο. Δύο τύποι ύψους απελευθέρωσης έχουν ιδιαίτερη σημασία: <ul style="list-style-type: none"> - Υψηλή απελευθέρωση - απελευθέρωση που γίνεται από υψηλότερο από το κανονικό ύψος. Αυτό το είδος της απελευθέρωσης μπορεί να εκτελεστεί για λόγους τακτικής ή λόγους ασφαλείας. - Χαμηλή απελευθέρωση - απελευθέρωση που γίνεται από ένα χαμηλότερο από το κανονικό ύψος. Μια χαμηλή απελευθέρωση θέτει συνήθως μεγαλύτερους κινδύνους από ό, τι μία υψηλή, επειδή οι κίνδυνοι των πτήσεων τείνουν να είναι μεγαλύτεροι και γιατί οι πιλότοι έχουν λιγότερο χρόνο για να αναλάβουν δράση σε περίπτωση βλάβης του κινητήρα ή άλλης κατάστασης έκτακτης ανάγκης με το αεροσκάφος. Μια χαμηλή απελευθέρωση μπορεί, εντούτοις, να είναι πιο αποτελεσματική από μια υψηλή απελευθέρωση σε συγκεκριμένες περιστάσεις.
Φορτίο	Εξοπλισμός ή προμήθειες που μεταφέρονται από αεροσκάφος.
Φόρτωση και Διατήρηση	Η εντολή που δίνεται στον πιλότο ενός αεροσκάφους για να φορτώσει και να διατηρήσει ένα άλλο φορτίο επιβραδυντικού ή νερού και να παραμείνει σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία μέχρι τη λήψη περαιτέρω εντολών. Το αεροσκάφος παραμένει προσηλωμένο στη φωτιά.
Φόρτωση και Επιστροφή	Η εντολή που δίνεται στον πιλότο ενός αεροσκάφους για να φορτώσει ένα άλλο φορτίο επιβραδυντικού ή νερού και να επιστρέψει αμέσως στη φωτιά.
Χαμηλή Ρτήση	Μπορεί να πραγματοποιηθεί από αεροσκάφος ρίψης νερού, αεροπλάνο οδηγό ή άλλα αεροσκάφη, προκειμένου: <ul style="list-style-type: none"> • να λάβει μια πιο προσεκτική εικόνα σε ένα στόχο ή, • να προειδοποιήσει το προσωπικό εδάφους στην περιοχή του στόχου της επικείμενης πτώσης (συνήθως χρησιμοποιώντας συσκευή ακουστικής προειδοποίησης).
Χάραξη	Δημιουργία σήμανσης επί του εδάφους ώστε να προσδιοριστεί μια περιοχή - στόχος για τα αεροσκάφη ρίψης νερού, είτε από το προσωπικό εδαφούς ή από ένα ελικόπτερο.
Χημικά Δασοπυρόσβεσης	Ουσίες που έχουν τη δυνατότητα πρόληψης, μείωσης ή αναστολής της κάυσης. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον αέρα ή από το έδαφος είτε απ' ευθείας επί φωτιάς είτε σε μία περιοχή με άκαυστα καύσιμα. Κοινοί τύποι

Εναέριες Επιχειρήσεις

Όρος	Επεξήγηση
	<p>χημικών για την αντιμετώπιση φωτιάς είναι:</p> <ul style="list-style-type: none">• Αφρός – μάζα αφρού που σχηματίζεται από την ανάμιξη συγκεκριμένων αναλογιών αέρα με νερό και αφρό. Ο αφρός μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καταπνίξει και παγώσει μέρη μίας φωτιάς ή για την πρόληψη της ανάφλεξης ενός καυσίμου.• Τζελ – χημικά που προστίθενται σε νερό για να γίνει πιο παχύρευστο. Όταν χρησιμοποιείται ως κατασβεστικό παράγωγο, το μίγμα μπορεί να απορροφήσει περισσότερη θερμότητα από ό,τι το νερό και έτσι επικολλάται στην επιφάνεια του καυσίμου.• Επιβραδυντικά – ομάδα χημικών που συνήθως αναμιγνύονται με νερό και έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν ή να αναστείλουν την καύση είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα:<ul style="list-style-type: none">- Μακροπρόθεσμα επιβραδυντικά – έχουν τη δυνατότητα να μειώνουν ή αναστέλλουν την καύση ακόμα και μετά την εξάτμιση του νερού που περιλαμβάνουν.- Βραχυπρόθεσμα επιβραδυντικά – χρησιμοποιούνται πρωτίστως για να αναστείλουν την καύση μέσα από πιο άμεση ψύξη ή και κατάπνιξη μίας φωτιάς.• Υγραντικά υλικά – χημικά που, όταν προστίθενται στο νερό, μειώνουν την επιφανειακή τάση του νερού και διευκολύνουν την καλύτερη διείσδυση στα καύσιμα.
Χρόνος Ανακύκλωσης	Το χρονικό διάστημα που χωρίζει δύο απελευθερώσεις από το ίδιο αεροσκάφος ρίψης νερού. Ο χρόνος ολοκλήρωσης δίνεται σε λεπτά και θα εξαρτάται από την απόσταση μεταξύ της πυρκαγιάς και του χώρου επαναφόρτωσης.

Μέρος 3:

Προετοιμασία, Πρόληψη και Αποκατάσταση για Δασικές Πυρκαγιές

© Υπηρεσία Πυρκαγιών και Διάσωσης Frederikssund-Halsnæs (Δανία)

Περιλαμβάνει τα Κεφάλαια:

13. Πρόληψη και Ανίχνευση
14. Διερεύνηση Πυρκαγιών
- 15. Αποκατάσταση**

Κεφάλαιο 13

Πρόληψη και Ανίχνευση

Πρόληψη: “Δράση ή διαδικασία μείωσης της εμφάνισης των ισχυρών πυρκαγιών και των επιπτώσεων τους”

Ανίχνευση: “Δράση ή διαδικασία εντοπισμού και ενημέρωσης για συμβάντα ισχυρών πυρκαγιών”

© Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Αισθητήρας	Συσκευή που μετρά φυσικές ποσότητες και στη συνέχεια τις μετατρέπει σε σήμα το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί από ένα άτομο ή όργανο. Οι υπέρυθροι και οπτικοί αισθητήρες αποτελούν βασικά συστατικά των συστημάτων ανίχνευσης πυρκαγιών.
Ανίχνευση	Η πράξη ή η διαδικασία ανακάλυψης, εντοπισμού και αναφοράς περιστατικών πυρκαγιάς.
Ανίχνευση και Μέτρηση Απόστασης μέσω Λέιζερ	Τεχνολογία οπτικής τηλεπισκόπησης που μπορεί να μετρήσει την απόσταση ή άλλες ιδιότητες ενός στόχου μέσω του φωτισμού του με φως λείζερ. Η τεχνολογία έχει εφαρμογές στη γεωγραφία, τη γεωλογία, τη γεωμορφολογία, τη δασοκομία, καθώς και στην εναέρια χαρτογράφηση, στη μέτρηση του υψομέτρου και στην καταγραφή των ισούψών καμπύλων. Τα δεδομένα που προκύπτουν με τον τρόπο αυτό χρησιμοποιούνται συνήθως για την παραγωγή ψηφιακών μοντέλων εδάφους.
Ασύρματη Επικοινωνία	Σύστημα που μεταδίδει δεδομένα χρησιμοποιώντας ραδιοκύματα, μικροκύματα ή άλλα είδη ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων, ή αλλιώς σύστημα που μεταδίδει δεδομένα χωρίς την ανάγκη για φυσικά μέσα μετάδοσης όπως είναι τα σύρματα, τα καλώδια ή οι οπτικές ίνες.
Αυτόματος Ανιχνευτής	Συσκευή ανίχνευσης πυρκαγιάς που λειτουργεί αυτόνομα με ελάχιστο ή καθόλου ανθρώπινο έλεγχο.
Βάση Δεδομένων	Σύστημα διαχείρισης για ένα ή περισσότερα σύνολα δεδομένων.
Γεωκώδικας	Το αριθμητικό ή αλφαριθμητικό στοιχείο στο πλαίσιο βάσης δεδομένων που προσδιορίζει τη γεωγραφική θέση συγκεκριμένης καταγραφής.
Δεδομένα	Πληροφοριακά στοιχεία που αποτυπώνονται με τυποποιημένο τρόπο, κατάλληλο για επεξεργασία και ερμηνεία.
Δείκτης Κινδύνου Πυρκαγιάς¹	Ποσοτικός δείκτης του κινδύνου πυρκαγιάς που εκφράζεται είτε ως σχετική έννοια είτε ως απόλυτο μέτρο. Οι δείκτες κινδύνου πυρκαγιάς χρησιμοποιούνται συχνά για την καθοδήγηση των δραστηριοτήτων διαχείρισης της πυρκαγιάς.
Διακομιστής	Υπολογιστής ή πρόγραμμα υπολογιστή που διαχειρίζεται την πρόσβαση σε μία κεντρική υπηρεσία ή στους πόρους ενός δικτύου υπολογιστών. Τρία παραδείγματα διακομιστών που χρησιμοποιούνται συνήθως σε συστήματα πρόληψης και ανίχνευσης είναι τα εξής:
	<ul style="list-style-type: none"> • Διακομιστής βάσης δεδομένων - ένας υπολογιστής ή πρόγραμμα υπολογιστή που παρέχει υπηρεσίες δεδομένων σε υπολογιστές συνδεδεμένους σε ένα δίκτυο. • Διακομιστής αρχείων - ένας υπολογιστής ή πρόγραμμα υπολογιστή που επιτρέπει την αποθήκευση και την ανάκτηση των ηλεκτρονικών αρχείων από υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι σε ένα δίκτυο. • Διακομιστής εκτυπώσεων - ένας υπολογιστής ή πρόγραμμα υπολογιστή που συνδέει εκτυπωτές σε υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι σε ένα δίκτυο.

¹ Αναφέρεται επίσης ως "δείκτης φωτιάς".

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Διαχείριση Γης	Η διαδικασία διαχείρισης της χρήσης και ανάπτυξης μίας περιοχής για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών, τη διατήρηση, την αποκατάσταση ή την προστασία του περιβάλλοντος και/ ή για άλλους λόγους.
Διαχείριση Καύσιμης Ύλης	Η διαδικασία της διαχείρισης ή ρύθμισης της καύσιμης ύλης. Στόχος της διαχείρισης καύσιμης ύλης είναι η δημιουργία ασυνέχειάς της ώστε να επιτευχθεί ο κατακερματισμός.
Διαχειριστής Συστήματος	Άτομο υπεύθυνο για τη λειτουργία ή/ και τη διατήρηση σε λειτουργία ενός συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή δικτύου επικοινωνίας.
Δορυφορικό Σύστημα Ανίχνευσης	Σύστημα ανίχνευσης πυρκαγιών που λειτουργεί μέσω δορυφόρου.
Ελεγχόμενη Καύση	Προγραμματισμένη και εποπτευόμενη καύση που πραγματοποιείται με σκοπό την εξαφάνιση της καύσιμης ύλης σε μία περιοχή, είτε ως μέρος ενέργειας διαχείρισης της γης (προκαθορισμένη καύση) είτε ως μέρος σχεδίου καταστολής πυρκαγιών (επιχειρησιακή καύση).
Εναέρια Αναγνώριση	Η χρήση των αεροσκαφών για τη διενέργεια προκαταρκτικής έρευνας μίας πυρκαγιάς με σκοπό να συγκεντρωθούν πληροφορίες για: <ul style="list-style-type: none"> - τη συμπεριφορά της φωτιάς, - την τοπογραφία και τους τύπους καύσιμης ύλης, - τους πιθανούς κινδύνους και τις περιοχές υψηλού κινδύνου, - τα παράθυρα ευκαιρίας, - την ασφάλεια του προσωπικού εδάφους. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την εναέρια αναγνώριση θα ανακοινωθούν στο διοικητή του περιστατικού για να βοηθήσουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
Εναέρια Ανίχνευση	Η πράξη ή διαδικασία ανακάλυψης, εντοπισμού και αναφοράς περιστατικών δασικών πυρκαγιών από αεροσκάφη. Οι εναέριες ανιχνεύσεις μπορεί να είναι: <ul style="list-style-type: none"> • Προγραμματισμένες – όπου ένας οργανισμός κινητοποιεί αεροσκάφος με εναέριους παρατηρητές με συγκεκριμένο σκοπό της αποστολής την ανίχνευση πυρκαγιών. • Έκτακτες – ένα αεροσκάφος που δεν έχει συγκεκριμένα κινητοποιηθεί για την ανίχνευση πυρκαγιών αναφέρει πυρκαγιά σε αρμόδιο οργανισμό. Για παράδειγμα, έκτακτη εναέρια ανίχνευση μπορεί να προκύψει από τα επιβατικά αεροπλάνα ή άλλα αεροσκάφη αναψυχής.
Εναέριος Παρατηρητής	Άτομο που επιβαίνει σε αεροσκάφος επιφορτισμένο με: <ul style="list-style-type: none"> • την ανακάλυψη, τον εντοπισμό, και την υποβολή αναφορών σε σχέση με φωτιές και δασικές πυρκαγιές σε εξέλιξη, • την εναέρια αναγνώριση.
Ενσωμάτωση Συστημάτων	Η διαδικασία συνδυασμού πολλαπλών συστημάτων σε ένα σύστημα.
Εντοπισμός Συμβάντος	Προσδιορισμός της ειδικής θέσης φωτιάς μετά την ανίχνευσή της.

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Επεξεργασία Καύσιμης Ύλης	Η εσκεμμένη μετακίνηση της καύσιμης ύλης χρησιμοποιώντας ένα ή περισσότερα μέσα, με στόχο: <ul style="list-style-type: none"> • τη μείωση της πιθανότητας ανάφλεξης, • τη μείωση της πιθανής έντασης της φωτιάς, • τη μείωση των πιθανών ζημιών, • την υποβοήθηση των δραστηριοτήτων κατάσβεσης.
Επίγειο Σύστημα Ανίχνευσης	Σύστημα ανίχνευσης πυρκαγιών που λειτουργεί από την επιφάνεια της Γης.
Ζώνη Πυρασφάλειας	Περιοχή όπου υπάρχει ασυνέχεια στην ύπαρξη καύσιμης ύλης, γεγονός που μειώνει την πιθανότητα περαιτέρω εξάπλωσης ή το ρυθμό εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Οι ζώνες πυρασφάλειας μπορεί να προκύπτουν φυσικά ή μπορεί να δημιουργούνται επιτόπου στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων για τον περιορισμό και την πρόληψη των πυρκαγιών.
Ημιαυτόματο Σύστημα Ανίχνευσης	Σύστημα ανίχνευσης που λειτουργεί σε ένα ποσοστό αυτόνομα και σε κάποιες περιπτώσεις χρειάζεται ανθρώπινο, χειροκίνητο έλεγχο.
Θερμικός Αισθητήρας	Αισθητήρας που ανιχνεύει τις διακυμάνσεις της θερμοκρασίας.
Κανάλι Επικοινωνίας	Μέσο που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση δεδομένων από έναν ή περισσότερους αποστολείς (ή μεταδότες) σε έναν ή περισσότερους δέκτες. Κοινά παραδείγματα καναλιών επικοινωνίας αποτελούν τα σύρματα χαλκού, οι οπτικές ή οι ασύρματα δίκτυα επικοινωνίας.
Κατακερματισμός	Διαδικασία μετατροπής μεγάλων και συνεχών περιοχών βλάστησης και καύσιμης ύλης σε μικρότερες ασυνεχείς περιοχές. Η τακτική αυτή οδηγεί σε αλλαγή του καθεστώτος πυρκαγιών μέσω της αλλοίωσης και της ασυνέχειας της διαθέσιμης καύσιμης ύλης.
Καύση Μετατροπής	Τύπος προβλεπόμενης καύσης που περιλαμβάνει τη σκόπιμη χρήση της φωτιάς για την εξάλειψη των ανεπιθύμητων ειδών που έχουν εμφανιστεί μέσω της φυσικής αναγέννησης. Απότερος σκοπός της καύσης μετατροπής είναι συνήθως η προετοιμασία της περιοχής για φύτευση ή εισαγωγή διαφορετικών ειδών.
Κέντρο Ελέγχου	Κτίριο ή υποδομές για το συντονισμό συγκεκριμένων δράσεων.
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να εκφράσει την εκτίμηση των σταθερών και των μεταβλητών παραγόντων του περιβάλλοντος που καθορίζουν την ευκολία ανάφλεξης, την ταχύτητα διάδοσης της φωτιάς, τη δυσκολία ελέγχου και τις επιπτώσεις αυτής. Ο κίνδυνος πυρκαγιάς εκφράζεται συχνά ως δεικτής ² .
Κίνδυνος Φωτιάς	Κάθε κατάσταση, διαδικασία ή υλικό που μπορεί να προκαλέσει ανάφλεξη ή να παρέχει έτοιμη προμήθεια/ ροή καύσιμης ύλης για την εξάπλωση ή την αύξηση των πυρκαγιών που αποτελούν απειλή για τη ζωή, την περιουσία ή το περιβάλλον ³ .

² Global Fire Monitoring Center (2010) *International Multi-Lingual Fire Management Terminology* (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.121.

³ Διόρθωση από τον ορισμό του NFPA (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14.

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Κρυπτογράφηση	Διαδίκασία μετατροπής δεδομένων σε κώδικα για να αποτραπούν μη εξουσιοδοτημένα άτομα να έρθουν σε επαφή με το περιεχόμενο των δεδομένων.
Λειτουργικότητα Συστήματος	Φάσμα εργασιών ή ενεργειών που μπορούν να εκτελεστούν από ένα σύστημα.
Software – Λογισμικό	Προγράμματα Η/Υ που ελέγχουν τη λειτουργία του τεχνικού εξοπλισμού. Το λογισμικό μπορεί να διαιρεθεί σε δυο υποκατηγορίες: <ul style="list-style-type: none"> • Λογισμικό συστημάτων - όλα τα λογισμικά που απαιτούνται για να λειτουργήσει το σύστημα, όπως το λειτουργικό σύστημα του υπολογιστή. • Λογισμικό εφαρμογών - όλα τα προγράμματα που επιτρέπουν στο χρήστη του συστήματος να ολοκληρώσει συγκεκριμένη εργασία, όπως ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου σε έναν υπολογιστή.
Μετάδοση Δεδομένων	Φυσική μεταφορά δεδομένων μέσω ενός καναλιού επικοινωνίας.
Μετριασμός/Άμβλυνση	Συλλογικός όρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες που εφαρμόζονται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από πυρκαγιά και έχουν σχεδιαστεί για να μειώσουν τις πραγματικές ή δυνητικές επιπτώσεις της. Μέτρα άμβλυνσης/μετριασμού των επιπτώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν προσπάθειες εκπαιδευσης των στελεχών των δημόσιων φορέων, των επιχειρήσεων και ατόμων από το ευρύ κοινό σχετικά με τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τον περιορισμό των απωλειών σε ανθρώπινες ζωές και περιουσιακά στοιχεία κατά τη διάρκεια περιστατικών πυρκαγιών. Η ανάπτυξη των μέτρων μετριασμού αποτελεί συχνά προϊόν διδαγμάτων που προέκυψαν από προηγούμενα περιστατικά ⁴ .
Μοντέλο Καύσιμης Ύλης	Μαθηματική αναπαράσταση των ιδιοτήτων της υπάρχουσας καύσιμης ύλης σε καθορισμένη θέση, η οποία συχνά χρησιμοποιείται για την πρόβλεψη της έντασης και το σχεδιασμό πιθανής εξάπλωσης μίας πυρκαγιάς.
Ορθοφωτογραφία	Φωτογραφία που έχει διορθωθεί γεωμετρικά η παραμόρφωση και η κλίση του φακού της και έχει προσαρμοστεί στην τοπογραφία του σημείου. Σε αντίθεση με τις κλασικές φωτογραφίες, οι ορθοφωτογραφίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να μετρηθούν πραγματικές αποστάσεις.
Οπτικός Αισθητήρας	Συσκευή που μετρά την ορατή ακτινοβολία (φως).
Παγκόσμιο Σύστημα Εντοπισμού Θέσης	Παγκόσμιο σύστημα πλοήγησης που παρέχει ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τη θέση κάθε σημείου πάνω ή κοντά στη Γη. Το σύστημα είναι ελεύθερα προσβάσιμο από τον καθένα με ένα δέκτη προσδιορισμού θέσης (GPS).
Παρατηρητής	Άτομο που βρίσκεται σε πύργο ή σημείο παρατήρησης κατοπτεύοντας μία καθορισμένη περιοχή με σκοπό τον εντοπισμό και την αναφορά πυρκαγιών.
Περιοχή Περιορισμένης Πρόσβασης	Περιοχή στην οποία οι δραστηριότητες ή η είσοδος ανθρώπων έχουν προσωρινά περιοριστεί, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή την ασφάλεια λόγω πιθανής πυρκαγιάς ή πυρκαγιάς σε εξέλιξη. Μια περιοχή μπορεί προσωρινά να χαρακτηρισθεί ως περιορισμένης πρόσβασης ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος έναυσης πυρκαγιάς σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία.

⁴ Βασισμένο στον ορισμό του NWCG: National Wildfire Coordinating Group (2011) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.121.

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Περιπολία	Η πράξη της εποπτείας μίας περιοχής για την πρόληψη, ανίχνευση και/ ή τον έλεγχο πυρκαγιάς.
Ποιότητα Δεδομένων	Η αξιολόγηση της πληρότητας και της αξιοπιστίας ενός συνόλου δεδομένων, καθώς και της καταλληλότητάς του για ένα συγκεκριμένο σκοπό.
Πολυστρωματικός Χάρτης	Ο συνδυασμός των διαφόρων χαρτών - στρώμα της ίδιας περιοχής ώστε να δημιουργηθεί ένας νέος περιεκτικός χάρτης που να δείχνει τη σχέση μεταξύ τους. Πρόκειται για διαδικασία οπτικά παρόμοια με την τοποθέτηση διαφορετικών χαρτών της περιοχής τον ένα επάνω στον άλλο ⁵ .
Προδιαγεγραμμένη Καύση⁶	Προγραμματισμένη και εποπτευόμενη καύση που πραγματοποιείται υπό συγκεκριμένες περιβαλλοντικές συνθήκες για την αφαίρεση της καύσιμης ύλης από μία προκαθορισμένη περιοχή της Γης και σύμφωνα με το χρόνο, την ένταση και το ρυθμό εξάπλωσης που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων διαχείρισης της Γης ⁷ .
Πρόληψη	Η δράση ή η διαδικασία μείωσης της εμφάνισης και των επιπτώσεων των πυρκαγιών.
Πρόληψη Πυρκαγιάς	Συλλογικός όρος που περιλαμβάνει τις προληπτικές ενέργειες που υλοποιούνται με στόχο τη μείωση της εμφάνισης, της σοβαρότητας και της εξάπλωσης των πυρκαγιών.
Πρότυπα Ανάφλεξης	Γενικός όρος για τις τρεις βασικές τεχνικές πρώτης ανάφλεξης σε μία ελεγχόμενη καύση: <ul style="list-style-type: none"> • Ανάφλεξη σε γραμμή – εκκίνηση καύσης σε λωρίδες κατά μήκος μίας γραμμής ελέγχου με την παράπλευρη τοποθέτηση καυσίμων. • Ανάφλεξη σε σημεία – πυροδότηση σειράς από φωτιές μέσα στο χώρο των καυσίμων. Ο σκοπός αυτής της τεχνικής είναι οι μεμονωμένες φωτιές να εξελιχθούν σε μία ενιαία. • Δάχτυλα ανάφλεξης – ανάφλεξη γραμμών φωτιάς που σχηματίζουν ορθές γωνίες κατά μήκος γραμμής ελέγχου και παράλληλα προς τον άνεμο.
Πύργος Επικοινωνίας	Δομή που δημιουργείται για την υποστήριξη του εξοπλισμού μέσω του οποίου μεταδίδονται σήματα επικοινωνίας.
Πύργος Παρατήρησης⁸	Κατασκευή με ορατότητα της γύρω περιοχής που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση πυρκαγιών.
Σημείο Παρατήρησης	Συγκεκριμένη τοποθεσία με ορατότητα της γύρω περιοχής που χρησιμοποιείται για την ανίχνευση πυρκαγιών.
Συμβάν	Γεγονός που απαιτεί την ανάληψη δράσης για την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση της απώλειας της ζωής, των υλικών ζημιών ή των βλαβών στο περιβάλλον.

⁵ Με ευχαριστίες στην κυρία Julia McMorrow, University of Manchester (UK), για τη συμβολή της στον ορισμό.

⁶ Η προσχεδιασμένη καύση δεν επιτρέπεται σήμερα σε όλη την Ε.Ε. Οι χώρες που το επιτρέπουν έχουν συγκεκριμένους νομικούς περιορισμούς για την τοποθεσία και το χρόνο κατά τα οποία μπορεί να λάβει χώρα η καύση.

⁷ Βασισμένο στον ορισμό του AFAC για την "προσχεδιασμένη καύση": Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council (2009) Wildfire Glossary (Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council, Melbourne), p.22.

⁸ Συχνά αναφέρονται και ως "πύργοι παρατήρησης" ή "σημεία παρατήρησης".

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Συντεταγμένες	Τεμνόμενες γραμμές αναφοράς που χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν συγκεκριμένες θέσεις στο χάρτη.
Συντεταγμένες Αναφοράς	Συντεταγμένες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό και την ταυτοποίηση ειδικών τοποθεσιών πάνω σε ένα χάρτη.
Συσκευή Οριζόντιας Διόπτευσης	Συσκευή διόπτευσης που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της οριζόντιας κατεύθυνσης της φωτιάς από ένα σημείο παρατήρησης.
Συσκευή πλοήγησης GPS⁹	Κάθε συσκευή που λαμβάνει και επεξεργάζεται σήματα προσδιορισμού θέσης (GPS) προκειμένου να προσδιοριστεί η φυσική τοποθεσία της σε σχέση με την επιφάνεια της Γης.
Συσκευή Υπέρυθρης Απεικόνισης	Όργανο που μετατρέπει την εισερχόμενη υπέρυθρη ακτινοβολία σε θερμική εικόνα ή χάρτη για να δείξει διακυμάνσεις της θερμοκρασίας.
Σύστημα	Σύνολο εξαρτημάτων που συνδέονται μεταξύ τους με οργανωμένο τρόπο για να επιτευχθεί ένας συγκεκριμένος σκοπός.
Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών	Σύστημα που έχει σχεδιαστεί για την οργάνωση, την αποθήκευση, την επεξεργασία, την ανάλυση και την παρουσίαση των γεωγραφικών δεδομένων.
Σχεδιασμός Χρήσεων Γης	Διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορά στη διάθεση εκτάσεων γης για διάφορες χρήσεις ή/ και τύπους βλάστησης. Η κατανομή αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν στοιχεία σχετικά με την πρόληψη και την ανίχνευση πυρκαγιών.
Σχέδιο Ετοιμότητας	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί γραπτώς προκειμένου να προετοιμάσει ικανοποιητικά ένα φορέα ή μία γεωγραφική περιοχή για να ανταποκριθεί αποτελεσματικά σε περιστατικά πυρκαγιών.
Σχέδιο Καταστολής Πυρκαγιάς	Προκαθορισμένο σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί για την ασφαλή και αποτελεσματική επίτευξη των στόχων των δράσεων καταστολής πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο ενός σχεδίου καταστολής περιγράφεται η επιλογή της τακτικής, η επιλογή των πόρων, οι αναθέσεις πόρων, καθώς και ο τρόπος παρακολούθησης των δράσεων και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου περιστατικού. Τα σχέδια καταστολής πυρκαγιάς πρέπει να είναι δυναμικά σχεδιασμένα ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη τυχόν αλλαγές στις συνθήκες ή τις περιστάσεις.
Σχέδιο Πρόληψης Φωτιάς	Σχέδιο ή πρόγραμμα δραστηριοτήτων που έχει διατυπωθεί, προκειμένου να αποφευχθούν περιστατικά πυρκαγιών.
Σχέδιο Πυρκαγιάς¹⁰	Αναλυτικό σχέδιο στο οποίο παρατίθενται προκαθορισμένες στρατηγικές καταστολής πυρκαγιάς και τακτικές που πρέπει να εφαρμοστούν μετά την εμφάνιση πυρκαγιάς μέσα σε μία συγκεκριμένη περιοχή.

⁹ Συχνά αναφέρεται και ως "δέκτης GPS".

¹⁰ Συχνά αναφέρεται και ως Σχέδιο Διαχείρισης Πυρκαγιών.

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Τεχνικός Εξοπλισμός	Τα φυσικά συστατικά ενός υπολογιστικού συστήματος, όπως μία οθόνη υπολογιστή ή ένας επεξεργαστής. Το πρόγραμμα που ελέγχει τη λειτουργία του τεχνικού εξοπλισμού ονομάζεται λογισμικό.
Τηλεπισκόπηση	Η αποτύπωση και η ερμηνεία των εικόνων της επιφάνειας της γης, οι οποίες συνήθως αποκτώνται από φωτογραφικές μηχανές και σαρωτές που μεταφέρονται από αεροσκάφη ή δορυφόρους σε τροχιά. Οι οπικές εικόνες καταγράφουν ταυτόχρονα ορατό και αόρατο φως που εκπέμπεται σε διαφορετικά μήκη κύματος. Όταν συνδυάζονται οι εικόνες αυτές, τότε μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χαρτογράφηση της διαθεσιμότητας διάφορων τύπων καύσιμης ύλης. Οι θερμικές εικόνες καταγράφουν τη θερμική ακτινοβολία που εκπέμπεται από τις πυρκαγιές που είναι σε εξέλιξη και από την επιφάνεια της γης. Τα τηλεσκοπικά ραντάρ χρησιμοποιούν τεχνητή ενέργεια μικροκυμάτων για να παράγουν εικόνες των ενεργών πυρκαγιών ακόμα και μέσα από σύννεφα ή κατά τη διάρκεια της νύχτας ¹¹ .
Τριγωνισμός	Μέθοδος που χρησιμοποιεί δύο γνωστές συντεταγμένες για τον προσδιορισμό της θέσης ενός τρίτου σημείου.
Τυφλή Περιοχή	Περιοχή στην οποία κανείς δεν μπορεί να δει ούτε το έδαφος ούτε τη βλάστηση από κάποιο σημείο παρατήρησης.
Υπέρυθρη ακτινοβολία	Θερμική ακτινοβολία που είναι αόρατη στο ανθρώπινο μάτι. Μία σειρά από συσκευές που χρησιμοποιούνται από επαγγελματίες στον τομέα των πυρκαγιών χρησιμοποιούν την τεχνολογία υπερύθρων, συμπεριλαμβανομένων των συσκευών υπέρυθρης απεικόνισης, των συσκευών νυχτερινής όρασης και των ασύρματων συνδέσεων μεταξύ των συσκευών υπολογιστή.
Υπόμνημα	Η πρόσθεση επεξηγηματικών σημειώσεων, σχολίων ή οδηγιών σε ένα χάρτη ή εικόνα.
Υψόμετρο	Υψος πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.
Υψός Πτήσης	Η κάθετη απόσταση ενός αεροσκάφους σε πτήση από τη στάθμη της θάλασσας.
Χάρτης	Γεωγραφική αναπαράσταση μιας περιοχής που απεικονίζει τις σχετικές θέσεις των χαρακτηριστικών σημείων του εδάφους.
Χάρτης - Βάση	Χάρτης που προορίζεται για βάση πάνω στην οποία προστίθενται άλλα στοιχεία είτε ως σχολιαστικό εγχειρίδιο είτε ψηφιακά ως νέα στρώματα χάρτη σε ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών. Οι χάρτες-βάση περιλαμβάνουν συνήθως το σύστημα συντεταγμένων του δικτύου, τους δρόμους, τους οικισμούς, τα ποτάμια και άλλα τοπογραφικά χαρακτηριστικά που θα βοηθήσουν τους χρήστες να δημιουργούν νέες χρήσιμες πληροφορίες. Αυτά τα χαρακτηριστικά χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό γνωστών, αλλά μη καταγεγραμμένων σε χάρτη, χαρακτηριστικών, όπως οι πυροσβεστικοί κρουνοί, ή για να παραχθεί νέα πληροφορία όπως σχετικά με τη διαθεσιμότητα της περιοχής σε καύσιμα ή την προσβασιμότητα της ¹² .

¹¹ Ο ορισμός δόθηκε από την κυρία Julia McMorrow, University of Manchester (UK).

¹² Ορισμός από την κυρία Julia McMorrow, University of Manchester (UK).

Πρόληψη και Ανίχνευση

Όρος	Ορισμός
Χάρτης - Στρώμα	Χάρτης που περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο θεματικό χαρακτηριστικό, όπως το υψόμετρο, τους δρόμους ή τα ποτάμια και τα ρυάκια. Κάθε χάρτης-στρώμα αποθηκεύεται συνήθως σε ξεχωριστό αρχείο σε ένα Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών και χρησιμοποιείται για την παραγωγή τοπογραφικών ή άλλων χαρτών ¹³ .
Χειροκίνητο Σύστημα Ανίχνευσης	Σύστημα ανίχνευσης πυρκαγιών που λειτουργεί και απαιτεί τον άμεσο έλεγχο από ένα άτομο ¹⁴ .
Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους	Τρισδιάστατη αναπαράσταση της επιφάνειας του εδάφους που δημιουργείται από δεδομένα σε σχέση με το υψόμετρο της περιοχής.

¹³ Ορισμός από την κυρία Julia McMorrow, University of Manchester (UK).

¹⁴ Κάποια συστήματα ανίχνευσης έχουν σχεδιαστεί για να επιλέπουν στους χρήστες να αλλάζουν τρόπο λειτουργίας, από αυτόματο σε χειροκίνητο ή ημι-αυτόματο και αντίστροφα.

Κεφάλαιο 14

Διερεύνηση Πυρκαγιών

**Διερεύνηση Πυρκαγιών: “Η διαδικασία προσδιορισμού της προέλευσης, της αιτίας και της ανάπτυξης πυρκαγιών”
(NFPA 921)**

© José Antonio Grandas Arias (Γαλικία, Ισπανία)

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
Αδρανής Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που παραμένει αδρανής για κάποιο χρονικό διάστημα.
Αίτια Φωτιάς	Η αλληλουχία των γεγονότων και ενεργειών που φέρνουν μια πηγή ανάφλεξης σε επαφή με υλικά που αναφλέγονται ¹ . Για στατιστικούς λόγους, τα αίτια της φωτιάς συνήθως ομαδοποιούνται με τυποποιημένη μέθοδο.
Αλληλουχία Εμπρησμών	Όταν ένα άτομο τοποθετεί ενεργοποιεί πολλαπλές πυρκαγιές σε διαφορετικές τοποθεσίες, χωρίς συναισθηματικό κενό ηρεμίας μεταξύ των πυρκαγιών.
Αλυσίδα Πρόσβασης	Έγγραφο που περιγράφει τα άτομα που είχαν κατοχή και πρόσβαση σε τμήμα στοιχείων από τη στιγμή που κατασχέθηκαν για εργαστηριακή ανάλυση.
Άμεση Απόδειξη	Στοιχείο που αποδεικνύει άμεσα ένα γεγονός χωρίς προσφυγή σε συμπέρασμα ή υπόθεση. Ένα παράδειγμα άμεσης απόδειξης θα ήταν ένας αυτόπτης μάρτυρας ο οποίος παρατήρησε άτομο να ανάβει φωτιά.
Ανάλυση Πυρκαγιάς	Η διαδικασία επανεξέτασης της συμπεριφοράς και των αποτελεσμάτων συγκεκριμένης πυρκαγιάς ή ομάδας πυρκαγιών και των μέτρων που έχουν ληφθεί για την καταστολή της/τους.
Ανάπτυξη Πυρκαγιάς	Η εξέλιξη της πυρκαγιάς από την ανάφλεξη στην αυτοτροφοδοτούμενη διάδοσή της όπως και της κίνησής της μέσω των διαθέσιμων καυσίμων.
Ανάφλεξη	Η έναρξη της καύσης.
Αναφλεξιμότητα	Η σχετική ευκολία με την οποία ένα δεδομένο καύσιμο αναφλέγεται και καίγεται με φλόγα.
Αναφορά	<ul style="list-style-type: none"> Η διαδικασία με την οποία πόροι καταγράφονται πρώτα κατά την άφιξή τους σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς από τον διοικητή συμβάντος. Η επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων δραστηριότητας ή έρευνας. Οι εκθέσεις μπορούν να αναλύουν τις καταστάσεις, να παρέχουν ενημερώσεις προδόου σχετικά με τις τρέχουσες εργασίες, την εξαγωγή συμπερασμάτων και/ ή να διατυπώνουν συστάσεις. Η αναφορά μπορεί να είναι είτε προφορική ή γραπτή.
Άνεμος	Οριζόντια κίνηση του αέρα σε σχέση με την επιφάνεια της Γης ² . Η διεύθυνση, η ταχύτητα και η μετατόπιση μπορούν όλα να επηρεάσουν τη συμπεριφορά και ένταση της πυρκαγιάς, την κατεύθυνση της διαδρομής και του ρυθμού εξάπλωσής της.
Αντίθετη Φωτιά	Χαμηλής έντασης πυρκαγιά ή μέρος φωτιάς που καίει ενάντια στον άνεμο και/ ή προς τα κάτω σε πλαγιά.
Αποδεικτικά Στοιχεία	Οποιαδήποτε στοιχεία συγκεντρώθηκαν σε μορφή βίντεο για το σκοπό της έρευνας πυρκαγιάς. Αν και ο όρος συνήθως χρησιμοποιείται για να δηλώσει αποδείξεις γραμμένες σε χαρτί, μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα είδη μέσων καταγραφής αποδεικτικών στοιχείων, όπως φωτογραφίες και μαγνητοταινίες.
Απόδειξη	Γεγονός ή πληροφορία που αποδεικνύει ή διαψεύδει μια υπόθεση.

¹ Με ευχαριστίες για τους Paul Steensland, Paul Steensland and Associates LLC (USA) και Richard Woods, Australian Capital Territory Rural Fire Service (Αυστραλία)

² Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.186

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
Αποτύπωμα Πυρκαγιάς	Το εξωτερικό σχήμα της περιμέτρου πυρκαγιάς σε δεδομένη χρονική στιγμή.
Αστραπή	Η εκκένωση της ηλεκτρικής ενέργειας εντός της ατμόσφαιρας, είτε ανάμεσα σε δύο σύννεφα ή ανάμεσα σε ένα νέφος και στο έδαφος. Η αστραπή από το σύννεφο στο έδαφος μπορεί να είναι πιθανή αιτία των πυρκαγιών, αν οι συνθήκες είναι κατάλληλες. Πυρκαγιές που ανάβουν από κεραυνό συχνά έχουν πολλαπλά σημεία ανάφλεξης.
Βαθμός Εξάπλωσης	Παράμετρος της ταχύτητας με την οποία ένα μέτωπο φωτιάς κινείται σε ένα τοπίο. Ο βαθμός εξάπλωσης συνήθως εκφράζεται σε μέτρα ανά λεπτό ³ .
Βαθμός Ζημιάς	Η ποσότητα του καυσίμου που καίγεται και που καταναλώνονται από μια πυρκαγιά. Ο βαθμός της ζημιάς που έχει δημιουργηθεί από τα καύσιμα μπορεί να ερμηνευθεί ως ένδειξη της έντασης πυρκαγιάς, της διάρκειας και της κατεύθυνσης. Η πλευρά του καυσίμου που αντιμετωπίζει μια επικείμενη πυρκαγιά θα εμφανίζει συνήθως το μεγαλύτερο βαθμό ζημιάς.
Βάθος Κάυσης	Η κάθετη μείωση στην επιφάνεια και στα καύσιμα του εδάφους που οφείλεται στην κατανάλωση από πυρκαγιά.
Γενική Περιοχή Προέλευσης	Η περιοχή της σκηνής μιας πυρκαγιάς η οποία ενδέχεται να περιέχει μακράς κλίμακας δείκτες που δείχνουν την προέλευση της πυρκαγιάς. Η γενική περιοχή προέλευσης συνήθως εντοπίζεται μέσω καταθέσεων αυτόπτων μαρτύρων στην περιμέτρο της φωτιάς κατά τα πρώτα στάδια της πυρκαγιάς και μπορεί να καλύψει μια περιοχή 0,2 εκταρίων ή λιγότερο ⁴ .

³ Η ταχύτητα διάδοσης των πυρκαγιών, σχετικά αργή μερικές φορές, εκφράζεται σε μέτρα ανά ώρα.

⁴ Αυτό είναι ισοδύναμο με μια περιοχή μισού στρέμματος ή λιγότερο. Με ευχαριστίες στον Richard Woods από το Australian Capital Territory Rural Fire Service για την παροχή αυτού του ορισμού.

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός															
Γωνία Δεικτών Καύσης	<p>Η γωνία κατά την οποία καίγονται τα καύσιμα. Η γωνία καύσης είναι δείκτης της κατεύθυνσης διάδοσης πυρκαγιάς. Η γωνία κατά την οποία το καύσιμο καίγεται θα εξαρτηθεί από το εάν η φωτιά έκαιγε με ή χωρίς την υποστήριξη ενός ή περισσότερων παραγόντων ευθυγράμμισης. Ο πίνακας παρέχει σύνοψη των χαρακτηριστικών γωνιών απανθρακώματος που παράγονται από πυρκαγιά με ή χωρίς την υποστήριξη της κλίσης και του ανέμου.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Κατεύθυνση Εξάπλωσης της Πυρκαγιάς</th><th>Διεύθυνση Ανέμου</th><th>Γωνία</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ανωφέρεια</td><td>Ανωφέρεια</td><td>Μεγαλύτερη από τη γωνία της κλίσης.</td></tr> <tr> <td>Κατωφέρεια</td><td>Ανωφέρεια</td><td>Παράλληλη προς την γωνία της κλίσης.</td></tr> <tr> <td>Κατωφέρεια</td><td>Κατωφέρεια</td><td>Μεγαλύτερη την πλευρά του κατερχόμενου τμήματος του καυσίμου..</td></tr> <tr> <td>Ανωφέρεια</td><td>Κατωφέρεια</td><td>Παράλληλη προς τη γωνία της κλίσης, με κάποια πρόσθετη βλάβη του καυσίμου στην πλευρά της ανωφέρειας.</td></tr> </tbody> </table>	Κατεύθυνση Εξάπλωσης της Πυρκαγιάς	Διεύθυνση Ανέμου	Γωνία	Ανωφέρεια	Ανωφέρεια	Μεγαλύτερη από τη γωνία της κλίσης.	Κατωφέρεια	Ανωφέρεια	Παράλληλη προς την γωνία της κλίσης.	Κατωφέρεια	Κατωφέρεια	Μεγαλύτερη την πλευρά του κατερχόμενου τμήματος του καυσίμου..	Ανωφέρεια	Κατωφέρεια	Παράλληλη προς τη γωνία της κλίσης, με κάποια πρόσθετη βλάβη του καυσίμου στην πλευρά της ανωφέρειας.
Κατεύθυνση Εξάπλωσης της Πυρκαγιάς	Διεύθυνση Ανέμου	Γωνία														
Ανωφέρεια	Ανωφέρεια	Μεγαλύτερη από τη γωνία της κλίσης.														
Κατωφέρεια	Ανωφέρεια	Παράλληλη προς την γωνία της κλίσης.														
Κατωφέρεια	Κατωφέρεια	Μεγαλύτερη την πλευρά του κατερχόμενου τμήματος του καυσίμου..														
Ανωφέρεια	Κατωφέρεια	Παράλληλη προς τη γωνία της κλίσης, με κάποια πρόσθετη βλάβη του καυσίμου στην πλευρά της ανωφέρειας.														
Γωνία Φλόγας	Η γωνία της φλόγας σε σχέση με την επιφάνεια του εδάφους (σε μοίρες).															
Δασική Πυρκαγιά⁵	Κάθε ανεξέλεγκτη δασική φωτιά που απαιτεί μια απόφαση ή ενέργεια σχετικά με την καταστολή της. Οι δασικές πυρκαγιές συνήθως κατατάσσονται ανάλογα με το μέγεθος ή/ και τον αντίκτυπο στους πόρους καταστολής ⁶ .															
Δείκτες	<p>Φυσικά σημάδια, ενδείξεις ή υπολειπόμενες μορφές από μερικώς καμμένα και μη εύφλεκτα αντικείμενα, που μπορούν να ερμηνευθούν από έναν ερευνητή φωτιάς. Η ακριβής ερμηνεία των δεικτών θα επιτρέψει στον ερευνητή φωτιάς να ανιχνεύσει την πορεία της φωτιάς από το σημείο προέλευσης.</p> <p>Οι δείκτες μπορούν να χωριστούν σε δύο υποκατηγορίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μακροδείκτες - μεγάλης κλίμακας ενδείξεις, σήματα ή υπολειπόμενα σχέδια σε μερικώς καμμένα καύσιμα και μη εύφλεκτα αντικείμενα που είναι άμεσα ορατές από απόσταση. Συνήθως συνδέονται με περιοχές υψηλής έντασης καύσης όπου έχει λάβει χώρα προώθηση του μετώπου της φωτιάς. • Μικροδείκτες - μικρές ατομικές ενδείξεις, σήματα ή υπολειπόμενα σχέδια σε μερικώς καμμένα καύσιμα και μη εύφλεκτα αντικείμενα τα οποία συχνά δεν είναι εύκολα ορατά, ιδιαίτερα σε μια απόσταση. Συχνά γίνονται λιγότερο αισθητά όσο πιο κοντά κινείται κανείς προς την προέλευση της φωτιάς. 															
Δείκτες Βάθους Κάυσης	Όταν μια πυρκαγιά καίει εν μέρει ένα καύσιμο και αλλάζει την εμφάνιση του καυσίμου ώστε να μοιάζει με σχισμές ή λεπίδες, παρόμοια με το δέρμα ενός αλιγάτορα ή κροκοδείλου. Στην περίπτωση ενιαίου καυσίμου, το βάθος καύσης θα είναι βαθύτερο από την πλευρά του καυσίμου που αντιμετωπίζει															

⁵ Σε ορισμένα μέρη του κόσμου, οι όροι που χρησιμοποιούνται εναλλακτικά στη θέση του όρου πυρκαγιά είναι δασική πυρκαγιά και πυρκαγιά χόρτων.

⁶ Ο όρος πυρκαγιά χρησιμοποιείται για να περιγράψει οποιαδήποτε ανεξέλεγκτη δασική πυρκαγιά, πυρκαγιά χόρτου, τύρφης και θάμνων

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός	
	μια πυρκαγιά σε εξάπλωση. Το βάθος καύσης είναι ένας αυστηρά συγκριτικός δείκτης, οπότε το απόλυτο βάθος έχει μικρή σημασία.	
Δείκτες Θράυσης	Ρηχοί κρατήρες ή κομμάτια που εμφανίζονται στην επιφάνεια των βράχων που έχουν εκτεθεί σε θερμότητα. Ο θρυμματισμός γενικά θα εμφανιστεί στην πλευρά ενός βράχου που έχει εκτεθεί σε φλόγες και μπορεί επομένως να χρησιμοποιηθεί για να ερμηνεύσει την κατεύθυνση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς.	
Δείκτες Καπνού	Αποθέσεις μαύρου άνθρακα σε αντικείμενα που βρέθηκαν στη διαδρομή της πυρκαγιάς, οι οποίες παράγονται από ατελή καύση. Γενικώς, οι αποθέσεις καπνού θα είναι βαρύτερες από την πλευρά ενός αντικειμένου που αντιμετωπίζει μια επερχόμενη φωτιά. Ο καπνός μπορεί επομένως να χρησιμοποιηθεί για να ερμηνεύσει την κατεύθυνση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς.	
Δείκτες Κατεύθυνσης⁷	Φυσικά σημάδια ή ενδείξεις που υπάρχουν σε μερικώς καιγόμενα καύσιμα και μη εύφλεκτα αντικείμενα, τα οποία μπορούν να βοηθήσουν τους ερευνητές φωτιάς στον καθορισμό της κίνησης μιας πυρκαγιάς σε μια περιοχή εδάφους. Με την εφαρμογή μια συστηματικής προσέγγισης, οι ερευνητές φωτιάς μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους δείκτες κατεύθυνσης για να ανιχνευθεί η πορεία της πυρκαγιάς προς το σημείο προέλευσης.	
Δείκτες Curling (κατσάρωμα)	Το κατσάρωμα συμβαίνει όταν τα πράσινα φύλλα σγουραίνουν ή διπλώνουν προς την κατεύθυνση απ' όπου προήλθε η φωτιά. Το κατσάρωμα των φύλλων εμφανίζεται συνήθως κατά τη διάρκεια αργής κίνησης πυρκαγιάς, λιγότερο έντονης πυρκαγιάς ή τμήματος δασικής πυρκαγιάς.	
Δείκτες Λευκής Τέφρας	'Ενα υποπροϊόν που παράγεται από πλήρη καύση. Η μεγαλύτερη ποσότητα λευκής τέφρας θα δημιουργηθεί στις πλευρές των αντικειμένων που εκτίθενται σε μεγαλύτερες ποσότητες θερμότητας και φλόγας, δηλαδή από την πλευρά ενός κορμού δέντρου που αντιμετωπίζει μια εξαπλούμενη πυρκαγιά. Οι δείκτες λευκής τέφρας μπορεί να υποβαθμιστούν και να χάσουν την σξιοποστία τους πολύ γρήγορα όταν εκτίθενται στον αέρα ή στην υγρασία.	
Δείκτες Μίσχων Γρασιδιού	Το σχήμα καμμένων υπολλειμάτων από μίσχους γρασιδιού. Αυτά τα υπολείμματα έχουν διαφορετική εμφάνιση που εξαρτάται από την κατεύθυνση της εξάπλωσης και της έντασης της πυρκαγιάς. Σε γενικές γραμμές:	<ul style="list-style-type: none">Μια πυρκαγιά ή μέρος φωτιάς που καίει με την υποστήριξη ενός ή περισσοτέρων παραγόντων της ευθυγράμμισης θα κάψει μίσχους γρασιδιού από πάνω προς τα κάτω. Κάθε μίσχος που δεν έχει εντελώς καταστραφεί από την πυρκαγιά μπορεί να παράγει γωνία κάυσης, βαθμό ζημιάς και/ ή δείκτες προστασίας.Μια πυρκαγιά που καίει χωρίς την υποστήριξη όλων των παραγόντων της ευθυγράμμισης, θα κάψει μίσχους γρασιδιού στη βάση, γεγονός που οδηγεί κάποιους να πέσουν στο έδαφος στην περιοχή που έχει ήδη καεί. Εκείνοι οι μίσχοι γρασιδιού που θα παραμείνουν θα είναι γενικά σε σημείο προς την κατεύθυνση απ' όπου προήλθε η φωτιά. <p>Οι μίσχοι γρασιδιού μπορούν να σχηματίζουν μια σειρά από αναγνωρίσιμα σχέδια εντός της περιοχής προέλευσης και/ ή εντός μιας ζώνης μετάβασης:</p>

⁷ Σε ορισμένες χώρες, ο όρος «φορέας φωτιάς» χρησιμοποιείται στη θέση του όρου "κατευθυντικός δείκτης".

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> Κυκλικό σχέδιο - όταν οι μίσχοι γρασιδιού πέφτουν προς τα μέσα σε ένα κυκλικό μοτίβο που κατευθύνεται προς το σημείο ανάφλεξης. Αυτό το σχέδιο εμφανίζεται όταν μια χαμηλής έντασης πυρκαγιά εξαπλώνεται σχετικά αργά μακριά από την περιοχή προέλευσης σε όλες τις κατευθύνσεις. Ν ή Υ σχέδιο - όταν οι μίσχοι γρασιδιού πέφτουν προς τα μέσα κατά μήκος μιας χαμηλής έντασης φωτιάς ή στη μεταβατική ζώνη της φωτιάς σχηματίζοντας ένα Ν ή Υ σχήμα. Αυτό το σχέδιο παρουσιάζεται όταν μια πυρκαγιά επηρεάζεται από τον άνεμο ή την κλίση λίγο μετά την ανάφλεξη. Σχέδιο γραμμής - όταν οι μίσχοι γρασιδιού πέφτουν στην περιοχή προέλευσης για να σχηματίσουν μια κάθετη γραμμή προς την κατεύθυνση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Αυτό το σχέδιο εμφανίζεται όταν μια πυρκαγιά σχεδόν αρέσως επηρεαστεί από τον άνεμο ή την κλίση, αλλά μπορεί να είναι δύσκολο να παρατηρηθεί.
Δείκτες Σχήματος "V" και "U"	Η αρχική περίμετρος των πυρκαγιών κυρίως καθορίζεται από τις επιρροές του ανέμου ή της κλίσης που μοιάζει συνήθως μ' ένα "V" ή "U" σχήμα στο έδαφος. Η προέλευση αυτών των τύπων πυρκαγιάς συνήθως θα βρεθεί προς το σημείο του "V" ή μέσα στο κύπελλο του "U", εξαρτώμενη από τη συνδυασμένη επιδραση της κλίσης και του ανέμου. Οι δείκτες σχήματος "V" και "U" είναι πιο εύκολα αναγνωρίσιμοι εναέρια ή από ένα υπερυψωμένο σημείο ⁸ .
Δείκτες Χρώσης	Κίτρινες έως σκούρες καφέ κηλιδες που προκαλούνται από τη συμπύκνωση των θερμών αερίων, ρητινών και ελαίων στην επιφάνεια των μη-καύσιμων αντικειμένων (για παράδειγμα πέτρες). Οι λεκέδες συχνά είναι κολλώδεις στην αφή και μπορεί να καλύπτονται από ένα στρώμα λευκής τέφρας. Κηλιδες θα εμφανιστούν στην πλευρά του αντικειμένου η οποία έχει εκτεθεί σε φλόγες. Οι κηλιδες μπορούν επομένως να χρησιμοποιηθούν για την ερμηνεία της κατεύθυνσης εξάπλωσης της πυρκαγιάς.
Διαδοχικοί Εμπρησμοί	'Όταν ένα άτομο τοποθετεί πολλαπλές πυρκαγιές εμπρησμού στο ίδιο ή σε διαφορετικούς τόπους με ένα συναισθηματικό κενό ηρεμίας μεταξύ των πυρκαγιών.
Διάθεση Στοιχείων	Παροχή στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από τη σκηνή μιας πυρκαγιάς.
Διατήρηση Αποδεικτικών Στοιχείων	Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για την πρόληψη της διαστρέβλωσης, χειραγώγησης ή καταστροφής αποδεικτικών στοιχείων.
Διαχείριση Σκηνής	Η διαδικασία διατήρησης της ακεραιότητας και της ασφάλειας της σκηνής της πυρκαγιάς για να προληφθεί η διαστρέβλωση, καταστροφή, απώλεια ή χειραγώγηση των αποδεικτικών στοιχείων που θα μπορούσαν να είναι σημαντικά σε μια έρευνα πυρκαγιάς. Μια κοινή πτυχή της διαχείρισης σκηνής σε όλα τα συμβάντα πυρκαγιών θα πρέπει να είναι η εφαρμογή των μέτρων για τον περιορισμό και την πρόσβαση σε στοιχεία σε συγκεκριμένες περιοχές της σκηνής.
Δραστηριότητα Πυρκαγιάς	Η περιγραφή πυρκαγιάς με βάση την εκτίμηση των ορατών ενδείξεων, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας της φωτιάς, του μήκους φλόγας, του

⁸ Με ευχαριστίες στους Paul Steensland, Paul Steensland and Associates LLC (USA) και Prof. Vittorio Leone για τη συμβολή τους στον ορισμό.

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	ύψους φλόγας, της σοβαρότητας πυρκαγιάς και της συμπεριφοράς φωτιάς.
Δριμύτητα Πυρκαγιάς	Μια ποιοτική αξιολόγηση του παλμού θερμότητας που κατευθύνεται προς το έδαφος κατά τη διάρκεια πυρκαγιάς. Η δριμύτητα της πυρκαγιάς σχετίζεται με τη θέρμανση του εδάφους, το μεγάλο καύσιμο υλικό, την κατανάλωση των απορριμμάτων και το οργανικό στρώμα κάτω από τα δένδρα και από απομονωμένους θάμνους και καμμένα μέρη του φυτού ⁹ .
Δυνάμεις Ευθυγράμμισης	Στο σύνθετο περιβάλλον της πυρκαγιάς αρκετές δυνάμεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά της φωτιάς. Αυτές οι δυνάμεις μπορούν να υποστηρίξουν ή να εμποδίσουν την ανάπτυξη της πυρκαγιάς και μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να προβλεφθεί η πιθανή συμπεριφορά της φωτιάς, συμπεριλαμβανομένης της εξάπλωσης της φωτιάς και της έντασης της πυρκαγιάς. Άνεμος, κλίση και πτυχή θεωρούνται βασικές δυνάμεις της ευθυγράμμισης.
Δυναμική Πυρκαγιάς	Η λεπτομερής μελέτη για το πώς η χημεία, η επιστήμη της πυρκαγιάς και οι κλάδοι της μηχανικής, της ρευστομηχανικής και της μεταφοράς θερμότητας αλληλεπιδρούν για να επηρεάσουν τη συμπεριφορά της φωτιάς ¹⁰ .
Εγκαύματα Στέμματος	Η αλλαγή χρώματος (καφέ) από βελόνες ή φύλλα στο στέμμα ένα δέντρου ή θάμνου οφείλεται σε καύση που έχει καταστρέψει αλλά δεν εχει εξαφανίσει τη βλάστηση. Τα εγκαύματα στέμματος μπορεί να μην είναι ορατά αμέσως και να γίνονται εμφανή αρκετές ημέρες ή εβδομάδες μετά την πυρκαγιά.
Ειδική Περιοχή Προέλευσης	'Έκταση περίου 5' x 5' όπου η πυρκαγιά αρχικά επιηρεάζεται από τον άνεμο, την κλίση ή το φορτίο καυσίμου. Η συγκεκριμένη περιοχή προέλευσης θα περιέχει τη μεταβατική ζώνη μεταξύ των προωθητικών και αναστατωτικών διεκτών πυρκαγιάς.
Έμμεσες Αποδείξεις	Τα στοιχεία που αποδεικνύουν έμμεσα ένα γεγονός μέσω συμπεράσματος και υπόθεσης ¹¹ . Ελλείψει άμεσων αποδεικτικών στοιχείων, η συσσώρευση των έμμεσων αποδείξεων συνήθως απαιτείται για να επαληθευθούν τα τεκμήρια.
Εμπειρογνώμονας	Μάρτυρας που θεωρείται από δικαστή σε μια δίκη ότι έχει επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες ή εμπειρία σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα ή τομέα σπουδών που του επιτρέπει να εξάγει συμπεράσματα που ένας μέσος ειδήμονας δεν θα μπορούσε.
Εμπρησμός	Η εκούσια ή κακόβουλη καύση καυσίμου με εγκληματική πρόθεση ώστε να προκαλέσει πυρκαγιά ¹² .
Εμπρηστικός Μηχανισμός	Συσκευή που έχει σκόπιμα σχεδιαστεί για να ανάψει φωτιά ¹³ . Οι εμπρηστικοί μηχανισμοί μπορούν να ταξινομηθούν σύμφωνα με τη λειτουργία τους και τον τρόπο τοποθέτησης. Οι δύο κατηγορίες εμπρηστικών μηχανισμών σύμφωνα με τη λειτουργία τους

⁹ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2008), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.39

¹⁰ Πηγή: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

¹¹ Ένα παράδειγμα έμμεσων αποδείξεων είναι ένας αυτόπτης μάρτυρας ο οποίος παρατήρησε ένα άτομο που εγκαταλείπει τη σκηνή πυρκαγιάς, αλλά που δεν είδε το άτομο που άναψε πραγματικά τη φωτιά

¹² Ο "εμπρησμός" είναι νομικός όρος και ως τέτοιος μεταβάλλεται μεταξύ δικαιοδοσιών/ χωρών

¹³ Κοινά παραδείγματα εμπρηστικών μηχανισμών είναι: φωτοβολίδες, πυροτεχνήματα, πηνία κουνουπιών, τσιγάρα, σπίρτα και κουτιά σπίρτων (ανεξάρτητα ή συλλογικά)

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	<p>είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θερμοί εμπρηστικοί μηχανισμοί - που έχουν σχεδιαστεί για να ανάψει η φωτιά αμέσως. • Εμπρηστικοί μηχανισμοί με χρονοκαθυστέρηση¹⁴ - που έχουν σχεδιαστεί για να ανάψει η φωτιά μετά από μια χρονική καθυστέρηση, δίνοντας στο δράστη χρόνο για να φύγει από την περιοχή πριν από την ανάφλεξη. <p>Οι δύο κατηγορίες εμπρηστικών μηχανισμών σύμφωνα με τη μέθοδο τοποθέτησης είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απομακρυσμένες συσκευές παράδοσης - οι οποίες είναι σχεδιασμένες για να ρίχνονται ή να προωθούνται από μια απόσταση. • Χειρός και τοποθετούμενες συσκευές - οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για μεταφέρονται και να τοποθετούνται στο σημείο της ανάφλεξης.
Ένταση Πυρκαγιάς	Ο ρυθμός με τον οποίο μια πυρκαγιά απελευθερώνει ενέργεια με τη μορφή θερμότητας σε μια δεδομένη θέση και σε ένα συγκεκριμένο σημείο στο χρόνο, εκφρασμένη σε κιλοβάτ ανά μέτρο (kW/m) ή κιλοτζάουλ ανά μέτρο ανά δευτερόλεπτο (kJ/m/s).
Εξάπλωση Πυρκαγιάς	Η κίνηση της φωτιάς μέσα από τα διαθέσιμα καύσιμα που βρίσκονται σε όλο το τοπίο.
Εξέταση Σκηνής	Η ενδελεχής εξερεύνηση, έρευνα και ανάλυση της φυσικής θέσης μιας πυρκαγιάς.
Εξουσιοδότηση	Το νόμιμο δικαίωμα να παραστεί κανείς και να ολοκληρώσει τις δράσεις και αποστολές σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς. Στο πλαίσιο της έρευνας φωτιάς, είναι το νόμιμο δικαίωμα ενός ατόμου ή οργανισμού να ερευνήσει για μια πυρκαγιά.
Επαγωγικός Συλλογισμός	Η διαδικασία με την οποία εξάγονται συμπεράσματα από ένα λογικό συμπέρασμα με βάση δεδομένες παραδοχές ¹⁵ .
Επιβεβαιωτικές Ενδείξεις	Τα στοιχεία που υποστηρίζουν μία θεωρία η οποία έχει διαμορφωθεί με βάση την ανακάλυψη και την ανάλυση των άλλων στοιχείων.
Επιδραση Κλίσης	<p>Παραλλαγές στη συμπεριφορά πυρκαγιάς που προκαλούνται από την κλίση. Η κλίση μπορεί τόσο να υποστηρίξει όσο και να εμποδίσει την εξάπλωση και την ανάπτυξη πυρκαγιάς με τη γωνία κλίσης να έχει σημαντική επιρροή στο βαθμό της επίδρασης.</p> <p>Οι παρακάτω περιγραφές εξηγούν τη γενική επίδραση της κλίσης που θα πρέπει να αναμένεται από φωτιά που εξαπλώνεται ανωφερικά και φωτιά που εξαπλώνεται κατωφερικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανωφερικές πυρκαγιές εξάπλωσης - οι φλόγες της πυρκαγιάς που εξαπλώνεται ανωφερικά θα σχηματίσουν γωνία προς το άκαυστο καύσιμο πάνω από το οποίο θα προθερμανθεί το καυσίμο μπροστά από την προωθούμενη πυρκαγιά. Αυτή η προθέρμανση αυξάνει την αναφλεξιμότητα και την ταχύτητα διάδοσης για τις πυρκαγιές που

¹⁴ Μερικές φορές αναφέρονται ως "Delayed Action Incendiary Devices" (DAIDs)

¹⁵ Πηγή: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.13

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	<p>ταξιδεύουν ανωφερικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατωφερικές πυρκαγιές εξάπλωσης - οι φλόγες της φωτιάς που εξαπλώνεται κατωφερικά θα σχηματίσουν γωνία μακριά από τα καύσιμα και, επομένως, θα οδηγήσουν σε μικρότερη προθέρμανση του καυσίμου στο μέτωπο της πυρκαγιάς. Ως εκ τούτου, η επιδραση της κλίσης σε φωτιά που καίει κατωφερικά είναι η μείωση της αναφλεξιμότητας και του ρυθμού εξάπλωσης.
Επιστημονική Μέθοδος	Η συστηματική επιδίωξη της γνώσης που αφορά στην αναγνώριση και στη διατύπωση του προβλήματος, τη συλλογή δεδομένων μέσω της παρατήρησης και του πειράματος καθώς και τη διαμόρφωση και τον έλεγχο της υπόθεσης ¹⁶ .
Επιταχυντής	Υλικό που χρησιμοποιείται για την εκκίνηση ή την αυξήση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Συχνά είναι ένα αναφλέξιμο υγρό.
Επιτόπια Έρευνα	Η διαδικασία έρευνας που αρχίζει με προκαταρκτική εκτίμηση σκηνής και ολοκληρώνεται με λεπτομερή επιτόπια εξέταση.
Έρευνα Πυρκαγιάς	Η διαδικασία προσδιορισμού της προέλευσης, της αιτίας και της ανάπτυξης πυρκαγιάς ¹⁷ .
Έρευνες Συνεργασίας Πολλαπλών Φορέων	'Όταν άτομα από πολλούς φορείς συνεργάζονται με δομημένο και συντονισμένο τρόπο για να ερευνήσουν μια πυρκαγιά.
Ζώνη Μετάβασης	Περιοχή όπου η εξάπλωση ζώνης μετάβασης πυρκαγιάς αλλάζει κατεύθυνση. Οι ζώνες μετάβασης μπορούν να ταυτοποιηθούν με αλλαγές στην εμφάνιση δεικτών.
Θερμοκρασία Ανάφλεξης	Η ελάχιστη θερμοκρασία στην οποία λαμβάνει χώρα ανάφλεξη ή αυτή στην οποία μπορεί να λάβει χώρα συντηρούμενη ανάφλεξη ¹⁸ .
Ιστορικό Πυρκαγιάς	Η ερμηνεία της χρονολογικής εμφάνισης πυρκαγιών και των αιτίων και των επιπτώσεων των δασικών πυρκαγιών μέσα σε μια καθορισμένη περιοχή.
Ιστορικό Καιρού	Η περιγραφή της κατάστασης της ατμόσφαιρας κατά τις ώρες, ημέρες ή εβδομάδες πριν από μια πυρκαγιά ¹⁹ .
Καιρός	Η κατάσταση της ατμόσφαιρας σε μια δεδομένη στιγμή και τόπο σε σχέση με την ατμοσφαιρική σταθερότητα, τη θερμοκρασία, τη σχετική υγρασία, την ταχύτητα του ανέμου, τη νέφωση και τη βροχόπτωση.
Καπνός	Σωματίδια στερεών και υγρών τα οποία παράγονται από τη διαδικασία της καύσης και τα οποία αιωρούνται μέσα στον αέρα/ ατμόσφαιρα.

¹⁶ Πηγή: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.16

¹⁷ Πηγή: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

¹⁸ Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010), International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.203

¹⁹ Βασισμένο στον ορισμό που παρέχεται από NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.261

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
Καταστροφή Στέμματος	Το ποσοστό των άκρων των μπουμπουκιών και των φυλλωμάτων στο κάλυμα της βλάστησης που έχει καταστραφεί και εξαφανιστεί από πυρκαγιά.
Κατάσχεση Αποδειξεων	Η αφαίρεση στοιχείων από τη σκηνή ενός ύποπτου εγκλήματος. Κάθε χώρα έχει συγκεκριμένους νόμους σχετικά με το ποιος έχει το νομικό δικαίωμα να κατάσχει και να αποθηκεύει στοιχεία.
Καύσιμη Ύλη	Οποιοδήποτε υλικό μπορεί να υποστηρίξει την καύση.
Καψάλισμα	Φύλλωμα με "καστανή" εμφάνιση που έχει καταστραφεί, αλλά δεν έχει εξαφανιστεί από την πυρκαγιά.
Κίνδυνος Πυρκαγιάς	Κάθε κατάσταση, διαδικασία ή υλικό που μπορεί να προκαλέσει πυρκαγιά ή που μπορεί να παρέχει προμήθεια καυσίμων για να αυξήσει την εξάπλωση ή την ένταση πυρκαγιάς, και που αποτελεί απειλή για τη ζωή, την περιουσία ή το περιβάλλον ²⁰ .
Κίνητρο	'Ενας λόγος για να γίνει κάτι. Ο όρος χρησιμοποιείται πιο συχνά για να εξηγήσει γιατί ένα άτομο διέπραξε ένα έγκλημα.
Κοίλο Άκρο	Κοίλη ή καμμένη μορφή σχήματος κυπέλλου που βρίσκεται στις άκρες των βλαστών, στο γρασίδι και στις άκρες των θάμνων και δένδρων. Τα άκρα των μίσχων, του γρασιδιού ή των κλαδιών που αντιμετωπίζουν την επερχόμενη φωτιά θα είναι συνήθως αμβλεία ή στρογγυλευμένα, ενώ εκείνα που βρίσκονται μακριά από αυτή θα είναι συνήθως μυτερά ή κωνικά. Συνεπώς, τα κοίλα άκρα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δείκτες κατεύθυνσης της φωτιάς.
Μακροδείκτες	Μεγάλης κλίμακας ενδείξεις, σήματα ή υπολειπόμενα σχέδια σε μερικώς καμμένα καύσιμα και μη εύφλεκτα αντικείμενα που είναι άμεσα ορατά από απόσταση. Συνήθως συνδέονται με περιοχές υψηλής έντασης καύσης, όπου έχει υπάρξει πρώθηση του μετώπου της φωτιάς.
Μαρτυρικές Καταθέσεις	Τα στοιχεία που παρέχονται από πρόσωπο που παρατηρεί μια πυρκαγιά, μέρος αυτής και/ ή οτιδήποτε άλλο ενδιαφέρον σε έρευνα πυρκαγιάς.
Μέθοδος Ανάφλεξης	Τα μέσα με τα οποία μια φωτιά αναφλέγεται.
Μικροδείκτες	Μικρές ατομικές ενδείξεις, σήματα ή υπολειπόμενα σχέδια σε μερικώς καμμένα καύσιμα και μη εύφλεκτα αντικείμενα τα οποία συχνά δεν είναι εύκολα ορατά, ιδιαίτερα σε απόσταση. Συχνά γίνονται λιγότερο αισθητά όσο πιο κοντά κινείται κανείς προς τη φωτιά.
Μήκος Φλόγας	Η συνολική επέκταση της φλόγας που μετράται από τη βάση της στο επίπεδο του εδάφους μέχρι το άκρο της. Το μήκος της φλόγας θα είναι μεγαλύτερο από το ύψος της φλόγας εάν οι φλόγες κλίνουν λόγω του ανέμου ή της πλαγιάς.

²⁰ Τροποποιήθηκε από τον ορισμό: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
Μνημόνιο Συνεργασίας/Συμφωνία	Τεκμηριωμένη έγγραφη συναίνεση μεταξύ υπουρθύνων και/ ή ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη διαχείριση και την υλοποίηση των ερευνών φωτιάς.
Μοντέλο Καυσίμου	Μαθηματική αναπαράσταση των ιδιοτήτων των καυσίμων σε μια καθορισμένη θέση που συχνά χρησιμοποιείται για να προβλέψει και να σχεδιάσει πιθανή εξάπλωση πυρκαγιάς και την ένταση αυτής.
Μοντέλο Πυρκαγιάς	Πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή που προβλέπει ή ανακατασκευάζει τη συμπεριφορά και το βαθμό διάδοσης της πυρκαγιάς από ένα σημείο ανάφλεξης ή μια περιοχή προέλευσης.
Πάγωμα Φυλλωμάτων	Τμήματα, βελόνες ή φύλλα πράσινης βλάστησης που έχουν αποξηρανθεί με την πυρκαγιά και με την κατεύθυνσή τους να δείχνει προς την κατεύθυνση του ανέμου κατά τη στιγμή διέλευσης της φωτιάς. Οπικά η βλάστηση έχει μια ανεμοδαρμένη εμφάνιση. Το πάγωμα των φυλλωμάτων είναι μόνο ένας ακριβής δείκτης της κατεύθυνσης του ανέμου, ωστόσο, αυτό γενικά συμπίπτει με την κατεύθυνση της διάδοσης της πυρκαγιάς στις περιοχές της εξέλιξης προώθησης της πυρκαγιάς ²¹ .
Περίμετρος Πυρκαγιάς	Ολόκληρο το εξωτερικό σύνορο πυρκαγιάς.
Περιορισμένη Περιοχή	Περιοχή στην οποία για συγκεκριμένες δραστηριότητες η είσοδος είναι προσωρινά ή μόνιμα περιορισμένη, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή την ασφάλεια από πιθανές ή σε εξέλιξη πυρκαγιές. Μια περιορισμένη περιοχή μπορεί επίσης να είναι προσωρινά ή μόνιμα καθορισμένη προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος ανάφλεξης πυρκαγιών μέσα σε μια συγκεκριμένη θέση.
Περιοχή Προέλευσης	Γενική γεωγραφική θέση εντός περιμέτρου πυρκαγιάς όπου πιστεύεται ότι βρίσκεται το σημείο ανάφλεξης (βλ. επίσης: Γενική Περιοχή Προέλευσης, Ειδική Περιοχή Προέλευσης και Σημείο Προέλευσης).
Πλευρές	Τα τμήματα της περιμέτρου που είναι περίπου παράλληλα προς την κύρια κατεύθυνση της εξάπλωσης της πυρκαγιάς. Οι πλευρές έχουν συνήθως μικρότερη ένταση φωτιάς σε σχέση με το μέτωπο της φωτιάς, επειδή έχουν ασθενέστερη ευθυγράμμιση με τον άνεμο ή την πλαγιά.
Πληγή Φωτιάς	a) Μια θεραπευμένη πληγή ή μια πληγή σε ξυλώδη βλάστηση η οποία προκαλείται ή επιδεινώνεται από την πυρκαγιά. β) Το συνολικό σχήμα και το μέγεθος της περιοχής που κάηκε από πυρκαγιά.
Πολλαπλά Σημεία Ανάφλεξης	Περισσότερα από ένα σημεία ανάφλεξης. Πολλαπλές αναφλέξεις μπορεί να ανάβουν ταυτόχρονα ή διαδοχικά και θα μπορούσαν να είναι ενδεικτικές των σημειακών πυρκαγιών ή πυρκαγιών που σκόπιμα έχουν ανάψει από άνθρωπο.
Πραγματικός Μάρτυρας	Μάρτυρας που παρέχει αποδεικτικά στοιχεία τα οποία βασίζονται σε πραγματικά στοιχεία που δεν απαιτούν τη διατύπωση γνώμης ή συμπεράσματος. Παράδειγμα πραγματικού μάρτυρα θα ήταν ένα άτομο που

²¹ Ωστόσο, η κατεύθυνση του ανέμου συχνά συμπίπτει με την κατεύθυνση διάδοσης της πυρκαγιάς.

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	παρέχει κατάθεση για το τι είδε, άκουσε, μύρισε και/ ή έκανε σε ένα περιστατικό πυρκαγιάς.
Προκαταρκτική Εκτίμηση Σκηνής	<p>Η έρευνα σκηνής πυρκαγιάς θα πρέπει να αρχίσει με μια προκαταρκτική εκτίμηση σκηνής. Οι βασικές δραστηριότητες για την προκαταρκτική εκτίμηση σκηνής είναι η παρατήρηση και η διατήρηση των αποδεικτικών στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, οι ερευνητές ολοκληρώνοντας μια προκαταρκτική αξιολόγησης σκηνής θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • προσδιορίσουν το μέγεθος της πυρκαγιάς, • καθορίσουν τον απαραίτητο σκοπό της έρευνας, • ανακατασκευάσουν περίπου την κίνηση της πυρκαγιάς και θα καθορίσουν την περιοχή προέλευσης, • εξετάσουν τις επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια της έρευνας, • εξετάσουν τις συνέπειες των πόρων του συνόλου της έρευνας. <p>Αν το επιτρέπει ο χρόνος, οι ερευνητές θα πρέπει να πάρουν φωτογραφίες, να κάνουν σκίτσα της σκηνής, να συλλέξουν αποδεικτικά στοιχεία από τους βασικούς μάρτυρες και να εντοπίσουν τοποθεσίες που μπορεί να απαιτούν πιο λεπτομερή εξέταση.</p>
Πρόσβαση	Σημείο εισόδου, εξόδου και/ ή η διαδρομή σε μια τοποθεσία περιστατικού.
Προστασία Δεικτών	Όταν ένα μη-εύφλεκτο αντικείμενο ή ένα καύσιμο προστατεύει τμήμα καυσίμου από θερμική βλάβη. Σε γενικές γραμμές, τα καύσιμα που είναι άκαυστα ή παρουσιάζουν σχετικά λιγότερη ζημιά από την πλευρά προστασίας από ένα ταχέως κινούμενο μέτωπο φωτιάς.
Πρότυπα Αναζήτησης	Συστηματική προσέγγιση/ τεχνική που για ψάχνει για στοιχεία που έχει η σκηνή μιας δασικής πυρκαγιάς.
Πρότυπα Πυρκαγιάς	Η χαρακτηριστική διαμόρφωση του καπνού και άλλων δεικτών κατεύθυνσης της φωτιάς που άφησε μια πυρκαγιά ²² . Η ακριβής ερμηνεία των προτύπων πυρκαγιάς μπορούν να βοηθήσουν τους ερευνητές φωτιάς για τον εντοπισμό της προέλευσης της πυρκαγιάς.
Προώθηση Φωτιάς	Η εξέλιξη της πυρκαγιάς που συνδέεται με την κεφαλή (μέτωπο) της φωτιάς. Η συμπεριφορά της φωτιάς στον τομέα αυτό χαρακτηρίζεται συνήθως από πιο έντονη καύση, αυξημένο ύψος και μήκος φλόγας και πιο ταχείς ρυθμούς εξάπλωσης. Συνήθως θα συμβεί όταν μια πυρκαγιά καίει με την υποστήριξη μίας ή περισσότερων δυνάμεων ευθυγράμμισης (για παράδειγμα άνεμος, κλίση, θέση). Οι δείκτες κατεύθυνσης της φωτιάς σε αυτόν τον τομέα είναι γενικά μεγάλοι και πολύ σημαντικοί (δηλαδή μακρο-δείκτες) ²³ .
Πρώτοι Ανταποκριτές	Τα πρώτα άτομα που φθάνουν στη σκηνή πυρκαγιάς. Συχνά χρησιμοποιείται ως γενικός όρος για όλο το προσωπικό των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης

²² Πηγή: Global Fire Monitoring Center (2010), International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.40

²³ Πρόκειται για τροποποίηση του ορισμού του “advancing fire” που έδωσε το National Wildfire Coordinating Group (2005), Wildfire Origin and Cause Determination Handbook (National Wildfire Coordinating Group Fire Investigation Working Team; USA), p.7

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	που αναμένεται να ανταποκριθεί στα έκτατα περιστατικά.
Πρωτόκολλα Έρευνας Πυρκαγιάς	Περιγραφή των συνιστώμενων διαδικασιών και μεθοδολογιών που πρέπει να υιοθετηθούν κατά την εκτέλεση εργασίας/ εργασιών κατά τη διάρκεια έρευνας πυρκαγιάς.
Πυροκροτητής	Συσκευή που χρησιμοποιείται για να πυροδοτήσει μια εκρηκτική γόμωση.
Σημείο Ανάφλεξης	Η ακριβής φυσική θέση όπου η πηγή ανάφλεξης έρχεται σε επαφή με υλικά που αναφλέγονται πρώτα. Τα φυσικά υπολείμματα της πηγής ανάφλεξης μπορεί να είναι παρόντα ή σε στενή γειτνίαση.
Σημείο Εξασθένησης	Δακτύλιος ή νησίδα άκαυστου ή λιγότερο έντονα καμμένου καυσίμου. Τα σημεία μπορούν να παρατηρηθούν σε περιοχές όπου μία πυρκαγιά τέθηκε σε ένα πιο αραιά διατεταγμένο καύσιμο ή σε ένα καύσιμο με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε υγρασία. Τα σημεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μακράς κλίμακας δείκτες για να καθορίσουν τη γενική κατεύθυνση της φωτιάς ²⁴ .
Σκηνή	Η γενική φυσική τοποθεσία πυρκαγιάς που είναι σημαντική σε έρευνα φωτιάς λόγω της πιθανής ύπαρξης αποδεικτικών στοιχείων.
Σοβαρότητα Πυρκαγιάς	Βαθμός στον οποίο μια περιοχή έχει αλλοιωθεί ή διαταραχθεί από πυρκαγιά ²⁵ . Η ένταση της πυρκαγιάς και ο χρόνος καύσης της πυρκαγιάς μέσα σε μια συγκεκριμένη περιοχή, ανάμεσα σε άλλους πιθανούς παράγοντες, θα επηρεάσει τη σοβαρότητα της φωτιάς.
Συγκέντρωση Πυρκαγιάς	Ο αριθμός των πυρκαγιών ανά μονάδα επιφάνειας κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.
Συμπεριφορά Πυρκαγιάς	<p>Η αντίδραση της πυρκαγιάς στις επιδράσεις των καυσίμων, των καιρικών συνθηκών και της τοπογραφίας. Διαφορετικοί τύποι συμπεριφοράς της πυρκαγιάς περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πυρκαγιά βραδείας καύσης - πυρκαγιά που καίει χωρίς φλόγα και με ελάχιστη ταχύτητα διάδοσης. • Υφέρπουσα πυρκαγιά - πυρκαγιά με χαμηλή ταχύτητα διάδοσης και γενικά με χαμηλό μήκος φλόγας. • Ταχεία πυρκαγιά - πυρκαγιά με υψηλό ρυθμό εξάπλωσης. • Πυρκαγιά δάδα - πυρκαγιά που καίει από το έδαφος μέσω επιφανειακών και εναέριων καύσιμων όπως και στο στέμμα ενός δέντρου ή ενός μικρού συνόλου δέντρων. • Σημειακή πυρκαγιά - συμπεριφορά πυρκαγιάς όπου οι σπινθήρες και τα καιώμενα κάρβουνα μεταφέρονται από τον άνεμο ή τη στήλη συναγωγής σε περιοχή πέρα από την περίμετρο της φωτιάς οδηγώντας σε σημειακές πυρκαγιές.

²⁴ Με ευχαριστίες προς Paul Steensland, Paul Steensland and Associates LLC (USA)

²⁵ Πηγή: National Wildfire Coordinating Group (2011), Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.78

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> Πυρκαγιά στέψης - όταν πυρκαγιά καίει ελεύθερα στο ανώτερο φύλλωμα των δέντρων και θάμνων.
Σύνθεση Καυσίμου	Το είδος, η ποσότητα, η κατάσταση, η διάταξη και η συνέχεια των διαθέσιμων καυσίμων για καύση.
Σχέδια Πυρκαγιάς	Οι ορατές ή μετρήσιμες φυσικές αλλαγές και τα αναγνωρίσιμα σχήματα που άφησε η πυρκαγιά ²⁶ .
Σχήματα Περιοχών	Περιοχές σκηνής πυρκαγιάς που περιέχουν πολλαπλά σχήματα και δείκτες που δείχνουν μια συγκεκριμένη κατεύθυνση της διάδοσης της πυρκαγιάς, του ρυθμού εξάπλωσης της φωτιάς και/ ή του επιπέδου έντασης της πυρκαγιάς.
Ταυτοποίηση Στοιχείων	Η διαδικασία με την οποία ένα τμήμα των αποδεικτικών στοιχείων έχει αποδειχθεί ότι είναι γνήσιο.
Τηλεπισκόπηση	Η απόκτηση και η ερμηνεία των εικόνων της επιφάνειας της Γης, όπου οι εικόνες που έχουν συνήθως αποκτηθεί από φωτογραφικές μηχανές και σαρωτές μεταφέρονται με αεροσκάφη ή δορυφόρους σε τροχιά. Οπτικές εικόνες καταγράφουν ταυτόχρονα ορατό και αόρατο φως που αντανακλάται σε αρκετά διαφορετικά μήκη κύματος. Όταν συνδυάζονται, αυτές οι εικόνες (ή «ζώνες») μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χαρτογράφηση πληγών καύσης, διαφόρων τύπων καυσίμων και υγρασίας καυσίμου. Οι θερμής εικόνες καταγράφουν τη θερμότητα που εκπέμπεται από τις ενεργές πυρκαγιές και την επιφάνεια της Γης. Το ραντάρ τηλεπισκόπησης χρησιμοποιεί τεχνητή ενέργεια μικροκυμάτων για να παράγει εικόνες των πληγών καύσης μέσα σε σύννεφο αλλά και τη νύχτα ²⁷ .
Υλικό Καύσης	Ανθρακούχο υλικό που σχηματίζεται από την ατελή καύση ενός οργανικού υλικού, όπως το ξύλο ή ο θάμνος. Έχει μαυρισμένη εμφάνιση.
Υλικό Πρώτης Ανάφλεξης	Το πρώτο καύσιμο που πήρε φωτιά.
Ύψος Καύσης	Η κατακόρυφη απόσταση πάνω από το έδαφος του τμήματος ενός δέντρου ή θάμνου που έχει καεί ή είναι μαυρισμένο από την πυρκαγιά. Το ύψος μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης της έντασης της πυρκαγιάς.
Ύψος Καψαλίσματος	Το μέγιστο κατακόρυφο ύψος, μετρούμενο από τη βάση ενός δέντρου έως την κορυφή, κατά το οποίο έχει προκύψει θανατηφόρο καψαλίσμα του φυλλώματος ²⁸ . Κάτω από το ύψος, όλες οι βελόνες/ φύλλα είναι καφέ

²⁶ Βασισμένο στον ορισμό που παρέχεται από NFPA: NFPA (2011), NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts), p.14

²⁷ Τον ορισμό παρείχε η Julia McMorrow, University of Manchester (UK)

²⁸ Το ύψος καψαλίσματος μπορεί να μην είναι εμφανές μέχρι και μία ή περισσότερες εβδομάδες μετά την πυρκαγιά.

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	και νεκρά. Πάνω από αυτό το ύψος, όλες οι βελόνες/ φύλλα είναι ζωντανά και πράσινα (Albini, 1976) ²⁹ .
Ύψος Φλόγας	Η κατακόρυφη επέκταση της φλόγας. Η μέτρηση του ύψους της φλόγας υπολογίζεται κάθετα από το επίπεδο του εδάφους μέχρι το άκρο της φλόγας. Το ύψος της φλόγας θα είναι μικρότερο από το μήκος της φλόγας εάν οι φλόγες κλίνουν λόγω του ανέμου ή της πλαγιάς.
Φουλγουρίτες	Φυσικοί κοίλοι σωλήνες από γυαλί ή συστάδες που σχηματίζονται με άμμο, διοξείδιο του πυριτίου ή έδαφος μετά από έναν κεραυνό ή μία ηλεκτρική εκκένωση ή από ένα αγωγό τροφοδοσίας ³⁰ . Οι φουλγουρίτες σχηματίζονται όταν η υψηλή θερμοκρασία μιας ηλεκτρικής εκκένωσης τήκει ακαριαία και συγχωνεύει κόκκους άμμου μαζί για να παράξουν γυαλί πυριτίου. Η διαδικασία αφήνει ενδείξεις της διαδρομής της ηλεκτρικής εκκενώσεως, μερικές φορές πολλά μέτρα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους.
Φυσική Αποδείξη	Κάθε αντικείμενο που επιδεικνύει ένα γεγονός μέσω των φυσικών χαρακτηριστικών του.
Φωτιά	Το προϊόν της χημικής αντίδρασης της καύσης. Οι τρεις παράγοντες (καύσιμο, οξυγόνο και θερμότητα) πρέπει όλοι να παρόντες στις σωστές αναλογίες για να γίνει ανάφλεξη. Όταν η διεργασία της καύσης ξεκινά, η θερμότητα και το φως εκπέμπονται και η πυρκαγιά εμφανίζεται.
Φωτιά Βάθους	Υπαρκτή φωτιά εδάφους που καίει 0,5 μέτρα ή περισσότερο κάτω από την επιφάνεια. Αυτό το είδος της φωτιάς εδάφους είναι ιδιαίτερα δύσκολο να

²⁹ Πηγή: www.firewords.net/definitions/scorch_height.htm, Albini, F. A. (1976) "Estimating wildfire behavior and effects" General Technical Report INT-30 (Ogden, UT: USDA, Forest Service, Intermountain Forest and Range Experiment Station) p.92

³⁰ Οι φουλγουρίτες μερικές φορές αναφέρονται ως "πετρωμένες αστραπές"

Διερεύνηση Πυρκαγιών

Όρος	Ορισμός
	σβήσει.
Φωτογραφικές Αποδείξεις	<p>Φωτογραφίες που ελήφθησαν στη σκηνή της πυρκαγιάς, είτε κατά τη διάρκεια ή μετά τη λήξη της. Μπορούν να ληφθούν από τους μάρτυρες, τους πρώτους ανταποκριτές και/ ή ερευνητές φωτιάς.</p> <p>Υπάρχουν τέσσερις βασικοί διαφορετικοί τύποι φωτογραφιών που λαμβάνονται συνήθως από τους ερευνητές φωτιάς³¹:</p> <ul style="list-style-type: none">• Φωτογραφίες προσανατολισμού - φωτογραφίες που ελήφθησαν από απόσταση για να δείξουν τη συνολική εικόνα πυρκαγιάς, την περιοχή καταγωγής ή άλλους σημαντικούς τομείς της σκηνής.• Φωτογραφίες συσχετισμού - φωτογραφίες που ελήφθησαν από ένα μέσο εύρος για να δείξουν μέτρια λεπτομερείς εικόνες συγκεκριμένων περιοχών της σκηνής και να τονίσουν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων περιοχών, δεικτών ή αποδεικτικών στοιχείων.• Φωτογραφίες αναγνώρισης - φωτογραφίες που ελήφθησαν πολύ κοντά και σε μικρή απόσταση. Λαμβάνονται για να δείξουν ένα υψηλό επίπεδο λεπτομέρειας για συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία ή δείκτες.• Φωτογραφίες εξέτασης - φωτογραφίες που ελήφθησαν πολύ κοντά και σε μικρής εμβέλειας κλίμακα. Ο σκοπός τους είναι να καθορίσουν με σαφήνεια το μέγεθος ενός τμήματος των αποδεικτικών στοιχείων.

³¹ National Wildfire Coordinating Group (2005), Wildfire Origin and Cause Determination Handbook (National Wildfire Coordinating Group Fire Investigation Working Team; USA), p.54

Κεφάλαιο 15

Αποκατάσταση

Αποκατάσταση: “Ενας Συλλογικός Όρος για τις Δράσεις που Λαμβάνονται για τη Μείωση και Διαχείριση των Επιπτώσεων των Ισχυρών Πυρκαγιών”

© Εθνική Υπηρεσία Δασών (Γαλλία)

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Αιθρίο	Χώρος επίπεδου εδάφους που βρίσκεται εντός ή επάνω σε απότομη πλαγιά.
Αλέτρι	Εργαλείο με μία ή περισσότερες λεπίδες που τοποθετούνται μέσα σε πλαίσιο που σέρνεται επάνω στο έδαφος για να δημιουργήσει αυλάκια, συνήθως κατά την προετοιμασία για τη φύτευση των σπόρων, αλλά, μερικές φορές, και κατά την κατασκευή γραμμών ελέγχου.
Άμεση Σπορά	Άμεση, με το χέρι, φύτευση των σπόρων, είτε τυχαία είτε κατά μήκος των γραμμών του προετοιμασμένου εδάφους.
Αναβλάστηση	Ανάπτυξη νεαρών βλαστών σε κούτσουρα από ιστούς που παρέμειναν ζωντανοί μετά από πυρκαγιά.
Αναγέννηση	Συλλογικός όρος για ενέργειες που γίνονται για την ανακατασκευή του περιβάλλοντος μετά από μία πυρκαγιά με σκοπό την επαναφορά του στην πρότερη κατάσταση. Ανάμεσα στα πολλά παραδείγματα δραστηριοτήτων αναγέννησης περιλαμβάνεται η σκόπιμη επανεισαγωγή των ειδών βλάστησης που ενδημούσαν στην περιοχή, καθώς και η κατάργηση ειδών που δεν υπήρχαν πριν από τη φωτιά.
Αναδάσωση	Ανάπτυξη δάσους μέσω της φύτευσης και/ ή σκόπιμης σποράς σε γη που δεν είχε χαρακτηριστεί ως δάσος. Η αναδάσωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέτρο ελέγχου της διάβρωσης της γης που έχει επηρεαστεί από πυρκαγιά ¹ .
Ανάλυση Υπεδάφους	Μέθοδος ανάλυσης της δομής του εδάφους ώστε να καταστεί περισσότερο ευνοϊκό για τις ρίζες των φυτών. Η ανάλυση υπεδάφους συνήθως επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης μηχανικών εργαλείων.
Ανάπτυξη Ζιζανίων	Ανάπτυξη ξυλωδών ή ποωδών φυτών που είναι ανεπιθύμητα σε συγκεκριμένη θέση επειδή ανταγωνίζονται με φυτά που έχουν φυτευτεί για συγκεκριμένο σκοπό (όπως στις διαδικασίες της αναγέννησης, της αποκατάστασης, της δενδροφύτευσης ή της αναδάσωσης).
Ανθεκτικότητα	Ικανότητα ενός οικοσυστήματος ή είδους να επιστρέψει στην αρχική του κατάσταση μετά από μία πυρκαγιά.
Αντιπλημμυρικοί Αναβαθμοί	Μέθοδος ελέγχου της διάβρωσης που δεσμεύει και σταθεροποιεί το έδαφος με την κατάλληλη τοποθέτηση κορμών δέντρων ή κλαδιών σε μία πλαγιά/ κοιλάδα.
Αποκατάσταση	Συλλογικός όρος για οποιεσδήποτε ενέργειες πραγματοποιούνται για τη μείωση και τη διαχείριση των επιπτώσεων μίας δασικής πυρκαγιάς σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον.
Αποκατάσταση Δασών	Συλλογικός όρος για τις ενέργειες που απαιτούνται για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν σε ένα δάσος από μία φωτιά ή από τις δράσεις καταστολής της πυρκαγιάς ² .

¹ A. FAO (2010) Global Forest Resources Assessment 2010: Terms and Definitions (Rome: FAO), p.13/
Βασισμένο στον ορισμό που παρέχε το FAO (2010) Global Forest Resources Assessment 2010: Terms and Definitions (Rome: FAO), p.13

² Βασισμένο στον ορισμό του Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.282

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Απομάκρυνση Ζιζανίων	Η δράση της εξάλειψης της ανταγωνιστικής βλάστησης γύρω από τα φυτά ή τα δένδρα. Η απομάκρυνση των ζιζανίων μπορεί να γίνει χειροκίνητα (με τη χρήση εργαλείων χειρός), μηχανικά (χρησιμοποιώντας μηχανικά εργαλεία) ή χημικά (μέσω του τοπικού ψεκασμού ζιζανιοκτόνου).
Απομάκρυνση Πρεμνών	Η εσκεμμένη εξαγωγή ή καταστροφή των πρεμνών, δηλαδή των μερών των δέντρων που έχουν απομείνει στο έδαφος μετά από μία πυρκαγιά και/ ή εργασίες υλοτομίας. Τα πρεμνά αφαιρούνται για πολλούς λόγους, αλλά δύο από τους πιο κοινούς είναι η διευκόλυνση των εργασιών αναδάσωσης και ο περιορισμός της εξάπλωσης τυχόν ασθενειών στο ριζικό σύστημα.
Αποτύπωμα Πυρκαγιάς	Το εξωτερικό σχήμα της περιμέτρου πυρκαγιάς σε μία δεδομένη χρονική στιγμή. Στο πλαίσιο της αποκατάστασης, το αποτύπωμα της πυρκαγιάς θα είναι η τελική έκταση της περιμέτρου.
Απόφραξη Ροής	Μάζα υλικού που βρίσκεται σε ένα κανάλι νερού και δρα αποτρέποντας μερικώς ή πλήρως τη ροή του νερού.
Βάθος Καύσης	Κατακόρυφη μείωση στην επιφάνεια και στο εδάφος λόγω των καταστροφών που προκλήθηκαν από τη φωτιά.
Βλαστός Πρεμνών	Νεαρός βλαστός που αναπτύσσεται στα μέρη ενός φυτού που παρέμειναν ζωντανά μετά από το πέρασμα πυρκαγιάς. Η βλάστηση των πρεμνών αποτελεί ένα ειδικό παράδειγμα μέτρου προσαρμογής κάποιων φυτών μετά από μία πυρκαγιά.
Βλαστός Ρίζας	Νεαρός βλαστός που μεγαλώνει επάνω σε μία ρίζα.
Δασοκομία	Η τέχνη και επιστήμη που σχετίζεται με τον έλεγχο, την ανάπτυξη, τη σύνθεση, την υγεία και την ποιότητα των δασών και των δασικών εκτάσεων για την κάλυψη των στόχων και αξιών των γαιοκτημόνων και της κοινωνίας ³ .
Δενδρύλλιο	Νεαρό φυτό που μετρά ένα ή λίγα χρόνια ζωής. Τα νεαρά φυτά μπορεί να αναπτυχθούν σε φυτώρια ή με φυσικό τρόπο.
Δενδρύλλιο Γλάστρας	Δενδρύλλιο που αναπτύσσεται σε άκαμπτο δοχείο έξω από τη γη, το οποίο μπορεί να επαναφυτευθεί την περίοδο του έτους που ενδείκνυται. Τα φυτά γλάστρας είναι συνήθως πιο ακριβά από τα άλλα είδη δενδρυλλίων, αλλά τείνουν να έχουν καλύτερα ποσοστά επιτυχίας στη μεταφύτευση.
Δενδρύλλιο Γυμνής Ρίζας	Δενδρύλλιο που μεγάλωσε στο έδαφος και στη συνέχεια εξήχθη και μεταφέρθηκε χωρίς χώμα. Το φυτό αυτό είναι λιγότερο δαπανηρό να παραχθεί από ό,τι τα νεαρά δένδρα που έχουν αναπτυχθεί σε δοχεία και παρόλο που παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά επιτυχίας στη μεταφύτευση, όταν αναπτυχθούν δημιουργούν πιο ανθεκτικό σύστημα ρίζών.

³ Minnesota Department of Natural Resources (USA) at:
http://www.dnr.state.mn.us/forestry/ecs_silv/index.html

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Διάβρωση	<p>Μεταφορά και μερική ή πλήρης εξαφάνιση του εδάφους. Η διάβρωση μπορεί να προκληθεί από τρεις βασικές δυνάμεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διάβρωση λόγω υδάτων: διάβρωση που προκαλείται από το νερό που ρέει μέσω της επιφανειακής απορροής. Αυτό το είδος της διάβρωσης συμβαίνει συνήθως κατά την περίοδο επαναφοράς της γης μετά από πυρκαγιές. • Διάβρωση λόγω ανέμων: η διάβρωση που προκαλείται από τον άνεμο. • Ανθρωπογενής διάβρωση: διάβρωση που προκαλείται από την αδιάκοπη δραστηριότητα των ανθρώπων επάνω στην επιφάνεια του εδάφους.
Διαδοχή	<p>Η εξέλιξη των κοινοτήτων των φυτών σε μία περιοχή της Γης. Η διαδικασία αρχίζει με την άφιξη των πρωτοπόρων ειδών και καταλήγει στη δημιουργία σταθερής κοινότητας κλιμάκωσης. Μία σταδιακή και προοδευτική αντικατάσταση των φυτικών ειδών παρατηρείται κατά τη διαδικασία της διαδοχής.</p>
Διαχείριση Γης	<p>Η διαδικασία διαχείρισης της χρήσης και ανάπτυξης μίας περιοχής για την πρόληψη δασικών πυρκαγιών, τη διατήρηση, την αποκατάσταση ή την προστασία του περιβάλλοντος και/ή για άλλους λόγους.</p>
Διαχείριση Καυσίμων	<p>Διαδικασία διαχείρισης ή χειρισμού των καυσίμων. Στόχος της διαχείρισης καυσίμων είναι η δημιουργία ασυνέχειας στην καύσιμη ύλη, ώστε να επιτευχθεί ο κατακερματισμός της πυρκαγιάς.</p>
Δοχείο Διάτρητης Βάσης	<p>Δοχείο με διάτρητη βάση που έχει σχεδιαστεί για την παραγωγή φυτών με φυσικά ριζικά συστήματα ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κόμπων στις ρίζες.</p>
Δριμύτητα Πυρκαγιάς	<p>Ποιοτική αξιολόγηση του παλμού θερμότητας που κατευθύνεται προς το έδαφος κατά τη διάρκεια πυρκαγιάς. Η σοβαρότητα της πυρκαγιάς σχετίζεται με τη θέρμανση του εδάφους, την κατανάλωση των καυσίμων, την καταστροφή των οργανικών και ανόργανων υλών κάτω από τα δένδρα και τους απομονωμένους θάμνους και την καταστροφή των θαμμένων μερών του φυτού⁴.</p> <p>Η δριμύτητα μίας φωτιάς καθορίζεται από δύο στοιχεία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το βαθμό στον οποίο η περιοχή αλλοιώνεται ή διαταράσσεται από τη φωτιά. • Την ικανότητά της πυρκαγιάς στην πρόκληση βλαβών. <p>Η ένταση της φωτιάς και η διάρκεια του χρόνου που καίει μέσα σε μία συγκεκριμένη περιοχή είναι παράγοντες που επηρεάζουν - μεταξύ άλλων - τη δριμύτητα της φωτιάς.</p>

⁴ National Wildfire Coordinating Group (2008) Glossary of Wildland Fire Terminology (National Wildfire Coordinating Group, Boise), p.39.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Είδη Εξαρτώμενα από τις Πυρκαγιές	Είδη φυτών και ζώων που απαιτούν τακτική εμφάνιση πυρκαγιών, είτε για τη διευκόλυνση ή/και πυροδότηση των μηχανισμών αναπαραγωγής τους, είτε για τη ρύθμιση του ανταγωνισμού τους με άλλα είδη. Χωρίς τις πυρκαγιές, τα είδη αυτά θα είχαν εξαφανιστεί ⁵ .
Είδη Ευαίσθητα στην Πυρκαγιά	Είδη με σχετικά υψηλή πιθανότητα εξουδετέρωσης σε περίπτωση πυρκαγιάς. Συγκεκριμένα παραδείγματα περιλαμβάνουν τα δέντρα με λεπτό φλοιό ή πολύ εύφλεκτο φύλλωμα ή ζωικά είδη που δεν είναι σε θέση να αντέξουν τη θερμότητα μιας πυρκαγιάς ⁶ .
Εκκαθάριση Καναλιών και Κοιλάδων	Η απομάκρυνση της βλάστησης, της πέτρας και οποιουδήποτε άλλου υλικού που περιορίζει ή στο μέλλον θα περιορίζει ή εμποδίζει τη ροή του νερού μέσα από ένα κανάλι ή κοιλάδα. Κανάλια και κοιλάδες μπορεί να υποστούν εκκαθάριση για διάφορους λόγους. Στο πλαίσιο της αποκατάστασης μετά από πυρκαγιά, ο κύριος σκοπός της εκκαθάρισης είναι η πρόληψη ή η μείωση της διάβρωσης του εδάφους.
Έκπλυση	Διεργασία που περιλαμβάνει την απομάκρυνση της διαλυμένης ύλης από το έδαφος μέσω της διήθησης του νερού. Η διαδικασία αυτή συχνά επιδεινώνεται από τις πυρκαγιές, καθώς αφαιρούν τη βλάστηση που συνήθως λειτουργεί ως φίλτρο για την αποφυγή της έκπλυσης.
Εκσκαφέας	Μηχάνημα που το ελέγχει χειριστής και χρησιμοποιείται για το σκάψιμο και τη μετακίνηση χώματος και οργανικών και ανόργανων υπολειμμάτων. Εκσκαφείς χρησιμοποιούνται συνήθως για την κατασκευή της γραμμής ελέγχου και για την κατάσβεση πυρκαγιών που εντοπίζονται σε μεγάλο βάθος του εδάφους. Επίσης, οι εκσκαφείς αποδεικνύονται χρήσιμοι στο πλαίσιο των εργασιών αποκατάστασης.
Εκσκαφέας Αράχνη	Εκσκαφέας με αρθρωτά πόδια που μπορεί να κινηθεί επάνω σε απότομες πλαγιές ⁷ .
Έλεγχος Διάβρωσης	Συλλογή από μέτρα που εφαρμόζονται για τον περιορισμό της απώλειας του εδάφους λόγω της δράσης των υδάτων ή άλλου διαβρωτικού παράγοντα (για παράδειγμα του ανέμου ή της ανθρώπινης δράσης).
Επαναφορά	Συλλογικός όρος για τυχόν ενέργειες που έγιναν για την επαναφορά και την αποκατάσταση των ζημιών σε περιοχή της Γης, οι οποίες προκλήθηκαν από φωτιά ή δραστηριότητες καταστολής πυρκαγιάς ⁸ .
Επεξεργασία Καυσίμων	Εσκεμμένη μετακίνηση ή εσκεμμένος χειρισμός καυσίμων χρησιμοποιώντας ένα ή περισσότερα μέσα, με στόχο:

⁵ Βασισμένο στον ορισμό του Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), pp.122-3.

⁶ Βασισμένο στον ορισμό του Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.139.

⁷ Οι εκσκαφείς – αράχνες μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πλαγιές όπου οι παραδοσιακοί εκσκαφείς με ρόδες ή ερπιύστριες δεν μπορούν.

⁸ Βασισμένο στον ορισμό του Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.282.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> • τη μείωση της πιθανότητας ανάφλεξης, και/ή • ρη μείωση πιθανής έντασης της φωτιάς, και/ή • τη μείωση των πιθανών ζημιών, και/ή • τη συμμετοχή στις δραστηριότητες καταστολής/κατάσβεσης.
Επεξεργασία Υπολειμμάτων	<p>Συλλογικός όρος για τις δράσεις και τα μέτρα που λαμβάνονται για την εξάλειψη των υπολειμμάτων των εργασιών υλοτόμησης, προκειμένου να καταστεί έτοιμη η γη για την αναγέννηση. Τέσσερις διαφορετικές τεχνικές χρησιμοποιούνται συνήθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συντριβή – το κόψιμο σε μικρές διαστάσεις των υπολειμμάτων ξυλείας με σκοπό το διασκορπισμό τους πάνω στο έδαφος ή την πώλησή τους ως καύσιμο (για παράδειγμα για χρήσεις θέρμανσης). • Καύση για την προετοιμασία του χώρου – ένας τύπος προδιαγεγραμμένης καύσης για την αφαίρεση της καμένης ξυλείας. Ο σκοπός της καύσης είναι η προετοιμασία του χώρου για άλλες δραστηριότητες αναγέννησης. • Αποθήκευση – η δημιουργία μίας αποθήκης εφοδιασμού μακριά από το σημείο με σκοπό να χρησιμοποιηθεί για έναν ή περισσότερους σκοπούς στο μέλλον. • Δημιουργία σειρών – συσσώρευση υπολειμμάτων ξύλου σε μεγάλες συνεχείς παράλληλες σειρές.
Επικόρυφη Καταστροφή	Το ποσοστό του ανώτερου μέρους των φυτών, όπως είναι τα άνθη ή το φύλλωμα, που έχει καταστραφεί από μία πυρκαγιά.
Επικόρυφη Καύση	Το καστανό χρώμα που παίρνει το ανώτερο φύλλωμα δένδρων ή θάμνων που οφείλεται σε καύση που έχει πλήξει αλλά δεν έχει καταστρέψει τη βλάστηση. Η επικόρυφη καύση μπορεί να μην είναι άμεσα ορατή και μπορεί να περάσουν αρκετές εβδομάδες μετά την πυρκαγιά έως ότου γίνει εμφανής.
Επιστρωση	Η εφαρμογή ενός προστατευτικού υλικού (άχυρο, καλά σαπισμένο λίπασμα, άχρωμο ή μαύρο πλαστικό φίλμ πολυαιθυλενίου) για την κάλυψη του εδάφους γύρω από τα φυτά. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι η προστασία των φυτών, αφού έτσι αποφεύγεται η εξάτμιση της υγρασίας, το πάγωμα των ριζών και/ή η ανάπτυξη ζιζανίων.
Θεραπεία Ριζών	Προσεκτική αποθήκευση της γυμνής ρίζας των φυτών από τη στιγμή της παράδοσής τους στο χώρο φύτευσης μέχρι τον πραγματικό χρόνο φύτευσης. Ο πρωταρχικός σκοπός της θεραπείας αυτής είναι η αποφυγή της ζήρανσης των ριζών.
Ικανότητα Αποκατάστασης κατόπιν Πυρκαγιάς	Η ικανότητα ενός οικοσυστήματος, και των ειδών φυτών ή/και ζώων, να αντιδράσει, να επανέλθει, ή/και να εξελιχθεί μετά από πυρκαγιά.
Καταστροφική Πυρκαγιά	Πυρκαγιά που καταστρέφει κάθε είδους βλάστηση και ανόργανη ύλη, εκθέτοντας σε κίνδυνο το έδαφος.
Καταστροφικότητα Πυρκαγιάς	Η ζημιά που προκαλείται από μια πυρκαγιά. Σε αυτές τις ζημίες περιλαμβάνεται το οικονομικό κόστος, καθώς και άλλες άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις για το περιβάλλον και την κοινωνία.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Κατολισθήσεις	Η κίνηση κατερχόμενων μαζών του εδάφους και/ ή πετρωμάτων υπό την επίδραση της βαρύτητας. Οι πυρκαγιές αυξάνουν τον κίνδυνο κατολισθήσεων, ιδιαίτερα σε απότομες πλαγιές, καθώς και γίνεται και αφαιρέται βλάστηση η οποία συνήθως ενεργεί για την αύξηση της ευστάθειας του εδάφους και τη μείωση των επιπτώσεων της διάβρωσης. Το προσωπικό που εργάζεται για την αποκατάσταση της γης μετά από πυρκαγιές πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογεί και να διαχειρίζεται τον κίνδυνο κατολισθήσεων για την πρόληψη τυχόν τραυματισμών.
Καύση	a) Κατάσταση κατά την οποία κάτι καιγίεται β) Περιοχή καυσίμων που καταναλώνονται πλήρως ή μερικώς από μία φωτιά γ) Σωματικός τραυματισμός που πραγματοποιείται από έναν παράγοντα καυτηριασμού, τη θερμότητα από μία φωτιά ή ένα θερμό αντικείμενο δ) Η διαχειρίσιμη φωτιά (δηλαδή μια επιχειρησιακή ή καθορισμένη φωτιά) ε) Η ταχεία οξείδωση του καυσίμου, κατά την οποία παράγεται συνήθως φλόγα και εκλύεται θερμότητα.
Κωνικό Περιβλήμα Σπόρου	Φυσικά διαμορφωμένο κωνικό κέλυφος ή περίβλημα που είναι επικαλυμμένο με κερί. Αυτή η επίστρωση κεριού επιτρέπει στο κωνικό περιβλήμα των σπόρων να παραμένει κλειστό και αδρανές για πολλά χρόνια και να ανοίγει μόνο μετά από έντονη θερμότητα (όπως αυτή που παράγεται από μία πυρκαγιά).
Λεκάνη Διατήρησης	Μόνιμη λεκάνη/ δεξαμενή αποθήκευσης νερού.
Λεκάνη Κατακράτησης	Προσωρινή λεκάνη κατακράτησης/ αποθήκευσης του τρεχούμενου νερού.
Αίπασμα	Οποιοδήποτε οργανικό ή ανόργανο υλικό, φυσικό ή συνθετικό, που προστίθεται στο έδαφος για να αντισταθμίσει την έλλειψη ουσιωδών θρεπτικών στοιχείων με σκοπό την ανάπτυξη των φυτών ή τη βελτίωση της παραγωγικότητας του εδάφους.
Μπουλντόζα	Μηχάνημα που ελέγχει χειριστής, κινείται επάνω σε ερπύστριες και διαθέτει μεγάλη υδραυλική λεπίδα στο μπροστινό μέρος. Μπουλντόζες (ή αλλιώς γαιοπρωθητήρες) χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την εκκαθάριση και την ταξινόμηση της γης, αλλά μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο άμεσων ή έμμεσων τακτικών πυρκαγιών.
Μυκητιακή Μάρανση	Ασθένεια των φυτών που προκαλεί τραύμα στο κάτω μέρος του φυτού ή κοντά στην γραμμή εδάφους και εμποδίζει την ανάπτυξή του, ενώ συχνά έχει ως αποτέλεσμα νεαρά φυτά να μαραίνονται και να πέφτουν στο έδαφος.
Μυκόρριζα Φυτά	Φυτά που έχουν συμβιωτική σχέση με μύκητα που βελτιώνει την ικανότητά τους να αντλούν θρεπτικά συστατικά από το έδαφος. Η σχέση αυτή συμβάλλει στη βελτίωση του ρυθμού αναγέννησης μετά από καταστροφή και του επιπέδου προσαρμογής στις δύσκολες συνθήκες (συχνές πυρκαγιές).
Οικολογία Πυρκαγιάς	Η μελέτη των σχέσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ της φωτιάς, των ζωντανών οργανισμών και του περιβάλλοντος.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Οικοσύστημα Εξαρτώμενο από τις Πυρκαγιές	Οικοσύστημα που απαιτεί περιοδικές πυρκαγιές προκειμένου να διατηρήσει το χαρακτήρα, την ποικιλομορφία και το σφρίγος των τοπικών φυτών και ζώων που περιλαμβάνει. Ένα οικοσύστημα που εξαρτάται από την εμφάνιση πυρκαγιών συχνά θα αποτελείται από πυρόφιλα είδη.
Οικοσύστημα Ευαίσθητο στις Πυρκαγιές	Οικοσύστημα με χαμηλή αντοχή στη φωτιά. Οικοσυστήματα ευαίσθητα στη φωτιά θα δυσκολευτούν να ανακάμψουν μετά από το πέρασμα μίας δασικής πυρκαγιάς.
Ομάδα Αιθρίων Χώρων	Ομάδα από αιθρίους χώρους που έχουν κατασκευαστεί σε κάθετα και/ ή πλάγια διαστήματα επάνω σε μία πλαγιά, είτε κατά μήκος του περιγράμματος (όταν είναι επίπεδο ή έχει ελαφρά κλίση προς τα έξω ή προς τα μέσα) είτε σε όλη την επιφάνεια (όταν αποτελείται από ανισόπεδες επιφάνειες).
Νεκρό Φύλλωμα	Φύλλωμα των φυτών με καστανή εμφάνιση που έχει νεκρωθεί αλλά δεν έχει εξαφανιστεί από πυρκαγιά.
Παρτίδα Σπόρων	Σειρά από σπόρους που χρησιμοποιούνται σε ένα φυτώριο για την ανάπτυξη δενδρυλλίων. Αν οι σπόροι είναι από την ίδια πηγή (ΐδιο στέλεχος ή ίδια περιοχή προέλευσης) τότε η παρτίδα μπορεί να έχει ένα πιστοποιητικό προέλευσης.
Περιοχή Διασποράς	Περιοχή γης ή λεκάνη νερού που έχει δημιουργηθεί για να διοχετεύεται εκεί η περίσσεια του νερού (δηλαδή σε περιόδους βροχών) για την προστασία άλλων περιοχών της γης από τη διάβρωση και τις πλημμύρες.
Πιστοποίηση Προέλευσης Σπόρων	Σύστημα, κατοχυρωμένο δια νόμου, για τον έλεγχο της ποιότητας της παραγωγής σπόρων.
Ποιότητα Δενδρυλλίου	Αξιολόγηση της κατάστασης της ρίζας και των εναέριων μερών του φυτού. Η ποιότητα ενός νεαρού φυτού εξαρτάται από την ποιότητα της μεταχείρισης που έχει δεχθεί και του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε (δηλαδή το φυτώριο ή το φυσικό περιβάλλον) και έχει άμεση επίδραση στο ρυθμό αποκατάστασης.
Πρεμνοφυής Διαχείριση	Τεχνική για την αποκατάσταση μετά από πυρκαγιά πλατύφυλλων δασών ή δασών που περιλαμβάνουν κοπή δέντρων (ή ό,τι έχει απομείνει από αυτά) κοντά στο επίπεδο του εδάφους για την ενθάρρυνση νέων βλαστών και τη δημιουργία συστάδας νέων στελεχών ⁹ .
Προετοιμασία Πεδίου	Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την προετοιμασία περιοχής της Γης για τις δραστηριότητες αναγέννησης μετά από πυρκαγιά.
Προστασία από την Άγρια Ζωή	Γενικός όρος για μία σειρά μέτρων που μπορούν να εφαρμοστούν για την αποφυγή της πρόκλησης βλάβης στην αναγέννηση από την άγρια ζωή. Συγκεκριμένα παραδείγματα περιλαμβάνουν τοποθέτηση σωλήνων ή διχτυών πάνω από μεμονωμένα φυτά, χρήση απωθητικού σπρέι, ανέγερση ενός φράχτη για να εμποδίζεται η πρόσβαση σε συγκεκριμένη περιοχή.

⁹ Αποτελεί και παραδοσιακό σύστημα διαχείρισης δασικών περιοχών που εφαρμόζεται και για άλλους σκοπούς.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Προσχεδιασμένη Καύση	<p>Προγραμματισμένη και εποπτευόμενη καύση που πραγματοποιείται υπό συγκεκριμένες περιβαλλοντικές συνθήκες για την αφαίρεση της καύσιμης ύλης από προκαθορισμένη περιοχή της Γης και σύμφωνα με το χρόνο, την ένταση και το ρυθμό εξάπλωσης που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων διαχείρισης της γης¹⁰.</p> <p>Υπάρχουν τρία συγκεκριμένα είδη προδιαγεγραμμένης καύσης που χρησιμοποιούνται σε δραστηριότητες αποκατάστασης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καύση μετατροπής: Η χρήση της φωτιάς για την εξάλειψη των ανεπιθύμητων ειδών που έχουν εμφανιστεί μέσω της φυσικής αναγέννησης. Ο απώτερος σκοπός της καύσης μετατροπής είναι συνήθως η προετοιμασία μίας περιοχής για φύτευση ή για την εισαγωγή διαφορετικών ειδών. • Καύση αναγέννησης: Η χρήση της φωτιάς για την προώθηση της φυσικής αναγέννησης των ειδών που έχουν ανάγκη τη θερμότητα για να απελευθερώσουν τους σπόρους τους ή για τη λήξη μίας περιόδου νάρκης. • Καύση προετοιμασίας χώρου: Η χρήση της φωτιάς για την αφαίρεση της καμένης ξυλείας. Ο σκοπός της καύσης είναι η προετοιμασία του χώρου για άλλες δραστηριότητες αναγέννησης.
Πτώσεις Βράχων	Όταν πέτρες ή βράχια πέφτουν από μία πλαγιά. Οι πυρκαγιές αυξάνουν τον κίνδυνο της πτώσης βράχων, καθώς η φωτιά καίει και αφαιρεί τη βλάστηση που ενισχύει την ευστάθεια των βράχων. Το προσωπικό που εργάζεται για την αποκατάσταση της γης μετά από πυρκαγιές πρέπει να αξιολογεί και να διαχειρίζεται τον κίνδυνο των πτώσεων βράχων για την πρόληψη τυχόν τραυματισμών.
Πυρόφιλα Είδη	Είδη που είναι σε θέση να επιβιώσουν μετά από πυρκαγιές και/ ή να αναγεννηθούν μέσω αναβλάστησης που διεγείρεται από την πυρκαγιά ή εναέρια αναγέννηση (δηλ. πλατύφυλλα δέντρα).
Ρυθμός Αποκατάστασης	Το ποσοστό των δενδρυλλίων που είναι ακόμα ζωντανά ένα χρόνο μετά τη φύτευση. Ο ρυθμός αποκατάστασης συχνά προσδιορίζεται στατιστικά με απαρίθμηση των νεαρών φυτών σε δείγμα γραμμών φύτευσης.
Σπόρος	Βασικό στοιχείο της αναπαραγωγής των φυτών. Μπορεί να είναι ένας απλός σπόρος, ένας σπόρος που βρίσκεται μέσα σε κάποιον καρπό που δεν ανοίγει, ή ένας σπόρος που προσκολλάται σε κουκούτσι από φρούτο.
Σπόρος Εντοπισμένης Πηγής Προέλευσης	Παρτίδα σπόρων ή φυτών που προέρχονται από συγκεκριμένη ιχνηλάσιμη πηγή που έχει καταχωρηθεί από την αρμόδια αρχή.
Στάδια Διαδοχής Πυρκαγιάς	Όλα τα διαφορετικά στάδια που αφορούν στην ανάπτυξη των διαφόρων ειδών φυτών σε μία περιοχή που έχει πληγεί από το πέρασμα δασικής πυρκαγιάς. Η διαδοχή των σταδίων μπορεί να διαφέρει, καθώς η σειρά τους καθορίζεται ανάλογα με το περιβάλλον. Το πρώτο και το τελευταίο στάδιο της διαδοχής μετά την πυρκαγιά πάντα αντιστοιχούν στην ανάπτυξη των «πρωτοπόρων ειδών» και στη δημιουργία "κλιμάκωσης" μετά τη φωτιά:

¹⁰ Βασισμένο στον ορισμό του AFAC for "prescribed burning": Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council (2009) Wildfire Glossary (Australasian Fire and Emergency Service Authorities Council, Melbourne), p.22.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
	<ul style="list-style-type: none"> - Πρωτοπόρα είδη - είδη φυτών που αναπτύσσονται γρήγορα μετά το πέρασμα της φωτιάς. Η ανάπτυξη των πρωτοπόρων ειδών αποτελεί το πρώτο στάδιο της διαδοχής μετά την πυρκαγιά. - Κλιμάκωση – το τελικό στάδιο της διαδοχής μετά την πυρκαγιά. Στο στάδιο της κλιμάκωσης υπάρχει συχνά μία κοινότητα φυτών που είναι ανθεκτική στο πέρασμα διαδοχικών πυρκαγιών.
Συμπίεση Εδάφους	Η συμπίεση του εδάφους λόγω της διέλευσης ατόμων, εξοπλισμού και οχημάτων. Η συμπίεση του εδάφους μπορεί να εμφανιστεί κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων καταστολής δασικών πυρκαγιών, όπως επίσης και κατά τη διάρκεια δράσεων αποκατάστασης και αναγέννησης. Μπορεί να αποτελέσει σοβαρό πρόβλημα, καθώς αλλοιώνει τη φυσική πορώδη υφή του εδάφους και κατά συνέπεια μειώνει την παραγωγικότητά του και αυξάνει την ευαισθησία του στη διάβρωση.
Συρματοκιβώτιο	'Ενα συρμάτινο δοχείο γεμάτο με πέτρες, σπασμένο σκυρόδεμα ή άλλα παρόμοια υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή φραγμάτων ή τεχνητών αναχωμάτων με σκοπό τη μείωση της διάβρωσης.
Σύστημα Απορροής	Σύστημα που δημιουργείται είτε με φυσικό είτε με τεχνητό τρόπο και αποτελείται από ένα δίκτυο διαύλων που κινεί το νερό κατά μήκος μιας περιοχής της Γης χρησιμοποιώντας τη δύναμη της βαρύτητας.
Σχεδιασμός Χρήσεων Γης	Η διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν στη διάθεση των εκτάσεων γης για διάφορες χρήσεις ή/ και τύπους βλάστησης.
Τεχνητή Αναγέννηση	Αναγέννηση της χλωρίδας μίας περιοχής με τους σπόρους που σπέρνονται ή φυτεύονται από τον άνθρωπο.
Υδρολογία	Η μελέτη των ιδιοτήτων, της διανομής και των αποτελεσμάτων του ύδατος τόσο πάνω στην επιφάνεια της Γης, όσο και κάτω από αυτή, καθώς και εντός της ατμόσφαιρας.
Υδροφοβικότητα	Η αντίσταση στη διαβροχή που επιδεικνύεται από ορισμένα εδάφη. Η υδροφοβικότητα, επίσης γνωστή ως απώθηση νερού, μπορεί να συμβεί από φυσικά άιτια ή ως αποτέλεσμα πυρκαγιάς ¹¹ .
Φράγμα	Δομή που χτίζεται σε κοιλάδα για να μειώσει την κίνηση του εδάφους προς τα κάτω. Φράγματα μπορεί να κατασκευαστούν χρησιμοποιώντας ξύλο, τοιχοποιία ή πέτρες που υποστηρίζονται από συρματόπλεγμα.
Φυσική Αναγέννηση	Αναγέννηση που αποτελείται από φυτά που αναπτύσσονται από σπόρους που βρίσκονται σε αποθήκες του εδάφους ή από φυσική αναβλάστηση.
Φυτεία	Περιοχή που δημιουργήθηκε μέσα από την τεχνητή αναγέννηση δέντρων.
Φύτευση	Η πράξη της τοποθέτησης σπόρων ή φυτών στο έδαφος.

¹¹ Βασισμένο στον ορισμό του Global Fire Monitoring Center (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Center, Freiburg), p.198.

Αποκατάσταση

Όρος	Ορισμός
Φύτευση σε Κορυφές	Η ενέργεια της φύτευσης δενδρυλλίων ή νεαρών φυτών σε μία μακριά επιφάνεια χώματος που έχει υποστεί εκσκαφή και αποτελείται από συχνές κορυφές. Οι κορυφές για φύτευση συνήθως δημιουργούνται από τη χρήση του αρότρου.
Φύτευση σε Οπές	Φύτευση εντός των περιοχών που έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα, δημιουργώντας οπές για τα φυτά (σημείο φύτευσης) και στη συνέχεια καλύπτοντάς τις με χαλαρό χώμα για την προώθηση της καλύτερης ανάπτυξης του ριζικού συστήματος. Οι οπές μπορούν να δημιουργηθούν χειροκίνητα (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας μια αξίνα) ή με χρήση μηχανικού εξοπλισμού (για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας έναν εκσκαφέα).
Φύτευση Σχισμής	Τοποθέτηση ενός δενδρυλλίου σε μια τομή που γίνεται στο έδαφος με ένα φτυάρι ή αξίνα, και στη συνέχεια η κάλυψη της εγκοπής (συχνά με την εφαρμογή πίεσης με το πόδι).
Φυτό Ανθεκτικό στη Φωτιά	Είδος φυτού που έχει μορφολογικά ή εποχιακά χαρακτηριστικά ανάπτυξης που του δίνουν υψηλή πιθανότητα επιβίωσης μετά από μία πυρκαγιά. Ο θερμομονωτικός φλοιός, η εποχιακή νάρκη και η ικανότητα αναγέννησης ή εναέριας αναβλάστησης (πλατύφυλλα), αποτελούν παραδείγματα χαρακτηριστικών που κάνουν ένα φυτό ανθεκτικό στη φωτιά.
Φυτώριο	Χώρος όπου δημιουργούνται φυτά τα οποία προορίζονται για φύτευση.
Χειρισμός Βλάστησης	Συλλογικός όρος για όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τον περιορισμό της ανάπτυξης της ανεπιθύμητης βλάστησης που ανταγωνίζεται με τα είδη που φυτεύτηκαν (εκ νέου) μετά από πυρκαγιά.

Βιβλιογραφία:

Μέρος 1 – Βιβλία και Εκθέσεις

Ager, A., Finney, M. and McMahan, A. (2006), "A Wildfire Risk Modelling System for Evaluating Fuel Treatment Strategies", Andrews, P.L. and Butler, B.W. (comps) Fuels Management — How to Measure Success: Conference Proceedings, 28 - 30 March 2006; Portland, OR Proceedings RMRS-P-41 (Fort Collins, CO: USDA Forest Service, Rocky Mountain Research)¹

Albini, F. A. (1976) "Estimating Wildfire Behaviour and Effects", General Technical Report INT-30 (Ogden, UT: USDA, Forest Service, Intermountain Forest and Range Experiment Station)

Andersen, H. E. (1982), Aids to Determining Fuel Models for Estimating Fire Behaviour (Ogden, Utah: USDA Forest Service)²

Arnaldos Viger, J., Navalón Nonel, X. and Pastor Ferrer, E. (2004), Manual de Ingeniería Básica para la Prevención y Extinción de Incendios Forestales (Madrid, Spain: Mundi-Prensa)

Australasian Fire Authorities Council (AFAC) (2009), Wildfire Glossary (East Melbourne: AFAC)³

Australasian Fire Authorities Council (AFAC) (2011), Australasian Inter-Service Incident Management System (AIIMS), Revised Third Edition (East Melbourne: AFAC)⁴

Bernetti G., Gragori Manolacu M., Nocentini S. (1980) Terminologia Forestale, Collezione di Terminologia Forestale Multilingue N.3, Versione Italiana (Accademia Italiana di Scienze Forestali e Consiglio Nazionale delle Ricerche), p.518

British Standards Institution (2010), BS EN ISO 13943:2010 Fire Safety – Vocabulary (ISO 13943:2008) (Milton Keynes: BSI)

Canadian Interagency Forest Fire Centre (CIFFC) (2003), Glossary of Forest Fire Management Terms (Winnipeg: CIFFC)

Canadian Interagency Forest Fire Center (CIFFC) (2003), Glossaire des Termes Employés en Gestion du Feu en Forêt (Winnipeg: CIFFC)

Česká Asociace Hasičských Důstojníků (1998), Požární Ochrana - Slovník (Ostrava: Knižnice České Asociace Hasičských Důstojníků)

Chromek, I. and Horičková, J. (2004) "Use of Water Spray to Extinguish Wild Fires" in Wood and Fire Safety (Zvolen: Technical University in Zvolen)

Corpo Forestale dello Stato and Dipartimento della Protezione Civile (2009) Forest Fire Fighting Terms Handbook (Rome: Dipartimento della Protezione Civile)

DeHaan, J.D. (2002) "Chapter 8 – Grass and Wildland Fires and their Investigation" in Kirk's Fire Investigation, 5th Ed. (New Jersey, USA; Prentice Hall), pp.251-273

¹ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.fs.fed.us/rm/pubs/rmrs_p041/rmrs_p041_149_162.pdf

² Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.fs.fed.us/rm/pubs_int/int_gtr122.pdf

³ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://knowledgeweb.afac.com.au/data/bushfire_glossary

⁴ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://knowledgeweb.afac.com.au/aiims/doctrine>

Department for Environment, Food and Rural Affairs (2007a), "The Heather and Grass Burning Code 2007" (London: DEFRA)⁵

Department for Environment, Food and Rural Affairs (2007b), "The Heather and Grass Burning Code 2007 - Best Practice Guide: How to Produce a Burning Plan" (London: DEFRA)⁶

ECE, FAO, ILO and IUFRO (1981), Vocabulary from the Seminar on Forest Fire Prevention and Control, Warsaw, Poland, 20 – 22 May 1981

FAO (2005), Forest Fire Management Terminology (Rome: FAO)⁷

FAO (2006), Fire Management: Voluntary Guidelines, Principles and Actions, Fire Management Working Paper 17 (Rome: FAO)⁸

FAO (2010), Global Forest Resources Assessment 2010: Terms and Definitions, Working Paper 144/E (Rome: FAO)

FM Global (2001), Pocket Guide to Fire and Arson Investigation (FM Global)

Gazzard, R. (2009), United Kingdom Vegetation Fire Standard: Data Fields and Terminology for Wildfire Incidents and Prescribed Burning within Great Britain and Northern Ireland⁹

Global Fire Monitoring Centre (2010) International Multi-Lingual Fire Management Terminology (Global Fire Monitoring Centre, Freiburg)

Government of the North West Territories (2001) Forest Fire Prevention and Suppression Guidelines for Industrial Activities (Place unknown: Government of the North West Territories)¹⁰

Government of the North West Territories (2005) Forest Fire Management Policy (Place unknown: Government of the North West Territories)¹¹

Grillo F. F., Castellnou, M., Molina, D. M., Martínez E. R. and Fababú, D. D. (2008) Análisis del Incendio Forestal: Planificación de la Extinción (Granada, Spain: AIFEMA)

HM Government (2008), "The Fire Service Manual Volume 2, Fire Service Operations: Incident Command", 3rd Edition (London: TSO)

Johnson, G. and Jordan, C. (2000) Airtanker Drop Guides: Ground Pattern Performance of the SEI Industries Bambi 324-Gallon Bucket (Washington DC: USDA)

Majlingova, A. (2012) "Opening-up of Forests for Fire Extinguishing Purposes" in Croatian Journal of Forest Engineering, 33(1), pp159-168

Majlingová, A., Tuček, J. and Vida, T. (2006) "Fuel Models Specification for Fire Modeling and Simulation Purposes using Existing Information about Forests" in Proceedings of the International Conference on Fire Safety, Novi Sad, pp444-455

National Wildfire Coordinating Group (1998) Wildfire Prevention Strategies (NWCG, Boise)

⁵ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.naturalengland.org.uk/Images/heathergrassburningcode_tcm6-7795.pdf

⁶ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.naturalengland.org.uk/Images/burningweb_tcm6-7789.pdf

⁷ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.fao.org/forestry/firemanagement/13530/en>

⁸ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: www.fao.org/forestry/site/35853/en

⁹ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: [\\$FILE/UKVFS_August_2009.pdf](http://www.forestry.gov.uk/pdf/UKVFS_August_2009.pdf)

¹⁰ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο:

<http://www.nwtfire.com/cms/sites/default/files/Guidelines%20for%20Forest%20Fire%20Prevention%20and%20Suppression.pdf>

¹¹ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.enr.gov.nt.ca/_live/pages/wpPages/Our_Forest.aspx

National Wildfire Coordinating Group (2004) Incident Response Pocket Guide (NWCG, Boise)

National Wildfire Coordinating Group (2005) Wildfire Origin and Cause Determination Handbook (NWCG Fire Investigation Working Team, Boise)

National Wildfire Coordinating Group (2005) Wildfire Origin and Cause Determination FI-210 Student Workbook (NWCG, Boise)

National Wildfire Coordinating Group (2008) Glossary of Wildland Fire Terminology (NWCG, Boise)

National Wildfire Coordinating Group (2011a) Glossary of Wildland Fire Terminology (NWCG, Boise)

National Wildfire Coordinating Group (2011b) Interagency Aerial Supervision Guide (NWCG, Boise)

National Fire Protection Association (2009) NFPA 1033 – Professional Qualifications for Fire Investigator (NFPA, Quincy, Massachusetts)

National Fire Protection Association (2011) NFPA 921 – Guide for Fire and Explosion Investigations (NFPA, Quincy, Massachusetts)

Natural England and DEFRA (2007a) "The Heather and Grass Burning Code" (London: DEFRA)¹²

Natural England and DEFRA (2007b) "The Heather and Grass Burning Code - Best Practice Guide 1: How to Produce a Burning Plan" (London: DEFRA)¹³

Rodríguez Río, X.A. (ed.) (2012) Vocabulario Forestal (galego-español-inglés) (Santiago de Compostela, Spain: Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da Universidade de Santiago de Compostela)¹⁴

Scottish Government (2011) "The Muirburn Code" (Edinburgh: Scottish Government)¹⁵

Solarz, P. and Jordan, C. (2000) Airtanker Drop Guides: Ground Pattern Performance of the Snow Air Tractor with Constant Flow Tank (Washington DC: USDA)

Tuček, J. and Majlíngová, A. (2007) Lesné Požiare v Národnom Parku Slovenský raj: Aplikácie Geoinformatiky (Zvolen: Technická Univerzita vo Zvolene)

Tuček, J. and Majlíngová, A. (2009) "Forest Fire Vulnerability Analysis" in: Strelcova, K., Matyas, C., Kleidon, A., Lapin, M., Matejka, F., Blazenc, M., Skvarenina, J. and Holecy, J. (eds.) Bioclimatology and Natural Hazards (Springer), pp219-230

United States Department of Agriculture (1996) Professional Helicopter Pilot Guide (Washington DC: USDA)

United States Department of Homeland Security (2008) National Incident Management System (Washington DC: USDHS)¹⁶

¹² Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.naturalengland.org.uk/Images/heathergrassburningcode_tcm6-7795.pdf

¹³ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.naturalengland.org.uk/Images/burningweb_tcm6-7789.pdf

¹⁴ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.usc.es/export/sites/default/gl/servizos/snl/terminologia/descargas/forestal.pdf>

¹⁵ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://scotland.gov.uk/Resource/Doc/355582/0120117.pdf>

¹⁶ Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.fema.gov/pdf/emergency/nims/NIMS_core.pdf

Vega JA (2001) Manual de Queimas Prescritas para Matogueiras de Galicia (Santiago de Compostela, Spain: Xunta de Galicia)

Vélez Muñoz, R. (2009) La Defensa Contra Incendios Forestales (Madrid, Spain: McGraw-Hill)

Yáñez Arnesto, A., Castro López, F., Lombardía Fernández, C., Varela Núñez, M.J. (2007) Manual de Prevención e Defensa Contra os Incendios Forestais en Galiza (Santiago de Compostela, Spain: Xunta de Galicia)

Williams, J., Albright, D., Hoffmann, A. A., Eritsov, A., Moore, P. F., Carlos Mendes De Morais, J., Leonard, M., San Miguel-Ayanz, J., Xanthopoulos, G., and van Lierop, P. (2011) Findings and Implications from a Course-Scale Global Assessment of Recent Selected Mega-Fires (Rome: FAO)¹⁷

¹⁷ Το άρθρο είχε ανατεθεί από τον FAO και είχε παρουσιαστεί στο 5th International Wildland Fire Conference, Sun City, South Africa in 2011. Το άρθρο είναι διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.fao.org/forestry/32063-0613ebe395f6ff02fdcd13b7749f39ea.pdf>

Βιβλιογραφία:

Μέρος 2 – Διαδικτυακές Πηγές

Accidental, Natural and Social Fire Risk Assessment and Management Project

- Final Report - http://www.fire-risk.eu/resources/documents/document_display.htm?pk=88

Australasian Fire Authorities Council (AFAC):

- Fire Behaviour: http://knowledgeweb.afac.com.au/research/fire_behaviour
- Fire Behaviour, Fire Weather: http://knowledgeweb.afac.com.au/research/fire_behaviour/weather
- Fire Behaviour, Prescribed Fire: http://knowledgeweb.afac.com.au/research/fire_behaviour/prescribed
- Fire Management: http://knowledgeweb.afac.com.au/research/fire_management
- Fire Management, Wildfire Incident Management: http://knowledgeweb.afac.com.au/research/fire_management/wildfire
- Wildfire Glossary: http://knowledgeweb.afac.com.au/data/bushfire_glossary

All-Terrain Vehicle Industry European Association (ATVEA):

- www.atvea.org/9431E/What_is_an_ATV_.aspx

Canadian Interagency Forest Fire Centre (Canada):

- Home page: <http://www.ciffc.ca/>
- Hover Exit Guidelines (v1.7): http://www.ciffc.ca/images/stories/docs/Final_Draft_Hover_Exit_Guidelines_v1.7.pdf

CTIF

- Home page: <http://ctif.org./>
- CTIF Dictionary of fire-related terms showing translations of terms in English, French, German and Russian: http://ctif.org.free.fr/index.php?images=oui&lang_prec=UK&rech_libre=&code_id=777&lettre=A&lang_orig=GE&lang_dest=RU&lang=
-

Department for Environment, Food and Rural Affairs (UK):

- <http://www.defra.gov.uk>

ESRI GIS Dictionary:

- <http://support.esri.com/en/knowledgebase/Gisdictionary/browse>

Federal Emergency Management Agency (FEMA) (USA):

- Home page - <http://www.fema.gov/>
- Ready – Prepare. Plan. Stay Informed (FEMA) - <http://www.ready.gov/wildfires>

Food and Agriculture Organisation (FAO):

- Forest Harvesting Practice Glossary: <http://www.fao.org/docrep/v6530e/v6530e12.htm>
- International Handbook on Forest Fire Protection: Technical Guide for the countries of the Mediterranean Basin: <http://www.fao.org/forestry/27221-06293a5348df37bc8b14e24472df64810.pdf?guardian-download=1345195965,206,0,a0b237c27cb11f22ff37fc90842e01b996f966d>

- Incident Command System Online Glossary¹⁸:
<http://www.fao.org/forestry/firemanagement/13530/en/>

Fire Line Handbook (abridged):

- http://c21.maxwell.af.mil/documents/glossary_of_firefighting_terms.htm

Fire Notes:

- Wildland Fire-fighting (3rd Edition), Chapter 1 - Terms: Wildland Fire Behaviour: Fuel, Weather, Topography: <http://www.firenotes.com/wild3rd/redwild3terms/redwild3ch1terms.php>

FireWords: Glossary of Fire Science Terminology: <http://www.firewords.net/>

Global Fire Monitoring Centre: <http://www.fire.uni-freiburg.de/>

Government of the North West Territories (Canada): <http://www.nwfire.com>

Government of Yukon (Canada) :

- Glossary of Wildfire Terms: <http://www.community.gov.yk.ca/firemanagement/glossary.html>

Interfire:

- Home page: <http://www.interfire.org>
- Fire Investigation Resource Centre: <http://www.interfire.org/resourcecenter.asp>

National Health Service (UK):

- Medical Conditions: <http://www.nhs.uk/Conditions/>

Natural Resources Canada:

- Canadian Wildland Fire Information System:
<http://cwfis.cfs.nrcan.gc.ca/background/summary/fwi>

National Institute of Occupational Safety and Health (USA):

- Wildland Firefighting Safety and Health: <http://blogs.cdc.gov/niosh-science-blog/2012/07/wildlandfire/>

National Snow and Ice Centre (USA): www.nsidc.org

Ordnance Survey (UK):

- Glossary: <http://www.ordnancesurvey.co.uk/oswebsite/aboutus/reports/misc/glossary.html>

St John Ambulance (UK):

- Shock: <http://www.sja.org.uk/sja/first-aid-advice/shock.aspx>

United States Department of Agriculture: <http://www.usda.gov/wps/portal/usda/usdahome>

United States Forest Service:

- Home page: <http://www.fs.fed.us>
- Fire and Aviation Management, Risk Management:
http://www.fs.fed.us/fire/safety/10_18/10_18.html

United States National Park Service

- Fire and Aviation Management, Wildfire: <http://www.nps.gov/fire/wildland-fire/>

Wildland Fire Links: <http://www.wildlandfire.com/links.htm>

¹⁸ Έχει συνταχθεί από το Fire Management Working Group of the North American Forest Commission για λογαριασμό του FAO

